سچل جو رسالو

(محترم عبدالماجد ڀرڳڙي جي ٽيڪسٽ انپٽ)

سنڌي عوامي برقي ـ ڪتاب
Sindhi Awami e-Books

ترتيب

موضوع	صفحو
وحدت نامو	٠٣
وحدت	١٠
حقيقت	٣٥
سسئي	٦٢
نوري	٢٠٢
مارئي	٢١٨
مومل راڻو	٢٦٥
سنڌي پورب	٢٨٠
سارنگ	٢٨٩
هير رانجهو	٢٩٥
جوڳ	٣٠٢
مالڪوس	٣٠٩
متفرق ڪلام	٣٦١

وحدت نامو

اول ساراه ڪر سبحان جي، مولىٰ جو ملڪن؛
مڙيائي محضوض ڪيا، ڏسو ڏيھ ڏٽين؛
ڪي ڪامل ڪُرسين تي چڙهي، وَه وَه وعظ ڪن؛
ڪي ڪاتب ڪتابن جا، سوين سبق ڏين؛
ڪي مسئلا مسائل ڪيون، ناميان نبيرن؛
ڪي پڙهيا پاڻ پروجھ سان، پڙهيون پڙهائن؛
ڪي وردن وظيفن ۾، شاغل روز رهن؛
ڏسيون وائسيون ورق ڪي، وريون ورائن؛
سِڪَ سچيءَ ڳُڻُون ڪونڪو، سبق سُور سِڪن؛
اکر لِکن نہ دل تي، تا ڪاغَذُ ڪارا ڪن؛
مَسُ ڪاريءَ جان مَنَ ڪي، تا ڪاري ڪارو ڪن؛
مُدعا تئي جنهن ڳالھ ۾، تنهن ويجهو ڪِين وَڃَن؛
جو فرمودو واحدَ جو، تاڏي ڪَنُ نہ ڪن؛
"و فِيِ اَنفُسِڪُم اَفَلاَ تُبصِرُون"، هِن ويسَھ نہ وسَهن؛
بين مَعنائن ۾، ڪاهَت ڪَيون ڪَهن؛
اِهو فِڪر فائِدو نہ ڪري، توڙئون ڪي تَن؛
فڪر ڪن نہ فنا جو، تا بقا ڪي نہ پُڄَن؛
هي أُتي حيران ٿيا، اوڳا ۾ اڪَرَن؛
معنىٰ تن جي طرح سان، هڪڙي بي چوَن؛
پڙهيو سمجهيو عِلمَ تي، عمل نہ آڻن؛
"مَن تَعلمّ العلم للمُنَاظَرَة وَالمُڪَابَرَةُ" أُهي منافق مرن؛
هينئُن مِٺيءَ جي پسِي، تا پاڻ ئي لِڪائن؛
آهي آفتاب اَبَر ۾، پَرَ لائق ڪِين لَهَن؛

مُنجھايو ماڻھن کي، ماضين مَذھبن؛
محڪم ماڻھن کي ڪيو، تن جي زنجيرن؛
ھُون حديثن ڪِينَڪِي، نہ ۾ آيتن؛
مجن تن کي ڪِين، ٽيو ملا تا مَجن؛
سي سوگھا سيئي ڪيا، نامراد نِيَرَن؛
اکيا اکين وڏڙا، توڙؤن ئي ڏسُ تن؛
بِرہَ جي بَئبان ڳٿُون، پاسي اوءِ پَوَن؛
سي پَسڻَ ڪؤن پري ٿيا، ڪين پسا پَسَن؛
محبت جي مھراڻ مَٿُون، جي مُلا چاشَ چَکَن؛
تہ ڪنز قدوري ڪافيا، لھرن ۾ لوڙھن؛
ڪن سلام صرف کي، ھوند نَحو نہ نھارن؛
پرکَ لاءِ تنھن ڳالھ جي، باس نتا باسن؛
اُھي رھيا اِتھين، مَتّي ڪِين چڙھن؛
ڪيئِي آھن قالَ ۾، باتيون بَس نہ ڪن؛
کي وجي رسيا حالَ کي، کي بيٺا ٻاڏائن؛
کي لَنگھي ھليا حال ڪؤن، نڪِي قال ڪھَن؛
کي دنيا جي طلبَ ۾، ھنيا حرص حَڃن؛
"طالِبَ الدُّنيا مُونث"، محبت ناھي تَن؛
کي ڪوڏيا عقبيٰ جا ٿيا، ھنيا لئہ حورن؛
"طالِبُ العُقبيٰ مُخنث"، مڙس سي نہ چئجن؛
عاشق جي الله جا، سي سائين سيبائن؛
"لاَ مَوجُودَ اِلاَّ الله"، حاضر ڪيون وتن؛
"طالِبُ المولىٰ مُذَڪر"، ھن رسايا رمزن؛
ٻئي جھان ڦٽا ڪيو، تا ٺئي جھان وجن؛
اَصلئون ئِي اختيار ڪيو، فقر فقيرن؛
"اَلفَقْرُ خَزِينَةٌ مِن خَزائِنِ اللهِ"، بعض کي بخشن؛
"اَلفَقيرُ لاَ يَحتاجُ اِلَیٰ الله"، ٻيون ڏنائون ٻن؛
"اَلفَقرُفَخرِیٰ ولفقرمِنِیٰ"، اِئين اُتو عجيبن؛

وَتَن ويڳاڻا وِرهَ ۾، نيڻين ننڊ نہ ڪَن؛
راتو ڏينهان روحَ ۾، چَپ نہ ڪو چورن؛
”مَن عرَفَ رَبه ڪَلّ لِسانهٗ“، ٻَڌِي زبان اُنهن؛
نَشي تن کي ”نانهہ“ ڪيو، مورئون ”مان“ نہ چَوَن؛
”قُل ڪُلُّ مِن عِندِاللّٰهِ“، اِهو ڪيائون ڪَن؛
”وَالقَدر خَيرهٗ وَشرَه مِنَ اللّٰهِ تَعَاليٰ“، سڀ اوڏانهون ڄاڻن؛
موليٰ جي محبتَ ۾، ڪِيا ٿيا وَتَن؛
سُڏڪا سَيَئِي سوز جا، پنينءَ رات پَرن؛
آديسي اَرمانَ ۾، گهوماٽيا گُهمن؛
ڪِين رئڻَ ڪَٿُون اُن جيون، اکيون اوڪارن؛
”هرآن سِريٰ که با محبوب دارند، خبرنبود ڪراماً ڪاتبين را“، سِر اهو سانيِن؛
هَيهات هَيهاتَ، اِها عادت اُداسن؛
پنهنجيءَ پَر ۾ پاڻَ کي، ٿا پَرتَئون پَڄائِن؛
نِهائِينءَ ڪَٿُون نينهڙو سکيو ساميڙن؛
مَچ مَچايو مَنَ ۾، ٻاڦ نہ ٻَهر وجهن؛
عاشقَ مَٿؤُن آگ جي، اولارا ڏين؛
طالب جي ئِي حَق جا، طَلَب نہ پِئي ڇڏِن؛
عينان سندين اوجاريون، اڃن اوجاڳن؛
انئي پَهرَ عجيبَ کي، ڪَنڌ اونڌي اورن؛
ڪا ساعت هَڏِ نہ سنرا، اُنهين ري آهِن؛
ظاهِر سي ئي زبان سان، ٻيو تا ڪين ڪَهَن؛
مامن سان ماڻهن کي، سالڪ سمجهائن؛
صُمٌ بُڪمٌ سڪوت ۾، اڳيون پئي عامن؛
”عَينُها باڪيةٌ و قَلوبُها ذاڪِرٌ“، اهوذڪر چوَن؛
”عَينُهَا تَنَامُ وَلاَ تَنَام قُلوبُهَا“ دل طرف دوسَن؛
آئي آڏو عامَ جي، اکِهين ڪانہ ڪَهَن؛
”اِنّ اَولِيائِي تَحتَ قَبَائِي“، لائق لعل لِڪن؛

”الصّبرُ مفتَاحُ الفَرَح“، صبر صابرن؛
بعضي موحد وحدتي، اهڙا پِي آهن؛
مست ڪئين منصور جان، سوريءَ سِرُ سَٽِن؛
محبت ۾ مخمور ٿيا، ڪامل ڪوڏ ڪُسَن؛
ڪُرڪَن ڪِنجهن ڪِينڪِي، جڻ پار وِهانءَ وَڄَن؛
رتَ منجهارُون پانهنجي، وضو وِير ڪَرن؛
اِيءَ نماز عشق جِي، تهؤن پوءِ پڙهن؛
جي محبت وِڌا مامري، سي ڪيئن مُڙس مُڙن؛
سوريءَ اُتي صابري، ڪيون ڇيج چڙهن؛
تَحتون تريءَ تي رکيون، صادق سِرُ ڏِين؛
ڪن سِرُ صدِقي دوست تَڻُون، ٻيا پهه ڪين پُڇن؛
نِينهن نهوڙيا نڪِٽيان، جنهن پَر ڪاپڙين؛
هِٽي درد دهيون ڪيا، سندي سپيرين؛
ڪڏهن اچا ڪپڙا ڍار نہ ڪنهن ڍڪن؛
منهن ميرا مَٿي ٿيرا، اهڙيون طرحان تن؛
ڪائي تن جي ڪانہ ڪا، جُڙي لِيڙَ لِڱن؛
مٿين پيرين برهنہ، ايڏا سور سَهَن؛
پرٿيو پروانن جان، ڪاهيو تِتِ پَوَن؛
يَنيڙ باهہ عشقَ جي، سپورَن سَڙَن؛
ڪامِي لَهسي لُوسجي، لائق لعل ٿين؛
آوڙي عام نہ اُن ڪي، جي سينڌائِي سڄڻن؛
اَچو پَون آڙاهَ ۾، سِرَ جو سانگ نہ ڪن؛
ڏِڄو ڪنهن ڄِس جهوپڙا، آڏا ڪين اڏن؛
اوڏِنهن وٿ متان پَوي، گنگهر اِي گهارن؛
ري پِريان تن ڪين ٻيون، ڳالهيون ڪَس لڳن؛
ڏادِا ڦٿ فراقَ جا، تن جي چت چاڪن؛
ورهہ وڍِي واڍوڙ ڪيا، رويو رت رئن؛
”مُوتُواقَبلَ اَن تَمُوَتُوَ“، ائين مَن مارِن؛

اُهي مَرَڻ کَٿُون اڳي مُئا، ”مان“ کي ڪين مَڃن؛
دشمن دوستَ هڪ ڪيون، گودڙيا ڳڌجن؛
ان جي اَکين آگم سِٽيا، بوندان بس نہ ڪن؛
سِرُ ڏيو سَنوپرا، وَٽِي ورھ وَٽن؛
”تَرڪُ الدُّنيا سُنة طَلَبُ المَولىٰ فرِضُ“ هو دِل ڌَرنِ؛
سويون ڇڏيون سُکَڙا، گوندَرَ گذارن؛
جوڳِي جانبَ ڪاڻ ٿيا، مثل مَستانن؛
اَبتر ڪيائون پاڻ کي، پَسَڻَ لئہ پِرين؛
هاءِ وِڃايو حالڙو، ويتر ويچارن؛
هو ”مشتاق علىٰ لقاءِاللّٰه“، ائين محفوظ رهن؛
کي فنا فراق ڪيا، کي مليا محبوبن؛
آهِ لقاءُ لطيفَ جو، عيدون عاشقن؛
محبت جي مڪان کَٿُون، لاهوتي لنگھن؛
واديءَ ۾ وحدتَ جي، دانھ پير ڌَرنِ؛
”تون- مان“ وچي وچ مَٿُون، تہ ڪِي پاڻ پَسَن؛
شڪ يقين اُتي ويو، برابر چَوَن؛
هادي مريد هڪ ٿيو، تفاوت نہ ڪن؛
عابد ۽ معبود سو، هڪ نگاھ پَسَن؛
پاڻ پڙهِي پاڻ ٻِھي، پاڻ ئي سجدو ڪن؛
”پاڻ“ مڙيوئي ”پاڻ“ ٿيو، نِوڙي نِوڙَت ڪَن؛
پاڻ اُتي پاڻ ويھي، پاڻ رموز رکن؛
پُرجھ مِڙيوئي ”پاڻ“ ٿيو، غير نہ پَسائن؛
ڪافر مومن هڪ ٿيو، پلا تا پائن؛
سوئي فَلَڪ سوئِي مَلَڪ، سوئي آدمن؛
سوئي اَحمد سوئِي علي، سوئِي هڪ سَمجھن؛
نانوَ، ڪَنن اَکِين جا، وچون ئِي وڃَن؛
بازيون بازيگر ڏِسِي، اِنهيءَ پَتِ پُلَن؛
تان اکيون، ڪَن، زبان سي، ٻوليون ٿيون ٻولن؛

اسين آهيون آدمي، بيحد مون بشرن؛
نا تہ مِڙيوئي پاڻ ٿيو، سميع بصير ڏسن؛
عين عليم ڪليم ٿيو، قادر قدرتن؛
هي مڙيون ئي وصفان، اندر آدمن؛
هي مڙِيوئي حق ٿيو، ٻيا باقي ڇا بچن؛
وصفن اُنهن ساڻ، اصل آدمي سڏن؛
هِت آدمَ مَٿُون الله ٿيو، ٻيا سڀ شڪ پَڄن؛
اصل الله مَٿُون آدمي، ثابت صورتن؛
مورَت صورتَ هڪ ٿئي، ڏسج دل نيڻن؛
سوئي ڏسڻ وارو، سو منظور مَجن؛
خالي ڪانہ جاءِ ٿي، بنا محبوبن؛
سڀ ڪنهن هنڌين سپرين، ڇا جِي جاءِ خسن؛
ڪاٿئين پترڙيون پَٽ جون، ڪاٿئين دلقا ڪن؛
ڪاٿئين جاما زر جا، ڪاٿئين پشمينا پَهرن؛
ڪاٿئين سَناسِن ۾، ڪاٿئين منجھ مُلن؛
ڪاٿئين معرڪن ۾، ڪاٿئين منجھ ڪُنڊن؛
ڪاٿئين مَسيتن ۾، ڪاٿئين ۾ دائرن؛
ڪاٿئين رهن تقوىٰ ۾، ڪاٿئين ۾ ناچن؛
ڪاٿئين تماشن ۾، ڪاٿئين ۾ سيرن؛
"خَلَقَ الاَشيَاءَ فَهُوَعَينُهَا"، منجھ عربيءَ ائين چون؛
پاڻ چوندڙ، پاڻ ٻڌندڙ، پاڻ ئي ۾ بولن؛
سمونڊ سرگردان ٿيو، پيو ۾ عَجَبن؛
"آءٌ اصل پاڻي آهيان، ڪئين سمنڊ سڏن؛
نانوَ متم ناحق جا، رکيا الاجي ڪَن!"
جي رسيا وجي وصالَ کي، سي ڇؤرنگ يار پَسَن؛
اول ڪفر پوءِ مَجَڻ، پوءِ تان مَنجھ ڪُفرن؛
پر ڪفر مسلماني هڪ ٿِي، مِڙيوئي مَجن؛
نفيءَ مَٿُون اثبات ٿيو، ٻيا سڀ "لا" ٿين؛

مرشد ڪامل هادي منهنجو، دائم درازن؛
عارف عبدالحق آهي، صوفي صاف سَيَن؛
هُئي شالَ چراغ سو، روز شبان روشن؛
عارف جي اولاد کي، دعا سڀ ڪَرِن؛
حيرت ۾ هميشه سي، غازي سڀ هُئن؛
عشق منجهه الوٽ هُئَن، سيئي صاحبن؛
تا گهٽين طرحين نوِڙا، مَٿي ”نانهه“ رکن؛
ڏيو روشن تن جو، تائين قيامتن؛
اُجرائي آفتاب کان، هادي شال هُئن؛
اَظهر هُئن دارَين ۾، برڪت پنجتنن؛
هوئن خليفا غوث جا، سي روشن ڪانئن هُئن؛
قائم مَسند تن جي، حُرمت خير سندن؛
”سچو“ سگ انهن جو، سندن دروازن؛
ڪَلمو چئو نبيءَ تي، تا چٿو ڪان چِين.

وحدت

داستان پهريون

١

اَول پيري پَجُ، جي بَندَ خيالات جا؛
تَنهِن پڄاڻا وَجُ، حَلاّجِي حيرتَ ۾.

٢

هِيءَ نہ واتَ هُئاءِ جي، آهي نڪا تَقلِيدَ؛
تَحقيقاً توحيدَ، آهي راهَ رسُولَ جِي.

٣

هِڪُ سَفَرساعَتَ، ٻيو سَفر سالَ جو؛
پهريون تا راحتَ، پويون تا پوءِ رَهيو.

٤

جي تو ادب آهہ تا ٻَنڌاڻَن ٻَڌِي وَڏين؛
ڪَلَ نہ پِيَڙءِ ڪاءِ، اُصولِي اِسرار جي.

٥

پُنيءَ ڄَڄَ نہ ڄُلُ، مَنجھ تَماشي نہ پَوين؛
گھوٽُ ڪري تون پاڻ کي، ڪَر هَنگامان هُلُ؛
يولِ نہ ٻئي ڪَنهِن ٻُلُ، وَنِج حالُ حَلاجَ جو.

٦

پُنيءَ ڄَڄَ نہ ڄَل، تون ڪَر پاڻ کي گھوٽُ؛
مَردَ نہ هِتَئُون موٽُ، پِنيءَ لائي ڄِڄڙي.

٧

جَڏهن وِهين فڪر ۾، خاصو ڪري خيال؛
تَڏهن فراق وارا فِي الحالُ، بَندَ ٻَڌندءِ وچَ ۾.

٨

حُڪم هَلي ٿو جَنهِن سان، سو ڪر پيدا پاڻُ؛
صورت سا سجاڻُ، مُنهن ڪَري مورَتَ ڪي.

٩

”تون“ هي سان ”تون“ لَيين، ”مان“ لَيان ”تو“ سان؛
”تون“، ”هي“، ”آءٌ“ سَيهِين، ”لا“ ۾ موجودات ٿي.

١٠

جي تو ڄاتو ”پاڻُ“، تہ ”آءٌ“ ٻيو ڪو آهيان؛
ڪَندُءِ غرقُ گُمان، ڳهلا انهيءَ ڳالهہ ۾.

١١

اَدبُ اَٿئي اوٺ، اوٺِ تہ اڳاهون ٿِئين؛
مارنغاري چوٺَ، عاشِقَ ”اَنَاالحق“ جِي.

١٢

جي فِڪر ڪَٿُون فارغ ٿيا، ٿيا دنيا ڪان دور؛
هوندا سي حضور، آءُ ڳِرهيون ڳالهڙيون.

١٣

بيرنگيءَ مَٿُون رنگُ، پَسو جو پيدا ٿئو؛
ظاهِرَ ۾ پئو زَنگُ، موسىٰ ۽ فرعونَ جو.

١٤

تون جا يائين مَوجَ، سا مِڙيائي مِهراڻ ٿي؛
هِي اُنهن جا اوجَ، جَن سنبَت سوريءَ پار ڏي.

١٥

دِين ڪُفر دِل دام، ڏج مڙيوئِي موج ۾؛
تنهن ڪان پوءِ حُڪامُ، هَر ڪنهن هَنڌ تنهنجو هَلي.

١٦

جاڏي ڪياڙي، سجدو تاڏي نہ ٿئي؛
جاڏي مُهاڙِي، سجدو تِت صحيح ٿيو.

١٧

ظاهر ڪَڪَرُ آنءِ، مِينهُن توئِي باطن ۾؛
پاڻُ اُهوئي يانءِ، جنهن وَسي سان وَسَ ٿئي.

١٨

سوزُ گُدازُ ۽ غَمُ، مِڙِيوئي معافِي ٿيو؛
ماردَمامين دَمُ، عاشِقَ "اناالحقَ" جو.

١٩

جي ادب کان نِڪِتا، سي ٿي ٿيا اللّٰهُ؛
هُن وڃايو راهُ، هو هاڃي ۾ هڄِي وِيا.

٢٠

تون تاڪا ٿي آنءِ، پاڻُ اَول لَهُ پانهنجو؛
جيلَهان ٻِئي نانءِ، پَئين تيلهان تفاوَت ۾.

٢١

ڄاڻُ نہ تَفاوتُ، عبد ۽ اللّٰهَ جو؛
هو آهي اَمرُت، هِي پِي ڏُور نہ اُن ڪِئُون.

٢٢

اللّٰهُ ڄاڻُ نہ هن کي، هِي مِڙِيوئي حَقُ؛
ناهي شبهو شَڪُ، جو مَعلوم ٿيو مرشِدَ ڪِئُون.

٢٣

معلوم ٿِي مرشدَ ڪِئُون، ٻي جا ڳُجهِي ڳالهہ؛
هِن جِي چاهِ مجالَ، "هو" لَيِي "هن" سين.

٢٤

هِي تان مور نہ وَڃڻو، ڇئو وڃي ڪاڏي؟
"هوُ" "هِي"، هِڪُ ڪري، مورک ڇَڏِ ماڏي.

٢٥

جھڙو پائِيندين، ”پاڻ“ پَنھنجو پاڻھين؛
تِھڙو ئِي ٿِيندين، ھُت پِي ساڻ يقين جي.

٢٦

جيڪي آھي ھِتِ، ھُت پي اُھو ئِي اٿئِي؛
يَج اُھائي پِتِ، تان تون اھو ئي رَھين.

٢٧

جِھڙو آھين تِھڙوھوندين، فانِي ٿيندين ڇا؟
سُڌ پنھنجي سِر جي، ڪامِلَ پِيَرٖ ڪا؛
ڳالھ نہ سمجھيئي سَا، آوازي ”اَنَاالحَقَ“ جِي.

◈

ڪافي ١

ٻيو ڪو ڄاڻڻ مَحض گناہ،
ھر ڪَنھِن صورت آپ اللهُ.

ڪِٿي گدا گدائِي والا، ڪِٿي شھنشاہ.
دونھان ڏيک متان ڪو ٻولي، اولي اَبر ماہ.
”وَنَفَخَتُ فِيهِ مِن رُّوحِيا“ آھي، سَھِي ڪر ساہ.
”خَلَقَ الاَشيَاءَ وَھُوَ عَينُھا“، اِھو قول گواہ.
صورت منجھ ”سچوءَ“ جي، ٻولي پاڻ ئي بيپرواہ.

ڪافي ٢

عاشق ڏِسڻ ۾ آيو، محبوب گل سَناسِي؛
عبرت عجب عجائب، اسرار رنگ عباسِي.

برهي جِي اک ببيني، ڪائي مثال چيني؛
توڙي رنگون رنگيني، چينيءَ جي مَٽ نہ ڪاسي.
گِل آب جاءِ جاتي، محبوب راز تاتي؛
عاشِق ڏِسڻ ڪَٺُون ڪاٿي، رَهندو پتنگ پياسي.
”صورتَ“ ۾ جاءِ ”دَمَ“ جِي، ”دَمَ“ ريءَ نہ ”صورتِ“ ڪمَ جِي؛
دَمَ ۾ جا لذت غَمَ جي، وه واه ڳالھ خاصِي.
ابليس جِي وڏائِي، هَر سانس تي سوائي؛
جِيوَڻ تہ دَم پلائِي، نہ تہ تحت نَحس ناسِي.
ثابت ”سچل“ سچاري، يارن جي ياد ياري؛
وحدت جنِين وساري، تَنِ تَنَ مِٿي اَٽاسِي.

ڪافي ٣

هُتِ تان ڪير هُياسِ، ميان وو!
هِتِ ٿي ڪير آيس، نہ ڄاڻان!

نانءُ ٻِئو هُتِ هو منهنجو، هِتِ ٻِئي نانءَ ٿِياس.
اچڻ نہ هو هِت منهنجو، پَرڪَنهِن تا خواهش گنياس.
هُتِ هُيَس معشوقيءَ ۾، هِت عاشِق ٿي آياس.
هيءَ هَي هُئي هُت ڪا نَڪا، هِت مَنجھ پروڙ پياس.
”سچو“ سارو، وو، سَچ ٿيو، وچَون ”آءٌ“ وياس.

ڪافي ۴

ميلو ٿيندئي، ميلو ٿيندئي، نينهڙو لايو،
جُڙيا جانِي، مون سان ميلو ٿيندئي!

”وهُومَعَڪُم“ چيو وصالون، وري سو وره وسايو.
”وَنَحْنُ اَقْرَبُ“ پاڻ اُتيوئي، موتِي تا بِرهُ بَچايو.
”اسين تو سان، تون اسان سان“، پاڻ پرِين فَرمايو.
زلفان ڪوليوَ خيال اسان جي، ڏاڍو ڪو ستم سَهايو.
ڪري اُمارو اڳيون اسان جي، تيرن ساڻ تَپايو.
راند روئڻ جِي سِڪِئين ”سچو“ ري، ڏاڍو ڪو پور پِرايو.

ڪافي ۵

آءٌ تا پِيَڙس اُتي، جِتِ جاءِ ادب جِي ناهي.

نادانن ناداني آهي، بيهڻ اُتي بُتي؛
وحدت جو پيو باز جتي، مُئو مرغ اَدب جو اُتي؛
وهم خيال وجايا غيري، خيال هڪڙي ڪُتي؛
سر ڪٽايو، سو ڪيئن موٽي، ويڙو جو شرط اُتي؛
”سچو“ سَچ آهي اِهوئي، وسرئي نہ پَنج سُتي.

ڪافي ٦

نانءُ اِهوئِي، اِهوئي نانونَ وَارو، صورتَ مورتَ سائي وو.
اِسم خاني وِچؤُن اِسما، اِهو ڏَسُ هادِيءَ جو جانِي، وو.

آهِ تَعجب اِهو جو، ڪَر لوڪان ذاتِي لِڪائِي، وو.
گاهي طاعَت گاهي عبادت، سَجدو سَهو سَهائِي، وو.
ٻئي پارون تان ڏئي ڏيکاري، اوڙڪ خَلق مُنجهائِي، وو.
"سچو" سهي ڪَئي اِها سيائِي، جا بازِي يار بنائِي، وو.

ڪافي ٧

آءُ، ادا سالڪَ، سهِي ڪر تون طلسمات کي؛
يَجُ دوئِي تا ڪل پويئي، دور ڪر درجات کي.

سِر اهو سارو سڻائج، ڪَن نہ ڏي ڪرامات کي؛
ظاهر ٿئين تان "ذات" مون، پر سمجهہ تون "صفات" کي.

غازي نہ يانئج غير تون، هن محض موجودات کي؛
سِرسَتِج هن سِر ۾، ڏي منهن نہ ٻِي مصلحات کي.

بي اعتباريءَ سان ڪرين، هَرهَر نفي اثبات کي؛
اثبات ڪٿُون اڳنان لنگهي، ڪَر تَم تون طاعات کي.

تون ڪيئن ونِي ويهي رهين، هَي هاءِ حڪايات کي؛
ڳالهين مَنجَهڻُون تان ڪِين ٿئي، يَج اوٺ عزىٰ لات کي.

"سچو" روئين چو هيترو، بس ڪر هن برساتَ کي؛
تَصديعَ تون چو ٿو ڏئين، محبوب جي محلات کي.

ڪافي ٨

ڳالهِ سَهِي ڪَيَم ساري، ٻَڙي جيڏيون، يارَ جي، وو؛
پلو جيڏيون، هوءِ... هوءِ... هوءِ... !

جي مون وسهَو جيڏيون، آءٌ اهو آهيان آري.
پوءِ پَروڙُڻ پانهنجي، لاتِي خَلقَ خواري.
پاڻِ ڪري ٿو پاڻَ ڪي، يارُ زور آور زاري.
”سچو“ ري سِر پانهنجي، بِرهُ ڪَيائُون باري.

ڪافي ٩

هو سو سَڄَڻ مُون ساڻُ،
جنهن جي ڪارڻ مُون تي پوتيون پٽايون!

”وَهُوَ مَعَكُمۡ اَيۡنَ مَا كُنتُمۡ“، آهي سَندس اُهجاڻ؛
جنهن جي ڪارَڻ، مون تي فالون وِجهايون!
سَدا مون وٽ سپرين، مُحب ناهي مِهماڻ؛
جنهن جي ڪارَڻ، مون تي واتون پُڇايون!
اَهڙيءَ اوڏائِيءَ ۾، ڪونہ پَيو مون ڄاڻُ؛
جنهن جي ڪارَڻ، مون تي راتيون لَنگهايون!
هيڏي هوڏي تي ڏٺُم، ڪِينَ پَروڙيم پاڻُ؛
جنهن جي ڪارڻ، مون تي وِرهون وَسَايون!
پري پُڇُ نہ پنڌڙا، ”سچو“ تون پاڻ سُڃاڻ؛
جنهن جي ڪارڻ، مون تي ميڙيون سَنباهيون!

ڪافي ١٠

هيڏي هوڏي نہ نِهارِ،
تُنهنجي ويڙهي سو تہ يار وسي ٿو!

ساڻُ سدا آهي تان تنهنجي، پِرين نہ آهي ٻي پارِ.
ڦولهي لَهج، پاڻَ مَنُّون، ڇو ٿو وَڃين وڻڪارِ.
”وَفِي اَنفُسِڪُم اَفَلاَ تُبصِرونَ“، وِيچهو ڪِيمَ وسار.
پِريُن نہ پُڇِج پَنڌڙا، تُون ”سچو“ پاڻُ سَنڀارِ.

ڪافي ١١

اُهو ويو هاڻي ڪاڏي، جنهن ”سچُو“ سو نانءُ سَڏايو!

مُڪڙيءَ مَنجهؤن، نِي وي ميان، ٿيو گُل پيدا، وي ميان،
مُنهُن ڪري ٻِينو ماڏي.
سُڌ نہ پَئِي، نِي وي ميان، طَرفَ اُنهي جي، وي ميان،
جان جُٺو ويو جاڏي.
اهو هلي ٿو، نِي وي ميان، اهو چلي ٿو، وي ميان،
گوشو ڪيو وڃي ڪاڏي!
ڏيهُ ڏاڏاڻو، نِي وي ميان، اڳُ ڏنوسي، وي ميان،
پَلَٽ ڪَئي پَڙاڏي!
نانءُ ”سچوءَ“ جو، نِي وي ميان، ويو اوڏاهين، وي ميان،
طَلَب ويئِي پِي تاڏي.

ڪافي ١٢

يولِ نہ ٻئي ڪَنهِن ڀُلُ،
تون تہ آدَم ناهيين.

لِڪو ٿو لاتِيُون ڪَرين، جيئن باغَ اَندَر بُلبُلُ.
مَلڪن ٿي سجدا ڪيا، واه مِٿي تنهنجو مُلُ!
ڪير ٿِپائي، ڪير ڪُڏائي، شاهه بنا دُلدُلُ.
اَحد مَنجهارَؤن عَبد سڏايءِ، هُئين تا پاڻَ اصلُ.
"سَچَل" چَوي سَچُ ٿي آئين، ڪونهي تنهنجو ٿُلُ.

ڪافي ١٣

آهيان آءٌ اِسرارُ،
جيڏيون مون کي ڪير ڀانيو ٿيون!

ڪَنُ نہ ڏيان ڪيچَ ڏي، پَنيورؤن بيزارُ.
ڇَڏي بادشاهِي پانهِنجي، ڪِيَڙُمِ هِتِ شِڪار.
آيُسِ هِنَ عالَمَ ۾، ٻاري چاڙهي بارُ.
آڻيو صِدقَ يقين سان، اديون ڙي اعتبارُ.
نوري ناري ناهيان، آهيان ربُ جبارُ.
مُرشِدَ ٻانهو نہ چَيو، تون "سچو" آهين سَردارُ.

ڪافي ١۴

پَنهِنجي ذاتِ لِڪائي، ڪِيئن ٻِي ذاتِ سَڏايان!

ظاهِر ڪَريان ذاتِ ڪي، تا هي بُتَ پَجايان.
منَصُوريءَ جي مَوجَ ۾، ٿو "اَناالحَقُ" اَلايان.
واديءَ ۾ وَحدتَ جي، گهوري سِرُ گُهمايان.
"اعلىٰ اَعظم شانَ" جِي نوبَتَ نِينهَن وَڄايان.
ظاهِرُ باطِن هِڪڙو، آءٌ تا حُڪم هَلايان.
"سچو" سارو سَچُ ٿِيو، حِڪمت هيءَ چَلايان.

ڪافي ١۵

اوهِين سَيئِي چوئہ جاڻو،
نانءُ مَتِمِ آهي ڪهڙو!

اِسم اصلَ ڪـٿُون وِرهَ وَڏايو، صورتَ هيءَ سُجاڻو.
پاڻِيءَ منجَهون پارو ٿيو پيدا، واءُ عجب ڪوئي واڻو.
شاهُ جهانِ جو ٻانهو ٿِي، ڪَرَ وائيءَ هِنَ وِڪاڻو.
ڏِسِي تماشو اِهو سو سارو، وَتي تان پاڻَ ويڳاڻو.
نانءَ وارو، سُڻو ري سَرتيون، ٿيو هِتِ ڪِيئَن نِماڻو؛
مَستيءَ واري ساکَ نہ سلجي، "سَچُو" تون ٿِيءُ سِياڻو.

ڪافي ١٦

آهي بي نام و نشان،
سِر اِنهيءَ جو ناهي امڪان.

طرحِين طَرح پوشاڪون پهريئين، ڪُلَّ يَوّمٍ هُوَ فِىِ شَان.
ظاهر ذاتِ صفات سهي ڪَر، سِري سِرهُ الانسان.
منصوري آهي راهُ اِهو ٿِي، جوشَ تنهين ۾ آ جولان.
غَرض گداگر يارَ اچي ٿو، نا تہ "سَچُو" سارو ٿي سلطان.

ڪافي ١٧

پاڻ پِرين اُهو آهي،
متان پيئي پولو پانيو.

جَنهن تي آهي تَنهن تي آهي، نانءُ ٻئي تي ناهي.
پاڻُ پنهنجو سَهِي ڪَيو سين، ڪيچ وَڄُون ڪِيئن ڪاهي؟
هِيئن تَنهن جو اَوهِين نہ ڄاڻو، ڇَوَ تَڏهِن ٻئو ڇا هي؟
"سَچو" سارِي صورت اُهائِي، لوڏا لَڪَن جا لاهي.

ڪافي ١٨

تاڏي مُنهُن نہ پيو ڙِي مُنهنجو،
جاڏي لوڪُ لَڙي ٿو.

جيڪو هُئَڙُس جيڏيون، ساڳو آهٌ ٿيو.
پاڻَ ٿِي پُنهلُ آهيان، ڄاڻو ڪونہ ٻيو.
ظاهِرُ مُنهنجي ذاتِ ڪي، ڪيڇن پاڻَ ڪِيو.
"سچو" سارو سَچُ ٿيو، وِڇوَن وِرهُ وِيو.

ڪافي ١٩

اُتي پيو وَڃي خيال منهنجو، جِتي دَمَ قَدمَ جي جاءِ نہ آءِ.

لامَڪانَ مَٿُون لَهر لڙهِي، جَنهن مَٿي سَڀ هوءِ هاءِ.
وحدتَ جي درياءَ مَنجهارؤن، تون پِي وجين موجَ مَناءِ.
بِرهَ توتي بادَلُ آندو، "اَ نَاالحق" جِي هڪَل سڻاءِ.
قَطرو پاڻُ نہ ڀانئِج عاشِقَ، سارونِي تون بَحر سَڏاءِ.
ٻَئي جهان هِڪو ڪَرڄاڻين، جلوَو تنهنجو جاءِ بجاءِ.
"سچو" آهِين سِرُ سُبحانِي، ظاهِر جو تون نانءُ وِڃاءِ.

ڪافي ٢٠

پاڻ ڪي يارُ نہ ڄاتوم، پينر پُلِي آهيان.

ٻُڌيَس ٻيائِيءَ ۾، جو پاڻ نہ سُڃاتوم.
موڳائِيءَ جي مونجهَ ۾، تي ورهُ وسايوم.
اَٿڻُ ويهَڻ پانهنجو، هِي پيئَر تي پانيوم.
خاص مُناري خاڪ جي، سوسرتيُون سمايوم.
ڏِسَڻ ٻُڌڻ هِڪڙو، هي ڪاڏنهُن الايوم.
"يَنطِقُ" واريءَ رمزَ ۾، هِي سِرُ سَلايوم.
نالو آدَمَ جو رکي، هِن حيرت هلايوم.
نانءُ مَنجَهؤن نانهِ ٿِي، هِت "سچو" تي آيوم.

ڪافي ٢١

ڪَجو اوهين ويساه،
سَرتيون، مُنهنجي ڳالهہ سچيءَ تي!

آيو ڪنهِن تا ڳالهہ ڪـئُون، شهود ۾ شاه.
لَتم هِهڙو هوتَ جو، ريجهائي مون راه.
جوئي هدايت ۾، سوئِي آهي گُمراهُ.
اَحد اَحمد هِڪڙو، آهي پاڻَ الله.
ساڳيون اَتوَ پاڻ سو، چئو جو اَرواح.
”سچو“ سچيءَ ڳالهہ ۾، ڪَهڙو ڪَيَم گُناه؟

ڪافي ٢٢

سڀ ڪنهن ويڙهي تون وسين، ڪونہ آهي ٻيو تو ري!

ڄاڻي هِيئن ڄاتوم، توکي سانوَلَ سڃاتوم،
هر جا آهين تون حاطي.
هَر جا حاضر ”تون“، موتي ڪهڙي آهي ”مُون“،
هادِي ڪڻُ حِجاب کي.
ڪاتئين قاضِي تئين، ويهِي ناحق فتوىٰ ڏئين،
سوريءَ تي منصور جي.
موتِي تئين منصور، ڪَيئي مُلَن جو مذڪور،
شاهد ٿي بيهين، شَرَع تي.
”اَناالحَق“ آواز هِي، تا سارو تنهنجو راز،
ظاهِرڪَيُئي بيهي زمين تي.
سرمد تي اَسرارَ، ڪَيءِ عالم تي اِظهار،
وري وڌُءِ شور شهرَ کي.

هي سَڀُ ڪَم سنداءِ، آهن جاني جاءِ بجاءِ،
جيڪي ڪرين تون سو ٿي.
حاضر ناظر تون، باطن ظاهِر تون،
تُنهنجو هُل هَنگام هي.
اُڀريو آفتابُ، جهَليو تارَن هَڏِ نہ تابُ،
گوشا ويا ٿِي گُم سي.
”سچو“ يَجُ گُمانُ، ٿي حيرتَ ۾ حيرانُ،
جو مولا مَنُّون ڀانهون ٿي.

ڪافي ٢٣

اَحوال عشق لائي،
”سِرُسِرهٗ“ ٻُلائي.

سِسِي شيخ عطار جِي، ٿو چوٽئين چَلائي.
ڏُنُوَ تماشو تيغَ جو، ڪُوپَن ڪَنڌ ڪَپائي.
دينَ ڪُفرَ مَنُّون نِڪري، ٿو ”اَناالّحَق“ اَلائي.
واديءَ ۾ وحدتَ جي، ڪوڙيين سِرَ گنوائي.
”سچوءَ“ ڪي تنهِن صِفَت ۾، سائين مانَ سڏائي!

ڪافي ٢۴

رانجهو چاڪَ ٿي آيو،
نہ ڄاڻان ڪهڙيءَ ڳالِهه ڪَنُّون.

پَڏر وِجهِي پاڻ ڪي، لالَن پاڻ لِڪايو.
بَنگُلي ۾ آدمَ جي، ساڄَنُ پاڻ سَمايو.
سوئِي چَوندڙ، سوئِي ٻڌندڙ، ڪيائِين ڪونہ ڪِنايو.
”مَاراءِيتُ شيَئاً اِلا ورايتُ اللهَ فِيهِ“ فائِق اِئين فرمايو.

”لَوكُفاالغِطَاء مَازتّ يَقِيناً“، حيدر هِي رنگُ لايو.
مَاڻهوءَ جي مَظهَر ۾، آڻي سو نِينهنَ نِوايو.
”سچوءَ“ جي صِفَت ۾، الله اِئين الايو.

ڪافي ٢٥

نانوَن حَق ڇپايو، پلو جيڏيون، وو...هوءِ، هوءِ، هوءِ!

هِنيَڙي ڪي حيرتَ، يار وي، آهي اُهائِي.
لَهرن بحرُ لِڪايو.
هِنيَڙي سان لائين، يار وي، رمز اِهائي.
هاديءَ هِيئن سمجهايو.
جان جسم جِي، يار وي، ڏيئي ڏيڪاري.
لِڪ لِڪوڻي ڻي آيو.
رنگَ بيرنگَ ۾، يار وي، طرحين طرحين.
يار ”سچوءَ“ رنگ لايو.

داستان پيو

١

اَول گُمراهي، آهي رباني راه ۾؛
تِنهان پوءِ هَمراهِي، آهي هيءَ هدايت جِي.

٢

جي اول هِدايَتَ، تَحقِيقاً ڄاڻيج تون؛
زياده ضَلالتَ، آهي اُنهينءَ وچَ ۾.

٣

قَدرُ هِدايتَ جو، آهي ۾ ضَلالتَ؛
جي ضَلالت نہ هُئِي، تا ڪاتي هِدايت؟

٤

جي تو نہ تَجريدَ، تا آئين نہ تَفريدَ ۾؛
ڪاتي ٿِي توحيدَ، ڪَاتي بيهَڻ تانهِنجو!

٥

جِتي ماڻُهن ميڙ آهِ، آءٌ تِتي ناهيان؛
سِسِي سَنباهِيان، پُنِيءَ شاهَ حلاجَ جي.

٦

جي مَچِن تا آدمِي، سي نہ مَچان مان؛
ڪوئي آهيان اَن، جو ٻانهو ڪَنهِن جو نہ ٿيان.

٧

پَسِي پَت پُليوس، تا آءٌ آدمِي آهيان؛
وچان جان ويوسِ، تہ ساڳيو سائِين آهيان.

٨

ٻيائِي ٻانهَپ ڇَڏِ، آءُ تون اَحديَت ۾؛
لَحمڪُون دَمَڪُون لَڏِ، تا پاڪائِي پاڪُ ٿِئي.

٩

آچِپا اَول آهِ، پوءِ تِڪُٽ جو پنڌڙو؛
جڏهن تِڪٽ جاءِ، وَڏُ تڏهن اُن حَد ڪي.

١٠

فِراقاءُ فَرقُ، شالَ نہ پوي جيڏيون؛
مون کي آهہ مَرَڪُ، سَدا سوزُ پِرين جو.

١١

جَهڙويانيُم پاڻ کي، تَهڙو آهيان آءٌ؛
باقِي رهيو نانءُ، "سَچو" مون صاحِبَ جو.

◈

ڪافي ١

ذاتِيءَ مَنجهہ ذاتِ چُپائي،
بازي جا يارَ بنائِي!

هاديءَ حقيقت حالَ جي، مون کي ساري سُڻائِي.
سَڀ ڪَنهن ۾ سَڄڻ، نوبت نينهن وڄائِي.
ڪاٿئين "اَناالحق" جي، تن چوٽ تہ چَلائِي.
"انا اَحمد بلا مِيم"، اِها معنىٰ مِڙيائِي.
ڪاٿئين مَسِيتن ۾، ٿيو خاصو خدائي.
موٽِي مَڙهين وِچ ۾، تَنهِن مالهان ڦيرائِي.
ڪاٿئين وٿِ نہ وارَ جي، ٿِي ڪاٿئين جُدائِي.
ڪاٿئين مَٿي تَخت جي، ڪاٿئين گدائِي.
اندر باهر هڪڙو، آهي صورتَ سَيائِي.
ڳالِهہ نہ سَمجهڻ جهڙي، پر سيا سَمجهائِي.
ڪافِر مومِن هڪڙو، "سچو" بوڙج، ٻيائِي.

ڪافي ٢

سڀَ ڪَنهِن پارِ پِرينءَ جو پَر تو، خوابون عينُ ڪلايو.

وحدتَ مَئُون، وو، ڪَثَرتَ ڪِيائين، رَنگيءَ رنگُ رَچايو؛
تو مان جي پَردي مَئُون ٻاهر، سرتِيُون چو نہ سِڏايو؛
طرحين طَرح پوشاڪان پَهري، لالَن پاڻُ لِڪايو؛
هِي سَڀ حُسن هادِيءَ جو آهي، پيئَر ڪِيمَ پُلايو؛
پاڻ ڳُجهو ڪِيائين پَڌرائِيءَ ۾، هِيءُ تَنهِن هُنر هَلايو؛
”سَچيڏني“ جي صورتَ ۾ تَنهِن، اِهڙي رمَز رلايو.

ڪافي ٣

هيڏي هوڏي نہ نهار، تنهنجي ويڙهي سو تان يار وَسي ٿو.

ساڻُ سدا آهي تان تنهنجي، پِرين نہ آهي ٻي پارِ.
ڦولهي لَهِج پاڻَ مَئُون، چوٿو وَجين وٺڪارِ.
پِرِينءَ نہ پُڇِج پَنڌڙا، تون ”سَچو“ پاڻ سَنڀارِ.

ڪافي ۴

ناهي ٻاروچو ڪو ٻيو، آهي اُهو جو مان روز ڏِسان ٿي!

وينِي هُيَڙَس وَاٽَ تي، اَچي وسيلو ٿيو؛
ماڙيءَ مَنجھ معشوقُ ڏنوسِين، لالَن پائي لِيو؛
دريءَ مَنجهون ديدَ ڏنيسُون، لالَن پاتو لِيو؛
جَتَن ڪَج جَتَن جو، سَڱ سَبب سان ٿِيو؛
صحِي سُجاتَم سُپُرين، يار يقينئون ٿيو؛

"خَلَق الاَشيَاءَ وَهُوَ عَينُهَا"، شَڪ وچئون ٻيو ويو؛
ڪٿِي وڃان آءٌ خوشِيءَ سان، سَرتيُون جي سُنهن ڏيو؛
سَير ساروئِي صُورَتين، پاڻ قريبَن ڪيو؛
يارَ "سچل" تون صحيح ڪر ڄاڻج، ڪيو خمارن ڪيو.

ڪافي ٥

حاجي حَجُ اَڄُ ڪيوسي، ڪعبَو مُنهُن محبوبَ جو.

هاڻ حاصل سَرتيون، اَڪبر حَج ٿيوسي.
ٿِيو قَبوليت مُنهنجو، جيڪو عرضُ چَيوسي.
هِيءُ تَنُ طَوافي ٿيو، وچؤن غيرُ ويوسي.
هاريون ڙي حَرمين ڏي، سَندن نامُ نِيوسي.
اُنِهيءَ ٻاجُهون ناهه ڪو، اِهو احرامُ ٻَڌوسي.
اُهو ڪَعبو اُهو قبلو، "سچو" ڏَسُ ڏيوسي.

ڪافي ٦

تو ڪِيئن وڃايو پاڻُ، ڳولي لَهِج پاڻ کي!

پاڻ وڃايو نہ لَهِين، ٻَجِي شَڪ گمان!
آخر گڏيُئي گهرَ ۾، ميان سوئِي گهرُ سُڃاڻ.
مَڪَڻُ اڪر هِيڪڙو، ميان سوئِي ڪِيرُ سنياڻ.
آهين ناهين آهه سَيوئي، آهه نڪو اُهڃاڻ.
ڇا جي ٿيندو، ڇا جي لَيندو، صورت وچ سُڃاڻ.
"سچو" تي سَچُ آئيو، ماڳ اِنهِيءَ مِهمان.

ڪافي ٧

سَڀ ڪنهن صورتَ ۾ سُپِرينَ، سَرتيون ڙي، ساري ڳالِهه سَليائون.

ڏيو ٻاري سِجَ ڪي، ڪاتي ڪِينَ ڏِنائُون.
سانُ روشِنيءَ سِجَ جي، پُرجهِي سِجُ پسيائون.
وحدتَ ڪثرتَ هِڪڙي، جيئن مِينهَن ڦُڙيون مورائُون.
"سچوءَ" سندي نانءَ ۾، اِهڙيءَ طرحَ اُتائون.

ڪافي ٨

جيئَن سِجُ آهي پرِيشان، سوئي ڳولي سِجَ ڪي.
مَڇلي جيئي آبَ سان، آب پڇي طغيان.
تارو پُڇي نجَم ڪي، موجَ پُڇي مِهراڻ.
ڦُڙي پُڇي مِينهَن ڪي، شاهُ ڳولي سلطان.
هو مِڙيئِي پاڻَ ٿِيو، ڪير ٿِيا حيران!
"سچوءَ" جي صفت ۾، اِهو ٻاريءَ ڪيو بيان.

ڪافي ٩

صورتَ سَڀ سلطان، پاڻَ ڏسَڻ آيو پَنهنجو تَماشو!

ڪاٿئين حَنبل، شافِعي، ڪاٿِئين مالِڪ، نعمان؛
ڪاٿِئين پَٽي پوٿيون، ڪاٿِئين پڙهي قرآن؛
ڪاٿئين اَنَاالحق چَوي، ڪاٿِئين ڦيرائي فرمان؛
ڪاٿئين طفوليَت ۾، ڪاٿئين پِيرُ جوان؛
ڪاٿِئين مِير وزير ٿيو، ڪاٿِئين هَنومان؛
"سچُو" پيو صَبرَ ۾، هوءِ حَيرتَ ۾ حَيران!

ڪافي ١٠

بانهون يانءِ مَر پاڻُ،
تو هِين مالِڪ مُلڪَ جو!

”لاَ خَير فِي عَبدِي“ اِهو اَتَئي اُهجاڻ؛
پاڻ پنهنجو پاڻِهين، صورت مَنجِهه سُجاڻ؛
تون ئِي ڄاڻَندڙ سَيَڪِي ميان، تِئين ڪِيئن اَڄاڻ؛
اللهُ اللهُ چو چَوين، پاڻ ئي اللهُ ڄاڻ؛
”سچو“ سائِين هِڪڙو، ناهي شَڪ گمان.

ڪافي ١١

آءٌ پُنهون پاڻ آهيان،
ڪاڪِيون مُنجان قاصِد ڪاڏي!

اِها صورتَ سَمجِهي ڏِنيَم، ساتِي بِيا ڪيئَن سَنباهِيان.
ڳالِهه پَري هُئي، تِي پَئِي اوري، ڪيڏي سي ڪانگ اُڏايان.
مُدعا مَطلب هو مِڙيوئِي، پوتِيون سي ڪيهُون پَٽايان.
سُتِ پَئِي مون سِر انهيءَ جي، ڪيچ پنيور ڪي پايان.
”سچوءَ“ مَنجهَون ٿيو سچُ پِيدا، ڪيهون ڪوڙيون ڳالهيون ڳايان!

ڪافي ١٢

مون سان تون آهين آهين،
ڪَڏهن ڪِيئَن ڪَڏهِن ڪِيئن!

اسان نماڻن تَئُون سُهڻَا سائين ، هَٿ هَٿَئون متان لاهِين.
آءٌ ڪَنِيزڪ، تون تان سائين، سگُ نَہ تَنهِن سان ڪو ساهِين ساهِين.

ڪَڏهن آرامِي ڪَرين اسان ڪي، ڪَڏهن بَچِين تو باهِين باهِين.
ڪَڏهن مَنصُوري دمُ اَناالحق، ڪَڏهن ڏسين تو ڦاهِين ڦاهِين.
حاظر ناظر آهين اسان سان، ڪِيئَن چوان تان ناهِين ناهِين.
اَستَغفِرُالله ڳالِهه اِهائي، جو ڪُجهه مُون سان تون ناهِين ناهِين.
”سچو“ جي عاشِقُ آهِين اسان جو، تِج نہ دردَ جون دانهِين دانهِين.

ڪافي ١٣

تو ۾ تَندُ تنوار،
ٻُڌين نٿِي ٻوڙِي، الا!

ڳالِهه اِهائِي ناهي سَلَڻَ جي، خَرچين سَو لکَ هزارَ.
ساٿِيَڙن، ميان، ڪيا هي سَڏڙا، لاهي سَڀ مَيارَ.
دمِ غنيمَت جا هِت آهِن، ڏينهَن دنيا ۾ چار.
”سَچلُ“ آکي عِشق مَنجهارؤن، تڳان تُنهنجِيءَ تار.

ڪافي ١٤

مَحبوب ڳولي ڏسُ مَنَ ۾،
مَنَ ۾ تون، ڏسُ دل ۾ تون.

واهَ ڪاريگر سازُ بَنايُئي، ”ڪُن فَيَڪُون“ جي ڪُنَ ۾.
بي فائِدو بازارڳُهمين تو، ڳُلَ ڦُلَ باغُ بَدنَ ۾.
چوريءَ چوريءَ سَير ڪَرين تو، تُنهنجو چاند چَمَنَ ۾.
”سَچَلَ“، سائين صَحي ڪَر ڄاتُم، يار ڳَڏيو ڪَکَ پَنَ ۾.

ڪافي ١٥

مون ساري سُڃاتِي، بازي بازيگر جِي!

مَستِيءَ مَنُّون مَنصورَ جو، ٿِئين جي جَماعِتي؛
سورهيہ باسِج سِرَ تي، تون ڪُسَڻ جي ڪَاتِي؛
غيرُ نہ آڃج وچَ ۾، آهِين ظاهِر تون ذاتِي؛
مَتان پائِين پاڻ کي، تون "سَچَو" صفاتِي.

ڪافي ١٦

پاڻُ سُڃاڻڻ آيو، ڙي، سڄَڻ پاڻ سڃاڻڻ آيو.
ڪَم نہ هُيَڙس ڪو ٻيو!

پاڻُون ڄاڻِي پاڻ سان، هِت لَوَن تان لائِڻ آيو.
عَرش مَنجهارؤن اُلَهِي، هِت ورهُ وسائِڻ آيو.
سولِيءَ تِي مَنصُورتِي، هِت سِر سَلائِڻ آيو.
مِصر جي بازار ۾، هتِ مُلهہ وڪامَڻ آيو.
"سچو" ري سنسارَ ۾، هِت پير گهمائڻ آيو.

ڪافي ١٧

توڙي پُنيءَ لڳي سارو جَڳُ، تان ڀي ڇا ٿيو؟
ناهي مَڃتا ۾ مَطلبُ.

نَفِي، سِري، خفي، اخفا، توڙي جاري ٿِيئي قلب.
ڳَالِهيَن ڪِئي ڪِين ٿِئي، مَنصُوري منصَب.
ڪاڻ تماشي ڪِيتَرا، پُڇن پار عَرب.
ڪَري ڏيکارين ڪيترو، عالَمَ کي بہ عَجب.
نَفلَ نمازان وردَ وَظِيفا، اِهو ڪوڙ ڪَسَب.

دائرا دَعوتَ جا قرِين، ڪَرين تَسخِيرات طَلب.
ٻاجهَون عشقَ اللّٰهَ جي، ”سچو“ ٿِئي نہ سَبب.

ڪافي ١٨

ڇَئون ميان عشقا ڪِيئَن، تُون سَوين سيلَ بنائِين ٿو!
يا تُون آهِين ذاتِ ديوانو، جو ڪيڏا ناھ نهائِين ٿو.

ڪاٿئين مُلا قاضِي ٿُون، ڪاٿِئين سَيد سڏائين ٿو.
ڪاٿِئين مُغ برهمڻ تون، ڪاٿِئين ٻانگ ٻڌائين ٿو.
ڪاٿِئين مُنهن ۾ محراب، ڪَاٿئين تِلڪ لائِين ٿو.
ڪاٿئين تسبيحان تون سورين، ڪاٿِئين جٽيان پائِين ٿو.
ڪاٿئين پيرين آهِين پيادو، ڪاٿِئين بور بَڇائِين ٿو.
ڪاٿِئين منبر واعِظي، ڪاٿِئين پوٿيون پَٿائِين ٿو.
ڪاٿِئين زربفت قبائون، ڪاٿِئين لِيڙا لڙڪائين ٿو.
ڪاٿِئين ڏيئِي شرعي فتوىٰ، ڪاٿِئين مَنصُور مارائين ٿو.
ڪاٿِئين هَنومان ڪونائِين، ڪاٿِئين ڏهيسر سڏائين ٿو.
ڪاٿِئين ٿِئين رام يا سيتا، ڪاٿِئين لَڇمڻ لَڪائِين ٿو.
ڪاٿِئين نمرود ابراهيم ٿي، ڪيئي ٻيک بنائين ٿو.
ڪاٿِئين ٿي فرعون يا موسىٰ، سڀ صورت ۾ سَمائين ٿو.
ڪاٿِئين ٿي بادشاھ مُلڪ جو، سارو ديس دٻائين ٿو.
ڪاٿِئين ٿئين غرض گداگر، ڪاٿئين ٺوليون ٺڪائين ٿو.
ڪاٿِئين مفتي تون ”خدائي“، ڪاٿئين ”اَنَاالحق“ فرمائين ٿو.

حقيقت

داستان پهريون

١

هُو پِي ڪِينَ اَچِڻو، هِي پِي ڪِينَ وِيو؛
نَفيءَ ۽ اثبات ڪَڻُون، پَري خيال پِيو؛
”سچو“ سَچُ ٿِيو، ٻي ٻانَهپ ٻولِي ناهِ ڪا.

٢

”سَچُو“ سَارو سَچُ ٿِيو، مَنجهان ڪَثرتَ ڪُلُ؛
الَف مَٿُون آدَمِ ٿِيو، ڪَري هنگامون هُلُ؛
هِندو مؤمِن سو ٿِيو، پول نہ ٻئي ڪَنهِن پِلُ؛
”خَلَقَ الاشيَآء فَهُوَ عَينُهَا“ اِهو آڻ عمَلُ؛
ٿِجِ گلابِي گُلُ، مَرُ مارِنئِي مَنصُورَ جان.

٣

قلبِيءَ ۾ نہ قرارُ، آهي عاشِقَن کي؛
روحيءَ لکَ رُلايا، نہ نفِيءَ نفع دارُ؛
سِريءَ سَوَ وِڄايا، خَفِيءَ ڪيا خوارُ؛
اپَرَ اِخفا ناهِ ڪو، طالِبَ کي تَڪرارُ؛
رِيءَ پَروڙڻ پانهنجي، آهِ شيطانن شِڪارُ؛
”سچو“ هِي سَنسار، سارو پاڻ سَهي ڪرِين.

٤

سائرَ مَنجهه سَهسَ، گهيڙا گهڙڻ آئِيا؛
ڪو سِرُ سِيٽاهِيو ڪَڍِي، ماني ڳُڻُون مَسَ؛
”سچو“ لَنگهي لَس، شَرط وَڃِي پيو شَهه ۾.

٥

اَچي اَوَ تڙياءُ، گهِڙيس گهوري جِندڙِي؛
چڙهِيَس ڏادِي چاهَ مَٿُون، مَستِي مَوجَ مٿاءُ؛
تَڙَ لَهِي تِرياءُ، شَرط لنگهي پِيس شَهه ۾.

٦

جي وَڃِي شَهه پيا، مُشڪل موٺَڻ تن جو؛
ڇا تانگهي ڇا تارِ ۾، ٻڏي پَوَن ٻيا؛
جي وِڃوُن پاڻ ويا، سي پاڻ ئي پاڙِي ٿِيا.

٧

گهِڙَن جي گهيڙاءُ، تانگهو عِشقُ تَن جو؛
جن ڪي عشَق عَلِيل ڪيو، سي ايندِيون اَوَتَڙاءُ؛
جي سُورَ چڱَنديُون ساءُ، ميهَرُ سي ماڻِينديُون.

٨

اسان پِرين وِچَ ۾، وَهي ٿو دَرياهُ؛
آهي ڪونہ اسانجو، هاديءَ ري هَمراهُ؛
سُپيريان تَنُون سَاهُ، ”سچوءَ“ تان صَدقي ڪِيو.

٩

ڏاها ڏوريون پنڌُ، متان پائين پِريَن جو؛
حَبِيباڻو هَنڌ، وڃِي ڏِسج اَکڙيَن سان.

١٠

پِرين مُنهنجا پَارِ، تون ڪِيئن هِت ويلا ڪَرين؟
قاصِد قَريبَن ڏي، دوڙَڻُ تو درڪارِ؛
ڏسِي وَرج سگِهڙو، دوساڻِي دَربار؛
لڳِي اَٿم لَونءَ جِي، عَجِيبن سان عَارِ؛
ڏاترَ مُون ڏيکار، صورتَ سانگِيَڙَن جِي!

١١

اَسان پرِيَن وِچَ ۾، دور وهي دَرياءُ؛
چوليُون چَران تِي ڪري، پِيو وِچُتي واءُ؛
سُٽي آهان آءُ، مِيان هِن مُشتاقَ جُون!

١٢

اسان پرين وچَ ۾، جَرُ وهي جاري؛
هِڪُ ڪَڙڪو ڪُنَن جو پَوي، ٻيون وِيريُون ڏي واري؛
هُت ساجَن جا سارِي، سا دَهلي ڪِينَ دَرياءَ ڪَنڌُون.

١٣

مُون تان توڏي موڪلِي، لِکِي ڪِتابَتَ؛
ڏُکَن جي هِنَ ڳالَهڙيءَ، مُنجهائِي مَصلحتَ؛
ڪِيو فَنا فرض سُنتَ، سِڪَ تَوهان جيءَ سپريَم.

١٤

چَري چَري مَ چئو، چَريو آهي لوڪُ؛
جو چَرئي لَڌو توڪُ، سو "سَچُو" آهِ نَہ سڀ ڪنهن.

◈

ڪافي ١

سالِڪ راهَ سُجاڻِي، ياڻُ نَظَر ۾ آڻِين.

جاءِ نَظَرجِي آهِين اَصلَ کَڻُون، يارَ يَقيناً ڄاڻِي؛
پاڻُ وجائِج نُور نَظَر ۾، تَہ وسرئِي ٻِي آکاڻِي؛
فنا ڪَڻُون اڳِي بَقا نَہ ٿِيندين، جِيئَن پاروءِ پاڻِي؛
صورتَ مَنجهان تِي بي صورَتَ، وِچڻُون گرد اُڏاڻِي؛
هادِيءَ حقيقَتَ هيءَ سَمجهائِي، "سَچو" ساهَ سيبَاڻِي.

ڪافي ٢

لَئون اَچِي پاڻ لاَ يَوَ، ناتہ مون کي کَل نہ هوئِي.

اصلَ لاکُون عِشق لائِڻ جِي، ڳالِهہ اِها خوش آيَوَ؛
دَردَ فِراقَ جي ڏِنيو اَمانت، اِها سانوَلَ سيبايوَ؛
عَرشَ ڪَرسيءَ جا ڪِين قبولِي، اُها اسان ڏي هوت هَلاَيَوَ؛
ڳالِهہ پُرجَهڻ جهڙي نا هُئي، پاڻَ سَجَڻَ سَمجهايَوَ؛
ڏينهَن اُنَهيءَ جي، يارَ ”سَچوءَ“ ڪُٺُون، سچي ڳالِهہ سَلايَوَ.

ڪافي ٣

ٿُنهنجو دَردُ اصلَ ڪُٺُون، اِختيار ڪَيوسين ميان؛
ٿُنهنجي سُخنن سَچَن اُتي، اِعتبار ڪَيوسين ميان.

ڪِي تا پُڇَن پرينءَ کي، ڪُرسِيءَ يَا عَرشَ اُتي؛
ٿُنهنجي اکين مَنجهان سُهڻا، اِسرار ڏٺوسين ميان.

ڪي تا تابع تجليّ، يا شُعلِي نوري يارو؛
اسان صورَتَ هِن ۾ تا، دِيدار ڏٺوسين ميان.

تنهنجو حُسن بِنَهي جهانين، يار سَجڻ سَهِي ڪيوسين ميان؛
ٿُنهنجي سچيءَ ڳالِهہ هِنَ تي، اِقرار ڪيوسين ميان.

هو جو ڪَيَڙوَ مون سان، سو پانهنجو وعدو پاڙيو؛
سِر ساهُ صدقي، صدبار ڪيوسين، ميان؛

”سچو“ سَگ دروازه، آهي روز اَزلَ کـﭑون ميان؛
تو پِيرَ عبدالحَق جو، پيزار کيوسين ميان.

ڪافي ۴

وڃِي اَکيون ڪاتي لايُئي،
حالَ حقِيقتَ جي سان.

فِڪرانِهِيءَ ۾ ميان ٿِي فنا تون، پاڻُ پَنهنجو ڀايُئي؛
اِهڙيون ڳالهيون سُڻ ري عاشِقَ، سارو سو عشق وڃايُئي؛
محبت وارو دل جي اندر، ڏاڍو ڪو مَچُ مَچايُئي؛
گنيئي پَلڪ ۾ پاڻُهي، پولي ڪَنهن نہ پُلايُئي؛
جي ٿِئين عاشِق يار ”سچو“ ري، اِئين سو عِشقُ ڪَمايُئي.

ڪافي ۵

ڪَلَ نہ پَوندي ڪائِي،
عَجب جيهي اسرار اُنهِي جي.

هُئي حَلاجَ ذرو سڌ سِرَ جِي، تَنهِن سِسِي ڪوڏَ ڪَپائي؛
لاهي حِجابُ حجابُ وڃائِين، هِيءَ حِرفَتَ يارَ هَلائِي؛
”سَچو“ سو ئِي صاحب آهِين، پر سڀ ۾ ذات سَمائِي.

ڪافي ٦

جِهڙو هيءُ عجائب آهِ،
ناهي عجب ٻيو ڪو اِهڙو؛

هيڏي هوڏي نہ ڏسين، مُنهُن پاڻيءَ ۾ پاءِ؛
پوءِ تصور هن ۾، ٻي بازي ڪا نہ بناءِ؛

اکيون پَتي جي ڏسين، هادِي آهي هَر جاءِ؛
”سَچوءَ“ سارو سچُ چيو، هيءَ رمز دل ئي سان لاءِ.

ڪافي ٧

اِهو ڏاهيون ڏَس آهِ،
سانول اِتي وسي ٿو.

ڦولهي لَهج پاڻ مَنُّون، پَري نہ پيرا پاءِ؛
دائِم آهي دوستَ جي، ٿُنهنجي جيءَ ۾ جاءِ؛
ڪَنهِن جي ڪارڻ ٿِي ڪَرين، هاري ڙي هاءِ هاءِ؛
سوئِي ڏسندڙ، سوئِي سُڻندڙ، پاڻَ ئي ڳالهيون ڳاءِ؛
سارا ڏونگر ڏورئين، ڪاڪِي ڙي ڪَنهِن لاءَ؟
”سَچو“ ويڏو ساهَ ڪَنڌُون، ڪير چَوي تا ناءِ!

ڪافي ٨

هِي چَڏيج هو وَنيج،
متان ڪا بِي ڳالِهہ پُڇيج.

ڏُوئيءَ واري دامَ ڪَٽُون، پِهريون طالِبُ پاڻ ڪَڍيج؛
مُرشِدَ جِيئَن فَرمائِيو، واقف سو تان ڏَسُ وَنيج؛
سِر سَهِي ڪَرِ پانهنجو، بِئا آڏاٽا ڪِيم آڏيج؛
لاري لِڳُ نہ ڪَنهِن بِئي، عاشِقَ اِنهيءَ پنڌ پئيج؛
ويسَهُ واريءَ واٽ تي، ”سچو“ ڙي ٿُون سِر سَٽيج.

ڪافي ٩

پاڻهين پارؤن يارَ، قاصِدُ مون ڏي اَڄُ آيو!

اَڃَڻَ سَندي اُن جي، اُتِي ويا آزارَ،
تورو ڪيڏو تَن لايو.
ڏنا دلاسا دل کي، رهبر راتَ هزارَ،
سَندن روحَ جو رايو.
هيڏي هوڏي نہ وجي، اَڃج ۾ اِعتبار،
محبت مِڙيوئِي مايو.
اَڃڻ جا مَحبوبَ ڪَيا، پَڪا قولَ قَرارَ،
”سچو“ توڏي هُتُنِ سَعيو.

ڪافي ١٠

يَلي ڪَري آئين، هِت تون گُهرجين يار!

هِت تُنهنجِي گُهرَ گهڻِي هُئِي، دوست مِنا دلدارَ!
جاڏي تاڏي جَلوو تُنهنجو، عَجب تُنهنجا چَمڪارَ.
هِي يي هو يِي هِڪُ، ديسُ تُنهنجو چَئِين ڪُندين چوڏار.
اَچِي ٿئين هِڪُ ”سَچوءَ“ سان، لاهي بيائِيءَ بارُ.

ڪافي ١١

عاشِق مَرندا ڪِينڪِي، رهندا ڪِينَ مَڪانَ ۾.

ديواني درياءَ جو، پِيتئون پيالو پُر ڪَري،
اَجرمَنجهه اَمر ٿيا، اُهي گڏيا ڪِينَ جهانَ ۾.
غيبَ ۾ جي غَرق ٿِيا، تَن گهاء گردَن ۾ لڳا،
ٻولِي ٻولن ٿا ٻِي نڪا، اُهي رَهن ”اَلامانَ“ ۾.
ڪيئِي پَڙهندي سالَ ٿيا، روزا نمازون نَفل نِي،
تَن ڪُنَن ڪَلَ ڪانه ڪا، باطونَ جي بيانَ ۾.
چِين ولايت گهر ڪَري، گهڙِي گهارن ڪِينَڪِي،
پَسَن هادِي حَق کي، رهن ٿا بئبانَ ۾.
هَر دم آهي دم دوستَ ڏي، اهي سُونهَنَ ٿا سَر انجام ۾،
سو ”سچوءَ“ کي ئي مليو، هي گُر اچي تہ گِيانَ ۾.

ڪافي ١٢

ڪِيئن وساري تو ويهون ويهون،
پِريان سَندي پارَ جِي، وومِيان.

ساهَ سَنيون تان يادِ ڪَيُون، سي آهِن عجائبَ جيهون جيهون.
کهڙيين ٻَالهيين عاشِقِ اَسان کي، ڏُکَ ڏوراپا ٿو ڏيهون ڏيهون.
اِهي عتابَ تون رکين ٿو ڪيها، پَکي اسان جڙي پيهون پيهون.
هِنَ پچاڻِئن مَتان اَسان تي، ٻَالهيُون رکين تون ايهون ايهون.
”سچو“ اسان جو تون، اسين تنهنجا، ٻَالهيون ڪرين تون ڪيهون ڪيهون.

ڪافي ١٣

آءُ ڪانگا ڪَرڳالِ.
آهِن ڪيهيون اَسان جيون ڳالهيون.
مون سان ڪري جي ڪالَهه وئين، اُهي تان وعدا پال.
هِنَ غريب سان پرين گڏائج، بِرهَ ڪِيَس بَيحال.
هيڏي اچڻ جِي هُئِي اُنهن ڪي، ڪا تان قيل مقال.
ٻاجهه پَويئي وي ٻاروچا، نِج نِماڻي نال.
ياد ڪَرن تا هُتِ توئي ڪي، وجُهه نَہ جيءُ جَنجال.
"فَاذڪُرونِي اذڪُرڪُمر"، پَئين تُون ڪيهي خيال.
قولَ پرينءَ ڪَيا جي توسان، سي تان سَڀ بَحال.
دل بَدِل آهي توءِ پِريَن جِي، "سچو" تُون پاڻُ سَنيال.

ڪافي ١۴

پاڻَ پُنهون آءٌ آهِيان،
اڙي ڀينَر ڀُلي ناهِيان.

تِيو تِيون مُنڪِرڳالِهه اِنهيءَ ڪَنُون، ڇَو تَڏهِن ٻيو چاهِيان؟
ڪيچ ڀنڀورڀِي وسَنوَ اسانجي، ڪَهڙي طَرف آءٌ ڪاهيان؟
هَر ڪو ڇَوي تا سَهسِين عاشقَ، نانءُ پاڻَ ئِي تَنُون لاهِيان،
هِت هُت آهي صورتَ منهنجِي، ناهه نہ ڪو ٻيوناهِين،
پَنهنجو پاڻَ ئِي سان يارَ "سچو" ڙي نِينهُن اِهوئي لايان.

ڪافي ١٥

مَحبوبُ مِنو آهي مَنَ ۾،
معشوق مِنو آهي مَنَ ۾!

بيفائِدو بازار گُهمين ڇو، اَٿئي بُلبُل باغ بَدَن ۾؛
ٻِيائِيءَ سان ٿو ٻاهر ڳولين، نہ ٿِئي بَرَ بَحرَ ۽ بَنَ ۾؛
چِهرا چوريءَ ڇليو ڏسئين ڇو، اَٿئي سو چاند چَمَنَ ۾؛
زلفَ زنجيرَ ڪٿُون زاهِدَ پيگا، اُهي ظاهِرپَرَستَ ظن ۾؛
عاشِق سَوين اَحوالَ ۾، آکِن اَناالحَق اُنَ ۾؛
سَت زيورَ سينگارَ ڪري نِيي، دوست آيو درسَنَ ۾؛
”ڪُل يَومٍ، هُوَ فِيٖ شَانٍ“ آيو ورنهَ هر ڪَنهن ون ۾؛
دلبَرَ ديرو دائم دل تي، ڇو ديکين درپَن ۾؛
ڪري ٿو آهُون ڪِينَ سُٽي ٿو، اَٿئي قُدسِي ڪلام ڪنَ ۾؛
مُرشد ڪامِل سانولُ سُپرين، آيو صاف صحن ۾؛
فيض ”فاروقِي“ فائِقَ بَخشيو، فهمائي هِن فَنَ ۾.

ڪافي ١٦

سِگهَڙي لهج سَنيالَ،
هادي هِنَ جي حالَ جي.

ڪوتَه ڪَريو ڦال ڪي، آٽي ۾ اَحوالَ؛
سگهو موتِج سُپرين، تو ريءَ ڪَيَم ڪَشالَ؛
فَنا ڪَريو فِراق کي، ويجهو ڪريو وِصال؛

گهٽا لايوَ ڏينهڙا، ماريَس هِنَ مِثالَ؛
اَوهان ٻاجهون سُپرين، هِهڙا ٿِيڙم حال؛
اَگڻ هِنَ جي آءُ تون، ”سچوءَ“ مَج سوال.

ڪافي ١٧

زاري پيئَر زاري،
اِڳيؤن عَجيبَن جي، آهي اسان جي!

روز اَزل ڪُٺُون عاشقَن جِي، سُوريءَ تي هسوارِي،
شاه مَنصور حلاج حُسَينِي، سُوري ڪِيئن سينگاري،
هِيءُ ٿئي گُم اُهو ٿئي ظاهِر، چُپ چُپان چوڏاري،
”سچو“ ساهُ سِري ڪر صدقي، سَرسُ وٺين سَرداري.

ڪافي ١٨

ٿو دوستِيءَ جو دَمُ هڻين، پَر ڪِيئن ڪُسِي قُربان ٿئين.

مَهَند مَنصُوريءَ جي ٿُون، مَنجهه مَعرڪي مَردان ٿئين.
وري صحِي ”اَنَا سِرهٗ“، تَنهِن اسم مَٿُون انسان ٿئين.
جي تو پوري سُڌ سِر جي، حيرتَ انهيءَ حيران ٿئين.
نعرو ”اَنَاالحَقُ“ جو هڻِي، ٿِي مرد سر ميدان ٿئين.
جي دم سُڃاڻين پانهنجو، تُون دين، تون ايمان ٿئين.
هِي پَنڌ سو پُرزا ٿئي، جي نينهن جو نيشان ٿئين.
”سچو“ يَڪايَڪ، يَڪ ٿئين، تون شمع، تون پروانو ٿئين.

ڪافي ١٩

مين ماهي دي لڳِ ماري،
ماري آئون ڦِر جياري.

چَونديَس پيش پِرينءَ جي، حال حَقِيقَت ساري.
جا نالو وٺَندي نِينهَن جو، تَنهن کي اِيندي شَهَر نِڪاري.
دم نہ رهندي دوستَ ري، شَوقُ سَندو شِڪاري.
مَستَن کي محبَتَ جي، آهي ڪِچيءَ ۾ ڳاري.
جي اَول ماريو پوءِ جيارن، تَنين گڏ قطاري.
چڱِي تِيَڙس چت ۾، دوستَ ڏني دلداري.
"سچيڏني" کي عِشق جِي، صاحِب ڏي سَرداري.

ڪافي ٢٠

عاشِقَ ڪَيَئي اُداسِي،
وهَ واه ڳالِهِ خاصي.

لَؤن لَؤن مَنجهه روز ازل کنؤن، آهي وِرهه اَوهان جي واسِي.
"عشق نار احِتَرق" سُڻِي اشارتَ، هيءَ دل تا ڪِينَ هِراسي.
هيڏي هوڏي ڪين وياسي، بات اهِا اسان باسِي.
برهَ اوهان جي ڪِيو بيراڳِي، "سچو" رنگ سَناسِي.

ڪافي ٢١

هُت تا ڪير هُياس، پَلو ميان، تِي آيس ڪير، نہ ڄاڻان.

نانءُ ٻيو هُت هو منهنجو، سائين الاهِ هِت ٻِئي نانءَ ٿياس.
اڃڻ نَہ هو هِت مُنهنجو، سائين الاهِ پَرَ ڪَنهِن تا خواهش ڪنياس.
هُت هُيَس مَعشوقيءَ ۾، سائين الاهِ هِت عاشِق تِي آياس.
هَي هَي هُئِي ڪانہ ڪاهِ سائين الاهِ هِت مَنجھ پَروڙ پياس.
"سَچو" سارو سَچ ٿيو، سائين الاهِ وِچَڻُون "آءٌ" وياس.

داستان ٻيو

١

جي اچين تان اَڄُ، نہ تہ هِت پُورَن پَچاڙيو؛
محبتَ ٻاريو مَڄُ، سِيني مَنجھ ”سچوءَ“ جي.

٢

ڪِيم مَهِينا لاءِ، آءٌ يَلا يُلِي آهِيان؛
اَڃِي اَکڙيُون کٽِيِ، ”سچوءَ“ کي سَرچاءِ؛
جانِيِ جوڙيَم جاءِ، تو لڳ اَکڙيُن ۾.

٣

چَشمَن جِيءَ چمَڪارَ، ساهُ مُنهنجو سوگهو ڪِيو؛
ويهي واٽڙيُن تي، رُئان زارو زار؛
هوت اَچِج هيڪار، اَڱڻ آسروند جي.

٤

ماٺ ڪريان تہ مُشرڪ ٿيان، ڪُڇان تہ ڪافِر؛
اِنهِيءَ وائيءَ وَرُ، ڪو سَمجهي ”سَچيڏنو“ چوي.

٥

روئڻ ڪان نہ رهن، آيَل اِهي اکِيُون؛
سيڪنهن ويل وَهن، اَٿن اَثر اوهِيرن جا.

٦

لَحظو نہ لاهِين، بارَ مَٿَن بَرسات جا؛
اکين کي آهِين، اَثر اوهِيرن جا.

٧

بادلَ وارا بارَ، چشمَن تي چڙهيا؛
رئن زارو زار، اَٿن اثر اوهيرن.

٨

آئي نِي مُند مِينهَن، آهي اَڪڙين ڪي؛
رُئن راتو ڏينهن، اَتن اَثر اوهيرن جا.

٩

آهِ اِها ئِي تاتِ، آڳم اَڪڙين ڪي؛
ڏينهنَ اُٺُون راتِ، اَتَن اَثر اوهيرن جا.

١٠

آڳم اَڪڙين ڪي، سدائين آهِين؛
سي ڪِيئن اوڳِائِين، جن ڪي اَثر اوهيرن جا.

١١

اَڪِين ڪي آڳمَ، هِن سَدائين سَرتيون؛
ڳُوندر ڳڏيون غَمَ، اتن اثر اوهيرن جا.

١٢

لايون پِرت پَسن، آئون آڳم اَڪين ميڙيا؛
سي تان ڪِيئن نہ وسَن، جن ڪي اثر اوهيرن جا.

١٣

ڏسن ۽ رئن، اِها عادت اَڪين ڪي؛
سي سرِهُون شالَ هُئن، جن ڪي اثر اوهِيرن جا.

١٤

آهي ريجھ رئڻ، آيَل اَڪڙين ڪي؛
هُئي تَن هُئڻ، جن ڪي اَثر اوهِيرن جا.

◈

ڪافي ١

آءُ تہ ”مان“ ”تون“ وَڃي، يارَ،
ٻِي ڳالھ ڪَر مَ ڪائِي.

ڳُجھي ڳالھ هاديءَ واري دل تي دائم،
فراموش ٿِي ٻِي ورونهن وائِي.
بَحَر تي جا لَهَرلِڳي تي،
اَسان پاڻ بازي اصل ڪـٿُون بَنائِي.
آهي هُوءَ حيرَت هُو جي جِسمَ تي،
حَرفُ حَقَ جو آهي صورتَ سَيائي.
لَٿو جُهڙ جو هو نَظَرَ ۾، ظاهر ٿيو سِجُ،
ٿِي اَڄُ سراسر سهائِي.
آهي ”سچو“ سَچُ تحقيقَ ڄاڻِين،
جَنهن مَست ماريو دم خدائِي.

ڪافي ٢

سچا سي سخن هاديءَ جا، يارو، اڄ ياد آيا سي؛
تَنهِن ڏينهَن لاڪُون اڄ تائين، اُهي بَرچشمِ چايا سي.

ڪَيوَ تان قولُ سائِين هي، مِڙن آڏو پَڪو مون سان؛
هونداسين دَم بَدم توسان، اِنهيءَ وعدي وثاياسي.

ڏيو هِي تن طَاعَت ۾، گڏيو هِي جان جانان سان؛
پَري ڄاڻيجو پاڻِيءَ کي، لاڙي هِن يارَ لاياسي.

روزا ڪيئي، نفل نِمازان، توڙي سَو ورد وظيفا؛
سَيِيئِي لڳَ ظاهِر آهن، سبق ساڄن پَڙهَاياسي.

پَئو جي خيال خاصي ۾، سڄاڻو پانهنجِي صورتَ؛
ٻڌي، ٻولي، ڏسي ٿو ڪير، فڪرَ ٻيا سڀ ڦلاياسي.

وينو مَنجهه بادشهه محلي، ٻولي ٿو ڪِيئن اُهي ٻولِيُون؛
اُهو بادشاهه اُهو بنگلو، نہ ٻي پولي پُلاياسي.

جيڪي ڪيا دوستن مون سان، اُهي ڳڻ تان نہ وسرَن ٿا؛
هُئا ڳڏ جي حبيبن سان، چڱا سي دمَ لَنگهياسي.

شڪر اَلحمدللّٰه ٿو پڙهان لکَ بار شڪرانا؛
اُهي پيهي پَکي آيا، جَنِين لءِ پَنڌ پُڄَاياسي.

"سچو" سگ آهي دروازي، ازل جي روز سائِين جو؛
پَنهنجو سي ڪِيئن ڇَڏيندا هي، توڙي عَيبن اُٿاياسي.

ڪافي ٣

چو ڪَرين ٿو اَرمان،
جيڪي آهين، سوئِي ٿيندين!

اُتر، اُيَر، اولَهه، ڏکڻ، سَر زمِين ڇا اُهو آسمان.
پاڻُون ڄاڻِي پيرَ گُهمايَئِي، ٿي صورتَ ۾ انسان.

أُتِڻ ويهَڻ جاڻِ اِهو ئِي آهي، ”كُلَّ يَوۡمٍ هُوَ فِيۡ شَاۡنٍ“.
”كُلُّ شَيۡءٍ يَرجَعُ اِلىٰ اَصلِهٖ“، قادرَ تيو فرمان.
هاديءَ حقيقَتَ هِيءَ پُرجهائِي، ”سَچو“ تون سُلطان.

كافي ۴

بِرهَ جي بازار،
جيڪا ڏسَڻ اِيندي.
جيڪا جو ڏسَندي تجلو تُنهنجو، وهَندي سا ڪِينَ قَرار؛
سودو جا ڪندي سِرَ جو، وهَندي سا ڪِينَ قَرار؛
چَوسُولَ اَندر، سُرخِيءَ مائِل، تيز گُهمي تلوار؛
جي ڪَنهن چَمڪو ڏٺو تُنهنجو، سا سِرُ ڏيندي سَردار؛
”سچو“ اِنهيءَ سيرَ ۾، آهي ڪُسَڻَ جي ڪَار.

كافي ۵

پانهنجا وعدا پاڙيا، سانولَ سائِينءَ!

هو جي ڪِيائون اصل اسان سان، سي قولَ نہ يار وساريا؛
ڏينهن اُهي مون ڪئون تا نہ وسِرن، جي مون گڏ گُذاريا؛
سُخن سَچائِيءَ يارَ سَجَڻ جا، سي هِنَ ساهَ سنڀاريا؛
اُنهن ڪارڻ شَهر بحر هيِ، مون تان نِتُ نِهاريا؛
دوستَ ”سَچوءَ“ جا دور هئا جي، سي واليءَ هِت وراڻيا.

ڪافي ٦

جو تو ڳولين يار، سو تان تو ۾ آهي!

ڏونگرَ ڪيڏا ڏورئين، ڇَوُ تون ڪَنِي لاءِ؟
هيڏي هوڏي نہ وڃين، پاڻَ ئِي ۾ مُنهن پاءِ؛
دل واري خاني ۾، سَندي جانِبَ جاءِ؛
اِهڙيءَ اوڏائِيءَ جي، ”سچو“ ڪَلَ نَہ ڪَاءِ.

ڪافي ٧

سَل سوداگرَ يارَ ڙي مِيان،
ڪَهڙي ديسؤن آئين آئين؟

ظاهِر ٿِئين ٿُون وو اَچِي زمِينَ تي، ڪَٽِي ڪَٿوريءَ بارَ؛
هَلِي اُتاهُون وو اَچِي اِتاهِين، هَنجين سو پُوتَئي هَارَ؛
طَرحين طَرحين وو اَچِي ڪَيَئي هِت، صورتَ جا سِينگَارَ؛
شاه آهين وو يا تہ گُماشتو، لايَئي ڪَڍِ قَطَارَ؛
اَچِي پِياسي وو سُڻُ ”سَچو“ ڙي، شوقَؤن مَنجهہ شُمارَ.

ڪافي ٨

جهُليو جَن تي حالُ،
اُنهن کي آهٌ ڪِيئن نہ سُڃاڻا!

مَڃِن ماضِي ڪِينَڪِي، نَڪو اِستقبال؛
لِڪو ناهي لوڪَ کَئُون، اُنهن جو اَحوال؛
جي مُون پُڇِيو جيڏيُون، آهي ورهہ وصال؛
ووءِ ووءِ ٻاجُهون تن کي نڪو قيل نہ قال؛
”سچوءَ“ سُڃاتو تن کي، جن کي عِشقُ ڪَمال.

ڪافي ٩

مُون کي عِبرتَ آهي، اَهڙي حالَ جي،
هاريون حيرتَ آهي، اِنهيءَ ڳالِهہ جِي.

ڪاٿِئِين ڏاڍو، ڪاٿِئِين هِيڻو، ڪاٿِئِين جوڙ جَٽيا تو پائي؛
ڪاٿِئِين ڪوري، ڪاٿِئِين موچِي، ڪاٿِئِين سيد سَڏائي؛
ڪاٿِئِين تارڪ، ڪاٿِئِين سارِقُ، ڪاٿِئِين مُک مِلائي؛
ڪاٿِئِين شاهِي، ڪاٿِئِين سِپاهي، ڪاٿِئِين حُڪم هَلائي؛
ڪاٿِئِين ڪافِر، ڪاٿِئِين مومِن، ڪاٿِئِين سوريءَ سِرُ هَلائي؛
ڪاٿِئِين گُسائي، ڪاٿِئِين سَنياسِي، ڪاٿِئِين بُتَ بَنائي؛
ڪاٿِئِين سامِي، ڪاٿِئِين اِنعامِي، ڪاٿِئِين تِلڪ لڳائي؛
ڪاٿِئِين قادر، ڪاٿِئِين نادر، ڪاٿِئِين ”سَچو“ نانءُ سُڏائي.

ڪافي ١٠

پِريَن سان پَتِ پَري، ڙي جيڏيون، منهنجي!

دعا ڪَريجو جيڏيون، وري سو هوتُ وري؛
ڏونگر مُون ڏورائِيو، سَندي ذوق ذري؛
صحي سُجاتم پاڻَ ڪـئُون، پُنهون ناهي پَري؛
تو ڪِئن سَري سُپرين، تو ريءَ مون نا سَري.

ڪافي ١١

ونِي خَبَر خاطو آيو، خَير صَلاحَ جي مون ڏي.

پارِ پنپورَ جي اَڄُ صُبحاڻي، تان هو ڏڻِن ڪي سَعيو.
طرف تنهنجي آهِ اصَلَ ڪـئُون، روحَ سندن جو رايو.
نِينهَن جي نياپَن جَڻُ اسان ڪي، محبَن ساڻ ملايو.
ٿيان قربانِي آءٌ تَنِين تَـئُون، جَن تان نِينهُن نِباهيو.
اِيندِئِي اُهي جن جي ڪارڻ، ويني تو ورهه وسايو.
پيو پِرينءَ وٽِ هاڻي تُنهنجو، ”سچو“ ڙي پَنڌُ سَجايو.

ڪافي ١٢

جَن لائي توڙِ نِباهِيِ، آءٌ صَدقي وڃان تَن تـُـُـون!

شابس آهي اگڙين کي، جن وئِي دل ورائي.
پَلِي پاڃِي پِريَن ڏنهُن، اَڄُ اَسان ڏي آئِي.
راتو ڏينهان آهي ئي، واتِ اُنهن جي وائِي.
ڏيهاڙِي ڏسَڻ سان، مَحبت آگ مَچائِي.
ووءِ ووءِ وائِي وات ۾، "سچوءَ" آهي سَدائِي.

ڪافي ١٣

سُهڻي سَڄَڻَ سان نِينهڙو لايوسي!

وردَ پَڙهِيَم تي وڄَ ۾، اَديون ڙي، آڏو عَشق آيو سي.
سَڀ وساريئين ڳالهِيون ڏسڻ سان، اديون ڙي، ڏاڍو پُور پرايوسي.
ٻَن وڃِهي ٻيون ڳالَهڙيون، اديون ڙي، ڳليءَ ڳليءَ يارُ ڳايوسي.
اول وقت عجِيب جي، اديون ڙي، اِنهيءَ گُهورَ گهايوسي.
"سَچوءَ" سَوَ مبارڪان، اديون ڙي، چاهَؤن سِرَ تي چايوسي.

ڪافي ١٤

شوريدن ڪـئُون حال،
پڇج وڃي پوءِ ھوءِ ۾.

مجلس وجج اُن جي، تان ڏسني خاص خيال.
اڱھ لَھج اُن جي، تان تو وڻ ٿَڻ آھي وصال.
ورقَ وسارج وڃَ جا، تا فارغ ٿئين في الحال.
عقل اُڇلج آبَ ۾، تا بِرهُ ڪَرئي بيحال.
جي تون وسھين وسيلا، ھي "سچو" سَچ سوال.

ڪافي ١٥

ساري ڏيھُ نہ ڏي ڙي،
پانھنجِي دل سَمجھ سَنڀالين.

ڳالھ پُڇين جي پِرينءَ جي، حَرف حالَئي جا ھِي ڙي.
اُڇل نہ نِڪر پِٽَر جان، نِينھُن پاڻَ ئِي سان ني ڙي.
ھاريُون، انھيءَ حالَ جو، قُرب سُڄاڻن ڪي ڙي.
پاڻھين آھِن پَڌرا، "سچو" سالِڪ سي ڙي.

ڪافي ١٦

ٿُنهنجي حُسن ماريا، سوريءَ سي سنڀاريا، اِنهيءَ ڳالهه ڳاريا،
هزارين هزار!

اُهي يارَ آيا، نيزن جي نِوايا، نِيئي سِر سلايا،
تنهين تو اڳهار.
جَنهِين موج آئي، تَنهِين سُڌِ سَيائِي، ڪيهي ڳالهه ڪائي،
لنگهيا شهسوار.
ڪَمر جا ٻَڌائون، وري نا ڇوڙيائون، نَئِي سِر ڏنائون،
لاٿائون مَيار.
مَيَڻ هَٿ هَٽي سي، اِها ڳالهه ڳَٽي سي، تريءَ سِر ڪٽي سي،
ڪيائون نِثار.
جن موجن چڙهيا سي، لَهرن لُڙهيا سي، ”اَنَاالحقُ“ پڙهياسي،
ڪنيا هِن خُمار.
هِي نعرو هنيائون، ”اَنَاالحَقُ“ پَڙهيائون، نَئِي سِر سَليائون،
ٿيا گم غبار.
مَئِي جا پيتائون، هي سهرا ڳُتائون، وڏي وڪ وڌائون،
پاڙيائون قرار.
پهلوانَ پاسي، نہ ٿيندا ڪَڏهان سي، اِها باتِ پاسي،
هَليا حُڪمدار.
مُلڪان مُلڪَ ۾، مَلڪَ ۽ فَلڪَ ۾، سڄو سڀ خلَقَ ۾،
پَئِي هِيءَ پَچارَ.
منجهئُون حُبَ هلياسي، مَاري چوٽ چلياسي، وجي رنگ رلياسي،
تَنهِين هِي تَنوار.
اِها اعتباري، سُوري جَن سواري، عجب خوشي خُماري،

ڪُنن جِي قَطارَ.
نِشانا ڪوڙيائون، مُنهن نا مُوڙيائون، ٻئِي هَٿَ ٻڌائون،
ڪُنا قُربدار.
ٿِي مَنصورَ مَستِي، ڪيَئِين گُم هَستِي، هَنيائِين دو دسَتي،
تپش جِي تَرار.
ٿي شِبليءَ شابس آءِ، سُورن جي سَراپاءِ، ڏِڪيائين لِڱن لاءِ،
وجودَئُون وسار.
مُلا سو قاضي، ڪڙي ڪيائون بازي، منجهن ڳنؤ غازي،
ڪڙا ها جونجهار.
هنيئين پير جَنهن تي، ڏنٽين سِرُ پِي تنهن تي، نہ سُڌ هي سين تي،
ٿِئين سَچُ سچار.
"سچو" سِڪَ تَنهِين جي، جذب جاءِ جَنهِين جي، نہ پرواهہ ڪنهين جي،
رکي نِي سنپار.
وڍِي سِر پڇاڻون، "اَناالَحق" واڻون، اهو سِر سُڃاڻون،
آڻيو اِعتبار.
هنيائين هَڪل هِيءَ، وئي تان شڪل هيءَ، نہ حاجت عقل هيءَ،
جَليا جلوه دار.
ڏنئون مُنهن مَتاري، نہ ڪاڏي نهاري، سٽيو سِر سچاري،
دليون دوستدار.
سچي ڳالهہ ڪيائين، نہ ڪوڙي چيائين، نِباهي نينهن نيائين،
ڪارڻ هڪ نظار.
باهِن ۾ وڌائون، پوءِ لهرين لوڙهيائون، "اَناالحق" ٻڌائون،
ٿي هَي هي هونڱار.
پِي بغداد سارو، مڙيو بَهت يارو، منجهن ٿَر نعرو،
هٽي هوشدار.
"سچو" عشق ايندئي، اچي ڏاڻ ڏيندئي، "مَن وَ مَا" نِيندُئِي،
ڪَندُئِي گل بهار.

ڪافي ١٧

هتئون پيتو مون تان پير مُغان جي، جام شرابون شوري.

دَور ڪارائي دل ڪي ٿو، چشمان ڪيف ڪَڪوري؛
اصل ڪُٺُون منصور جو اُنهيءَ، ڪاٽيو ڪنڌ ڪوري؛
نشي منجهه نواز ٿي، گهوريون هي سر گهوري؛
جنهن ساقيءَ سُرڪُ پياريو، آءٌ ڪيئن پُڄان تنهنجي ٿوري؛
پِنهان ڪيائين پاڻ کي، چِت "سچوءَ" جو چوري.

ڪافي ١٨

مونکي آهن ياد، مِنيون تنهنجون ڳالهيون ڳالهيون !

هي نماڻي ڏوهن هاڻِي، دوست پهچائين داد؛
پرين پنهنجي پار جو، عشق ڪرين امداد؛
"سچو" آهي اوهان جو، تَنهن جي دوست ڪريو دل شاد.

ڪافي ١٩

مين ماري،
محبت تنهنجي ميان!

ورتم دڳ درد جو، تنهن سپ ڪا واٽ وساري؛
ڳِلا ۽ غيبت جي، سِر تي ڪنيم ڪاري؛
چندِ اُيري آئيو، ويئي سپ اَنڌاري؛
مِڙني مِٺِياڻن ۾، نِينهن ڪئي نِرواري.

ڪافي ٢٠

جا چوڻ جيهي ناهه،
سائي ڪيئن چوان؟

ڳجهي آهي ڳالهڙي، ڪنهن ڪَل نه آهي ڪاءِ؛
اوڏي ناهه پَروڙ ڪي، ويجهي نه ويساهه؛
هُئڙي سُڌ حلاج کي، تنهن سِسي ڪوڏ ڪپاءِ؛
پوڻ آهي اونهن ۾، جتي هوءِ هواءِ؛
”سچو“ سِر نه سَلڻ جو، سو تان سيپ منجهاءِ.

ڪافي ٢١

جنهن دل تي آهي جوش،
سا دل سورن سان سنري.

آءٌ هڏ گهوري اُن تَئُون، جنهن تي جوش خروش؛
ڳالهه ڳرهڻ ڪهڙي، خلق اڳئُون خاموش؛
اثر اُهي عشق جا، اول وڃائي هوش؛
سالڪ سُک نه سرها، گوندر ڏي ڪن گوش؛
”خَلَقَ الْاِنسَانَ عَلیٰ صُورتِهِ“ پادشاهي پوش؛
”سچوءَ“ سوريءَ وڃاڻا جي، مَي ۾ ٿيا مدهوش.

سسئي

داستان پهريون

١

ناهي ويچاريءَ وَسُ، جو ڪَري ماٺ پَئِي رَهي؛
ڪَنهِين ڇَن نہ ڇڏيوم، سندو گورَنِ گسُ؛
ڏونگر منجهان ڏَسُ، پوندم هوت پُنهونءَ جو.

٢

وَيُم لالَنُ لوءِ، هِيءَ اَٽاسِي نند ۾؛
پُليءَ هيئن نہ پانئيو، پيو پروڙنُ پوءِ؛
هوتُ وَتِم جي هوءِ، تا سُک گُذاريون ڏينهڙا.

٣

منهن ڏيئي آيام، جبل جهاڳڻ ڪيچ جا؛
طعنا تهمتَ لوڪ جا، سِر چَگّا چايام؛
پَت پَليءَ پايام، سِهرا سُور پريَنِ جا.

٤

هيءَ نماڻِي نال، سنگت نِجو ساٿيو!
ايندي پُنيءَ آن جي، جيهي تيهي حال؛
هِن ڳوليندڙ جي ڳالهہ، ڪا هئي هوتياڻِن ۾؟

٥

رُئڻ زارو زار، راتو ڏينهان آهہ مون؛
ڪوڙي ڪان قريبُ ويو، هِنيڙي مَنجهہ هزار؛
هن گوليءَ جي گُفتار، ڪا بُڌيَوَ ٻاروچن ۾؟

٦

وجڻ ذوق ضرور، هِن ڪاهِل آهي ڪيچ ڏي؛
ڏسان شال اکين سان، هوتاڻو حُضور؛
منهنجو ڪو مَذڪور، ٻُڌوَ ٻاروچن ۾؟

٧

سرتيون سڪ سبِيلَ، اَندر منجهه عجيب جِي؛
راتو ڏينهان ٿي ڪريان، زاريون منجهان زِيلَ،
هن ڪمينيءَ جي قِيلَ، ڪا هئي هوتياڻن ۾؟

٨

پِرين ڏيئي پُور، ويا ويچاريءَ ڪي؛
تنهن دنيا جو دُور ڪيو، سِپو شوق شعُور؛
هن مُئيءَ جو مذڪُور، ڪو ٻُڌوَ ٻاروچن ۾؟

٩

ريءَ ڪر تنهن گولي، آهيان آرياڻي ءَ جي؛
جو ڏنائون ڏِيل ڪي، سو جهليم ۾ جهولي؛
هن ٻانهيءَ جي ٻولي، ڪا ٻُڌيوَ ٻاروچن ۾؟

١٠

ساريون پيچي ساٿَ، سنديون ڪيچن خبرون؛
هيڏي اچڻ جي هئي، ڪيچَيڙن ڪي ڪا تہ؛
منهنجي يي مَصلحات، ڪا ٻُڌيوَ ٻاروچن ۾؟

١١

لَڪين ڏيئي لَت، پاڻ ئي ڪريان پڌرو؛
سارو وندر وُوڙيان، جيڏيون ڪارڻ جت؛
منهنجي ڪا مَصلِحَتَ، هئي هوتياڻِن ۾؟

١٢

ڪري ساٿ سوال، تہ ڪيچن جي ڪا ڪَل ڏيو؛
جا چڏيائون چَپرين، موٽڻ تنهن مجال؛

هَي هَي آرياڻيءَ ري، ههڙا ٿيڙم حال؛
سندي هِن سنيال، ڪا هئي هوتياڻين ۾؟

١٣

راتو ڏينهان رَت، اوتڻ آيم اُن ري؛
آيل عشق عليل ۾، شال نہ پوي ڦَٽُ؛
جبل سڀ جهاڳي وجي، جيڏيون ڏسان جَتُ؛
هِن مُئيءَ جو مَتُ، پوي مذڪور پِرين ۾.

١٤

اَڻ ڪيو اَفسوس، مُئيءَ جي مرُن ڪي؛
جُودَ تنهين جي جوش، سارو روح رتيون ڪيون.

١٥

گوندر گذاريام، سي تان پيلا ڏينهڙا؛
سڀ ڪنهن ساعت سپرين، ٿي صحي ساريام؛
هي ڪشالا ڪاريام، ساعت هڪ سمهڻ جي.

◈

ڪافي ١

ڏونگر آهي ني ڏَسُ، ميان، هاريون منهنجي هوت جو.

هلان تہ هلڻ نہ ٿئي، ناهہ ويچاريءَ جو وَسُ؛
راتيون رهڻ روهَ ۾، ڪاڪِيون آهي ڪَسُ؛
ڪِيَڙو عشق عجيب جي، هِنيَڙي منجهہ هَنبَسُ؛
آهي عجيبن جي، ”سچو“ سِڪ سَرسُ.

ڪافي ٢

منهنجو، پانڌيئڙا، پِرينءَ کي ڏيج هي نياپو.

ڏيئي باھ ڀنڀور کي، هيءَ ڪيچ ڪندي ڪاپو؛
اَصل لاڳُون آهي، منهنجو ساڻن سياپو؛
آهي اوهان جو سپرين، هن چوريءَ تي ڇاپو؛
منهنجو محبوبن کي، ٻيو ڏيج نہ ڏوراپو؛
سدا آهين ”سچوءَ“ کي، تون جيءَ جو جياپو.

ڪافي ٣

پري ٿين نہ شال، پرين پاڙيچا پرڏيهي!

ساڻن ٿيس نہ سنگتي، هَي هَي هھڙي حال؛
جَتن ڪِيڙم جيڏيون، جتنِ سان مون جال؛
دوستن بنا ديس ۾، جيئڻ منجھ جنجال؛
ڪنهن در ڏيان دانهڙِي، هو جي ڪُهي ويڙم ڪال؛
ڪوڙين ڪَيَڙم ڪيترا، اُنهن ڪاڻ ڪشال؛
سي ئي ”سچو“ آئيا، جن لَڳ وجهايم فال.

ڪافي ۴

ڀينر هي ڀنڀور، اَسين ڇڏي ويندا سون!

وس نہ آهيان پانهنجي، پلو ميان، پورن ڪِيَڙو پور،
هِت رتي نہ رهنداسون.
جاءِ عقل جي ناھ ڪا، پلو ميان، عشق ڏيکاريو هت زور،
اُهي وني ويندا سون.
پورهيو ڪَنديَس پِرَ جو، پلو ميان، ڇَڏي ٻيو تَڪَ تورُ،

اَسين جا ڪي جِينداسون.
ڪاڪِيُون وَجي ڪيچَ ۾، پلو ميان، لاهي هِنئين جو هورُ،
ڏُکَ ڏوراپا ڏينداسُون.
”سچو“ ڏني سَڄَڻَن، پلو ميان، شوقَ مَچايو شورُ،
تَن جي پکي پَهنداسُون.

ڪافي ۵

آهي ويچاري ڪا وَسِ، ميان، توکي معلوم مِڙيوئي!

وينِي آهيان واٽ تي، گولِي ڪَجو گسِ، ميان.
سارو وِندُر ووڙيان، ڏاها تُنهنجي ڏَسِ، ميان.
ماٺهو شَهر ڀَنڀورَ جا، رُوحَ نہ اَچَن رَسِ، ميان.
”سَچو“ پوءِ پِريَن ڪَـٺُون، آهي ڀَنڀوران بَسِ، ميان.

ڪافي ٦

ڳوٺَ ساري جون ڳَليُون ڳَليُون، ووءِ نِتُ ڏِسَڻ مون کي آئيون.

رَت روئڻ ڪـٺُون اُهي اَکِڙيُون، ڪين سي جَهلجَن جَهليون جَهليون.
ڪيچِئڙن جُون وَري قطارون، هيڏي ڀُڏيونسين هَلِيون هَلِيون.
سي نہ وسرَن ڳالهيون اُهي، يارَ سَڄَڻ جي تو سَلِيُون سَلِيُون.
چاڙهيئي اَسان تي دردَ فِراقَ جون، ڇُوهه ڏاڍي مَٺُون چَلِيون چَلِيون.
روز اَزل ڪـٺُون ڪَيوَ ”سچوءَ“ سان، يارَ ڀَلا، ڪيئي ڀَلِيون ڀَلِيون.

ڪافي ٧

هوت اچج هت هاڻين، پنهنجا ڏک ڏسينديس، ميان.

دوست اوهانجِڙي آهيان، ميان، سائين لڳ سُجاڻين،
پاڻ گولِيَن گڏينديس، ميان.
تون تان صاحب سُپرين، ميان، هيءَ نانءَ نماڻي،
توکي سائين سڏينديس ميان.
پَڪا پَڪن سامهان، ميان، آرياڻي مون آڻي،
توکي اوڏا اڏينديس، ميان.
پُنيءَ لڳس تانهنجي، ميان، حُبَ مَنجهؤن هوتياڻي،
آءٌ ڪا پاندُ چڏينديس، ميان!
سچو اُوتي سپرين، ميان، پِنبڻن مان پاڻي،
ڏک ڏوراپا ڏينديس ميان.

ڪافي ٨

هوتَ پِرين هڪواري، مُونکي اچي مِلج، ميان!

ڏونگر ڏورَڻُ مون نہ ٿئي، ميان الا، آءُ اوري تون آري.
ڳِچيءَ پائي ڪپڙو، ميان الا، زور ڪريندس زاري.
جا اوهانجڙي ڪونجي، ميان الا، سا تو ڪيئن وساري؟
هيجؤن ڪنيم سر تي، ميان الا، بارُ برھ جو باري.
ويني ڏسان واٽڙي، ميان الا، مونجهہ اَوهان جي ماري.
”سچوءَ“ سندو سڄڻا، ميان الا، ٿيو فراقُ فراري.

ڪافي ٩

آيَس آءٌ ڪي اوڏي، جهاڳيا مون تان جبل جالَ!

جي مون وِسهَو جيڏيون، آهيان ڪيچِن جي آءٌ ڪوڏِي.
حُب جنهن جي هوت ڪي، درد نہ ٻئي ڪَنهِن ڏوڏِي.
ڪيئن ڪريان آءٌ ڪاڪيون، هوتُ منهنجو سو هوڏِي.
دَردُ جنهين کي دوست جو، لَڪَن سَا نا لوڏِي.
سيڻن خاطر سُڻ "سچو" ڙي، ڳاهُ ڪنديس ٻَڌي ڳوڏِي.

ڪافي ١٠

وِيَڙا جي وٽڪار، اجا وري ايندا سي!

ڪي ڏينهن پهچڻ ڪيچ ۾، قصد ڪندا ڪوهيار،
اَسين ڪاڏي نہ ويندا سي.
پوءِ منهن رکي جيڏيون، پاڻؤن جاڻِي هِن پار،
اَسين ڪاڏي نہ ٿيندا سي.
آيا جاڻي سپرين، جيءَ نِي پيڙو جار،
نينهن نيبَهُ نيندا سي.
هاڻي "سچو" مون ڪڏُون وسري، ڪَتڻ واري ڪار،
اسين جا ڪِي جيندا سي.

ڪافي ١١

اُهي کهڙي طرف ويام، آءٌ ڳوٺ رَهِيس سَپ ڳولي!

عشق تہ عاشقن جا، ميان، اَکِهين ٿي ٻڌام،
هاڻي ٿوليءَ مَون سو ٿولي.

ڪوڪان چڙهي ڪوهَ تي، ميان ڪيچئڙن ڪيام،
هاڻي چوليءَ مَون سو چولي.
ڏوريندي مون ڏونگرين، ميان، سرتيون سال ٿيام،
هاڻي رمز لڌي مون رولي.
”سچل“ آءٌ تان ناهيان، ميان، ساري سُڌ پُيام،
اِتي پاڻ ٻاروچل ٻولي.

ڪافي ١٢

واڻ وندر جي ڪو ڏَسي، وو ڏَسي، مون کي جيڏيون!

سپريان جي ساٿ جا، آهيون سو عاشق اَسي، وو اَسي.
سُڌ تنهن کي سُور جي، جام پُنهون جا پَسي، وو پَسي.
وهان ڪيئن پنيور ۾، خانُ ويو دل کسي، وو کسي.
پِريان سندي پار ڏهون، مانَ ڪو رهبر رَسي، وو رَسي.
هيڪند ٿيان جي هوت سان، هينئڙو منهنجو هَسي، وو هَسي.
سِر ”سچوءَ“ جي سانوڻ وانگر، بِره جو بادل وَسي، وو وَسي.

ڪافي ١٣

ناهه ويچاريءَ جو وس نِي، توکي معلوم مِڙيوئي، ميان!

آهي هِن ڪميڻيءَ کي، ميان، ڏونگر سندو ڏَس نِي.
چڙي ڏونگر ڏاڪڙو، ميان، ويڙهي اسان جي وَس، نِي.
حالُ هِن جو هِيڻو، ميان، پاڻ پنهون اَچي پَس، نِي.
ٻاروچاڻِي جاتِ ۾، ميان، تون سانول آهين سَرس، نِي.

ڪافي ١٤

مون وٽ هو مهمان، ڀلو جيڏيون، اَڄا ڪالهه قافلو!

اَٿم اوٺارن جو، ميان، آيل ڙڙي اَرمان.
ڏئِي ڏُکيءَ کي ويا، سورن جو سامان.
جتن سندي جات لءِ، هَي هَي هيءَ حيران.
ڪندي وڃي ڪيچ ۾، هيءَ برهه جو بيان.

ڪافي ١٥

صدقي صدقي هي سِر، ميان، آهي ڪوهيارل تَنُون صدقي!

ڪافَ ڪشالا ڪيچ جا، ظاهر ٻُجهَن تا زِر، ميان.
جبل گهايا جوش مَٿُون، گهائي ڪِيَڙُوَ گهِرُ، ميان.
محبت جي ميدان ۾، گهيڙ ڏسي وڃي گهِڙ، ميان.
ويهڻ مون کي وِهُ ٿيو، ترسان هَڏِ نه ترُ، ميان.
جيڏيون جانب جت لءِ، ڀَئي ڀَئي وتي هِيءَ ٻرُ، ميان.
حبيباڻِي هنج ۾، ڪِيهَ ڪري وڃي ڪِرُ، ميان.
”سچو“ سچيءَ سک مَٿُون، فاقو ڏِسِي نا ڦِرُ، ميان.

ڪافي ١٦

يار توسان منهنجي زاري، آهي سَوَ لَک واري، ميان!

وندر جي وٽن ۾، واجهه وجهي ويچاري،
سا تان محبت ماري.
هي تان حال حقير جو، اَچي ڏس آري،
ڳنيُم برهه باري.

اَزل لاڪُون آهي ئي، يار توسان منهنجي ياري،
پاتم ٻَچيءَ ٻَاري.
سور تنهنجا سپرين، چُڪِيءَ ڪي چوڏاري،
وجهج گهوٽ نہ گهاري.
آهي هَٿِ حبيب جي، ٻَالهہ "سچوءَ" جي ساري،
ڪندا نِي پوئواري.

ڪافي ١٧

پورهيت پاٽيءَ ڍوئي، خان ٻاروچا تُنهنجي!

حاضر خدمت اَچِي اوهان جي، حال چونديس روئي؛
ساٿي اسان جي سُڌ لهڻ لءِ، ڪڏهن نہ مُڪو ڪوئي؛
قولُ ڪيو هوءِ هوت اسان سان، سائين پورو ڪر سوئي؛
ڪيئن وساري وهان اوهان کي، ڪَئِي تا ههڙي توئي؛
طوطي جي ٻَچيءَ سَوَ سَلامن، "سچوءَ" مُڪا پڻ پوئي.

ڪافي ١٨

هوت ڏهون هاٽي آيُون، مان ڏي خوشخبران جي!

اَچِي اڏيون اوڏڙيون، جاءِ تُنهِنجَڙيءَ جايون؛
ڇڏي شهر ڀنڀور کي، پير وري ايڏنهن پايون؛
ٿيون ڇِيارن جيڏيون، اِهي ويچاريءَ کي وايون؛
"سچوءَ" سَنديون دانهِڙيون، دوست وري ورنايون.

ڪافي ١٩

ڙي جيڏيون، هاڻي هوت ويا جي، وو، سي موٽي مانَ اچن!

دعا ڪريجو جيڏيون، پَري نہ هوتَ وڃن؛
سِگھا موٽَن پوئتي، اچي ويڙهي هِن وسن؛
وڃي ڪيچ وڻن ۾، پورهيائِت پُڇَن؛
ڪيچي ڪميڻيءَ جي هُت، ڪَچي شالَ نہ ڪَن؛
”سچو“ اَصلئون آهي، سرتيون سَگ سندن.

ڪافي ٢٠

يارَ ساٿيو، ڙي ميان، يار پانڌيو ڙي ميان...

پلو ڙي ميان، ڪيچن جي، وو، ڪَلَ مونکي ڪائي ڏيجو.
هيءَ نماڻي، وو، وَر وڪاڻي ميان، نال نباهي نيجو.
ڪيم وساريو مُئي نہ ماريو، ميان، چوري تان مَ ڇڏيجو.
ڏيو دلاسا ڪڏهن ايندا، ميان، لوڪئون تان نہ لڏيجو.
آءٌ اوهانجِڙي اصل آهيان، گولِي ساڻ گڏيجو.
جنهن ويلي، وو، هلو اِتاهون، ”سچو“ نانءُ سَڏيجو.

سسئي

داستان پهريون

١

ڪوڙيين قرباني، تيان هوت پنهونءَ تان؛
ساهه سِري صدقي ڪريان، سندن مهماني؛
هي جوڀن جواني، تي اَجائي گذري.

٢

جبل جالون جال، سو مون ڏورڻ نہ ٿئي؛
وڏا وڻ وڻڪار جا، ڪافن ڪوهَ ڪشال؛
هي مون ڏسي حال، ٻاروچو ٻاجهہ ڪري.

٣

ٻاجهہ ٻاروچا ڪر، مون ٿرُ تيليو نہ ٿئي؛
ويچاريءَ جي ور، ڪر بلوچا ٻَئبان ٻر.

٤

اَڇج آري ڄام، ڪو مُنهن موڙهيءَ جو ڪرين؛
مون ڪـٿُون مير مُدامَ، هي ٿر تيليو نہ ٿئي.

٥

آءُ تون پنهون يار، ڏسي حال حقير جو؛
هن نماڻيءَ نِڪار، هي ٿر تيليو نہ ٿئي.

٦

هن دم آري آءُ، ناهيم حال هلڻ جو؛
مون نماڻيءَ ڪانءُ، هي ٿر تيليو نہ ٿئي.

٧

ڏيھ سندو ٿيو ڏور، رهبر ٿيءُ رُڄُن ۾؛
مون ويچاريءَ مُور، هي ٿر ٿيليو نہ ٿئي.

٨

ڇپر تان مَ ڇڏين، آءُ هوتياڻي جَتَ ۾؛
هن ڪميڻيءَ ڪَڏين، هي ٿر ٿيليو نہ ٿئي.

٩

هَتان ويل ويام، ڪاڪِيون هاڻي ڪيئن ڪيان؟
ٿيلَڻ ٿَر ٿِيام، هاڻي هوتياڻِن لءِ.

١٠

جي هئي ڪميڻيءَ ڪَل، تا صبح ويندو ساٿڙو؛
تان مون تنهن مهل، پُرزا پُرزا پاڻُ ڪيو.

١١

هَي هَي ڪارڻ هوت، ڏونگر ڏورڻ آئيا؛
ميان تائين موتَ، ووءِ ووءِ تان نہ وساريان.

١٢

ووءِ ووءِ تان مَ وسار، متان ماٺ ڪري وهين؛
ٿيو پِرُ تنهين پار، جاتي ٻِيو ناهِ ڪي.

١٣

ڪيم وساري ويهُ، ووءِ ووءِ ڪر وندر ۾؛
پڇڻ ڪارڻ پرينءَ جي، پاڙي پاڙي پيهُ؛
ڏيھ- ڌڻيءَ جو ڏيھ، حاصل ٿئي جَت سين.

١٤

متان وهين ماٺ ۾، منجھ جلديءَ جُل؛
هتي ويھ نہ هل، تان ڪِي پڄين پنڌ ڪي.

ويهه نہ وساريج، متان ماٺ ڪري وهين؛
قولُ اهو پاڙيج، هو جو ڪِيڙئي هوت سان.

◈

ڪافي ١

ويجها شال رهن، ميان، ڏور لايا جن ڏينهڙا!

سگها منهنجي سپرين، پکي مان پَهن،
وڏا طالع تَن جا، جَن جي راڄ رهن،
هِن منهنجي حال جي، سِگهَڙي سُڌ لهن،
طعنا ڏيو تَن جا، ڏاهيون سڀ ڏهن،
”سچو“ صدقي تن تَئُون، جي ٿا ڪيچ ڪهن.

ڪافي ٢

ڙِي جيڏيون، آءٌ تان ٻيو نہ ڪندي،
منهنجو پيچ پُنهل سان آهي!

آءٌ جنهين جي آهيان، سو تان مِهَر نہ لاهي!
ڪيو ڪميڻيءَ هوت سجڻ سان، سگُ سِياپو ساهي.
هٿ وجي پَئِي هوت جي، وَس نماڻيءَ ناهي.
سوال ”سچوءَ“ جو اهو آهي، نِينهُن سَندن نيباهي.

ڪافي ٣

هوندي سڀ پَرسائِن ساڻ، جيڏيون،
هِيءَ پورهيو بَندِي وجي ڪيچ ڪندي.

ڪالھ ڪالھوڻي سپرين، اڃا مون وٽ مھمان.
لڳي ڪافُن ڪيچ جي، پُرزا ڪنديس پاڻ.
اُنن، اوٺارن تَئُون، آءٌ ڪاڪيون ڙي قربان.
ھٹي ويَڙو نڪري، ٻاروچو مون ٻاڻ.
ويھڻ مون ڪي وِھُ ٿيو، چِيتڪ ڪيڙس چاڻ.
”سچو“ سوز فراق جو، ڏئي ويَڙم ڏاڻ.

ڪافي ٤

پينر هيئن نہ پايون، تہ هوت ڪندا هِھڙي!

عشق تا آتش جھڙو، لالن وجي لائُون.
ڏينديس ٻاروچن ريءَ، پنيور ڪي ٻاهيُون.
سَرتِن سُڌ نہ سور جي، هي تَن وجن تا تايُون.
ڏِئون ڏين ٿيون ڏِيلَ ڪي، سنديون جتن جايُون.
”سچو“ وجن ساٿَڙو، چُپ چُپاتِيون چايُون.

ڪافي ٥

آءُ اڱڻ منھنجي آري، توڪي صاحب ساريان ٿي!

وندر جي نِي وڻن ۾، ميان اَلا، هوتَ مِلِج هڪ واري،
توڪي گھڻو نھاريان ٿي.
پرين وَڙؤ، وو، پانھنجي، ميان الا، دوست ڏيو دلداري،

سارو ڏينهن سَنياريان ٿي.
دوست اوهانجي، ووءِ درد سان، ميان الا، ڳچيءَ پائي ڳاري،
سارو روهه رڻاريان ٿي.
ڪڏهن ايندين، ووءِ تون پرين، ميان اَلا، ”سچوءَ“ ڪج ستاري،
هت هنجون ني هاريان ٿي.

ڪافي ٦

مون کي هوتن هاڻي، ڪوني پنهنجو ڪيو!

جَت گهڻا ٻيا جڳ ۾ سائين، مُنهنجو هوت آرياڻي،
ڪنديس ڪونہ ٻيو.
لکين پُڇن پرينءَ کي، آءٌ تان ڪير نماڻي،
سندن نينهن نيو.
جيهِي تيهِي در دوستن جي، عاشق هيءَ اگهاڻي،
سارو ڪم ٿيو.
ڪيائون ڪناري پانهنجي، هيءَ تان پاڻون ڄاڻي،
جڏو جيءُ جِيو.
پرين ڪيو پنهنجو، سچو سڱُ سڄاڻي،
وچئون ورهُ ويو.

ڪافي ٧

پرين نہ چڏج ٻئي پار، ساري تنهنجون ڳالهيون رُئان آءٌ!

اڱڻ آسَروندَ جي، والي ايندين ڪهڙي وار؟
ماري هِن مشتاق کي، ڪانڌ نہ وج ڪوهيار.

آهين جنهين تون آسرو، سا ويچاري تون نہ وسار.
نماڻيءَ جي نِجهري، آءُ گهڙي هڪ گهار،
ڪيئي "سچو" سان واعدا، سي پروَر لءِ تون پار.

ڪافي ٨

شال اوڏاهون ايندا، وٺي خاصيون خبران، خبران!

مون هن نماڻيءَ ڪي، اجا دلاسا ڏيندا،
پرين پاڻهين پاڻ سان، هيءَ گولِي گڏيندا.

محبت مون مسڪين سان، شال نباهي نيندا،
ڏک سک يائي سپرين، هن ڏکيءَ سان ٿيندا.

ڪيچي ڪڏهن ڪينڪي، هيءَ چِپَر چڏيندا،
جيڪي اڳيون پويون، بديون سڀ بخشيندا.

پَڪا پَڪن سامهون، آڻي اوڏا اَڏيندا،
ٻاجهہ پريا ٻاجهہ مَٺُون، ڪري "سچو" سڏيندا.

ڪافي ٩

نئي وٽي ٻَالهہ ڪا ٻي، ڙِي جيڏيون، مون ڪي نئي وٽي!

آءٌ نہ ڪنديس، وي، اهڙي، پلو ميان،
ڪيچن جا مون سان ڪي.
اَوهان مِڙن ۾، وي، مست جو ٿيڙس،
پيالو عشق جو پي.

اوهين مڙيئي، وي، عقل واريون،
آءٌ جو بيراڳڻ ٿي.
”سچوءَ“ پڄاڻا، وي، سپرين، پلو ميان،
کوھ کنديس هِت کي.

ڪافي ١٠

اصل اسانجِڙو آهي، ننگ ٻاروچل توتي!
ڇڏڻ مناسب ناهي، ننگ ٻاروچل توتي.

هيءَ ڪنيزڪ ملھ خريدڻ، سگ نتي ڪو ساهي.
ذرڙو جنهنکي ذوق تنهنجي جو، چَپَر تنهن کي چاهي.
جيئن هلائين تيئن هلان ٿي، ڏور وڏي تو ڏاهي.
هيءَ پاڄاڻي پرين سان پرتيوَ، باب سنديو توڙي ناهي.
جيهي تيهي يار اوهان جي، ڇڏڻ لائق ناهي.
ٽرين برين يار ٽڪيءَ کي، رس کوهيارل ڪاهي.
ساھ ”سچوءَ“ جو در تنهنجي ڏانهن، هَڏ نہ آسرو لاهي.

ڪافي ١١

حال هلڻ جو مون ناهي، آءٌ تان ڪيچ پهچان ڪيئن؟

ناتو نماڻيءَ جو، اَصل توسان آهي،
هيءَ هوت نہ ڇڏج هيئن.
تون تان صاحب سپرين، سگ نتي ڪو ساهي،
ڪر جاني وٺيئي جيئن.
پسي حال حقير جو، آءُ کوهيارل ڪاهي،
ڪر ”سچو“ پنهنجي سيئن.

ڪافي ١٢

متان ڏوراپو ڪو ڏيو، ڙي ساٿيو!

هيءَ ڪنيزڪ مُلھ خريدڻ، ڪين هٿئون مون ٿيو.
حرف اسان تي آھ اصل جو، وقت ويسرَ ۾ ويو.
پلئي پائي مَديون، پيش پُنھونءَ جي ھي پيو.
”سچو“ ڪوٺي پانھنجو، پاڻ قريبن ڪيو.

ڪافي ١٣

اديون ڙي آهيان، ٻانهي سا ٻاروچل جي!

ڏکيا سکيا ڏينھڙا، شال لالن ساڻ لنگھايان.
هِنيَڙي ڪي هن جيڏيون، کھڙا سور سلايان.
وندر سنديءَ واٽ تي، چاھَؤن سِر چَلايان.
ويھان آءٌ ڪيئن ويسَلِي، ويندا ڇو نہ وراريان.
ڪيھي پئي تان ڪيچ ڏٽن ڏي، ”سچو“ ميڙ سنيايان!

ڪافي ١٤

ويهي آءٌ ڪوھُ ڪندي، جيڏيون ڙي پنيور ۾!

چونديس حال حبيب ڪي، ڳچيءَ پائي گندي.
ڪُني سا ڪيڏي وجي، جا برھ تنھنجي بندي.
جيھي تيھي حال آهيان، ”سچو“ صاحب سندي.

ڪافي ١٥

چڙي هوتَ حجتَ، ميان ڙي، ٿيس آءٌ نانءِ نماڻي!

اڇي مون کي ڪينڪي، چڙي لوڪ لذت، ميان.
وڏو آهي مامري، مون کي تان محبت، ميان.
ويا نِڌر ڪان نڪري، اونِي رات اُڇٽ، ميان.
سُورَ ٿُنهنجا سپرين، رُڳا ئِي راحَت، ميان.
مون کي ٿيلَڻ آئيا، پيرن سان پَربَت، ميان.
"سچو" سڪ اوهان جي، واڳيو ۾ وحدت، ميان.

ڪافي ١٦

ٻانهي ٻاروچل جي آهيان، وي آهيان!

پريان سندي پار ڏنهُن، آسرو هڏ نہ لاهيان، وي لاهيان.
صورت وارا سُپرين، آءٌ نِماڻي چاهيان، وي چاهيان.
هُو تان سائين، آءٌ تان گولِي، سگڻُ نہ ساڻن ساهيان، وي ساهيان.
ڏينهن لنگهيم هِت ڪيترا، ڪيچ وڻن ڏي ڪاهيان، وي ڪاهيان.
هُئڻ "سچوءَ" جو آهي، تنهين سان، اُنهن ٻاجهون ناهيان، وي ناهيان.

ڪافي ١٧

ڙِي جيڏيون هاڻي شال ٿئي، منهنجو پاڙو پرينءَ سان!

مان مُئِي تان گهورِي، جاني شال جِئي.
هِنَ تان پُورُ پِرائيو، هاريون هوت وئي.

باروچي ڪا ٻاجھ پَئي، هِيءَ تا نالِ نِئي.
سارو مطلب مون ٿِئو، پُنِيءَ هوت پِئي.
شال "سچوءَ" ڪي سُپرين، ڏوراپو نہ ڏئي.

ڪافي ١٨

آءٌ ڪيچ ڪندِي، وڃي پورهيو پِرينءَ سان، ڙي جيڏيون!

جيهِي تيهِي يارَ سڄڻ جِي، چڱِي توڙي مَندِي.
آءٌ تَنِين جِي آهيان، بِرهَ جَنِين جِي بَندي.
چونديَس حالُ حبيب ڪي، ڳِچيءَ پائي گندي.
اَڻ مُلِھ ٻانهي آهي، سيَ پَر سائِن سَندي.
"سچو" سارِيائِي دلڙي، رَمزَ تَنِين جي رندي.

ڪافي ١٩

ڙِي جيڏيون، آءٌ تان حال پُنهل سان ڪندي!

اصل لاڪون آهيان سائين، بَلوچاڻي بَندي.
وَسُ ناهم وارَ جو سائين، آهيان سائِن سَندي.
ڪَندي وڃِي ڪيچ ۾، دانهون سي درد مَندِي.
سُڌ لهندا سي وري، بِرهَ جَنين جي نِي بَندي.
"سچو" اڳِئؤن سڄڻين، ڳِچيءَ پائي گندي.

ڪافي ٢٠

سارو ڏينهن روان ري، هيس جيڪِي هوت پنهونءَ سان وعده!

ٻُڌڻ وارو ناھ ڪو، جنهن کي حال چوان، ري.
قاصد اچي ڪو اوڏانهون، پيرين تَنهن پَوان، ري.
ڏکايو تان ڏيل کي، اَديون اج اوهان، ري.
اُنهن ٻاجهون سَرتيون، نِت نِت سورَ نوان، ري.
ماريُون محبوبن جي، طلب ناهي توهان، ري.
غرض نہ رکان لوڪ جو، هِڪُ سائين هُئن سَوان، ري.
”سچو“ ٻاجهون سوزَ جي، ٻيون لاتيون ڪين لَوان، ري.

سسئي

داستان ٽيون

١

ڏکن مَنجهان سُک، مُون تا لَڌا جيڏيون؛
ڏوريندي کي ڏُک، سُونهان ٿيڙا سَڄڻان.

٢

هَنِ سَهانگا سُک، جي ساري عالم آئيا؛
ڏور مهانگا ڏک، جي ورتا وِره وارئين.

٣

سينڌيون جي سُکن، تنين گوندر گهوريا؛
ڏنم ڪاڻ ڏکن، هي سِرُ سارو سَٿِ ۾.

٤

سُکِيون ڪوه پُڇن، سنديون ڏکن خبران؟
سي هِن وهاڻ وجن، ڏِيل ڏکايل جن جا.

٥

ڏکيون پُڇن ڏک، سُکيون پڇن سکڙا؛
هن کي حاصل جو ٿيو، جيڪي منجهان جُکَ؛
نينهن وارن جي نُکَ، لڳي لوريءَ وارئين.

٦

گوندر ڪيئن گهوريان، جنهن ڪيَس سينڌي سڄٽين؛
جان تِک پئي توريان، تان ڏک موچارا سُک گڻُون.

٧

جي گوندر گوشِ نہ ڪن، ڪُھ پيون سي سرتيون؛
جَن سنگت ساڻ سُکن، سي پاٽـئون ھوتَ پري ڪيون.

٨

گوندر گھمي جي لھان، تان سُک سَوين ساڙيان؛
آءٌ پُڻ ڪيئن پاڙيان، ڏک سکن سان سرتيون.

٩

جنين گوندر گوشُ، آءٌ گھٽو تَنِ نھاريان؛
جال انھن ۾ جوش، سدا آھي سرتيون.

١٠

جي سارو پُڇان لوڪ، تا گوندر وارو نہ لھان؛
ھھڙو پَلو توڪُ، ڪھين پاڳ پرائيو.

١١

گوندر ڏينھن گذار، جان تون جئين جِندڙا؛
سو ئي عھد پار، جو ئي ڪَيُئِي پرينءَ سان.

١٢

سُکن واريون سَوَ، ڪا ڪا ورهُ وارئي؛
ترت انھيءَ ڪان تَوَ، پڳيون آتڻ واريون.

١٣

آتَڻ واريون آئيون، ٿيون آتَڻُ اُجارين؛
جي گوندر گذارين، آتَڻُ تن اوک ٿيو.

١٤

سارو لوڪ سُکن، پوءِ رھايو پرينءَ ڪـٺُون؛
ڏسو واهَ ڏکن، ھوتُ وھاريو ھنج ۾!

◈

ڪافي ١

سرتيون منهنجو ساهہ هاڙهي سي هوت وٺي ويا!

ڪونہ ڪميٽيءَ جو ٿئي، هاديءَ ري همراهہ.
پينر هن پنهور ۾، آٽيندن الله.
هَنڌُون جنهين هوت ويا، روئي چمان سو راهہ.
پرڏيهين تي ناهہ ڪو، وريتيون ويساهہ.
آهي رفيق رُجن ۾، سندو سوزِ سپاهہ.
ناهيم ٻئي ڪنهن لوڪ جو، پاڙيچون پرواهہ.
معاف "سچوءَ" کي سي ڪندا، جيڪو ڏوهہ گناهہ.

ڪافي ٢

اَچي ڪونہ ايڏاهون، ماٺهو شهر پنهور ۾!

منهن ڪري اُنهينءَ پار ڏي، ميان، ويني ڪيم اَلاهُون.
ڏسي حال حقير جو، ميان، اَچن منَ اَڳاهُون.
ڪو پَلُ پاڃاٽيءَ ڪٺُون، پَري تي نہ پَراهُون.
ٿر ٿڪائِي آهيان، ميان، پَڪا اَڏِج اوراهُون.
سُٺِي موت "سچوءَ" جون، ميان، آرياٽي آهُون.

ڪافي ٣

وٽي ٻاروچي ٻولي، سدا تان ساهہ منهنجي کي.

هُئي پناهہ ۾ يار سڄڻ جي، ٻاروچي جي ٽولِي.
ٻاروچاڻي ذات جي، گولن جي آهيان گولي.
ڪاڪيون ويندي ڪيچ ڏي، ڏونگر پايان ڏولِي.
"سچو" سامَ اُنهيءَ جي، آهيان عيبن اولِي.

ڪافي ۴

ڪي ايندا، هيڏي ايندا، آلو، وهنيان ٻاروچا!

ساٿي مون کي سچ چئو، دوست دلاسو ڪو ڏيندا؛
هوندا ڪي مون وٽ هميشه، وري ڪي پوئتي ويندا؛
هيڪَندَ شهر ڀنڀور ۾، ساڻُ ٿَڪِي اچي ٿيندا؛
ٻاروچا سي ٻاجھ پَئِي، آءٌ چڱّي ڪي چِيندا؛
سُور "سچوءَ" جا، سرتيون، نال پنهنجي ڪي نِيندا؟

ڪافي ۵

اڙِي جيڏيون، مون کي چو ٿيون پِرينءَ ڏَنهُن جهليو!

ويهان ڪيئن ڀنڀور ۾، جو روحُ اُنهن سان رليو.
ساٿُن ٿيندس سنگتي، جو هوت هاڙي ڏي هليو.
پِريان سندي پارَ ڏنهن، پاڙيچُون نا پَليو.
سجڻ سارو پانهنجو، سِر "سچوءَ" کي سَليو.

ڪافي ٦

پانڌي، دلاسو ڏي مون، ايندا آرياڻي ڪي اوڏا!

آڏيءَ رات جو، وو، ڪيائون سانياهو، حال ڪيا تَن هي مون،
ويا تا تِرڪي توڏا.
ڪيو قبول، وو، پُنهونءَ ڪارڻ، ڏک سوين نِي سي مون،
لَڪ ڏئي لک لوڏا.

محبت ڪئُون تان مُنهُن نہ موڙيان، پرزا ٿيان هِت جي مون،
گسي وجن توڙي گوڏا.
سر تان صدقي، وو، آهہ ”سچوءَ“ جو، ڪاڪيون چَون هِت ڪي مون،
درد ڏيندو سو ڏوڏا.

ڪافي ۷

آءٌ وجان تو تـئُون گهوري گهوري، ميان!

ڏونگر رهيس ڏاڪڙا، تنهنجي ڪارڻ ڏوري ڏوري.
تو ٿڪائِي، وي، آهيان، اَڃج آرياڻيءَ تون اوري اوري.
يلا هن پنيور ۾، تِر نہ رهنديس توري توري.
مون ڪي وڏو مون پرين، جهٽڪ اوهانجڙيءَ جهوري جهوري.
”سچوءَ“ جو ني سُپرين، هِنيَڙو نيو هي هوري هوري.

ڪافي ۸

ٻيو ڪَير حامي منهنجو ٿيندو، لَکي ٻاروچَلَ ٻاجهون!

درد منديءَ جي دل انهيءَ ڪي، پاڻـئون دلاسو ڏيندو.
ڪين ڇڏيندو ڇپرين، سوئي نال نِماڻِي نيندو.
اَڪڙين سان سَيپيئي ڏسنديون، اڱڻ آرياڻيءَ سو ايندو.
پاڻ پنهنجو يار پيارل، ساڻ غريبِ گڏيندو.
ڏنگاين ڏي ڪين ڏسندو، بديون تان بخشيندو.
مِهرَ پنهنجيءَ ساڻ ڪنهن ڏهاڙي، ”سچو“ سو نانءُ سَڏيندو.

ڪافي ٩

آءٌ ويندي پُنهل جي پار، ميان، ڌَڪِيس ڪِين ڌَرن ۾!

مون مَن گَڏي گوندرين، ڪيچي ڌِيَم قرار.
ذات جتن جي جيڏيون، جيءُ وڏو آهي جار.
ڪندي وجي ڪيچ ڏي، ڪنِيزاڻِي ڪار.
آهي ڪاڻ قريب جي، وجڻ مون وٽڪار.
پُرڻ اٿم پنڌ ۾، دوست پُنِيءَ دزڪار.
سارو ڪم "سچوءَ" جو آهي، اُنهن جي اِختيار.

ڪافي ١٠

اج اهو ساڳِي مون سڃاتو، آهي ٻَڙيون ٻاروچو!

اصل لاڪُون آهي اُنهن سان، هن نماڻيءَ جو ناتو.
اچي ڏنم اوچتو، پيچُ جَنهن مُون سان پاتو.
قِريس ڦيريدار جان، چاڻ نہ مون هيئن چاتو.
لٿو لحظي هڪ ۾، اديون ڙي اوراتو.
صدقو "سچو" تَنهِن اُتون، عشق جَنهِن سان تو لاتو.

ڪافي ١١

وجي ڏيهہ پرين، ڙي ساٿيو، منهنجو ڏجو سنيهو!

اوهان ٻاجهون سُپرين، ڏکيا ڏينهن لنگهن.
وينا ڏسون واٽڙيُن، اگڻ مانَ اچن.
ڪونہ ورندي تو ڏئي، وندر جي ڀي وجن.
ڏکيا اُهي ڏينهڙا، جي پاسي ڪان پِرين.

پينر شهر پنيور ۾، شال پيرو ڪن.
ويچاريءَ نہ وساريو، جا لڳي ساڻ لَڪن.
جيهو تيهو آهي ئي، ”سچو“ سگ سندن.

ڪافي ١٢

ڪيچن جي ڪَڏَ ڪاهِ، متان ويهين ڪِين وساري!

ڏسنديِنءَ ڏونگر چوٽِئين، بَلوچاڻي باھ.
ڦولجِ پاڻ فقير ٿي، وندر جي وڙاھ.
ساري شهر پنيور جاءِ لاڳاپا سڀ لاھِ.
متان ويهين ماٺ ڪري، ڏونگر ڏورج ڏاھِ.
عرض وجي ڪر روبرو، ٻيا ساٿي ڪِيم سَنياھِ.
ٻانهي ٿج ٻروچ جي، ڪو تون سَگ نہ ساھ.
روح رهي هِت هوت ريءَ، ”سچو“ ڪنهن نہ صَلاح.

ڪافي ١٣

ٻيو ڪير پڇي ٿو حال منهنجو، خان ٻاروچل ٻاجهون!

تو ريءَ آهيان يار سڄڻ، ميان، اُداسي اَهنجو.
جَنهين ڪَهين سان پيچ پاتوسين، غرض رکي سو نہ ڪنهنجو.
خيال اسان ڏي آهي جنهن جو، آءٌ پِي سو آهيان تنهنجو.
اَسان جاتو صحيح سڃاتو، عاشق آهين تُون اَسانجو.
درؤن پيهِي پاڻ پُڇَندو، آهين ”سچو“ تُون ڪِي سَهنجو.

ڪافي ١٤

اَڱڙيُن اِسرارُ، مون کي ڪو جو ڪيو، ميان!

اُنهن تان ڏيکاريو، ڪاڪيون ڙي ڪوهيار.
تِنهِين ڏهاڙي ڪيو، بِرهَ بي اختيار.
ڏونگر ٿو ڏورائي، چشمن جو چمڪار.
ناز نيڻن جو سَرتيون، ووڙائي وڻڪار.
سوز سڄڻ جو سَرتيون، ”سچوءَ“ کي سينگار.

ڪافي ١٥

يار پُنهلَ پيغامي، ڪڏهن مُڪو ڪونہ مون ڏي!

روز اَزل ڪؤن يارَ اوهان کي، منهنجو ساهہ سلامِي.
اَوهين نہ ايندؤ، اَسين ايندا سي، اِها اَسانجي اَنجامي.
پِرين ڏسِجو وَڙَ پنهنجي ڏي، آهن عيب اسان ۾.
جان جُثي، جان ڪِي، ٿيندي نہ طلب تمامي.
ڳالهيون اوهان جون ٻارڻُ ٻارن، ويندين سي ڪين وسامي.
ڏيئِي اسانکي ڦٿ فراق جا، ٿئين تون يار آرامي.
درَ اوهانجي جِي يارَ ”سچوءَ“ تان، مَجِي آهي غلامي.

ڪافي ١٦

پوءِ هت ڪيئن ڪندي، ٻاجهون يار جي آءٌ!

پيرين پَوندي پِرينءَ جي، ڳچيءَ پائي گندي.
وَهي ٿي واڪا ڪيون، نيڻن مَنجهؤن نَدي.
سَي پَر سَنديَن آهيان، ڇَڳي توڙي مَندي.
دل ”سچوءَ“ جي سَرتيون، بِرهَ تَهِين جي بِندي.

ڪافي ١٧

آءُ وري تون تان ويهُه، سڄڻ آءٌ تان تنهنجڙي آهيان!

آهون عاشق جون سُٽي، چڙ پرين پَرڏيهُه.
پڪي پاڇياٽين جي ميان، آءُ پرين تون پيهُه.
اَصل لاڪون آهي ئي، هِي ڏاها تنهنجڙو ڏيهُه.
”سچو“ جوني سپرين، آءُ ساري ساٽيهُه.

ڪافي ١٨

گولن جي آءٌ گولي،
خان ٻاروچا، تنهنجي!

آءٌ نہ ڪنديس ڪڏهين، ٻانهپ ريءَ ٻولِي.
سُڌ اچي لهه سِگهَڙي، آهيان سا عيبن اولِي.
هِن ڏُهارڻ جهڙي ڪا، لهندين ڳوتن مون مس ڳولِي.
نانءُ سائينءَ جي يار سڄڻ ڙي، ڪر ”سچوءَ“ سان سولِي.

ڪافي ١٩

ساٿ سلامت آيو، پڪي ٻاروچَل جو.

ڏينهن فراق جا لنگهيا اسان تُون، موليٰ سو محب ملايو.
ميلاپي جو مِهر پئي تان، واليءَ ورق ورايو.
وَڙَ پنهنجي ڏي پاڻ ڏنائون، ويڙهو هي يار وسايو.
ميرا لاهي اچا ڪياسي، هوتن تان نيهن نباهيو.
ڏيو مبارڪان سيئي ”سچوءَ“ ڪي، جو سورن اڄ سِڌايو.

سسئي

داستان چوٿون

١

متان وسارين، ووءِ ووءِ ڪَر وندرَ ۾؛
جي گوندر گذارين، سي تو چڱا ڏينهڙا.

٢

چڱو گوندر غَمُ، جي مون پڇيو جيڏيون؛
مَنجهه ڪشالي ڪَمُ، آهي وِرهَ وارئين.

٣

گوندر آهي غَرضُ، جي مُون سُٺو سَرتيون؛
فنا سپ فَرضُ، ڪري سو سُنتَ سين.

٤

گوندر جن گُذاريو، ڪاتـُّون سي لَهان؟
هڪڙي رات رهان، وجي وِرِهه وارئين.

٥

گوندر جَن گذاريو، ڪاتـُّون لهان سي؟
حال پنهنجو هي، وجي ڏسيان ڏکن وارئين.

٦

گوندر جن گذاريو، آءٌ تَنِين گولي؛
هِنيَڙي ۾ هولي، هوندي ڏکن وارئين.

٧

گوندر جن گذاريو، سُورَ پُڇَن سي ئي؛
پِرهه جِي پيئِي، تَنين مَتي ماڻَڙي.

٨

گوندر جن گذاريو، پيهي سي پُڄان؛
اُنهن لَڳ لُڇان، گهٽو آهه اُباڻڪِي.

٩

گوندر جن گذاريو، آهه پکي تن پيهِي؛
وٿانئُن ويهي، وٺان واسُ وِرِهه جو.

١٠

گوندر جن گذاريو، آهه تَنين گهوري؛
سدا مون جهوري، آهي ورهه وارئين.

١١

گوندر جن گذاريو، مُنهن تَنِين مَشعَلَ؛
ڪا مون پوي ڪِل، اُنهن جِي افسوس جي.

١٢

گوندر جن گذاريو، مُنهن تَنِين مَهتاب؛
سنديون نِينهَن نواب، آهن ورهه واريون.

◈

ڪافي ١

آڏو مانَ اَچن، وو، ڏسي منهنجو حال، يَلو!

هو جي ڪيڙم ڪاف ۾، ڪوڪان پَونِن ڪَن.
ڪيچڙن جا ڪاڪِيون، تان رهبر واٺ رَسَن.
خبران ڏکن سنديون، اڳيون پاڻ پُڇَن.
ٻاروچان ٻاجهه پئي، چڱي آهه چوَن.
پنڌ ڪريندي پرينءَ ڏي، مَرُ پُرزا پيرَ ٿِيَن.
”سچو“ پنهنجي ساٿ سان، نماڻِي ٻه نِيَن.

ڪافي ٢

آءٌ ٻانِهن جي سا ٻانهي، آهيان عيبدار، ميان!

عمر سڄيائي ڪوڙ ڪمايم، بخش اُهو مونکي جاني.
روز ازل ڪئُون اَبد تائين، آهي ڳچيءَ منهنجي ڳاني.
ڏوهه ڏِنگايون ڏِس نہ منهنجون، محب ڪرين مهرباني.
ڪيئن ”سچوءَ“ جي دل سا دلبر، دوست ڪَيوَ ديواني.

ڪافي ٣

مون ڪي نال نئين، نِي، اِهو ڪيچِڙَن جو قافلو، ميان!
اگهَڻ شال اچي، نِي، اهو سپرينءَ جو ساٿڙو، ميان!

پنيءَ هوت پنهونءَ جي، ميان، هلڻ سان هِنئين، ني.
پُڄاڻان پرين جي، ميان، جِند ڪيئن جِئين، ني.
وڏي ٻاجهه ٻروچ ڪي، ميان، اُتي چَون اِئين، ني.
”سچو“ چون سُڌير تي، پلو، پوندي مَهِر مِئين، ني.

ڪافي ۴

مانَ اچن اُهي ڪاٿُون، مُئي ويا جي ماري!

سپريان ريءَ سرتيون، آهيان اُباڻي آئُون،
ويهان سي ڪيئن وساري.
پِرين ڏِس، وو، پاڻ ڏي، ميان، آهيان ڏُهارڻ آئون،
نيندا سي نال قطاري.
اچي اسان وٽ سپرين، ميان، اديون ڙي شال اوڏاهون،
مانَ ڪو ڏينهن گذاري.
آيا قاصد ڪيچ جا، ميان، اِئين سو مونکان اُتاهون،

يارُ سڄڻ توکي ساري.
آڏيءَ رات اُٿي ڪري، ميان، جَتَ ويا هُئم جائون،
تائون سا نِتُ نهاري.
هاري توسان هوءِ جي، ميان، ڪي جي قول ڪيائون،
پرين اُهي سڀ پاري.
ويهين وساري وو اِتهين، ميان، هيءَ نِڪار ڇيائون،
”سچو“ دوست سَنياري.

ڪافي ۵

ڏاڍو جُدائيءَ جَلُ، ميان، ووءِ، ووءِ، ووءِ،
مون وٺُّون هوتَ مَ هَلُ.

اَڇي ويهُ اکِن ۾، پاسي ٿيءُ نہ پَلُ.
ڪيچ وٽن ڪم ڪهڙو، ڳالھ سانول اِها سَلُ.
مُئِي ڪان منهنجا پرين، چوريءَ يارَ نہ چَلُ.
ڪري ڪَشالا ڪاف ۾، لٿم ڪوهيارَلُ.
”سچوءَ“ جي ني ساھ سان، هُيا سي رلـمَلُ.

ڪافي ٦

ڪندي سا ڪيئن قرار جيڏيون،
جنهن جو جيئڙو جَتَن سان!

وِرھ وارن کي سرتيون، ويجهو آهي وٽڪار.
ٻَڙيون، ٻاروچَل جو، نينهُن لڳم نروار.
محبت ڳِڏي نہ لَپي، خرچين لک هزار.

ڏسنديس اکڙين سان، ڪاڪيون ڙي ڪوهيار.
چڙي لاڳاپا لوڪ جا، عشق ڪيم اِختيار.
سدا آهي ”سچوءَ“ ڪي، پيئنر بره بهار.

ڪافي ٧

هلان پنهل تو ساڻ،
ساڻ هلي تنهنجي گولي گذاريندس.

ڇُلي پِيَس ڇپرين، سَڱ تہ توئي ساڻ.
ڪوجهي ڪاري هان تنهنجي، پنهل پاڻ سجاڻ.
توري توريندؤ ڪيترو، محبت وارو ماڻ.
توڙ نباهج تون ڏٽي، سهڻا ”سچل“ ساڻ.

ڪافي ٨

ڳالهيون ڳُڻَ تنهنجا يار سَڄڻ، مون کي روز رئارن ٿا!

سِرَ تي سوز فراق جا، باري چاڙهيئي بار، سڄڻ،
ايڏانهن نيڻ نهارن ٿا.
منهنجو اندر اَڌُ ڪيو، جانب تنهنجي جارَ، سڄڻ،
مونکي ماٽا تنهنجا مارن ٿا.
پرين پاڙج پانهنجا، جي ڪَيَرءِ قول قرار، سڄڻ،
منهنجو جيءُ جيارن ٿا.
ماٿهو شهر ڀنيور جا، مِهڻا لک هزار، سڄڻ،
مون کي ڏيهہَ ڪَڌُون ڏيارن ٿا.
قاصد چون، وو، ڪيچ جا، تو هُت سار سنيار، سڄڻ،
توکي ”سچو“ پاڻ سنيارن ٿا.

ڪافي ٩

ڪنهن کي حال چوان هي،
اَديون ڙي، واويلا، وو!

ڏيرن ڏيئي ڇڏيا، موٽي سور نوان هي.
مهٽا محبوبن جا، ڏنا پاڻ اوهان هي.
سُڱن اُتي سرتيون، ڏيان نہ سور سنوان هي.

ڪافي ١٠

مون کي دوست ڏنيون دلداريون،
جِيَس آءٌ تان، ني، وو جيڏيون!

ٻاجھ ٻاروچا تو پوي، سُڻِي ضعيفِ جون زاريون.
سئيون سيپيئي سڄڻن، عاجز جون آريون.
لٽا فلڪ فراق جا، آءُ تا گڏ گذاريون.
توکي تان تِرَ جيترو، وار نہ وساريون.
سي ئي ”سچو“ آئيا، جن لءِ جھُونگاريون.

ڪافي ١١

مون کي محب ويو ماري،
ڪنهن در ڏيان هيءَ دانهڙي!

سوزُ تُنهنجو سُپرين، ڪوڪان ٿو ڪاري.
هوت نماڻيءَ هِنَ کي، ويهُ نہ وساري.
نيو پورهيت پاڻ سان، پنهنجي ڪَدَ قطاري.
ويو ٻاروچو نڪري، عاشق هيءَ آزاري.
راتو ڏينهان سُپرين، ”سچو“ سَگ سنياري.

ڪافي ١٢

مون کي آڏر ڏي، ميان، سُهڻا ساٿيڙا، ڙي!

وجي چئج پرينءَ کي، حال منهنجو هي.
پريان سندي پار ڏهُون، قاصد اَچن ڪي.
وعدا پاڙج پانهنجا، جاني ڪِيڙءِ جي.
هو جي ڪَيَو ڱالهڙيون، ساهه نہ وسرن سي.
”سچو“ سنگت پانهنجي، نانوَ ڏٽيءَ جي ني.

ڪافي ١٣

ڏونگر چو تو ڏکائين، پير پيادئُن جا، ميان!

پنڌ ڪَرن جي هوت پنهونءَ ڏي، تَن چو روهَ رهائين.
اِهو ڏوراپو تيندءِ اوڏاهين، چو طالِبُ تو ترسائين.
هيئن تو گهرجي عاشقن سان، ميان ڪا مدد ڪرائين.
ڪَر ڪو ٿورو سگَ ”سچوءَ“ سان، مُحبَن سانڱ ملائين.

سسئي

داستان پنجون

۱
ڪيچَئُون آيو قافلو، مون ڪَر پُڇيائون؛
ڪَرم ڪيائون، هن مون نِماڻِيءَ تي.
۲
ڪيچَئُون اچي قافلو، مون وٽ ٿيو مِهمان؛
”سچل“ ساري ساٿ جو، هو آرياڻي اڳوان؛
مولىٰ مهربان، نِٻر نماڻيءَ تي ٿيو.
۳
ڪيچَئُون آيو قافلو، رات موچاريءَ رُوءِ؛
مڙيوئي خوشبوءِ، ٿيو سارو شهر ڀنڀور جو.
۴
ڪيچَئُون آيو قافلو، ڪٽي ڪٿوري بار؛
هر ڪَنهِن هَنڌ هُٻڪارَ، ڪَيَئِين سارو شهر ڀنڀور جو.
۵
ڪيچَئُون آيو قافلو، رُوءِ موچاريءَ رات؛
سنديءَ جَتَن جاتِ، واسيو شهر ڀنڀور کي.
٦
ڪيچَئُون آيو قافلو، ڪٽي عطر عنبيرُ؛
تنهن سَرهائيءَ تاثير، ڪيو ساري شهر ڀنڀور کي.

٧

کيچَٹُون آيو قافلو، کٿوري کٽي؛
تنهن جي هُبِ هٽي، واسيو شهر ڀنڀور کي.

٨

کيچَٹُون آيو قافلو، خوب ٿيس خوشحال؛
چڱو ٿِـيَڙُم حالَ، پَسَڻ ساڻ پرينءَ جي.

٩

کيچَٹُون آيو قافلو، ڀينَرُ منجهه ڀنڀور؛
هيءَ ڪميٽي ڪمزور، پر پرينءَ پنهنجو وڙُ ڪيو.

١٠

کيچيڙن مون ڪالهه، دم دم دلاسا ڏنا؛
هَي هَي منهنجي حال، جي ويهي هِت وساريان.

١١

شال نہ وسرين هوتَ، ٻيو سڀ مون وسري؛
مون کي تائين موت، هئين اکڙين ۾.

١٢

ويُم نکري قافلو، آءٌ متي راهه رهي؛
ٻاروچا ٻهي، هِت ٿي ورهُ وسائيان.

١٣

ويم نکري قافلو، هاٿي کيئن کريان؟
ويني ڏک ڏريان، پرين ريءَ پرڏيهه ۾.

١٤

ويم نکري قافلو، ڏاڍو ڏيئي ڏُک؛
ويني ساريان سُک، جو هيکَند هُيس هوت سان.

١٥

ويم نکري قافلو، ڪائي نہ پيئي کَل؛
سيني اَندر سَل، اَٿم آريءَ ڄام جا.

١٦

ويم نڪري قافلو، اَديون آڌيءَ رات؛
ٻاروچاڻي ذات، ڏسان شال اکين سان.

١٧

ويم نڪري قافلو، ڪَل نہ مون پيئي؛
حال سندم هيئي، مانَ ٻُڌي ٻاروچو وري.

١٨

ويم نڪري قافلو، آءٌ مٿي راھ رهياس؛
جيڏيون آءٌ جِياس، جي مُنهن ٻاروچي ڏسان.

١٩

ويم نڪري قافلو، آيل، چُپ چُپات؛
ٻاروچاڻي ذات، مانَ مون سين ڪو وڙ ڪري.

٢٠

ويم نڪري قافلو، آءٌ پيرين پيادي؛
ٿئي مُون شادي، جي منهن ٻاروچي ڏسان.

٢١

ويم نڪري قافلو، آءٌ پُڻ ڪٺان پيرَ؛
ڏک ڏيئي ويا ڏيرَ، مانَ ٻاروچو ٻاجھ ڪري.

٢٢

ويني ورھ وسايان، ڪانڌ، اچي لھ ڪَل؛
جانِي تنهنجي جَل، منهنجو اَندر اڌ ڪيو.

٢٣

منهنجو اَندر اڌ ڪيو، فَنا هِن فراق؛
مري ٿي مُشتاق، ڪا ڪر ور ولهيءَ جي.

◈

ڪافي ١

مون ڏِي واڳ ورائيندا، سرتيون، سِگهڙا ٻيلَڙا ڪوهيارا!

پَڪا پَڪن سامهون، اوري آٽي اَڏائيندا.
پينر هن پنيور جا، وري پاڻ وسائيندا.
سيپئي ڏسنديون سرتيون، روندي هوت ڪلائيندا.
پاڇياٽيءَ جا پاٽهين، پَڪا پاڻ پُڇائيندا.
سور ”سچو“ ڙي، هوت سان، هِيءَ غريب گڏائيندا.

ڪافي ٢

آءُ هَلي ڏس حال، منهنجو ٻاروچل ڙي، ميان!

راتو ڏينهان روح ۾، تنهنجو خاص خيالُ.
اَوهان ٻاجهُون سُپرين، ساعت پايان سالُ.
مون تا نماڻيءَ سان، ڪر پلائي پالُ.
سارڻُ سِڪَڻُ اَن جو، مون کي مِلڪِ آئون مالُ.
مرشد سارو مَجيو، ”سچوءَ“ جو ٻہ سوالُ.

ڪافي ٣

**پڇُون ڪِينَ پِرن، ميان، حال منهنجي جون خبران،
ساٿيو ڙي، پانڌيو ڙي!**

آهي ٻاجهہ ٻروچ کي، مٿي مَعذورن، ميان.
ساهہ سِڪي ٿو جن لءِ، سي مون کي سارن، ميان.
هِن دم دلاسا ڏنا، سرتيون مون ساٿِن، ميان.
تون هِت کهڙيءَ ڳالهہ ۾، تو هُت ياد ڪرن، ميان.

تون جنين جي آسري، سي تو ڪٽي ڇڏِن، ميان.
”سچو“ سَنگت پانهنجي، مانَ غريبِ گڏِن، ميان.

ڪافي ۴

ڪيچي ويڙم ڪالهہَ، آءٌ تي ورهہ وسايان!

مانَ نماڻيءَ هِن جِي، سِگهِي لَهَن سنيال.
ڀينر آهي ڀَنڀورَ ۾، جِيَڻ منجهہ جنجال.
جَن لءِ ڏونگر ڏوريان، سي ئي ڏسان شالَ.
آءٌ پيادي نہ پُڄان، ڏاڍا ڪافَ ڪشالَ.
مون ڄِياريو جيڏيون، سَندن خوابَ خيالَ.
ساڻ ”سچوءَ“ ڪَنِ سُپرين، ٻَلائيءَ جا ٻالَ.

ڪافي ۵

ٻاروچي لؤن لائِي، وو مِيان، ڪوهياري لؤن لائِي!

ڳالهہ نہ ڳُرهڻ جهڙي، ڏاڍي سُورَ سَلائي.
سرتيون مون سان سُورَ ۾، ڀينر ڪا نا ڀائِي.
هِيرَ وٽي سا هانوَ کي، ڏانهُن عَجِيبن آئِي.
سِر ڏيوڻ سجڻ کي، ”سچو“ آهي سَچائِي.

ڪافي ٦

اُهي ڪاڪيون ڪوهيارا،
اَڄُ اڱڻ منهنجي آيا!

ڀيهي ڀاڻهي آئيا، جَن ڏور تي ڏسايو؛
هَٿـڙُون جَنِين هِنيَڙو، اَديون مون تي کسايو؛

جَن جي ڪارڻ جيڏيون، مون تي پانڌي پُڇايا.
هُيس جَنِين ڪاڻِ آءٌ، آيَل اُباڻون؛
دل ۾ دردمنديءَ جي، وڏو ورهُ وڌائون؛
پوتيون پَنايَم جَن لءِ، اُهي مولىٰ مِلايا.
وعدا پانهنجا سرتيون، اُهي پاڙهي پاڙيائون؛
نِماڻيءَ جي نجهري، اَچي پَڪا اَڏيائون؛
اُنهن ڪارڻ ڪاڪِيون، مون تي وِره وَسايا.
ڪَرم ڪيائون پانهنجو، هاڻي حال ڏسي هيئي؛
وائِي فلڪ فراق جي، هاڻي وڃَؤن ئي ويئي؛
”سچو“ گڏيو سَجَڻا، جنهن تي ڪانگ اُڏايا.

ڪافي ٧

مُڪا دلاسا ڏيئي، ري سجڻ مُون ڏي!

دوستن دلداريون ڏنيون، حال ڏسي تان هيئي.
پَسي عيب اسان جا، مِهَر پُنهونءَ ڪي پيئي.
وريو ورق وصال جو، وائي هِجر جي ويئي.
ماريون ملاقات جا، وس ڪيا هم ڪيئي.
”سچو“ سي ئي آئيا، جِيءَ گُهريا هَم جيئي.

ڪافي ٨

آهي منهنجو سَڱ، تان پُنهَل توئي ساڻ!

آءُ اوري تون وڃ نہ پري، ساهه وني وڃ ساڻ.
هوت جي ني هلڻ جو، ڪو نہ پيم اُهجاڻ.

چُلي پِيس چپرين، سگَّ پنهل تنهنجي ساڻ.
لڳو آهي دل کي، ٻاروچل تنهنجو ٻاڻ.
سِر ”سچوءَ“ جو يار اَوهان تَئُون، کوڙين ٿئي قُرباڻ.

ڪافي ٩

جنهن جي آهيان عشق اندوهي، تنهن ٻاروچي کي ٻاجهه پوي!
آءٌ حال چونديس روئي، تَنهن کوهيارل کي کَهَل پوي!

سا نہ چڏيجو چپرين، جا لَعَلن تو سان لوئي.
پِريان سَندي پار ڏنهُن، قاصِد اچي کوئي.
سوئي ايندم سُپرين، جانب جيءَ جو جوئي.
پورهيو کنديس پرينءَ جو، ڳچيءَ پائي اوئي.
سَمَر ٿيڙم سُج جا، حُبَ توئي سان هوئي.
اکيون عجيبن ڏي، بينيون جُهڙ جهوئي.
”سچو“ سگ اوهان جو، پور وڏا جنهن پوئي.

ڪافي ١٠

آءٌ اوهان تَون گهوري، اَڙي ڪيچيو، ساڻ نيجو!

راتو ڏينهان روح کي، آهي اوهان جي جهوري، اڙي ڪيچيو!
دائِم وڏيَوَ دل کي، هِن ڏکن جي ڏوري، اڙي ڪيچيو!
ويهان ويهَڻ نہ ٿئي، ڏاڍي سا لايَوَ لوري، اڙي ڪيچيو!
ڪرڻ مناسب ناهي تان، ساڻ ضَعِيفن زوري، اڙي ڪيچيو!

ڪافي ١١

مون کي هيئن نہ ڇپَر ڇَڏ، ميان، اڙي پلو پُنهَل يار!

پرين پاڇياڻي پانهنجي، گولِي گولِن گڏ، ميان.
تون تان صاحب سُپرين، هِيءَ ڏُهارڻ ڏڏ، ميان.
آءٌ اوهان جي آهيان، هُئِن هُئِن هڏ، ميان.
تُنهنجي صاحب سُپرين، شال نہ سِڪان سڏ، ميان.
جايون جائَب پانهنجيون، اگڙين ۾ اَڏِ، ميان.

ڪافي ١٢

ڪندي، آءٌ ڪوهُ رهِي رهِي، جيڏيون هِت هوتَن ريءَ.

اَندر ورھ وتاڻ ڪَيا، لئِن لئِن مَنجھ لَهِي لَهِي.
ڇڏي شَهر ڀنڀورَ کي، وينديَس ڪيچ ڪَهِي ڪَهي.
ڪونهي مُنهنجو ڪوهيارلَ ريءَ، سرتيون هِت سَهِي سَهِي.
قول پاڙيندو نِي پانهنجا، ٻاروچَل ٻَهِي ٻَهِي.
”سچو“ گڏيم سات جا، پنڌن منجھ پَهِي پَهِي.

ڪافي ١٣

آءٌ ڪِي تان اوڏي آئِي، جهاڳيا مون سي جَبل جالَ.

سَل ساتي ”ڪيچ ڪاتي تيو“، ڪَلَ اَللهُ لڳ تون ڏي ڪائِي.
اوني ادا ڙي ٻُڌيئي ڪا، وري ورڻ جِي هيڏي وائي.
شهر ڀنڀور ڏي پيرو ڪندا ڪو، ڏاڍي اسان سان هوتَ لائي.
اڳڻ تنهنجي، سڻ ”سچو“ ڙي، ميان، جانِي اَچي ٿو رات جائِي.

ڪافي ١٤

بانهڻ ڙي پَرڏيهِي، ناهي ايذائِڻُ توکي؛
ناهي واجب پَرڏيهي، ادا، اِيذائڻ توکي!

ڏيندءِ ڏوراپو يار اسانجو، وٺ توئي جي ويهي.
پير ڦيهين تو نِٽُ نماڻيءَ جا، ڳالهه ڪريان ٻي ڪيهي!
هيءُ اميد، ووءِ هئِي نہ تو ڏنهُن، جبل ڪيئي مون سان جيهي.
جيهي ڪندين ڪوهَ! اسان سان، ڳالهه ڪنديس هُت تيهي.
”سچو“ سجاتو سنگَ توئي ڪي، آهي عادت تو ايهي.

ڪافي ١٥

حيلا ڪيم هزارين، مانَ ٽِڪنِ مون وٽ رات.

ڪَرهه قطاري هليا، بودا پلاڻي پِريات.
آءٌ سُتي هو هُليا، توڏن جي ڪيَئُون تات.
سُور ڏنائون سوڪڙيون، ڏک ڏنائون ڏات.
پرين ساري موڪلِي، ڏانهن ”سچو“ سوغات.

سسئي

داستان ڇهون

١

مون ڪان ٿئي نہ پنڌ، آري ڄام اَچيج تون؛
هاٺي ڏي مون هنڌ، پاڻ ئي ڏاري سُپرين.

٢

آريءَ جي اَچڻ جو، روز نهاريان راهُ؛
آڻيندس اللّٰهُ، مون سِرُ صدقي ڪيو.

٣

آري اَچين شالَ، نماڻيءَ جي نِجُهري؛
هِي مون ڏسي حالَ، ڪرين غور غريب جو.

٤

گهٽا ڏينهن ٿيا، مون ڏوريندي ڏونگرين؛
جي مون سڏ ڪيا، سي ٻُڌي ٻاروچا ورين.

٥

ٻڌي ٻاروچا ورين، هِنَ عاجز جون آهُون؛
درد پَري دانهُون، ڪري ٿِي، ڪافن ۾.

٦

جي مُنهُن ٻاروچي ڏسان، تا سَپَئي ٿينَم سُکَ؛
ڏور ٿين مُون ڏکَ، پَسَڻ ساڻ پرينءَ جي.

٧

ڪر ٻاروچا ٻاجهہ، هِن مون نماڻيءَ تي؛
ويٺي وجهان واجهہ، اوهان جي اَچڻ لءِ.

٨

مون هَتان پيئي، ڏوهُ نہ متن کو ڏيان؛
حال چوان هيئِي، هَلي هوتياڻِين کي.

٩

هن ڏکيءَ کان ڏيرَ، وجهي وِتِ وڏي ويا؛
ڏورڻ هاڻي آئيا، سرتيون سَڀ سُميرَ؛
پُڇِي لَهان پيرَ، آيَل اوٺارن جا.

١٠

اٿي ويا اوٺارَ، ڪٽي سات سويلَ جو؛
هاڻي اَديون آئِيا، ڏورڻ مون ڏونگارَ؛
ٻيا پي هوت هزارَ، منهنجو پيچ پُنهونءَ سان.

١١

منهنجو پيچ پنهونءَ سان، اَزل لاڪون آهہ؛
هاڻي ويهڻ ڇاهہ، پيئَرُ هن پنيور ۾؟

١٢

ڪريان ڪوه پنيور ۾، پنهونءَ پُڄاڻاءُ؛
سوز ڇڪايو ساءُ، ويهَڻ مون وِهُ ٿيو.

١٣

ڪريان ڪوه پنيور ۾، وَرَ بنا ويهي؛
جيهي جي تيهي، آءٌ تان سندن آهيان.

١٤

ڪريان ڪوه پنيور ۾، پُڄاڻان پرين؛
وارُ نہ سي ويهَن، جَنِين مَٿي مامرو.

١٥

ڪوهُ ڪريان پنيور، هاريُون بِنا هوت؛
مون تان تائين موت، ووءِ ووءِ هَڏِ نہ وِسري.

١٦

گولِن گڏ گذرانُ، ڪاڪِيون، ڪنديس ڪيچ ۾؛
آريءَ تئي اَرمانُ، مانَ ڏسي حالُ حقِير جو.

١٧

چڱي پنهونءَ چِت، سدا آهي سَرتيون؛
هوت بنا مون هِت، ڪريان ڪوهُ ڀنڀور ڪي؟

١٨

شالَ نہ وسرين تون، لوڪ سَيوئي وسري؛
مطلب اِهو مون، جو پاڻئون پَري نہ ڪرين.

١٩

ورَ مَ وساريج، هيءَ تان سنديوَ آهِ؛
وجي ڪيچ وڻن ۾، هيءَ سَدَرَ ساريج؛
تيتَر مَ ماريج، جيتر توکي نہ مِڙان.

٢٠

ساري شَهر ڀنڀور جي، چڏي لوڪ لذت؛
تو ريءَ ڏئي ڪونہ ڪو، ماڻهو عام عِزت؛
تئي ساهہ صِحَت، جي ٻيهَر ٻاروچا اَچين.

٢١

ڪيو ڪَميٽيءَ ڪَچُ، جو سُتِي سَويلي رهي؛
اُنهيءَ جي افسوس سين، ڪيو مَحبت مَچُ؛
پنهون جام پَرچُ، ناميا نِماڻيءَ سان.

٢٢

تيون هِن هَتاءُ، ڪيئي مُورائون مَنديُون؛
پنهون ڏسي پاڻ ڏي، آسَڻ منهنجي آءُ؛
سانول توريءَ ساءُ، اَچي ماڻهن ڪِين ڀنڀور جي.

٢٣

پُنهون پُنهون تي ڪريان، آءٌ پڻ پنهون پاڻ؛
اَديون ٽِيس اَڃاڻ، جو ڪين پروڙيم پاڻ کي.

٢٤

جان پروڙيم پاڻ کي، تا آءٌ پنهون آهيان؛
ڪنهين طَرف ڪاهيان، جو طَرف مِڙئي ”تُم“ ٿيا.

٢٥

پيهي پروڙيوم، تان پنهون پاڻ ئي آهيان؛
پاڻ ئي منجهان پاڻ کي، هيءُ پَرِلاءُ پيوم؛
صحيح ڪن ڪيوم، ته غير گمان اُٿي ويا.

٢٦

”سچو“ ڪج صَبرُ، متي خيال ڪڙو رهين؛
ڪِينو ۽ ڪِبر، پري ڪرين پاڻ گـُئُون.

٢٧

چَٽَ ڏني چُٽڪي، سورن سَرسُ سُميرَ ۾؛
سا سَچلي ”سچيڏنو“ چوي، چُوهه منجهون چُٽڪي؛
جا لڪَن منجهه لُٽڪي، تنهن سان حمايت هوت جي.

◈

ڪافي ١

ڪيچيئڙن جي ڪاڻ، جيڏيون منهنجو جيئڙو جِهجي ٿو!

پريان سندي پار ڏنهُن، اَللهُ اوني آڻ.
ڇڏي شهر ڀنڀور کي، هاڙهي ويندي هاڻ.
روئڻ گـُئُون جهلن سي ئي، رئن اکڙيون اُڪاڻ.
جِيءُ وِڏائُون جار ۾، باروچاڻي باڻ.

سِگھو ايندو سُپرين، پيىر منهنجي پاڻ.
”سچو“ آءٌ تان آهيان، پريان جي پَرياڻ.

ڪافي ٢

اوڏاهون جي اَچن، ڙي جيڏيون، اُنهن آءٌ ڪيئن نہ سجاڻان!

پريان سندي پار جيون، ڪيهون ڳالهيون ڪن.
مون هن نماڻيءَ کي، دلاسا تا ڏين.
ساهہ منهنجو سرتيون، نيو نياپن.
هي بُت بيراڳي ڪيو، ڪاڪيون ڪيچيئڙن.
”سچو“ چو نہ سُڌيرُ ٿين، تو هُت پاڻ پچن.

ڪافي ٣

پجي پاهڻ ٿي پاسي، متان ڏاڍو ڏک پويئي!

پنُهونءَ سندي پار ڏي، اسين تان پنڌ پياسي،
ترس اهو ماڻ ٿئيئي.
چو ٿو سمهين پير مُئيءَ جا، اڳهين نينهن نياسي،
ڏک ويا ڏير ڏيئي.
سڻ ڙي ڏونگر حال ”سچوءَ“ جو، وندر جي اسين وياسي،
چَڱيان پاڻ ئي هوت چوي ٿو.

ڪافي٤

دوست دلاسو ڏجي، ڏاها ڏکوين.

اَول لائي پوءِ نہ ڇِنجي، پرت نباهي نِجي.
پُرجهي ڏسج پرين پانهنجو، هيئن نہ ڪا پُل ڪجي.

ڳالهيون تنهنجيون يار ٻاروچا، راتو ڏينهان هِن هِجي.
ورهَ وارن سان يار ڏهاڙي، ڏک پائِي اَچي ٿجي.
قاصد ايڏنهن جا چَون اِئين مون، هوت اِينديءِ اَڄ اِجهي.
ڏنگاين ڏي ڏس نہ منهنجي، سپ اوهان ڳُون ٿو سِجهي.
اَچڻ ڪارڻ هوت اوهانجي، ”سچو“ فالان وينو وجهي.

ڪافي ۵

وندر آءٌ ويندياس، وٺي اهو سوز سچڻ جو،
وٺي اهو پور پرينءَ جو!

پيرن اُتي پِرَجي، ڳوڙها ڳاڙيندياس.
ڪاڻ ڪوهيارلَ ڪاڪيون، جهولا جهليندياس.
آهُن ۽ دانهُن سان، ڪَرڳل ڳاڙيندياس.
ٻاجهون ٻاروچل جي، ساٽيهہُ سارينداس.
پنهون وٺي تان پاڻ سان، اَديون آٽيندياس.
پاڻ پنهنجو پورَ مؤن، چُنجن چاڙهيندياس.
سِر پنهنجو سرتيون، گهوريون گهورينداس.
وٺي مَهار مَيَن جِي، لوءِ ڏي لاڙيندياس.
”سچو“ ٻاجهون سوز جي، ٻيا ورق وارينداس.

ڪافي ٦

مون ڪي ميڙين اَللهٰ،
سِگهو آٽي اَللهٰ،
وو ميان ٻاروچا!

اُنهن ڪارڻ ڪاڪيون، وجهان وچاٽان:
سانول پنهنجو سرتيون، سَوَ ۾ سُجاٽان.

ٻيهر شهر ڀنڀور ۾، آڻين الٰهي؛
پيرين پئي تن کي ٿيون، پاڻ ئي صلاحي.

اوڏهُن آڏيءَ رات جا ڪانگل اڏايان؛
جي پَري آهيان تن ڳـُڻون، تان پيي سَندِيَن سڏايان.

ڪڏهن مُکو ڪونه ڪو پرين پيغامي؛
اَصل لاڪؤن اُن جو آهي ساهُ تہ سلامي.

ڪڏهن ايندم سُپرين، ٿي پوٿيون پٿايان،
”سَچو“ سوالن سان اُهي ويندا ورايان.

ڪافي ٧

جي وني حُب وجن، ڙي، انهن کي ڪيئن نہ سُڄاڻا!

چڏي لاڳاپا لوڪ جا، پِريان پنڌ پوَن.
ڏونگر سي ڏورينديون، محبت جن کي مَن.
آيل عاشقن جون، ڪوڪان پِيَڙم ڪَن.
اَديون هن ارواح کي، تاسِف ڏنو تَن.
”سچو“ صدقي اُن تان، جي وني درد وجَن.

ڪافي ٨

متان ڏوراپو ڪو ڏيو، ڙي ساٿيو، مون کي!

هيءَ ڪنيزڪُ مُلهه خريدڻ، ڪيئن مَٽئون مون ٿيو.
حَرف اسان تي آهي اَصل ڳـُڻون، ويسر ۾ ويو.
”سچو“ ڪوني پانهنجو، پاڻ قريبَن ڪيو.

ڪافي ٩

منهنجو سگّ نہ سِياپو، ڪاڪيون ڪيچ ڏٺين سان!

هِتؤن هَلي اُتَهين، آۀ نہ ڪنديس، ڙي، ڪاپو.
ٻانهي خان ٻروچ جِي، ٿِيسِ لاهي لاڳاپو.
شال نہ ڏڪيءَ کي ڏين، ڪنهن ڏوهؤن ڏوراپو.
جيڏيون هِنَ مُئيءَ جو، آهي جانب جياپو.
”سچو“ سچڻ سان ڪندو، منهنجو مولىٰ ميلاپو.

ڪافي ١٠

يا ٻيلي ڙي، متان مون کي هِت ڇڏين!

هِيءَ نماڻي عشق اوهان سان،
هِيءَ محب ٻيلي ڙي، پاڻُ غريب سان گڏين.
ڪنهن در ڏينديَس دانهڙي،
پيارا پرين ٻيلي ڙي، آٽي پَڪا اوري اَڏين.
لَهہ ”سچوءَ“ جي، وو، سُڌ سچڻ سائين،
ساجهر سويلي ڙي، يار تون ايندين ڪَڏين.

ڪافي ١١

ڪنهن لَڳ ڏُونگر ڏوريان، جيڏيون ڙي؛
محب آهي منهنجي مَن، ميان.

”وَ فِيٓ اَنۡفُسِڪُمۡ اَفَلاَ تُبۡصِرُوۡنَ“، ڪاڪيون ڪَجو هي ڪن.
اسين توسان، پَري تون قولين، اولانيا هي اچن.
پاڻ سنيالج پانهنجو، پرين اِئين چَون.

اِهڙيءَ اوڏائيءَ ۾، ورهِي مِينهن وَسن.
”سچو“ سي ئي پَري پِيا، جُدا جاتو جَن.

ڪافي ١٢

مون کي ماريو مونجهاري، ووءِ ووءِ؛
سانگِي مون سي ئي ڪيا.

سوزُ تنهنجو سُپرين، هِت ڪوڪان ٿو ڪاري.
اُنهيءَ ٻاجهون سرتيون، هيءَ گوندرَ گُذاري.
ڏاڍِي ذات جتن جِي، جي عاشق ويا آزاري.
وندر جي وڻن ۾، ٿي ڪيچي نهاري.
”سچو“ سپرينءَ کي، تون ويهه نہ وساري.

ڪافي ١٣

گولِي مانَ سڏين، اُنهن جي نِي آهيان، جيڏيون ڙي!

پڪا پکن سامهون، اوري مانَ نہ اڏين.
آريجا عاجِز کي، ڇپَر تان نہ ڇڏين.
ٻاروچان تا ٻاجهہ پئي، گولي ساڻ گڏين.
هُونِ هميشہ مون پِرين، لحظي تان نہ لڏين.
اَصل لاڪون آهيان، هِنئين آئون هَڏين.
اڻ مُلهہِ ٻانهي آهيان، ”سچو“ پاڻ سَندين.

ڪافي ١٤

هِتؤن اُتي تنهنجا هوتَ ويا، تون تان پيي نہ ڪوشش ڪَرين!

پيرَ پُنِن تون نہ ڪٽي، ٻُڏيون سي ڳالهيون ڪرين.

توکي تان نہ ترسائِيو، پاڇياٽي، پَنڌَ پَرئين.
اُتي ڪر پنڌ پهاڙ جا، متان تون پوئتي ورين.
”سچو“ پُڇج سُپرين، ميان، متان تون تان ٿرين.

ڪافي ١٥

پنهنجو ڪيو، هي تان پنهنجو ڪيو، مون ڪي يار پنهل ڪُوني!

دوست گڏيو دلجاءِ تي، وڇوڻ سارو وڇوڙو ويو.
آڏر تي ارواح ڪي، جيڏيون ڙي، منهنجو جيئڙو جيو.
رهجي اچي يار سان، ڏاهيون ڙي، اهو ڏسڙو ڏيو.
اگڻ آسَروند جي اچي، ميان، لالن پاتو لِيو.
ساهه ”سچوءَ“ جو سرتيون، نيڻن سندي ناز نِيو.

ڪافي ١٦

ٻانهن جي آءٌ ٻانهي آهيان،
ٻاروچي جي ذات جي!

ڪِيم جهليو مون جيڏيون، دوسَن جي ديوانِي آهيان.
آءٌ ڪنيزڪ مُلھ خريدڻ، شاهَن جي ڪا شانِي آهيان؟
اُنن اوٺارن تَوِن، ڪوڙين آءٌ قُربانِي آهيان.
جي مون پُڇيو جيڏيون، سورن ۾ ساماني آهيان.
پُڇو ”سچوءَ“ ڪٿُون سرتيون، مُحبن جي مستانِي آهيان.

ڪافي ١٧

تو ريءَ ڳالهڙيون ڪنهن سان ڪنديَس، آءُ ورَ واڳ ورائي!

واٽ نہ وندر جي لهان، وڏيس مونجهہَ مُنجهائي.

سِڪَ تنهنجي سپرين، ڏونگر تي ڏورائي.
هيڪاندي هيءَ حب ۾، ويئي ورهه وسائي.
طعنن شهر ڀنڀور جي، وڌم تَنُ تپائي.
جيهو تيهو سُپرين، ”سچو“ سَندوَ سڏائي.

ڪافي ١٨

ٻاروچا پَئيوَ ٻاجهه، ڇَپَر مون ڪي هيئن نہ ڇڏيجو!

مِهر نہ لاهيو مون پرين، مَتان هِن محتاجَ.
آهي هن عاجِز جي، تو تي لالَن لاجَ.
هِيءَ پُنِيءَ پئي تنهنجي، مَنجهؤن ساري راجَ.
ڳِچيءَ پائي ڪَپڙو، اُت ڪريان ايلاجَ.
پورهيو ڪنديَس پِرت جو، هَتين ڪنديس هاجَ.
گهوريان گهوٽ اوهان تان، سڀ مَڏيون ۽ ماجَ.
اوهان جي تہ اچڻ لءِ، ”سچو“ وجهي ٿو واجهہَ.

ڪافي ١٩

هِيءَ نماڻِي نالِ نِجو، ادا ڙي، اوٺيو!

هيءَ ڪميڻي ڪُوڙي، بِرهَ ڪئِي بيحال.
پُنيءَ اِيندي آنهن جي، جيهي تيهي حال.
پرين نيندا پاڻ سان، يَلا پنهنجي يال.
اوهان ٻاجهون سپرين، جيئڻ آهي جنجال.
ٻاروچا تان ٻاجهہَ پَئي، ”سچو“ سگ سنيال.

ڪافي ٢٠

ٻاروچا ميان، هيئن نہ ڇڏجو، هيءَ نِيو نِماڻِي ساڻ!

سُتِ تَهين کي سوز انهِيءَ جي، جنهن لڳو ٻاروچاڻو ٻاڻ.
ٻانهي گولي تانهن جِي، پنهون پاڻُ سڃاڻُ.
پرين ڏسج پاڻ ڏي، آهيان آءُ اَڃاڻ.
بخش "سچوءَ" کي سپرين، سندو نِينهَن نياڻ.

سسئي

داستان ستون

١

توڙي ماڙِ نہ مُون، سُڻ منهنجا سُپرم؛
مون کي ڳُهرجين تون، لوڪُ رُنو ئِي گهوريو.

٢

عُمر اجائِي گذري، وهِي آيَم هِيءَ؛
آءُ سَٻاجها سُپرين، پَروَرَ ڪارڻ پِيءَ؛
جِيئڻُ ڪونهي جِي، ڪا وَرَ ويچاريءَ وَرِ ڪيو.

٣

عُمر اَجائِي گُذري، اَچا تيا اِظهار؛
زاريون ڪَيو سُپرم، رُئان زارو زار؛
مَتِم آهي مَيارَ، هوتَنِ حَرَف نہ هيڪڙو.

٤

عُمر اَجائِي گُذري، ڪارن مَتيو رنگُ؛
مون نهارِڻُ نہ ٿئي، سانوَلَ سارو سَنگُ؛
هِن نِماڻِيءَ جو نَنگُ، آهِ اُوهان تي سُپرين.

٥

عمر اَجائي گذري، ڪَئِي جوين جاڙَ؛
بالا هِنِ بِلورَ جا، چَئِني طرفين چاڙَ؛
ٻاروچَل جي ٻاڙَ، مون کي روهين روليو.

٦

عمر اَجائِي گُذري، هوتَ نہ گَڏيَس آن؛
اَهڙي ئِي احوال جي، ووءِ ووءِ آهي مان؛
ٿئي نہ ميلو جان، تان ساهُ نہ وڃي سَرَتيون.

٧

عمر اَجائي گَذري، ههڙو تِيَڙُم حالُ؛
ڪَنهن سُٽايان سرتيون، اندر جو اَحوالُ؛
آرياڻِي الحالُ، ڪندو غور غريبِ جو.

٨

مَٿي راهَ رَنجُور، ويچاري واڪا ڪَري؛
سِگهِي ويندي نِڪري، هوتِياڻين حضور؛
موٽي هَڏِ نہ مُور، پَسَڻ ريءَ پِرينءَ جي.

٩

جان مون مِلان هوتَ، تيسين تائين نہ مَران؛
مادر تائين موتَ، اِهو اَتمَ آسرو.

١٠

وندر جي وٽَن ۾، ڪَري واڪا ويچاري؛
جا مَحبوبن مارِي، تَنهِنجو موٽَڻ مَسَ ٿئي.

١١

وندر جي ئِي وٽَن ۾، زور ڪَري زاري؛
ڇڏي ويا ڇَپَرين، ڏوبِڻ هيءَ ڏاري؛
هِڪ واڇوڙا واڻَ تي، ٻي وسي ٽِي واري؛
بِرهُ آهي باري، هَي هَي هوتياڻِن جو.

١٢

وندر جي ئي وٽن ۾، زور ڪَري زاريُون؛
نِيلا نيرَ اکين مان، هاڙهي ويس هاريُون؛
اديون آريءَ ڄام جا، ويا روڏا رئاريون؛
هِنَ مُئِيءَ ڪي ماريون، هوت وڃن تا نِڪريا.

١٣

وڃِي ڪيچ وڻن ۾، تئين ڪوهيارَل ڦرارِ؛
يا ڪٽِي مُئيءَ ڪي مارِ، يا پِرين ني تون پاڻ سان.

١٤

وڃِي ڪيچ وڻن ۾، تِئين سانوَل سُڪ؛
هِيءَ ڏکوئي ڏک، وڃِهِي گوندر ۾ وَئين.

١٥

وڃِي ڪيچ وڻن ۾، تون خاصا تِئين خوشحالُ؛
هِتِ هِيءُ نِماڻيءَ حالُ، مانَ وَري ڪو وَڙُ ڪَرين.

١٦

وڃِي ڪيچَ وڻن ۾، ڪامل تِئين ڦرارِ؛
ويچارِي مَ وسار، جا اَجهي آهي اَنهِنجي.

١٧

وڃي ڪيچ وڻن ۾، تِئين جانب جاءِ؛
هُو جي اوري ڪيچَ ڪنُون، سي مون لَڪَ لنگهاءِ؛
پنهنجو پاڻ پساءِ، نا تہ تي دوست دمُ ڏيان.

١٨

ڪاڪيون ڪيچ وڻن مَنُون، هِيرَ اچي جا هِي؛
پاڙيچون! سا پِي، هِنَ مونکي اَڄ ملائيو.

١٩

ڪاڪيون ڪيچ وَڻن ڏنهُن، هي جو واءُ وريو؛
سندو ساهَ سَريو، مطلب سارو مَنَ جو.

٢٠

ڪاڪيون ڪيچ وڻن ڏنهُن، وري واءُ وريوم؛
سارو ڪاڄُ سَريوم، جڻ هاڻي گڏيَس هوت کي.

٢١

هو جا ڪيچ وٽن ڪي، وڃي لڳي واءِ؛
سا وري شهر ڀنڀور ۾، اچي سرد هواءِ؛
جانب تنهين جاءِ، سا جيءَ اُنهيءَ سان هلي.

٢٢

هو جو ڪيچَ وٽن مَٿُون، اَچِي واءُ ورِي؛
سو مونکي محبوبن جِي، ڏئي خبر ڳرِي؛
وڃان تا مَ مَرِي، جان ٻاروچي مُنهُن ڏسان.

٢٣

هو جو ڪيچ وٽن مَٿُون، وَريو اَچِي واءُ؛
ماريون تَنهن مٿاءُ، هِيءُ سِرُ ڪيان صدقي.

٢٤

هو جو ڪيچ وَٽَن مَٿُون، واءُ تہ آٽي واسُ؛
هِيءُ سِرُ سارو ساسُ، ڪوڙين قرباني ڪَريان.

٢٥

هُو جا ڪيچ وٽن مَٿُون، هاريون اَچِي هيرَ؛
ٿئي صحت مَنجهه سَريرَ، ڏور وڃن مون ڏکڙا.

٢٦

هو جا ڪيچ وٽن مَٿُون، هاريون هِير اَچِي؛
تَنهِن سان مَنُ مَچِي، محبت ۾ محبوب جي.

٢٧

هو جا ڪيچ وَٽن مَٿُون، اَچِي هِيرَ هَلِي؛
سا پيئر آهي پَلِي، جنهن سان ساهُ سُڌير ٿئي.

٢٨

هو جا ڪيچ وٽن مَٿُون، ٿي هِير اَچِي هاٽي؛
تَنهِن آرياڻي آٽي، جَڙُ مون سان اَڄ ملائيو.

٢٩

هو جا ڪيچ وٽن مَٺُون، اَچي هِيرَ هلِي؛
تَنهِن ساري ڳالهه سَلِي، پِريان سندي پارَ جي.

٣٠

هو جا ڪيچ وٽن مَٺُون، لڳي تيز تَنوارَ؛
سندي پِريان پارَ، تَنهن ڏنا دلاسا دل کي.

◈

ڪافي ١

نِينهَن نِهوڙي آهيان، هاڻي جيڏيون ڪاڏي وڃان!

پنڌ پري ٿيو پِرينءَ جو، عشق اُلارو اڃان.
ڪَتڻ وٽڻ نہ ٿئي، چرخو ڦيرائي پڇان.
پِريَن نايُون پَٽ ۾، عشق سنديون سي ڇڃان.
موٽڻ واري ڪڏهين، "سچو" نہ مَصلحت مَڃان.

ڪافي ٢

هئان باروچي نال، وو نال، پَلڪُ نہ پري پِرينءَ ڪَنُون!

وَرهيہ وِيَڙم گذري، هَي هَي ههڙي حال، وو حال.
ساڄنَ تنهنجي سوز جي، ڪريان ڪنهن سان ڳالهہ، وو ڳالهہ.
ٿي گذاريان ڏينهڙا، تنهنجي خاص خيال، وو خيال.
پُنيءَ لڳل پانهنجي، پنهون سائي پال، وو پال.
ساهہ "سچوءَ" جو صدقي، آهي اُتون آل، وو آل.

ڪافي ٣

گوليءَ جي گفتار، ٻُڌيوَ ٻاروچَن ۾ ڪا!

ڪُتا ڪانَ قريب جا، هِنيَڙي منجھ هزار.
آءٌ پيادي نا پُڄان، سارو سات سُوار.
اُنهن ڪارڻ آئيو، رئڻ زارو زار.
لڌم پير پنهونءَ جو، منجھئُون گرد غبار.
اڇي شال پنيور ۾، ٻاروچو ٻيهار.
پاڻؤن ٻانهي پانهنجي، دوست نہ ڪجو ڌار.
ڪَن "سچوءَ" ڏي سچَ جي، مَنجَھئُون، نِينهَن نهار.

ڪافي ۴

يار لڳي آءٌ هَلندي توسان، وو،
رهنديس ڪِيئن پنپور ۾.

پاءِ رڪاب پرينءَ جي، هَي هَي هاريون هوسان.
پائي مَندڙا پورَ مَٿُون، راهن تي روسان.
اَوهان ٻاجھون سپرين، چاهي مُنهنجو لوءِ سان.
سورن سهرا سِرَ تي، پارئون تنهنجي پوسان.
"سچو" ساعَتَ نہ رهي، دم ٻَاجھون دوسان.

ڪافي ۵

گولَن جي آءٌ گولي، ٻاروچاڻي ذات جي!

سمجھي سگھان ڪينڪي، ٻاروچي جي ٻولِي.
عبث آءٌ پيي ناهيان، ڳالھ ڪَيَس ڪنهن ڳولي.
ڪري ڪوهيارل ويو، هِنيَڙي اندر هولي.

روئي اُنهن واسطي، چِڪَ ڪيم هيءَ چولي.
”سچو“ صدقي تَن تَـئُون، جِندُ جَنهِين هِت گهولي.

ڪافي ٦

اڙي اَلو اَلو، منهنجي يار سَڄَڻ جو، ساٿ سلامت آئيو!

اَڄُ سي اڱڻ آئِيا، مون جن لءِ وِرهه وسايو.
اُهي گڏ مسافر هِنِ گڏيا، مون جن لءِ پَنڌِ پُڇايو.
ڏيئي دلاسا دل کي، تن ريهي روح رچايو.
حال پائي اَچي سي ٿيا، جن تان چيٽڪ لايو.
وريتيون وصالَ جو، هاڻ واليءَ ورق ورايو.
”سچوءَ“ کي ڙي سرتيون، اهو مولىٰ مُحِب مِلايو.

ڪافي ٧

سنديوَ سار سنيال، يار مون کي آهي، منهنجا ميان!

مون هُون ڏورڻ نہ ٿيا، الا، آهن ڪاف ڪَشال.
اَوهان ٻاجهون سُپرين، جيڻ منجهه جنجال.
ڪريو فنا فراق کي، وجهان واجهه وصال.
ٻاجهه ٻاروچا تو پوي، ههڙا ٿيڙم حال.
راتو ڏينهان روح ۾، جَڪان لاءِ جمال.
سِڪ ”سچوءَ“ کي سُپرين، آهي جِي ۾ تنهنجي جال.

ڪافي ٨

تون آءُ ڙي قاصد آءُ، ميان،
ڪا خبر ڏيهؤن ڪِيئن جي!

پرين سندي پار جو، ڪو لهي اَڄ سماءُ، ميان.
منهنجو ٿئي هِت ڪينڪي، ٻاجهوئن هوت هلاءُ، ميان.
ملڻ ٻاجهون دوست جي، ڪندو ورهه وڏاءُ، ميان.
”سچو“ سمجهين ڪينڪي، اهو اَٿئي ڪو لقاءُ، ميان.

ڪافي ۹

آءٌ تان صدقي اُن تئُون، جي آيا پُنهل جي پار!

مُڪم نياپا نينهن جا، هوتن ڏنهن هزارَ.
محبت محبوبن جِي ڪئي، هِنيَڙي ۾ هُشڪار.
وجي ڏسنديس اکڙين سان، وڻ سندا وٽڪار.
سِڪ ”سچوءَ“ ڪي سرتيون، ڪيا اندر ۾ الغار.

ڪافي ۱۰

اوڏانهن آئين ڪانگل اَدا، لنؤ تون چَڱي اَڄ لات ڪا،
ڪِي هُت هئي محبوبن ڪي، مشتاق جي مصلحات ڪا؟

هيڏي اَچڻ جي ڪا هُين، ڏي تون مون کي تسلات ڪا،
مون هن نماڻيءَ وٽ اُتي، رهندا اَچي هِت رات ڪا؟

بي تان هوندي هيٺي ادا، ظاهر نہ جهڙيم ذات ڪا،
پيغام مون ڏنهن پرت جا، ساٿي آندوَ سوغات ڪا!

شب روز عاشق رئڻ ۾، ڇاڻن نہ هَڏ ٻي بات ڪا،
جاني جدائيءَ جيهڙي، آهي نہ ٻي آفات ڪا!

هيڪند هئڻ جي هوت سان، سائين ڪندم ساعات ڪا،
دلبر ٻاجهون هڪدم "سچو"، بيهي اُها برسات ڪا؟

ڪافي ١١

عشق اَول آزمائي، ڪاڪيون ڪيچن جو ميان!

سِر تي سهج، وو، سور سنڀاٽا، ٻاروچو ٻولائي.
صحيح ملندم هوت حقاني، رانولُ مون رولائي.
عاشق صادق سڻ "سچيڏنا"، پول نہ ڪنهن پولائي.

ڪافي ١٢

سانول، سوين گُڻَ تنهنجا ٿي ساريان!

هُيا منهنجي هِنيَڙي اندر، سي تان ڪيئن وساريان.
واٽان اچڻ جون، وو، تانهنجون وينِي سي نت نهاريان.
اوهان ٻاجهون سُپرين، گوندر ڏينهن گذاريان.
جهُري جهوريءَ ۾ پيو، هِنيَڙو ني هاڪاريان.
"سچو" سگ در تنهنجي جو، تنهنجي ڪڍَ قطاريان.

ڪافي ١٣

ڪنهن ڪي هي حال چوان اَديون ڙي، واءِ ويلا جو!

ڏيرن ڏيئي چڏيا، موتي سور نوان، هي حال چوان!
مهٽا محبوبن، ڏنا پاڻ اوهان، هي حال چوان!
"سچو" سِرواٽن ڪي، وجي پيرين پوان، هي حال چوان!

ڪافي ١٤

عشق تنهنجي ماري آهيان، آءُ اَچي ڏي دوست دلاسو دل کي!

سگهہ نہ ساريان پنڌ ڪرڻ جي، پلو ميان، ڪيچ وٽن ڏي ڪيئن ڪاهيان!
آءٌ تان ٻانهي تون تان سائين، سَڱ نہ ٻيو ڪو ساهيان!
ڪم اچي جي هي سر تنهنجي، ميان، تان پِي نابِر ناهيان!
آءٌ اَڻ سونهين سونهين ناهيان، ڪاڏي ڪرهَل ڪاهيان!
هوت ڪرين ٿو هھڙيون، ميان، اَسَر هَڏ نہ لاهيان!
اگھڻ آءُ تون يار پيارا، سڀ پلايون ٿي پانيان!
ورھ اوهان جي ڪيئي ولوتيا، "سچو" چوي آءٌ چاهيان!

ڪافي ١٥

دل ناهي سا منهنجي وس، ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!

انهن اَکڙين کي، ناهي ڏسڻ ڪَٿُون بس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!
اصل لاڪون آهيان، پاڙيچون پروس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!
ڪاڪيون آهي نہ عام سان، روح هنهنجڙو رس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!
ٻاجهون ويڙهي دوست جي، ٻي ڳالھ نہ لڳي ڪس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان،
ساھ "سچوءَ" جو سرتيون، دوست وٺي ڪيو وس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!

سسئي

داستان اٺون

١

مارڳُ مٿاهون ٿيو، مارڳ چڙهي ڪيرَ؟
سا پُڇي ساٿ سويرَ، جائِي مارڳَ تي مري.

٢

جي تون مارڳَ تي مرين، وڏا طالع تو؛
سانولُ ساڳي سو، مٿان تو هٿ ڏئي.

٣

مَلهِي مارڳ مرُ، تان تون تنين جي ٿئين؛
جبل هار نہ جرُ، ارتو اَگڙين مون.

٤

مارڳ جي مُئينءَ، تان هُئينءَ هوتياڻين هنجَ ۾؛
وجي ڪيچ سُئينءَ، تان ويچاريءَ وسُ ڪيو.

٥

مارڳ مرن جي، ور تنين کي ويجهڙو؛
هَي هَي هوتن کي، ٿئي ارمان انهن جو.

٦

مارڳ مرڻ آهہ، گهوريو جيڻ جيڏيون؛
پير نہ پوئيون پاءِ، عاشقَ مرُ اڳي ٿئين.

٧

مارڳ آھ مرڻ، جيڏيون ھن جيڻ ڳُڻون؛
وس ويچاريءَ ايترو، کوکان کانڌ ڪرڻ؛
ٻاروچا ٻُرڻ، ٿيو ڪم ڪوھيار جو.

٨

مارڳ مران شال، دعا ڪريجو جيڏيون؛
ھوت ھھڙي حال، مانَ مٿان مون ھٿ ڏئي.

٩

مٿي راھ رئان گھٽو، ڪا مون لھن ڪل؛
ماڙيون سپ محل، ويٺي ورھ وسائيان.

١٠

مٿي راھ رئان گھٽو، آءٌ اوٺارن ڪاڻ؛
ھاريون ايندم ھاڻ، ڏک ڪيندم ڏيل مون.

١١

مٿي راھ رئان گھٽو، آءٌ تنھن لَعلَن لَڳِ؛
جَتَ ٻيا پِي جَڳِ، منھنجو پيچ پنھونءَ سان.

١٢

مٿي راھ رئان گھٽو، ڪارڻ ڪيچيڙن؛
سِگھا شال اچن، ڪَرن غور غريب جو.

١٣

مٿي راھ رئان گھٽو، ڪارڻ ڪوھياري؛
مُئيءَ ڪي ماري، وڃ مَ منھنجا سُپرين.

١٤

سچو ٻَڏي سندرو، لَڪين ڪندي لوچَ؛
ٻَڙيون لڳ ٻروچ، مٿي راھ رئان گھٽو.

١٥

اديون آريچن جي، ڪافئن پونديم ڪل؛
ڪارڻ ڪوهيارل، متي راهه رئان گهٽو.

١٦

هُو سياٽا سُپرين، عاجز هِيءَ اَڄاڻ؛
آءٌ ڪوهياري ڪاڻ، متي راهه رئان گهٽو.

١٧

هوندي هوتياڻن جي، هيءَ ويچاري وڳِ؛
آءٌ تنهن لالَن لڳِ، متي راهه رئان گهٽو.

١٨

اندر آڳ عشق جي، ويو ٻاروچو ٻاري؛
ڪارڻ ڪوهياري، متي راهه رئان گهٽو.

١٩

ڪاف ڪشالا ڪيترا، ٿَڪيءَ مون نہ ٿِيَن؛
جيڏيون ڪاڻ جَتَن، متي راهه رئان گهٽو.

٢٠

ڪاف ڪشالا ڪيترا، ڪڏهن مون نہ ڪيا؛
وتؤن هوت ويا، ڪٽي ساٿ سويل جو.

٢١

ڪاف ڪشالا ڪيترا، پڇن مون نہ هَتاءُ؛
اَچ آرياڻي آءُ، تي وسيلو وٽڪار ۾.

٢٢

ڪاف ڪشالا ڪيترا، پري آهن پَنڌ؛
رويون چُمان رَند، آيل اوٺارن جا.

٢٣

ڪاف ڪشالا ڪيترا، مارڳ آهه منزل؛
آهه ڪوهيارل ڪل، نامِيا نماڻِن جي.

۲۴

كاف ڪشالا ڪيترا، هزارين فرسنگ؛
نهاري ڏي ننگ، ڪر ور ويچاريءَ جي.

۲۵

كاف ڪشالا ڪيترا، ڪوڙين آهن ڪوھ؛
مون ڪـئُون جهاڳڻ نہ ٿِيَن، رُڪؤن ڏاڍا روھ؛
تنهنجي پُڄان توھ، نا تہ ناهم حال هلڻ جو.

۲٦

كاف ڪشالا ڪيترا، آهن جال جبل؛
لهہ ڪميڻِيءَ ڪل، ٻاروچا ٻاجھ ڪري.

۲۷

كاف ڪشالا ڪيترا، دقت اَئُون تصديع؛
اَچي پَهچج پِيي، مون هن نماڻيءَ تي.

۲۸

كاف ڪشالا ڪيترا، ڪڏهن ڪين ڪيام؛
سلهاڙي ساٿ سان، ڪٽي هوت ويام؛
ووڙڻ وڻ پيام، قسمت سانگي ڪيچ جا.

۲۹

كاف ڪشالا ڪيترا، مارڳ متاهون؛
چوريءَ ڪي چپرين، چڏي وئين چاهون؟
توڪي ڪري سپرين، دردمند دانهون؛
تون اچج آڳاهون، نا تہ تي دوست دم ڏيان!

۳۰

كاف ڪشالا ڪيترا، جتِ جانارن جايون؛
غفائن غارن ۾، اُت بيحد بلايون؛
مانديءَ ڪي مارڻ لءِ، نڪتيون نِنايون؛
مون سِر تي سهايون، سڀ آريءَ سندي عشق ۾.

٣١

كاف كشالا كيترا، بَر وڏا بئبان؛
لانگھا هِڪُ لَڪَن جا، ٻيا ڪوهن ۾ ڪُهدان؛
اڳيان ڏينَھ ڪينڪي، هلڻ هي حيوان؛
آءُ آرياڻي اڳوان، ترُ مون نہ ٿيلهيو ٿئي.

٣٢

ڪشالي مؤن ڪمُ، توري ڏينهن مؤن ٿئي؛
سوز گداز ۽ غم، رهبر ٿيندو راهہ ۾.

٣٣

قدر منجهہ ڪشال، مون تان لٿو جيڏيون؛
وڌي وِٿ وصال، يڪسان يڪايڪ ڳُٺون.

٣٤

موٿي آيس ماٿ ۾، تان ڪيو شوق شڪار؛
هَي هن نماڻيءَ ڪي، ووڙڻ ٿيو وڻڪار؛
طلب سين تڪرار، ڪشالي مؤن ڪم ٿيو.

◈

ڪافي ١

پاروُن تان پِريَنِ، جيڏيون، اڇن اُهي اولانيا.

تيلهان ترسين تار ۾، جيلهان محبت ناهي من.
ڪيئن چانگار چِڙن جي، ڪوڙي پيڙءِ ڪن؟
سڪ سچي جن ساهہ ڪي، سي تاروُن نا ترسن.
ڪين اسان ڳُٺون اَنهنجون، ڳالهيون ٿيون وسرن.
آءُ اسانجي پار ڏي، ٻيون تان ڏيئي بَن.
عشق "سچو" جن آهيئي، سي تان روءِ رَسَن.

ڪافي ٢

ڪاڪيون مون ڏي ڪالهہ، دلبر لکيا دلاسا!

اِيندا اَڱڻ سي تانهنجي، جَن لءِ سِڪينءَ ٿي سال.
هاريون! هجر فراق جو، واريو ورق وصال.
سَرهو ٿيڙو ساهُ مون، لاٿؤن ڪُل ڪَشال.
ڪَرم ڪيائون پانهنجو، مُنهنجي ني چاهي مجال.
تِرُ نہ ماندو ٿون ٿِئين، لَهندءِ "سَچو" سنڀال.

ڪافي ٣

ديواني هِن دل ڪَيَو، ڪو دوست دلاسو ڏيو!

تو ٻاجهَون سانول سائين، ڇئو ڪير ڪو پُڇندو ٻيو؟
توهون الاجي ڪيئن سائين، سو واعدو وسري ويو؟
گُهرجي سعيو تَنهن جو گهٽو، جو پيش اوهان جي پيو.
ڪنهن کي ڏيان هِيءَ دانهڙي، هَي بِرهہ بيراڳي ڪيو.
هَي هَي نِي ههڙو حالڙو، اَي يار تان تو ريءَ ٿيو.
هِيءُ ساهہ منهنجي سَرير مؤن، هَي تان تنهنجي نازن نِيو.
نِجهري نِماڻيءَ جي اَچي، هڪ ڏينهن پاءِ لالن لِيو.
ڪيو ڪالهہ هادي قول تو، مِڙني اڳيان مون سان اِهو.
هوندس "سچو" توساڻ آءٌ، تو پِيرُ 'عبدالحق' چيو.

ڪافي ٤

عشق اَکين نيئي لايو، مَستانن سان!

سِر مٿي مون سَرتيون، وِرهي مينهن وسايو.

البت وينديس اوڏنهن، پَلُ پاڙيچون نہ پايو.
آءٌ ڪيئن ويهان ماٺ ڪري، سورن هت سِجهايو.
جا سيبايَوَ سَرتيون، ڳالهہ اُهائي ڳايو.
حاصل آه حبيب جو، ”سچوءَ“ تي سڀ سايو.

ڪافي ٥

مون ڪي مِهٽا ڏئي، مَرُ ڪا پارؤن پِرينءَ جي!

هيءَ تا حبيبن ري، پيالا زهر تِي پئي.
ڏوڙو ڏڪ مون پرائيو، هَي دوست جي وئي.
روز پرينءَ جي پار ڏي، مون ڪي نينهن ٿو نئي.
سارو ئي ڪم ”سچو“ ٿيو، پُنيءَ دوست جي پئي.

ڪافي ٦

پائي ڏوهہ پنهنجي اندر ۾، آءٌ دوست تو در آئيان!

راتو ڏينهان پنهنجي روح ۾، تنهنجا سوين ڳڻ ڳائيان.
ڏٺ ڏوراپو بُڌي، آءٌ پلؤ توکي پائيان.
زاريون ضعيفيءَ مؤن ڪري، پرين توکي پرچايان.
جا تو پٽي پيزار جي، سا کهہ لِڱن کي لائيان.
سڀ ڳالهہ پنهنجي سِرَ جي، توکي ”سچو“ سمجهائيان.

ڪافي ٧

وجي شال ڏسان، پنهون، تنهنجو ڪيچ واليءَ وسايو!

اَديون اونارن ڪي، آيل، رتيءَ منجهہ رسان.
ڪاڪيون ڪوهيارل ڪي، آيل، پُڄِي شال پسان.

وندر جي واٽن تي، آيل، گوڏن پر گسان.
هاريون هوتياڻن جي، آيل، ويڙهي منجهه وسان.
وجي ڪيچ وڻن ۾، آيل، هوتن ساڻ هسان.
”سچو“ سپرين سان، آيل، ڪنديس چاهه چَسان.

ڪافي ٨

ٿيون ورڻ جون وايون، يار سانگيڙي جون!

هٿ پانڌيءَ جي، پارؤن پرينءَ جي، اهي سي خبران آيون.
ڪُونجان هزارين ڪيچ وڻن ڏهون، اسان ڏي يار اُڏايون.
اگڻ اُهوئي اسان پرين جو، شل جدا نہ هونديون جايون.
ڪيئي ڪتابتان پنهنجي اَچڻ جون، مون ڏي سي هوت هلايون.
ناهن ڳالهيون هي ڳرهَڻ جهڙيون، ”سچو“ ري سوز سَلايون.

ڪافي ٩

هاڻي ڪنهن سان ڳرهيان ڳالهہ، هاريون پنهنجي حال جي!

پرين نيندا پاڻ سان، پينر، پنهنجي پال.
ڪرڻ عرض عجيب ڪي، منهنجي چاهي مجال.
ڪندي پورهيو ڪيچ ۾، جي نين نماڻي نال.

ڪافي ١٠

منهنجي ساهہ سڄڻ ڪي ساريو،
مون ڪي ڳالهہ تنهين جي ڳاريو،
هوءِ هوءِ هوءِ!

اَديون آرياڻن جي، وجي توڏن تونگِ تنواريو.

مون من گڏي گوندرين، ڪيچي ڪيچ قراريو.
هِھڙن هوتاڻن ڪي، وريتيون نہ وساريو.
جيءُ سَچوءَ جو سرتيون، سندن عشق اُجاريو.

ڪافي ١١

چَپَر تان نہ چڙهندين، پلوڙي، پنهل يار!

پاڻ سجاڻي پانهنجو، گولي ساڻ گڏيندين.
اگڻ آسروند جي، آرياڻي تو ايندين.
اهو اتم آسرو، نال نماڻي نِڀيندين.
پڪا پڪن سامهون، اوري شال اَڏيندين.
سڪ ۾ سور "سچوءَ" کي، بلوچا، بخشيندين.

ڪافي ١٢

گهوريو هي تہ پنيور، مون سڱ ٻاروچن سان!

مَرَڪُ تان معذورِ ڪي، سندو هوتن هور.
راتيان رئان وڏ ڦڙا، ڏينهن سارو ئي ڏور.
آهي آرياڻيءَ جو، ديوانيءَ کي دور.
سچو ڳالھ اُنهيءَ جي، شوق مچايو شور.

ڪافي ١٣

ديس اسان جڙي آيو،
ٻڙيون، ٻاروچو:
موليٰ سو آڻ ملايو!

اَچڻ ٻاروچي جي ڪل نہ آن کي، تيلهان ٿيون ورھ وسايو.

ويڙهي اوهانجي وسي ٻاروچو، پري چو پنڌ پڇايو؟
اڱڻ اوهان جي آهي سدائين، گهوري تان پاڻ گهمايو.
آءٌ نماڻي عيبَن هاڻِي، پاڻ پرينءَ پرچايو.
پنڌُ ويني يار ”سچوءَ“ جو، ڪيو سو هوتَ سَجايو.

ڪافي ١٤

اَچن تا پرين اَچن تا،
سل ڪي ساتي، اَچن تا؟

طرف اسان جي هين تياري، پَهَ اجا ڪي پَچن تا؟
اديون آتش عشق جا، من ۾ مچ مچن تا.
پَسڻَ ڪارڻ پرينءَ جي، نينهن وارا هِت نَچَن تا.
”سچو“ سُورهيہ ڪيترا، رنگ انهيءَ ۾ رچن تا.

ڪافي ١٥

اها ڳالهہ سڄڻ تنهنجي، ڪنهن سان آءٌ تان ڪريان؟

اوهان ٻاجهون سپرين، ويني هِت ڏکڙا ڏريان.
هي سِرُ سارو ساهہ سان، آڏو تنهنجي دوست ڌريان.
وِرهَ اوهان جي هت وساريا، ٻاجاڻن ڪي پنڌڙا پَريان.
دوست اوهان ريءَ ديس اُنهيءَ ۾، سورن جا ٿي سڏڪا ڀريان.
”سچو“ چوي سپرين، تنهنجي صورت ريءَ ويني سور تريان.

ڪافي ١٦

منهنجو هوت پنهونءَ سان، نينهڙو لڳو!

پَرو پِيڙم پاڻ مون، پينر ڙي منهنجو پول پڳو.
ٻِيائيءَ جو بند پيو، ڪاڪِيون ٿوڙيو عشقَ ٽڳو.
مون کي اوڏنهن آئيو، سرتيون سندو وِره وڳو.
پرين ”سچو“ آهي پاڻ سان، جيئن سُئيءَ منجهه سَڳو.

سسئي

داستان نائون

١

باري بِرھ بلوچ جو، رڳوئِي راحت؛
سارِيان سا ساعت، جا ھيڪَندَ هُيَس هوت سان.

٢

باري برھ بلوچ جو، آھِ مَتِم مَحڪُم؛
سندو دوستيءَ دمُ، ڇڏيان نہ ڇن ڪهين.

٣

باري برھ بلوچ جو، آھِ نسورو نورُ؛
راتو ڏينهان روح ۾، مُحبَن جو مَذڪور؛
وڃڻ آھ ضرور، ڪاڪِيون ڪيچيڙن ڏي.

٤

باري برھ بلوچ جو، هِيٺِن جو همراھ؛
روح مَنجهارون راھ، ڪاڪِيون ڏسي ڪيچ جو.

٥

باري برھ بلوچ جو، سَدا مُون شامل؛
ڪيچ ڏٽي ڪامل، مون کي پورَ پَسائِيو.

٦

باري برھ بلوچ جو، اونداهيءَ اوجَرُ؛
ساٿي آھ سَيَر، سو نہ ڇڏيندو ڇَپَرين.

٧

باري برهه بلوچ جو، اديون سِر آيوم؛
چاهُون چُمي تنهن کي، چشمن تي چايوم؛
وِرِهه وسايوم، نِينهُن پنهنجي نِجهري.

٨

باري برهه بلوچ جو، تَنَ کي تَقويت؛
سنديءَ سورَ صِفَتُ، پُڄين نـه پَر ڪَهِين.

٩

باري برهه بلوچ جو، هاريون هِدايَتَ؛
ڪَندو ڪفايَتَ، پاٽون جاٽِي پَنڌ ۾.

١٠

باري برهه بلوچ جو، سارو سعادَتَ؛
هيٺن حمايتَ، ڪاڪِيون آهي ڪاف ۾.

١١

پِريان سَندي پارَ ڏي، پَنڌُ عجائِبُ آهه؛
گهوري سِرُ گُهماءِ، متي در دوسَن جي.

١٢

پَنڌُ عجائِب پِرينءَ جو، سَندو پيرَنِ ناءِ؛
هِنئَين سانڍ هَلاءِ، پاڻ پَنهنجو پِرينءَ ڏي.

١٣

پنڌ عجائِب پرينءَ جو، آهه هلڻ سان حال؛
نڪا قيل مقال، بي نا جُڙي اُتهين.

١٤

پنڌ عجائب پرينءَ جو، خاصو ساڻُ خيال؛
فِڪر سان في الحال، وڃي پسندينءَ پرينءَ کي.

١٥

پنڌ عجائب پرينءَ جو، سِسِي پيرَ ڪرڻ؛
اِنهِينءَ ڏيان ڏرڻ، آهي قدم ڪيچ ڏي.

١٦

پَنڌُ عجائِب پِرينءَ جو، ”مان“ سان ڪين هلي؛
سائِي چاهه چَلي، جنهن ”مان“ ڇڏي وچ ۾.

١٧

پَنڌُ عجائِب پِرينءَ جو، هلڻ هڪ نظر؛
پاڙيچي ڪنهن پَرَ، اهو خيال ڪڙو رهي.

١٨

پُنيءَ هوت پنهونءَ جي، هيءَ ويچاري ويندي؛
سڃڻن نہ سينڌي، آءٌ تان آهيان جيڏيون.

١٩

پُنيءَ هوت پنهونءَ جي، هيءَ ويندي ويچاري؛
ضَعيفہ زاري، ڪندي در دوستن جي.

٢٠

پُنيءَ هوت پنهونءَ جي، هاڙهي ڪي هلنديون؛
سور وجي سَلنديون، ڪَشالا ڪافن جا.

٢١

پُنيءَ هوت پنهونءَ جي، هاڙهي هلنديون سي؛
جَتَن اُتون جي، سِرُ ڪرينديون صدقي.

٢٢

روئي هارج رَتُ، هَي هَي هوتياڻِن لءِ؛
تنهن پوءِ جيڪس جتُ، متان تو هٿ ڏئي.

٢٣

راهين هارج رَتُ، ڪاڪي ڪيچيڙن لءِ:
هو جو ڏونگر ڏاڪڙو، ماري پُڇج مَتُ؛

ڏاڍيون مهتان مِير جون، جهلي ڪج جَهَٽُ؛
تہ پاٽون ڄاٽي ڄَٽُ، تئي رفيق رُڄُن ۾.

٢٤

اُهي زورئون زور، جي تو محبت من ۾؛
ڏونگر ڏوريون ڏور، ههڙن هوتياٽن لءِ.

٢٥

هَنجون رٽُ هاريج، تان روهن کي رهسو ٿئي؛
وار نہ وساريج، ههڙن هوتياٽِن کي.

٢٦

هاريون نہ هارين، اَرتو اَکڙين مَؤن؛
تون ڪيئن وسارين، ههڙن هوتياٽن کي؟

٢٧

آهي روح رتِي، مون سين مون پِريَن جي؛
هٽان لَڪَ لَتِي، ههڙن هوتياٽن لءِ.

٢٨

آهي ڪانہ اَنَڪَ، آيل، عِشق وارئين؛
هٽان لتي لَڪَ، ههڙن هوتياٽن لءِ.

٢٩

وؤڙيندي وٽڪار، ٻَڏي سَندرو سچ جو؛
پنڌ اڙانگا پَبَ جا، قابو نہ ڪوهيار؛
آهي رئڻ زارو زار، ههڙن هوتاياٽن لءِ.

٣٠

گولِن گَڏ گڏيان، پاڻ پنهنجو ڪيچ ۾؛
پَلَؤ تان نہ ڇڏيان، هَهِڙن هوتياٽن جو.

٣١

گولِئين گڏيندي، پاڻُ ڪميٽي ڪيچ ۾؛
ڪنهن ڇَنِ نہ ڇڏيندي، هَهِڙن هوتياٽن کي.

٣٢

گولئين گڏينديا‌س، پورهئي ڪارڻ پاڻ ڪي؛
پنهنجي تان پِرينءَ ڪي، ”سائين“ سَڏينديا‌س؛
ڪنهن چَنِ نہ چڙينديا‌س، هِهڙن هوتياڻن ڪي.

٣٣

هارِيون ٿيس نہ هيئن، جو ننڊ نماڻيءَ نہ ڪَئي؛
ٿيان پيرادِو ٿَن جِي، جَت ويڙم جيئن؛
ڪاڪِيون ڙي آءٌ ڪيئن، هِهڙو هوتُ وساريان؟

٣٤

سَوين ڳُڻَ سندانَ، مان ٿي ساريان سَرتيون؛
سِگها ٿيندا سُپرين، مون تي مهربانُ؛
ويهان ڪيئن ماٺ ڪري، جيءَ مٿي جَولانَ؛
آءٌ ڪيئن ۾ اَرمانَ، هِهڙو هوتُ وساريان؟

٣٥

موٽِي ايندُم شال، ٻاروچو ٻاجهہَ پئِي؛
اَٿم آريچن ري، جيئڻ منجهہ جَنجالَ؛
هَي هَي منهنجي حال، ههڙو هوت وساريان.

٣٦

جان جان يَڪا يَڪ نہ ٿيان، تان تان ماٺ نہ مُون؛
”چِرا“ ۽ ”چُون“، برابرَ ”بي چُون“ نہ ٿئي.

ڪافي ١

پُڇيون ڪي پِريَن، حالَ منهنجي جِيُون خبران، ساڃيو ڙي!

ساهه سِڪي ٿو جن کي، مون کي ڪِي سارِنِ؟
هِنِ دم دلاسا ڏنا، سَرتيون ساڃيڙنِ.
تون هِت کهڙيءَ ڳالهه ۾، هو هُت ياد ڪَرِن.
آهين جَنين جي آسري، سي تو ڪاءِ ڇَڏن.
”سچو“ سَنگتِ پانهنجي، مانَ غريبِ گَڏِنِ.

ڪافي ٢

پَسَڻَ ڪارڻ پِرينءَ جي، ڪيا آگمَ اَڪٿيَن!

مِلَڻ لءِ محبوب جي، ٿيون راتو ڏينهن وسَن.
جهُورَ نہ لَهي جهُڙَ جِي، ٿي ڪڏهين ويڳاڻن.
سدا ساوڻ تَن کي، بوندان بس نہ ڪن.
”سچو“ سُپرينءَ لءِ ٿيون، جهوريءَ منجهہ جهِڄَن.

ڪافي ٣

بِرهه بيراڳي ڪيو ڙي جيڏيون، مون کي درد ديوانو ڪيو!

پُڇو ڪيم طبيب بِيا، مون کي نِينهَن سو نِيو.
هاريون اَڇي اوچتو، پُور پِرِيَن جو پِيو.
اَندوهه عشق عجيب جو آهي، ڏکِيءَ کي نِي ڏيو.
جو اَمُرَ اوراڻو ڏنو، سو تان ساڳِي ٿيو.
سَرتيون ٻاجهوَن سوز جي، آهي جُنِن ڳاڏون ڄِيو.
راتو ڏينهان روحَ کي، خيال ڪيو هِن ڪِيو.
”سچو“ باقِي سَڄُ ٿيو، غير وڃڻ تان ويو.

ڪافي ۴

ٿيون وَرَڻَ جِيون وايُون، يا سانگيڙي جون!

هَٿ پانڌِن جي پارؤن پرين جي، اِهي سي خبران آيون.
ڪونجان هزارين ڪيچ وٽن ڏَنهُن، اُهي سي دوست اُڏايون.
اڱڻ اهوئِي اسان پرين جو، جدا نہ هونديون جايُون.
ڪئِي ڪتابتان پنهنجي اَچڻ جون، مون ڏي هوت هَلايون.
ناهِن ڳالهيون هي ڳَرهَڻ جهڙيون، ”سچو“ سي سوز سلايون.

ڪافي ۵

گهٽا وجي ڏينهڙا لايا، يارَ پياري، ميان!

آءُ ڙي پانڌي ڪَلَ ڪائِي ڏي، هُئن اَچڻ جا سعيا؟
اُنهن ڪارڻ راتو ڏينهان، مون تي وِرهہ وسايا.
ڏينهن انهيءَ ڏي ڏسان ڏهاڙيون، هُن تي ڪانگ اُڏايا.
يار مسافر مولىٰ مهر سان، ساڻ غريب گڏايا.
تورا تَن جا ”سچو“ سنيارين، جي اِجهي چَون اَچ آيا.

ڪافي ٦

حال منهنجو ڪونہ هو، جيڏيون ڙي، پنهنجو ڪرم ڪيائون!

معاف ڪيائون منديون، ڏوهَن ڏي نہ ڏنائون.
جيڪو حال احوال هو سائين، پاڻؤن پاڻ پُڇيائون.
پاڻ پنهنجو پاڻهين، ساڻ غريب گڏيائون.
”سچوءَ“ کي ڪيئي سرتيون، تي دلاسا ڏنائون.

ڪافي ٧

گهورِي گهورِي گهورِي، وو ميان،
جند سَڄَڻ تو تان گهورِي!

راتو ڏينهان، وو، آهي اوهان جي، سائين، جهورِي جهورِي.
ڳچيءَ وِڌيَوَ عجب جيهي، سُهڻا، ڏورِي ڏورِي.
تَندُ نہ ڄاڻان، وو، ڪنهين هيءَ، سُهڻا چورِي چورِي.
دل ڪسيائي، وو، لُٽ نِيتِيائِي، حاڪم، زورِي زورِي.
اول آسانِي ڳالهه ٿي، پوءَ ڪيڙءِ، سائين، ڳورِي ڳورِي.
”سچوءَ“ لايو سَڄ منجهارؤن، لالن، لورِي لورِي.

ڪافي ٨

ڙي جيڏيون، هاڻي گهوريو هوتن ري، سارو شهر پنيور!

لاهيندا، وو، لُطف مان، ميان، هن ڏکيءَ ڪؤن ڏور.
هي هالاڻي آن جي، شعلو وڏڙو شور.
منت نہ منهنجي موٽيا، زاري آهي نہ زور.
درسن ساڻ دفعي ٿيندو، سندو هنيڙي هور.
”سچو“ سندين راهہ تي، هڪ جفا پيو جور.

ڪافي ٩

اَڄ هوتن ريءَ هِت هاڻ، پيا ڪير لهن مون ساران!

قاصد ڪيچ وٽن ڏنهُن، آڻُت سِگهڙو آڻ،
ٿي روز وِڄهايان ڦاران.
وِڄهان وِڄاڻا ڪيترا، قريبن جي ڪاڻ،
يار ملن شل ياران.

آيون اِنهي پار ڏهون، اديون ڪُرڪاڻ،
ڪونجن جون پِيي قطاران.
سَنجهي صبح سرتيون، ميان ٻاروچي جي ٻاڻ،
آهِن ”سچو“ ڪي سنياران.

ڪافي ١٠

ڏک وڏو وئين ڏيئي ڏيئي، وو، يار سجڻ اَڄ مون کي!

اوهان ٻاجهون يار پيارل، حال اسانجِڙو هيئي هيئي.
پرين ڏسيجو وڙ پانهنجي ڏي، اسان هٿئون جي پيئي پيئي.
ياد ڪريجو ڏينهن اُهي ئي، ڳالهيون ڪيَوَ ڳَڏ ڪيئي ڪيئي.
هو جي ڪيون ڳالهيون توئي سان، نينهن ”سچوءَ“ ري سيئي سيئي.

ڪافي ١١

ڪالهہ، اَسان تو ڪيون ڪيون، يار سجڻ، ڳجهيون ڳالهيون!

ٿين پراڻيون ڪينڪي، نِت سي آهن نَيون نَيون.
رهيون آهن روح ۾، چڱيون اوهان جي چَيون چَيون.
ڪين وسرن ساهَ ڪنُّون، اُهي تان پاڙڻ پَيون پَيون.
منيون ڳالهيون تانهنجيون، هن ”سچوءَ“ ساهَ سَنيون سَنيون.

ڪافي ١٢

تون تہ پاڻهي ٿو سائين جاڻي،
ڪيهو حال چوان توکي هاڻي!

دل ديواني ڪيَئِي اسانجي، مُحب اَوهانجي ماٺي.
ڏوهن ڏي ڏس ڪين اسانجي، سائين تون پاڻ سڄاڻي.
دردمنديءَ جي دل توئي سان، اڪِن اَڙائي آٽي.
ڪڏهن اسان وٽ ايندين دلبر، ويني وجهان ويڄاڻي.
سوال ”سچوءَ“ جو آهي اهو ئي، تنهنجو عشق نہ شال اَڪاڻي.

ڪافي ۱۳

آءُ آرياڻي اوري، آءٌ دامن لڳڙي آهيان!

سِرُ پنهنجو سُپرين، گهرون آيَس گهوري.
هِيءَ ڪميڻي ڪينڪِي، ڏونگر سگهي ڏوري.
ڪا جا تَندُ طلب جي، چِتِ وئين تون چوري.
نيو پاڄياڻي پاڻ سان، تِرُ نہ رهي تو ري.
”سچو“ سَگ اَوهان جو، ڪيئن پُڄي تنهنجي ٿوري؟

ڪافي ۱۴

ڏِس ڪهڙيون ڦيريون پائي، اِهو لِڪ لِڪوٽِي يارُ سڄڻ!

غمزي هن غيرت ٽِي، جو عشق لَگَن سان لائي.
عِلم عقل ويو اڏري، عين عشق جي آئي.
طَبل ٻيا سي تمر ٿيا، جڏهن نوبتَ نِينهُن وڄائي.
نحو صرف ويو وسري، جاتي پاڻ خيال گُپائي.
رَمز پنهنجي راز جِي، تو ”سچوءَ“ کي سمجهائي.

ڪافي ١٥

اڄ ڪي مهر پَئي، مون کي يار سَڄڻ،

قدر پيو مون کي ڪاڪيون، نِي وو وو، ويڄن وِئي.
اَثر منهنجي درد جو اديون، شال طبيبن ٿِئي.
ورهيہ ويڙا گذري، هِن عاشق آهون ڪِئي.
وِره وهايم جيڏيون، پوئتان پُرجهڻ پِئي.
ٻُڪي ڏين جي ٻاجهہَ جِي، تان جيءُ "سچوءَ" جو جِئي.

ڪافي ١٦

آهِ علاجُ نہ ڪوئِي، هِن اَکن ماري آهيان!

ڪنهن کي سَليان سَرتيون، حال اِهو ئي روئِي.
ڦَڪِيون ٻُڪيون لکين هزارين، ڪيون طَبيبان توئِي.
ناحَق ٻڌين پَٽِيون، ڪل نہ حاذقَ هوئِي.
ويچ ونِي وچ واٽ اِهائي، سانولُ اِيندم سوئِي.
دست سڄڻ جي دارون آهي، "سچو" يار سَيوئي.

ڪافي ١٧

نِينهُن ڏاڍي سان لايوسي، آءٌ تان هاڻي ڪيئن ڪريان؟

عشق سَوَلو سَرتيون، هُت سَيَر پايوسي.
جو ڏنائون جيڏيون، سو تان پَلءِ پايوسي.
پُڇي اسان جا پَکڙا، اديون اِجهو آيوسي.
پيئَر شهر پنيور جي، هِت طَعنن تايوسي.
سوئِي "سچو" سِر تي، هاڻي چُمي چايوسي.

ڪافي ١٨

منهنجو هِينئڙو هوتن سانڻ،
کهڙي ڪريان ٻِي آءٌ تان ڳالهڙي!

وندر سنديءَ واٽ تي، پُرزا ڪنديَس پاڻُ.
اَچي لڳو مون اوچتو، ٻاروچي جو ٻاڻُ.
دعا ڪريجو جيڏيون، شالَ موٽي مُئيءَ جو ماڻُ.
وِيَڙو درد فراقِ جو، ڏيئِي ڏکيءَ کي ڏاڻُ.
اڳڻ ايندو تانهنجي، "سچو" سو سرواڻُ.

ڪافي ١٩

ڪالهه اَسان وٽ ويهِي ويهِي، وو يار سڄڻ، ڪَيَو ڳالهيون!

سي نہ وسرن ساهہ منهنجي کي،
ڳالهہ ڪريان ٻِي ڪيهِي ڪيهِي!

ٻِهَر ٻاروچا ٻاجهہَ پَئِي تون،
آءُ پکي هِن پيهِي پيهِي!

ڏينهن ٻہ ٽي چار دوست اسان جِي،
رَمزُن سان دل ريهِي ريهِي!

هُج هميشہ يارَ اسان وٽ،
پِرين نہ ٿِج پَر ڏيهِي ڏيهِي!

ڪيو بيراڳي ڏينهن تنهن لاڪُون،
دوست ”سچوءَ“ جي ويهِي ويهِي!

ڪافي ٢٠

يار چڱي تو تان مون سان لائي،
ڙي دلبر، لائِي!

دوست دلاسي جي دردمندن ڏي، مُج ڪتابَتَ ڪائِي.
تنهنجي اَچڻ جي يار پرين ڙي، هِتِ وري تي وائِي وائِي.
جا وٽيوَ دل پنهنجيءَ ڪي، ڪيوَ سانول سائِي سائِي.
خبر خوشيءَ جي پارؤن اوهان جي، اَچ اسان وٽ آئِي آئِي.
حال ڏسي ڪري يارَ ”سچوءَ“ سان، تيءُ اَچي ڏُکَ پائِي پائِي.

ڪافي ٢١

اِجهي آيا، ڪِلي گڏيا سي، جن جي ڪارڻ پانڌي پُڇياسي!

فَلڪ فِراقِي، ڍِينهن ڏُهيلا، اُهي سي ئِي وسري وياسي.
پاٽئُون جاٽي، سي پيهي آيا، جِن جي ڪارڻ چِلا ڪياسي.
اسان پانيو تہ آرام تِيوسي، ناز نيٽن جي ناگَهہ نياسي.
ويڙهي اسان جي ”سَچُو“ آيا سي، طرف جنين جي قاصد ڪدياسي.

ڪافي ٢٢

متان تون مونکي ڇڏين،
سُونهان ڙي سڄڻ جا!

محبوبن سان نانءَ ڏٽيءَ جي، نيئي غريب کي گڏين.

نتو چاٽان ڏينهن اُهوئي، تيندو الاجي ڪڏين.
جڏهن تون حاضر ٿئين حضورين، نانءُ "سچو" ڪري سڏين.

ڪافي ٢٣

ڪاڻ اچڻ تنهنجي ڪندي آءٌ، هِتِ حيلا هزارين وي!

پرچ پرين ڏِس پاڻ ڏي، بِرهه اوهان جي بندي آءٌ،
وري مان نهارين، وي.
پَرچِي اگڻ آءُ تون، پايان ٻَچيءَ منجهه گندي آءٌ،
يار گڏ گذارين، وي.
جيهي تيهي هوت اَوهان جي، چڱي سا توڙي مندي آءٌ،
سا تون چو ٿو وسارين، وي.
اَوهان ٻاجهون سُپرين، نيڻئُون وهايان ندي آءٌ،
پيو "سچو" پنارين، وي.

ڪافي ٢۴

آهي صبح انجام، پرين، تنهنجي يَلا پار ڏي!

اَسان ڪنيو تان تنهنجو، سِرَ تي ڪُل ڪمامُ.
دانهون ڪري درد مؤن، بِرهُ نہ ڪر بدنامُ.
جي تون پُڇين ڳالهڙي، طلب نہ ڪَج تمامُ.
اگڻ اچن ٿا تانهنجي، عاشق ڪر آرامُ.
"سچو" سَيو تانهنجو، ڪَيوسي قبول ڪلامُ.

ڪافي ٢٥

ناهي ويچاري سا وَس، هِيءَ تا بيوس آهي، ميان!

پِرين پنهنجي پارَ جو، ڏاها ڪو پَهُ ڏَس،
تنهنجي ڪَس، نِي، آهي، ميان.
اَول آخر آهي ئِي، رانول منهنجِي رَسِ،
تنهنجي وس، نِي، آهي، ميان.
اَوهان ٻاجهُون سُپرين، ڳالهيون نہ اَچن ڪَس،
روحَ رَس نہ آهي، ميان.
پُڄاڻان پِرين جي، آهي پنيورَ ڪنڱُون ٻَس،
سو تان چَس نہ آهي، ميان.
ساڻ ”سچوءَ“ تون سُپرين، هوتَ ڳالهائِج هَس،
ٻيو ڪو جَس نہ آهي، ميان.

ڪافي ٢٦

هوتَ اسانوت اِيندا،
ونِي نال پِيي نيندا!

سَوَ دلاسا سَرتيون، هِنَ ڏکيءَ کي ڏيندا،
گولِي پاڻ گڏيندا.
پَکا پاڄياڻِن جي، اوڏا آڻِ اڏيندا،
چوري تان نہ ڇڏيندا.
جانچي ڏسجو جيڏيون، هِڪُ ٽَکِيءَ سان ٽيندا،
وري پوءِ نہ ويندا.
پَسِي حال حَقيرِ جو، ٻَديون تان بخشيندا،
”سچو“ نانوُ سڏيندا.

ڪافي ٢٧

جِي آئِين، پِلِي آئين، ڪيچي ڏُنُوَ ڪالهَ ڪاتي!

سِگهو سِگهو تون ڏيج سَنيها، ڏينهن گهٽا چو لائين.
تورا لائين تو هِن ٿَڪيءَ تي، پيير اگڻ جو تون پائين.
پاڻُ توئِي تَئُون ڪريان قربانِي، جو ڳالهه سڄڻ جي تو ڳائين.
طَرفؤن تنهنجي هيءَ نِماڻي، سَي پلائِي تِي پائين.
ڏيهُ سڄڻ جو، ڏَسيون ڏهاڙيون، "سچو" تو ڪانگَ اڏائين.

سسئي

داستان ڏهون

١

ڪيچيڙا ڪالهه ويا، مان تي اگهڻ نهاريان؛
ساريو سُپرين کي، هنجون آءٌ هاريان؛
گوندر گذاريان، هَي هَي سارا ڏينهڙا.

٢

ڪيچيڙا ڪالهه ويا، پوءِ تي اگهڻ نِهاريام؛
ڪين لهان ڪاٿئين، وڏيءَ ويل ويام؛
وجي ٿاڪ ٿيام، ڪاڪيو ڪيچ وٽن ۾.

٣

ڪيچيڙا ڪالهه ويا، ٽَنگ اُنن ٽاٽي؛
هوتن ريءَ هاٽي، اگهڻ نِهاري نہ سگهان.

۴

ڪيچيڙا ڪالهه ويا، اجا مون وٿاءُ؛
پِرين پڄاٽاءُ، اگهڻ ڏسي نہ سگهان.

۵

ڪيچيڙا ڪالهه ويا، جات اَوِلي جَتَ؛
هَي هَي هٽان هٽ، اگهڻ ڏسي نہ سگهان.

٦

ڪيچيڙا ڪالهه ويا، تون تي اگهڻ نهارين؛
ٻڙي ٻاروچن لءِ، رت هنجون هاريين؛
ساريون سنڀاريين، ٻاروچاڻي جاتِ کي.

٧

وِيَئي ڪيچيڙا ڪالهہ، تون اَڄ ٿي پيرَ نهارئين؛
هو لنگهي لَڪَ سنوان ٿيا، تو هِتِ هھڙا حال؛
ڪندئِي سارَ سنپالَ، وڃي ڪيچ وٽن ۾.

٨

ڪري ڏمرُ ڏير، اُٿي آڏيءَ رات ويا؛
تون ڪٽي وقت صبوح جي، پيرادُنِ جان پير؛
هو ڏُڪيو ساٿُ سوير، وڃي ڪيچَ وٽن ۾.

٩

جان جان ٿِيَڙسِ جاڳِ، تان ساٿَ سَويلو لَڏيو؛
اَرتو اوتي اَڪيون، موٽيون ڏِسِي ماڳِ؛
وَرُ وَرائي واڳَ، مانَ نماٽيءَ جي نِجھُري !

١٠

اَڱڻ ساڳِي اوءِ، پَر ڪيچن ڪي ڪاٿئُون لهان؟
ڏيئي ڦٿ فِراق جا، پورهيتَ چڙيون پوءِ؛
هاٽي راهُن مٿي روءِ، سڏُ ڪريندي ساٿ ڪي.

١١

وڃي ڪيچَ وٽن ۾، مَنَ ڪَرن نماٽي ياد؛
اَندھُون آزاد، ڪندا ڪميٽيءَ.

١٢

وڃي ڪيچ وٽن ۾، ياد ڪرن مون مانَ؛
انهيءَ ۾ ارمان، ساھ وڃي تو سرتيون.

١٣

وڃي ڪيچ وٽن ۾، مانَ پڇن پورهيت؛
تہ هُئي نماٽي هِتِ، پاٽيءَ ڊوئي پانهنجي.

١٤

وڃي ڪيچ وٽن ۾، مانَ پورهياتِ پُڇن؛
اِئين پاڻ چون، تہ ويچاري ويجھي ڪريو.

١٥

وڃي ڪيچ وٽن ۾، ڪنهن ساعت سنيارين؛
ماڻ وري نهارين، پينر شهر پنيور ڏي.

١٦

وڃي ڪيچ وٽن ۾، پُڇُ ٿيندي پورهيتِ؛
جَتُ منهنجو جِتِ، آءٌ اُت گولي ٿي گذاريان.

١٧

ڪري پورهيائِت پانهنجي، ماڻ وٺي نانءُ سڏين؛
گولِن گڏُ گڏين، ڪَنِ پاڻِيءَ ڍوئِي پانهنجي.

١٨

پورهيت چام پنهونءَ جي، اَصَلَ ڳوڻ آئين؛
تون گولِن سندي گولڙي، هو سندءِ ٿيا سائين؛
ڪاپو ڪمائين، ڪُلو ساري ڪيچ جو.

١٩

پورهيات پنهونءَ جي، هيءَ اصل لاڪون آهِ؛
ٿِي ڪاپائِتِ ڪيچ ۾، ويندي لالن لاءِ؛
ساهه نہ اَچن ساءِ، هي ماڻهو شهر پنيور جا.

٢٠

هيءَ پورهيائِتِ پنهونءَ جي، اَصلَ ڳوڻ آهي؛
سَڳَ نہ ڪا ساهي، ٻَڙيون ٻاروچَن سين !

٢١

چوتِ چڙهي چانگارَ، ڪندي ڪيچيڙن ڪي؛
پوندي ڪَن قريب جي، گوليءَ ڄي گفتار؛
ٻاروچا ٻيهارَ، ڪندا پيرو شهر پنيور ۾.

٢٢

ڪوهِ چڙهي ڪوهيارلَ ڪي، ڪا جا ڪُوڪ ڪيام؛
ڳوڙها جي ڳِلَن تَؤن، ڳِڙَن جيئن ڳاريام؛

اِهي سڏڙا، ”سچيڏنو“ چوي، ٻاروچَل ٻُڏام؛
گوندَرَ غَمَ ويام، جڏهن تيس هيڪاندي هوت سان!

◈

ڪافي ١

آءُ ڪانگا ڪا ڪر، ڙي، مون سان هَر هَر پيو ڪر، ڙي،
مِنِي ڳالھ پرينءَ جي!

ڏاها ڏنوءِ ڪِي وڃِي، اُهي پرين ڪهڙيءَ پَرِ، ڙي؟
ڪِي حال پُڇيائون هِن جو، ڪا ڪندا ويچاريءَ وَر، ڙي؟
مُحبن جي ميلاپ جِي، ڪا ڪندين پيٽِي پَر، ڙي؟
آءٌ توئِي توُن صَدقي، هوئين دوساڻي دَرِ، ڙي.
پِريان سندي پار جِي، سِڪ ”سچوءَ“ کي سَرِ، ڙي.

ڪافي ٢

ڪالھ قاصِدَ اوڏاهون آيا : چي، جاني اِيندءِ اَڄ جائِي!

اَسين تان اوڏاهون اَڄ آياسي، هُئن اَچڻ جا سَعيا،
ڪيچ هُئِي هيءَ وائِي.
سِڪين سارين جن کي، وو ميان، واليءَ پوءِ وَرايا،
اَچي تيندءِ ڏُکَ يائي.
ڏينهن گهٽا تو هوت پنهونءَ ري، وِرهِي مينهن وسايا،
آئي اُڏاهون واڏائِي.
اِجهي اِيندءِ سپرين، وو ميان، ڏينهن گهٽا جَن لايَا،
ڪَلَ نہ پوندءِ ڪائِي.
”سچو“ سِڪندي سال ٿيا، وو ميان، ڏکيا مون ڏينهن لَنگهايا،
وڃي هِي عُمر اجائِي.

ڪافي ٣

ڙي ساٿيو، منهنجي يار جِي، ڪا ڳالھ اَچِي مون سان ڪيو!

آهي آرامِي ڪِي يار اسانجو، ٻُڌي سا ووءِ ووءِ وَريوَ؟
جي هيڪَندَ ٿِيان هوت سان، تا ڪاج سڀو مون سَريوَ!
ٻيهَرَ مون سان ڪيچ ڏي، ڪي وڪان ٻہ ٿي چونہ پَريوَ!
ڏوٿ ڏوراپو يار سڄڻ تي، مَتان ڪو پانڌِيَو ڏَريوَ.
سوز ”سچوءَ“ جو سَڳ سُٽڻ سان، ڳوڙها سو ڳاري ڳَريوَ.

ڪافي ۴

وڃي پَڪا پُڇائيج، تون ساٿِي ڙي، سڄڻ يار جا!

هِي تان حال حَقيرِ جو، وڃي سارو سُڻائيج.
هِي نياپو نينهن جو، وڃي پانڌي پَهُچائيج.
پاند ڳچيءَ ۾ يار ڪي، پاروُن مون پائيج.
ٻِهَر ٻاروچا وري، ووءِ اَچِي وِرِھ وسائيج.
”سچوءَ“ ڏي ڪنڌُون سُپرينءَ، ڪِي چڱو چوائيج.

ڪافي ۵

مون ڪي نيڻ تا نِيَنِ، هَر هَر حبيب ڏي!

دل جوش ۾ خروش، اڪيون روز رت رُئن.
شُڪر آھ خداءِ جو، ڊِيدان ديدار ڪَرَن.
پاروُن يار لَک هزار، مون ڪي مِهَڻا ڏيَن.
سِرَ تي ”سچوءَ“ سي سَهايا، پيئر پَلِي چَون.

ڪافي ٦

رهبَر اِئين چَون، اَڄ اڳڻ تنهنجي اِيندا!

تُون ڪيئن وسارين تَن کي، جي تو گهڻو پُڇَن.
در تنهنجي دوست اُهي ئي، اڄ تا اِجهي اَچَن.
پَکا پانورَ ڪٽِي ڪري، اوڏا تنهنجي اَڏن.
”سچو“ سندي حال جِي، ساري خبر لَهَن.

ڪافي ٧

دارون ٻيو نہ ڏئين، آهي طبيبُ عشق منهنجو!

دٻليون دارونءَ سنديون، موتي نال چو نِئين؟
ڳالهہ اِهائي عاشقن جِي، هيءَ لاءِ سان هِنئين.
اوڏنهُن اولانيو آئِيوَ، چو ويجَ ڏي وئين؟
رَک ”سچو“ ڙي سوز سيني ۾، تان تون ’سچو‘ ٿئين.

ڪافي ٨

ياد اهي مون کي آيُون، ڪيئي ڳجهيون جي ڳالهڙيون!

اَوهان جي بہ اَچڻ جون، ٿيون وري هِت وايون.
درد منديءَ جي دل کي دلبر، ورهُ وجين ڪيئن لايون؟
نانءُ سائينءَ جي سهڻا سائين، چِٽُ نہ وچ مون تان چايون.
آءُ تہ ڏينهڙا ڳَڏ گُذاريون، هِت وينا ورهُ وسايون.
ڏوهَن ”سچوءَ“ جي ڏي نہ ڏسو، جو هِت تا سَندوَ سڏايون.

ڪافي ٩

دوستَ کي دانهون سُڻي، مَنَ مِهَر ڪا مون ڏنهُن پوي!

درد مندن جي دَرَ اُتي، تو ڪانگ لاڪِيڻو لَوي.
پيغامَ پرين پارَ جا، چَشمن اُتي ويهو چَوي.
عاشق آهي اُڪنديو گهڻو، تو راند روئڻ جي رَوي.
سِرَ پَرِ اسين ايڏانهن اَچون، يا ڪي اوري ايندءُ اوهي؟
”سچو“ سَدا سِڪَ سوز کؤن، پيو ماڻُ محبت جو مَوي.

ڪافي ١٠

مُحبن مُڪَا مون ڏي وري، اج ڏوث ڏوراپا ڏِئي!

سُڻي سَنِيها يارَ جا، بولي بَڌيُم بانهون ٻئِي.
دل ديري ڏي دوست جي، وهندو اِنهيءَ ويلي وئِي.
مون کي وساريو ڪيئن اَٿئي، مون پرت توسان پئِي.
تنهنجي اسان جي وچَؤن، ڏس ڏينهن ويا گذري ڪَئي.
مون تان ڪيون تو ساڻ جي، سانيج ”سچو“ ڳالهيون سَئِي.

ڪافي ١١

اَڄُ اڱڻِ اِجهي آيَم، پَرديسي گڏيم، ميان!

پيهِي پکي آئيا، لنؤ جنِين سان لايَم.
ڪوڙين قاصد ڪيترا، هوتن پار هَلايَم.
پُڇيم جَن لءِ پَنڌڙا، سي واليءَ پوءِ ورايَم.
اُنهن ڪارڻ سرتيون، سِرَ تي سورَ سهايَم.
سيئِي ”سچو“ آئيا، جَن لءِ ڪانگَ اُڏايَم.

ڪافي ١٢

ناهي ڏوراپو ڪو ڏيڻ اوهان کي، يار تو سان مُنهنجي زاري!

روز اَزل کؤن چاڙهيئِي اسان تي، بارُ برھ جو باري.
جاتي ڪاتي صاحَب ساريان، يارَ اوهان جي ياري.
راتو ڏينهان ڳالھ اَوهان جِي، بِي وائِي مون نہ وساري.
درد منديءَ سان، ڪنهن ڏينهن دلبر، ڪر ڪا ورو هَن واري.
حال اَحوالَ جِي آهي اَوهان کي، سُڌ "سچوءَ" جي ساري.

ڪافي ١٣

آءٌ تنهنجي، سارو عالم جاڻي، يار چڱي تو تان لائِي، وو!

گهوريو پرين پرديس اوهان تؤن، ڪَر اَچڻ جِي وائِي، وو.
اَندر اَسان جي يار سجڻ وي، سَندِيَوَ سِڪ سَمائِي، وو.
طرف اسان جي شالَ اوهان جِي، ٿئي ورڻ جي وائِي، وو.
مِهڻا ڏئي ٿو لوڪ مِڙيوئِي، دوست تو تَئُون دل چائِي، وو.
شالَ "سچوءَ" جِي يار پيارا، لهين تان سُڌ سيائِي، وو.

ڪافي ١٤

آءٌ ٻانهِي تُون سائين، وي،
پاتم پانڌُ ڳِچيءَ ۾ ڪپڙو!

طرفؤن تنهنجي يار پيارل، ڪانگ اَچن مَن ڪَائِين، وو.
نانءُ مولا جي مهرَ پَوَئي ڪا، ٿورا مون تي لائِين، وو.
روز ازل کَنئُون تنهنجڙي آهيان، غير نہ مون کي پائِين، وو.
هڪڙي ساعت اڱڻ "سچوءَ" جي، پير مُبارڪ پائِين، وو.

ڪافي ١٥

أهي اڳڻ منهنجي آيا، وو، جَن ڪاڻ سي پِيرَ پُڇايَم تي!

پَڪي اَسان جي پيهِي آيا، ڏينهن گهٽا جن لايا، وو
جن ڪاڻ سي پوٽيون پَٽايم تي.
جن لءِ روز نهاريم راهان، مولا سي محب ملايا، وو
جن ڪاڻ سي ساٿِي سَنيايم تي.
هِنَ غريب کي گڏ نِيَڻ جا، ڪيا سي سڄڻ سَعيا، وو
جن ڪاڻ سي ڪانگ اُڏايم تي.
ڏينهن فِراقِي لَنگهيا اسان تؤن، روئندا دوست ڪِلايا، وو
جن ڪاڻ سي ڏڪڙا لنگهايم تي.
رهيا آهن روح منهنجي تي، فائِقَ جا فرمايا، وو
جن عشق جا سبق پَڙهايم تي.
دل "سچيڏني" جي تي اَصلؤن، هاديءَ حُڪَم هَلايا، وو
جن ڪاڻ سي وِرهه وسايم تي.

ڪافي ١٦

ڪڏهن اَلاجي ايندين، پيهي پُڇڻ پنهون يارَ!

پاڻ پنهنجو پاڻِهي، ساڻ غريب گڏيندين.
پَڪا پَڪن سامُهان، اوري شالَ اَڏيندين.
اِهو اَتم آسرو، ڇَپَر تان نہ ڇَڏيندين.
سگ پانهنجي در جو، "سچو" نانؤ سڏيندين.

ڪافي ١٧

اِهي ڏوراپا ڏيئي، موٽِي مُڪا يارَ مون ڏي!

هوءَ جا ڳالهڙي ڪالهه ڪئي سون، ڪِيئن وسري تو ويئِي.
اَسان ٻاجهون، سُڻ ڙي سائين، ڏينهن گذاريَوَ ڪيئِي؟
ڪهڙن ڳالهين ۾ تون تان آهين، پِرت منهنجي تو سان پيئِي.
چَئِي مُنجين ٿو هَٿِ پانڌن جي، تہ حال اسان هِتِ هيئِي.
ڏوهَ گناهہ وُو، تنهنجا بَخشا، "سچو" ڙي، يارَ سَيپيئِي.

ڪافي ١٨

مون ڪي مُرڪڻ سان تون، ڪِيئن ماري وئين!

ڪَيئِي پُڄندي پانهنجي، موٽِي ڏوراپو ٿو مون ڪي ڏِئين.
آءٌ اِيلازڻ دوستَ توئِي ڪي، يارَ وجي اِتي يا ڪِي ٿِئين.
آءٌ مُئِيءَ تا گهوري جانِي، سدائين سو تون تان جِئين!
ڪهڙيين ڳالهيين يار سڄڻ وي، هِيءَ نماڻِي نال نہ نِئين.
آهي "سچو" جئن يار توئِي سان، هُج تنهن سان تون پي ٿِئين.

ڪافي ١٩

آءُ وري تون تان ويهُ، سڄڻ،
آءٌ تان تنهنجِڙي آهيان!

آهون عاشقن جو سُٽي، چَڏِ پرين تون پَرڏيهُ.
پَکَن ٻاٻاڻن ۾، آءُ پرين تون پيهُ.
اصل لاڪون آهي، هِيءُ ڏاها تنهنجو ڏيهُ.
"سچو" چوي سُپرين، آءُ سارءِ ساٽيهُ.

ڪافي ٢٠

گهوري جانيءَ ري جُدائِي،
گُڏُ گهاريون، هوءِ هوءِ هوءِ!

معلوم توکي پرين، سائين سا ڳالهه سيائِي.
شالَ ڪَنن سان نہ سُڻان، تنهنجي وڃڻ جي وائِي!
تو سان چِنڻ ڪارڻ تان، يار نہ مون لَڙهه لائي.
بَن وڇوڙي جي شاهِي دلبَر، وَر سان گڏ گدائِي.
ساڻ ”سچوءَ“ هو ميان سُپرين، سائين تون گڏ سدا ئِي.

ڪافي ٢١

اهي ٻڙيون، ٻاروچا، اَچ اڱڻ مُنهنجي ايندا!

هيءَ شريڪت ڪا ڪندي، اَڙي سرتيون، سائن ساڻ،
ناهيان ٿانياڻِي تن جِي، جا پُرجهي ڏُنُم پاڻ،
ٻانهِي ڪري پانهنجِي، اُهي صاحب سڏيندا.

اُتي ويني تانهنجيون، هن واتيون ورونهان،
ڏين سَيِيئي سرتيون، مون کي لکين ٽيون لوهان،
اِهو اَٿم آسرو، گولِي گڏ پِي گڏيندا.

ڪِينَ جون مون کي خبران، آٽي پانڌيءَ پهچايون،
هيون هوتن سنديون، هيڏي وَرَڻُ جون وايون،
”سچو“ جن جو آهين، سي ڇَن نہ ڇڏيندا.

ڪافي ٢٢

وجي ڪا مِنت ڪري،
منهنجي يار کي، وو!

هو سدائين سان مُون، پرين نہ وجو پَري.
حال نماڻيءَ جو ڏسي، وري سو پوءِ وَري.
ونءِ ڪا دامن دوستَ جي، اکيون تان آب پَري.
ساريو توکي سُپرين، هِت مَريضِ مَري.
رُسڻ نہ تن سان، جن ريءَ ”سچو“ نہ ساهہ سَري.

ڪافي ٢٣

لَتِي هَلاڪِي هاڻِي، دوست وسي مُنهنجي ويڙهي!

ڪوني ڪَيَو پانهنجي، پرين پاڻُؤن جاڻِي.
ناحق اوتيم هوت ريءَ، پِنبڙين مان پاڻِي.
سي ئِي آيا هُيَسِ جنين لاءِ، جيڏيون ڙي، جوڳياڻِي.
ونءِ ويهاريَئون ويجهڙو، ”سچو“ سو سگَ سُجاڻِي.

سسئي

داستان ٻارهون

١

اَڻ مُلِهي آهيان، ٻانهي ٻاروچن جي؛
سپ ڇِپَرُ ڇايان، آهُن ۽ ڏانهُن سين.

٢

هَي وڄي هي قافلو، ڇُپاتِي ڇَايُون؛
مُنهن ڏئي آيون، آهُون ڏانهون عِشقَ جون.

٣

رات لهي ويا ريڇُ، نماڻيءَ ڪان نڪري؛
ڪاڪيون هاڻي ڪيئن ڪريان، جو ڪاڏي ٿيڙم ڪيڇُ؛
پَرَ پيو پنهونءَ سان پيڇُ، سو اتي رهڻ نہ ڏئي.

٤

سَهي جان نہ سُتينءَ، جو ڪُڙڪ ٻُڌي ڪُڙڪِي وڃين؛
ڇِتيان ڇانگنِ جون ٻُڌي، تون ڪُوڙي ڪين اُٿين؛
غافل هِڏ گُٿينءَ، سپ پَرِ "سڇيڏنو" ڇَوي.

٥

پانڌين ڪَنئُون پُڇي، ٿي پَهَ، پرينءَ جا پيچرا؛
سَهلِي "سڇيڏنو" چوي، هِيءَ لالَن لاءِ لُڇي؛
ڪنهن سان ڪين ڪُڇي، اَٿس ووءِ ووءِ وائِي وات ۾.

٦

چاڙهيون لاهِيون چُنج جِيون، ڪوڙين آهِن ڪوهَ؛
ڏئي مهتان محبت وارئين، ڇِپَرُ ڏادي ڇوهَ؛

ناگهه نِسَتِ نينهن ڪي، ٿا رئارن روهَ؛
اَچي منجهه اَندوهَ، مَتان تون ماندي ٿِئين.

٧

لاڪون لاڪين لَڳ، نبيرڻ نہ ٿيا؛
ڪوڙين آهِن ڪيترا، راهُن اُتي رڪ؛
هَي هَي ڪارڻ حقَّ، هِي سارو ڏونگر ڏوريان.

٨

روئِي هاريان رَت، ووءِ ووءِ واٽڙين تي؛
جيڏيون ڪارڻ جَت، سارو وندر ووڙيان.

٩

اَڇج آرياڻِي، تون وري شهر پنڀور ۾؛
آن ري اَڱڙيَن مؤن، ٿو پَرٿِ وهي پاڻِي؛
هوت اَچِي هاڻِي، هيءَ نالائِق نوازيو.

١٠

هوت نہ چڏيو هِتِ، نِيو پورهيتِ پاڻ سان؛
تو ريءَ بي ڪا چِتِ، ڪانهي ڪميڻيءَ ڪي.

١١

عمر اَجائي گذري، ڪارڻ مِنيءَ رُوءِ؛
خام منهنجي خوءِ، ڪَر وَر ويچاريءَ جِي.

١٢

جَتَ موچاري جاتِ، چڱي جاتِ جَتن جِي؛
وائِي تن جِي وات، سدا اَٿم سرتيون.

١٣

پورهيائِتِ پنهونءَ جي، آهي اَصل ڪؤن هِي؛
جيڏيون جَتَن ري، وينِي وِرهُ وسائيان.

١٤

آهي ڪونہ غرضُ، محبوبن ڪي منهنجو؛
ڏيڻ سِرُ فرضُ، ”سچو“ سندن سَٿِ ۾.

١٥

لوهي لا غرضي، سُپيريان جِي سارَ؛
مارڻ لءِ مُشتاق جي، آهي محبن کي مرضي؛
سِر ڏيڻ تنهن سَٽِ ۾، آهي فقيرن فرضِي؛
ڪڏهان ڪو قرضي، ”سَچو“ تنهنجي نانءَ جو.

١٦

پيس تنهنجي پيچ، پنهون ڪين ڇڏيج مون؛
ٻانهي ڪري پانهنجي، وجي ٻانيڻ کي ويچ؛
مَر ڪميڻي ڪيچ، پورهيو ٻانِهن جان ڪري.

١٧

روئِي ڏنو رنگ، ڪو جو ڪامِڻِ ڪوهَ ڪي؛
سو شَمه شَفق سان ٿيو، سُرخيان سارو سنگ؛
منهنجو نينهن نِسَنگ، پيو سمورو سُڪوتَ ۾.

١٨

اُتي ڪمر ٻنڌ، لوچ، تہ لَهين سُپرين؛
هوتاڻِن جو هنڌُ، ڏسين اَڪڙينِ سان.

١٩

مِلي مارڳَ جي مرين، ٿئي قدر ڪيچيڙن؛
ٿورو وڏو تَنِ، تنهنجي اَچڻ جو ٿئي.

٢٠

مِهَر مہَ لاهِ مٿام، آءٌ اوهان جي آهيان؛
جي ڪامِل سَڌَ ڪَيام، سي ٻُڌي ٻاروچا ورين.

٢١

ٻانيڻ جي ٻاڪار، ٻُڌي ٻاروچو آئيو؛
ورَ وسارج ڪينڪي، جا واقف نہ وڻڪارَ؛
سِگهڙي لهج سنيار، سائينءَ لڳ ”سچو“ چوي.

٢٢

سَرواڻن مون ساڻ، پَلؤن پَلائِي ڪَئي؛
جن جاڳايو جوش کي، آءٌ اُتن قرباڻ؛
ٻاروچاڻو ٻاڻُ، تڏهن لؤن لؤن منجهه لڳي ويو.

٢٣

پينڙ هن پنيور ۾، منهنجو ڪارِ نہ ڪمُ؛
اَتم آريءَ ڄام سان، دوستيءَ وارو دمُ؛
ماڻهن ليکي غمُ، پر سُک ”سچو“ تو ڀانئيان.

٢٤

ڪيچيڙن مون ڪالهہ، اَچا وڙ وڏا ڪيا؛
اُن جي ڪارڻ ڪاڪيون، ڪنديس ڪاف ڪَشال؛
هَي هَي هِن جي حال، جو ههڙا هوت وساريان.

٢٥

عمر اَچائِي گذري، هَي هَي ههڙي حالَ؛
تائين اَڄ نہ مون ٿِئي، سَندي هوت سنڀال؛
مون ڪان پڇن ڪينڪي، ڪافَن جا ڪَشالَ؛
پنهنجي قربَ ڪمالَ، ڪا وَر ويچاريءَ جي ڪريو.

٢٦

عمر اچائي گذري، ههڙا حال ٿيام؛
چُپ چپاتيءَ سرتيون، وٺؤن هوت ويام؛
هو جي ڏونگر ڏاڪڙا، ڦولڻ سَپ پيام،
اَڄ صبح ايندام، ڪندا ور ويچاريءَ ڄِي.

٢٧

وندر ۾ وِيهان، ڦولن پيون پرينءَ کي؛
نالِ جَنين نينهان، هوت تنِين جي هنجَ ۾.

٢٨

پَرٿُ هوت پنهونءَ کي، آٽي عشق ڪيو؛
”سچو“ سَگُ ٿيو، ههڙن هوتياڻن سين.

٢٩

مِهر مَ مٿان لاهه، مون تان نماڻيءَ تـڱُون؛
هِيءَ ڏکوئي ڏاهِه، اَڻ مُلهه آهي آنهنجي.

٣٠

مِهَر مَ مٿان لاهه، آءٌ اوهان جي آهيان؛
جي ڪاملَ سَڏ ڪيام، سي ٻُڌي ٻاروچا ورين.

٣١

جيهي تيهي حال سين، پارُ وجهڻ مون پنڌِ؛
روئي پَوڻ رندِ، پنيءَ ڄام پنهونءَ جي.

٣٢

هَي هوتا تو سندي، اَ وڙڻَ جهڙي ناهيان؛
حال پسي مون هي، مانَ نماڻي نال نئين.

٣٣

ساٿُ سويلو سرتيون، وڏيءَ ويل وِيوم؛
وندر جي وٽن ۾، ڦولڻ هوٿُ پِيوم؛
ٿيلڻ ٿر ٿِيوم، هاڻي هوتياڻِن لءِ.

◈

ڪافي ١

مون کي تنهنجي آهِه، اَچڻ جو وڏو آسرو!

جوڙي ڇڏيم، وو، جائيون، ميان اَلاهِ لؤن لؤن ۾ تولاءِ!
اڱڻ آسروند جي، ميان اَلاهِ پير مبارڪُ پاءِ.

جڏهن ڪڏهن تو ڏسان، ميان اَلا، توکي جاءِ بجاءِ.
ڪين جُڙي بيو جِيءَ ۾، ميان اَلا، تُنهنجي سِڪ سواءِ.
ٿو گذاري گوندرين، ميان اَلا، ”سچو“ تُنهنجي ساءِ.

ڪافي ٢

لڳيءَ دل جو دارون، ناهِ ڪو ڏولڻ پيارا!

عشق جون واٽان، بَرن لاٽان، تنهن مَؤن نڪرن درد جون ڇاٽان،
پوءِ ٿيون پَون هي پَچارا.
عاشق ٿا ڪن درد جون دانهان، عشقَ منجهارؤن اِهي آهان،
رُئن اُهي زارو زارا.
آءٌ تان ٻانهي، تون تان سائين، پاند ڳچيءَ وچ پَلؤ پائين،
اچڻ جا ڪر قول قرارا.
ڳالهيون مون سان تو جي ڪيون، مور نہ مونکي وسري سي ويون،
دم دم تنهنجِي ياد آ يارا.
هيڪر مون کي جانِي جياريو، ڳالهِن تنهنجن ڳُجهن ڳاريو،
وصل جا ڪر وري وارا.
”سچو“ تون تان ٿِيءُ نہ ماندو، پِرين تنهنجوالله آندو.

ڪافي ٣

اَديون ڙي اَج آهِ،
اَسان مُحبن جو ميلو!

دلبر سِڪندي ڏينهن ٿيا، سُپيريان جي ساءِ.
فَنا ڪيائون فراق کي، ٻُڌو جاءِ بجاءِ.
ڏک لنگهيا سُک آئيا، لڳڙي ٿڏڙي واءِ.
جنهن ساعت ڳڏيا سُپرين، سا ”سچو“ ساعت سُهاءِ.

ڪافي ٤

ماريو هوتَ وڃَن اَلا، ڪنهن در ڏيان دانهڙي، پلو پلو!

ڪاڪيون، ڪڏهن ڪينڪي، منهنجي مِنت مَڃن، اَلا.
پُنيءَ پيس ڄَن جي، سي پِي سورَ سَڄَن، اَلا.
دعا ڪَريجو جيڏيون، پيرو تان نہ پَڄن، اَلا.
اهو اَتم آسرو، ڏيندا آب اُڃَن، اَلا.
”سچو“ سهمي ڪينڪي، روحُ تہ ڪانءُ رُڃَن، اَلا.

ڪافي ۵

هُتَئؤن هوتُ هَلي، ڙي، دوست دلاسو ڏيندو!

وجهج ڪم ڪريم تي، ٻي ڳولج ڪا مَ ڳَلي،
پاڻهين پُنيءَ تو ايندو.
پَڪا پَڪن سامهان، تنهنجي ماڳ مِلي،
اوڏا آڻي اَڏيندو.
اَچڻ سندي اُن جي، ويندو روحُ رلِي،
ٿورو ٿورياڻيءَ ٿيندو.
جا ڳُجهي هوتن مَنَ ۾، سا ساڻِن ڳالهہ سَلي،
پُنهل پاڻ سان نيندو.
مهرَ پنهنجيءَ سان تو پرين، اِنهيءَ پَت پلِي،
ڙي ”سچو“ نانءُ سَڏيندو.

ڪافي ٦

ذري ذري ڪَن چَشمان چُور،
نِين اسان کي ٽيون وَهلور!

تَن مَن سڀ تاراج ڪَرن ٿيون، ديدن جو آهي هي دستور.
خوني وتَن خيال پنهنجي سان، ڳسنِ شهزادن شَعور.
ناز نياز سان هِڪي واري، چاڙهن سوليءَ تي مَنصُور.
ساڻ ڏسڻ جي مشتاقن سان، ڪَيفِي ڏاڍو ڪَن ڪَلُور.
”سچو“ ڪير ويچارو آهي، وجهن ڦيري دل، ڪَرِن فُتُور.

ڪافي ٧

پاڙِهي پئيوَ سُڌ سورن جي، وو، عِشق لڳيوَ جي اَديون!

ساري خبر وجي تَن ڳنڍُون پُڇجو، جي وِرهه سجڻ جي وڍيون.
ڪين لِڪن سي لوڪَ اڳيون، جي آهِن ڏکن جون ڏَڌيون.
مُحب مسافِر ٿيا جَنين جا، ڪُوڪان اُهي لَڪ ڪنديون.
وِرهَ ولوٽيا جي وهنديون تَن جي، نيٽُؤن نِيرَ جون نديون.
پارؤن پِرينءَ جي سِٽو سيئِي، لوڪ پَلِي ڏي بَديون.
اڳيون پويون سڀ معافي ڪيون، تنهن محب ”سچوءَ“ جون مَديون.

ڪافي ٨

اوري آڻ سي اوري، ڙي الله، جنين ڪاڻ سِڪيَس سال!

ڏَسُ نہ مون کي ڪو ڏئي، ڏيهہ رهيس آءٌ تان ڏوري.
واٺَ جنهين ڪؤن لنگهيا، گهوري هِيءَ جندڙي گهوري.
هيڪند تون کر هوت جي، ساڻ ٿُڪيءَ ڪنهن ٿوري.
ساهہ ”سچوءَ“ جو تنهن ڏهاڙي، ويا چاڪَ وجهي چِٽُ چوري.

ڪافي ٩

ڏينهن پُڄاڻيُن آئين، پلي آئين، ڙي يارَ مُنهنجا!

اڳڻ اسانجي هوتَ ٻاروچا، پيرَ جي اَج پائين، پِلي پائين.
پَري اسان ڪئن يار پرين ڙي، ڏينهن چو لائين، ڪيئن لائين؟
ڏوھ ڏنگايون يار سڄڻ ڙي، ڪيئن پُليءَ ڏنهن پائين، چو پائين؟
هيئن نہ گُهرجي يار توکي، چِٽُ چُڪيءَ تئن تو چائين، ڪيئن چائين؟
عَرش ڪرسيءَ تئن اَچي اُتاهين، مَن ”سچوءَ“ جي تون مائين، پلي مائين.

ڪافي ١٠

ٹُنهنجي پانڌي پيغامَن، اَلا، منهنجو جيءُ جياريو!

هِي تان تَنُ توان ڪيو، اَڙي ساتِي سَلامَن.
تو تَئن آءٌ قربا ن تيان، ڏنهن آئين عجيبن.
مَنهنجو چِت چَريو ڪيو، هِن نينهَن جي نياپن.
درد منديءَ جي دل کي، ڪيو قابو ڪلامَن.
ڪيائون ياد حقير کي، اَسر ئي ايامن.
ڪَيئون مِهرئن پانهنجي، گوش ڏي غلامن.
مُنهنجو وِرھُ وڏايو، ان جي اَنجامن.
جيھو تيھو آهي ئي، ”سچو“ سگ سندن.

ڪافي ١١

ڪري سانگ پِرين وري آيم اُهي، ديس اَساڏڙي، اَلو اَلو!

وري وطن آئيا، پينر تيڙم پَلو پَلو.
پريَن اڳيئن پيشوا، هاريون مون سان هَلو هَلو.
اَصلَ لاڪئن آهي اُنهن سان، روح منهنجي جو رَلو رَلو.

اُنهن ٻاجھُون ناهِ ڪو، ڳولڻ مونکي ڳلو ڳلو.
سِر سڄڻ جو لوڪ کي، ساهيڙيون نہ سَلو سَلو.
”سچو“ سچيءَ سِڪ ۾، شال نہ پوندو وَلو وَلو.

ڪافي ١٢

ناهي هِنَ درد جو دارون، توئِي وٽ يارَ طَبيبا!

تِرُ تفاوت درد نہ ڏيندءِ، چوڙين جا سِيرَ سَرارُون.
ڦِڪِي ڏيڻ سان هَي وجي ٿو، هِنيَڙو هاٽي هيڪارُون.
سوز گداز، نِي وي، غم فراقان، لائن ٿا قول قَطارُون.
دوا دردَ جِي سوئِي ڏيندو، جو ايندو پرين جي پارُون.
ناز يَرين جيون يار ”سچوءَ“ جي، هِن تان ساهَ سنيارُون.

ڪافي ١٣

منهنجو شرم سَيوئِي آهي، جيڏيون تان پِير مُغان تي!

وري ڏنائون پاڻ ڏي پاٺِهين، نا تہ هئا حالَ اسان هي.
اُهي پاڙيائون پاٺِهي پانهنجا، هو جي قول ڪيائون ڪي.
جَن پياريو پُر پيالو، شالَ ساقي جِيَن سي.
سَدا اُهي وسَن اسان وٽ، جانِي جيءَ جا جي.
سر ”سچوءَ“ کي ڏسيو ڏيهاڙيون، پنهنجي يار هَٿؤن ڏي.

ڪافي ١٤

ڏنِي ڏيکاري، ڙي ميان، صورتَ سُپرينءَ جِي!

حَسن حُسين جي ڪارڻ، زاري، ڙي زاري.
ورتَم ساري لوڪَ کؤن، پينر ڙي بيزاري.

مُحبت محبوبن جي، مون اَصل اِختياري.
چوان حقيقت حال جي، هيءَ سڄڻ کي ساري.
هِت هُت ڪندا ڪاڪيون، اُهي مون سان موچاري.
”سچو“ سدائين گُهرجي، يارن جي ياري.

ڪافي ١٥

ڏيئي مون ڏيکاري، لَڙي وريو ويو در تؤن دلبر!

ڏنُم اَڪِڙين سان، هوءِ هوءِ حسن هزاري.
وسُ نہ هِن جو ڪو هُيو، هوشُ نئين هَسواري.
دينَ ڪفر اسلام ڪؤن، بِرهَ ڪئِي بيزاري.
ڪنهن در ڏيان آءٌ دانهڙي، مونجهہ اِنهيءَ مون ماري.
سوز سَفيران لايون، هِن چُڪيءَ کي چوڏاري.
حاجت هن جِي نہ هئي، جا قاتِل فوجَ قراري.
گهڻي مدت کان پوءِ اَچي، دوست ڏني دلداري.
باسيائون تان بِرهَ جي، ميان ”سچوءَ“ کي سَرداري.

ڪافي ١٦

پرين اوهان کؤن پوءِ، هِت راتيون رهنديس ڪا؟

پُنيءَ اِيندي تانهنجي، لالَ وري هِن لوءِ،
پوءِ سورَ سهنديس ڪا؟
واعدا ويڙا وسري، هوتَ ڪيَوَ جي هوءِ،
بئي بول بَهنديس ڪا؟
پِرين تنهنجي پار ڏنهن، قاصِد اچي ڪوءِ،
وري هِت ويهنديس ڪا؟
سچو سِڪَ اوهانجي، هِنيَڙي ۾ هوءِ هوءِ،

ڪافي ١٧

مون ۾ عيب اَپارَ، سَڄَڻ تُنهنجي ٻانهڙي آهيان!

ٻانهن جي آءٌ ٻانهِي آهيان، ساري سپ ڄمارَ.
هُئان هميشه هوتَ سان، شالَ نه ٿيان ڌار.
هِي سِر صَدقي تو تؤن، سِسي ساڻ ڪپارَ.
اوچَڻ ڪنديس اَکيون، پٿر ڪنديس وارَ.
پاڻُ تو ئي تَؤن صَدقي، سِسِي ساڻ ڪپار.
ساهَ "سچوءَ" جو سوگهو ڪِيڙو، رکي ياراڻو يارَ.

ڪافي ١٨

سو ڏاڍِن جو آهي ڏيهُ، جاتي نِينهڙو وو نيڻن لايو!

جاتي پهُچ نه پکيءَ جي ميان، سو سيڻن جو ساٿيهُ.
جي ٿِي وڃان در دوستن جي، ميان، چُمان پيرن ڪيهُ.
جي ڪونيو ڪُهن سُپرين، وڃي پَکڙي ٿَن جي پيهُ.
"سچو" عاشقُ جي آهين، واڍِوڙين وڃي ويهُ.

ڪافي ١٩

پلو، آءٌ تان يارَ سڄڻ جِي، ٻانِهي گولِي آهيان!

آءٌ نماڻِي عيبَن هاڻي، ڏوهَن ۾ آءٌ تان اولِي آهيان.
جيهِي تيهِي آهيان، ڙِي جيڏيون، جانب جِي آءٌ تان جهولِي آهيان.
پَل پَل پُڇَن حال مُنهنجڙو، ڳالهه انهيءَ جي تان ڳولِي آهيان.
هيڏي هوڏي نه وڃان، مُحبن جي آءٌ تان ٽولِي آهيان.

ڏِسُ ”سچوءَ“ ڏي سُپرين، نا تہ چِپَر هِت چولِي آهيان.

ڪافي ٢٠

اَديون اُهي اَڄ آيا، ڏيهُ جَنين لءِ ٿي ڏوريان!

ڏيو مبارڪ سرتيون مونکي، مولا سي مُحب مِلايا،
چرخو ڪيهو آءٌ چوريان؟
در پيهي سي، وو، آئيا، سائين اَلا، جَن لءِ مون وِرهَ وسايا،
پاڻُ مَٿانئن گهوريان!
پَر ڏيهِ ويا ها، وو، مون پرين، واليءَ سي پوءِ ورايا،
تَڪِ ڪيها ٻيا توريان؟
”سچو“ اتي، وو، دوستُ گڏيوسي، ڏينهن گهٽا جَنهن لايا،
وندر ڪنهن لءِ ووڙيان.

ڪافي ٢١

پينر ڙي بيوس، وجي آءٌ پَئيان!

وس نہ آهيان پانهنجي، واڪو ڪَيمُ بيوَس،
مين ديوانڙي ٿئيان.
لوڪُ ساروِئِي سرتيون، روحَ نہ اَچي رَس،
حالَؤن هُڻ مين ڳئيان.
مَڄُ ڏادِو مون سِر آئيو، ڪوئِي نہ اَچي ڪَس،
قابو عَشق ڪَئيان.
بِره واري باتِ ڪؤن، ”سچو“ نہ ڪَري بَس،
مِهٽا ڏيَن سَنئيان.

جهولڙو

(سسئي ۽ پنهونءَ بابت)

١- سَرتيون سپ ٿِيَس صلاحِي،
هوتان راهَ وني پيا راهِي،
چو ٿينءَ ڪَدَ تَنِين جي ڪاهِي،
ڏونگر ڪِيمر ڏسائج ڏاهِي،
حَبَ ۾ ڪونہ ڪَنڌُئِي همراهِي،
تڏهن چَپ ڪرڻ تو چاهِي،
پَر هو اِهڙو امر اِلاهِي :
پيا سپ ويهُ تون وهَم وساري.

٢ - چي ڙي، مون سان مُور مَہ ٿيو مَصلحاتِي،
ثابت سِڪَ رهي ڪا ساتِي،
هاريون هي جا آهي حياتِي،
تن ڪي روهہ رسان ٿِي راتِي،
پائِيِنديس جهَر تَتي جهَنگ جهاتِي،
چاجي چجي پوي مون چاتِي،
ڪنديس وؤڙ سَنديَن ويلا تِي،
اِينديس ساڻ وني يَڙُ ياتِي:
ڏسنديُون هوت مِڙئِي هِڪواري.

٣ - چي ڙي، ويهُ وسار وڃڻَ جي وائِي،
توسان لَعلَن جنهن لَؤن لائِي،
تُنهنجي دل کيڻَن تَنهُن تائِي،
سو اَڄ جاڙَ ڪري ويوءِ جائِي،
ڏيئي ڪَن ٻُڌج تون ٻائِي،
ڊوهن پاس نہ ڊوڙج ڊاهِي،
سُرت صلاحَ تون سَمجهج سائِي،
اِها ڳالهہ اَمرَ ۾ آئِي :
ڏونگرُ ڏورؤن ئِي ڏهڪاري.

۴ - آيل اَڻَ مُلهِي جا آهي،
سا ڪيئن سگ سڄڻ سان ساهي،
ٻيو تان ناهہ نہ هرگز ناهي،
ڏاڍن ساڻُ شَريڪتَ ناهي،
جا پَئي سِپ لاڳاپا لاهي،
ڇِپَر چوهہ اڳيانئُس چاهي،
ڪيچن ڪَڍَ اُها مَرُ ڪَاهي،
ڪٽندي گام تہ پُڄندي ڪاهي :
محض اُنهيءَ ڪي مِيرُ نہ ماري.

۵ - چي ڙي، رَهَ روين ٿِي روڙي،
آڏو پِينگ ٻُجهي ٿي پَوري،
هيبتَ هول هراست هَوڙي،
ڪامِڻ ناهِين اسان ڪي ڪؤڙي،
تُون تَنهن ديس مَ وَڃج ڊَوڙي،
پَرڏيهيءَ جي پُٺِ مَ پؤڙي،
ٿَر ۾ ترسُ اَتئي ٿَڪَ ٿوري :
هِتِ تا ڪانہ گهڙي هِڪ گهاري.

٦ - آ دل آرياڻِيءَ سان اَٽڪِي،
مان جا ريجهہَ اَديون تَنهن وٽڪِي،
هَي هَي گهوري تا هِنَ گهٽڪِي،
رهنديَس ڪِين هِجَر ۾ هَٽِڪِي،
جانبَ ڪاڻ نہ جاڳيس جهٽ ڪِي،
پنيءَ ويلَ وجان مَرُ لَٽڪِي،
ڪنهن جي مهر نہ هَٽڪا ڦَٽڪِي،
هاڻي سر توڙين مون سَٽڪِي :
هِنَ ڪي ڪامَ هَلڻَ ڪوَن ڪاري.

٧ - چي ڙي، سپ پَر سُجَ ڄُلي ٿِي جاڻِي،
پُرڄِهج پَٻَ نہ اَٿيئي پاڻِي،
وسهج تو دل جَنهن سان واڻِي،
سَسئي سو تان ٿِيُئي نہ ساڻي،
ناحق تانگهہ تنهين ڏي تاڻِي،
چو ڪَيَءِ خواب ڪٿِي تو ڪاڻِي،
ڪِيئن ٿِي آبُ اَکين ۾ آڻِي،
جِيلا ڪَرمَ هلڻَ جا هاڻي :
پُڄندينءَ بام پَسِي بَرُ باري.

٨ - جيڏيون جبلَ چَؤ ٿيون جيئِي،
ساجهُر سَنگَ لتاڙيان سيئِي،
گهوريان گهوٽ بِنا گهرُ هيئِي،
سائِي وَسَ وَٽانئُم ويئِي،
رهندَمُ روحُ نہ هِت تَن ريئِي،
وِيڙم دوست دلاسا ڏيئِي،
هِيءَ تان پَلَؤ پُنهونءَ جي پيئِي،

هُن تان ڪامِڻَ ڪيڙس ڪيئِي :
نِياڻُونس وَرُ وئي ويساري.

٩ - چي ڙي، گهورين ڪاڻ، جنين جي گهرڙا،
اَٽئي تَن اَڙانگا اَرڙا،
آڏو تاڪُ نہ ڏيندءِ ٽَرڙا،
ٽِيندءِ زور مَٿي تو ڌرڙا،
بيدل بَس ڪَرائيندءِ بَرڙا،
اوجهڙ ڪوهَ اَٽئي سي ڪَرڙا،
گهائي پيرَ ڪائيندءِ گرڙا :
سَگهندينءَ نارِ نہ وَرُ نِهاري.

١٠ - ثابت ڳالھ سٹو ھِيءَ ساري،
جبل واٽ نہ جيڏيون جاري،
پَرَ پِي بِرھ جنهين سان باري،
سا هَڏِ ماڏي مور نہ مَاري،
ڇا جي وَر وِنگا وَڏَ واري،
تاپِي درد منديءَ دَهڏاري،
توڙي ڪوھ ڪري تو ڪاري،
ڪندو پاڻ پنهون پوءِ واري :
تا پڻ سَرسُ سِڪائِي ساري.

١١ - جيڏيُن ڪَيَس وراٽِين جوڙي،
هُت تو روهُ رڙندا روڙي،
تَنهن جو تابُ نہ سگهندي توڙي،
آڏو مِير مَيائِي موڙي،
رائو ريگَ ٽَرَن ڪوئن توڙي،
سگهندينءَ پيرُ نہ ڪَر ڳَل ڪوڙي،

تون تان لعلُ لَهين ڪِيئن ووڙي،
ڪَنهن جي ڪَامَ ڪَمر چَڏ چوڙي :
بيا تِي ماڳِ مِرُون چوڏاري.

١٢- جيڏيون جَتُ منهنجو آهي جائِين،
آءٌ تان ويندِيَس اَجِ تَنهن تائِين،
آهيان بانهي اُن جي آن ئِين،
پاٹؤن گهتَ پيئَر تِي پائِين،
آن کي پَلؤ ڳچيءَ ۾ پائين،
دَمُ دَمُ دُرس ڪريج دعائِين،
مون کي سَڄٹن ميڙيين سائِين،
ڪيچيڙن کي پَهچان ڪائِين :
بِره جِي باهه ٻَهون ويا ٻاري.

١٣ - چي ڙي، آڏو لَسَ ٻَگهيڙَ ڪن لوڙا،
تَن ڪؤن ڪَنَ ٻَئي ٿين ٻوڙا،
چوهئون چَپُر چِني تو چوڙا،
تاتي ٺاڪَ ٺَڪَر جا ٺوڙا،
سَهمناڪَ سُندا سي سوڙها،
ڏيوَن مارَ مَتي ڏين موڙا،
سي ئِي ڏُرت ڏورَڻ جا ڏوڙا،
ڏينيو ڏنگَ هَٹن تا ڏوڙا :
آهِن هاڙي مَنجهه هَزاري.

١٤ - چي ڙي، چا جي مَستُ مِرون هنئن مارا،
چُرڙين نانگَ چُرن چوڏارا،
سي ئي ورهه اڳيون ويچارا،
هٹندا شينهَن ڏسي شوڪارا،

هو جي هاڙي مَنجھ هاڪارا،
سَرتيون سَنگ نھاريان سارا،
ڪيا جُڪ جانب جي جيءَ جارا :
وَرَ سان ڪانہ ايندي ڪا واري.

١٥ - چي ڙي، هُيَڙِي جي جَتَنِ جِي جا ڪا،
توکي سَمجھ پيئِي چَؤ سا ڪا،
ويَڙَئِي نازِ نھوڙي ناقا،
ڏونگر ڪين اَٽئي ڪي ڏاڪا،
لُوهي لَس وجھندئِي لاڪا،
چِپِؤن چُوھ لنگھندينءَ جھاڪا،
آڏو فَلَڪ فِڪِر آهِن فاقا،
ونگُن وِچ واسِينگن واڪا :
هُت تو پَبُ وِجھي پاتاري.

١٦ - ڪاڪيون ڪامَ تِڪي هُت ڪانِي،
جاڏي جَتَ ونِي ويس جانِي،
سورج آهي نہ تن جو ثانِي،
تاڏي تُرتُ وجان آءٌ تانِي،
چا جي پَبِ نہ هوندس پاني،
چَپَر چوھ اَڳيانئُس چاني،
توڙي بِرھ وِجايس بانِي،
لوچون ڪِين ڪنديَس سالانِي :
اِهو عَرض اَتوَ اِظھاري.

١٧ - جَلَدؤن جَت ونِي ويئي جوري،
پوري چو نہ پرينءَ تَنھن پوري،
ڳاذر هاڻ مَحَل گھر گھوري،

ڏُونگر ڏرڙَ سَگھِين ڪِيئن ڏوري،
عاجِز عام ٿيندئِي، هِت اوري،
ٿَرَ جي پنڌ نہ ٿَڪِيئن ٿوري،
تن کي توڙَ سَري تِي توري،
وجھ مَ جِيُ يَلا ڪَنهن جهوري :
مَرنديءَ گامَ ڪنيو ڪوڪاري.

١٨ - چي ڙي، بيحد ڪِيم ڪِھو بيون باتِيون،
چو ٿيون لَسَ لوايو لاتِيون،
ڪَنهن کي ڪَنڌ نہ اِينديون ڪاتِيون،
رهنديَس روز نہ اِتي راتِيون،
وينديَس سِڪ سَڄڻ جِي ساتيون،
ڏاتَرُ ڏِس جو ڏيندُم ڏاتِيون،
پائِيندس جالَ جَبَل ۾ جهاتِيون،
مُحبن هَس اِهي مَصلحاتون :
هَلِي آ مَردِ ساڻ اُماري.

١٩ - ڪامِڻ مِنَت ڪَريون ڪَنهن ڪيھِي،
سي جَتَ جاڙَ ڪري ويئِي جيھِي،
ڪِيَڙي پُرجھ نہ تو پبِ پيھِي،
ڪا ڪَر ڪاھ تِنين پُٺ تيھِي،
تون تان نِينهَن نسوري نيھِي،
ووڙج وَرُ مَ وِرچج ويھِي،
ڪيائين دُرس ديوانِي ديھِي،
اَول عِشق نِشانِي اِيھِي :
تَڙ ڦَڙ راتِ ڏينهان تڪراري.

٢٠ - ڪيچين ڪَڍَ لڱِي هوءَ ڪَهڪي،
پهريون پُور ٿَڪر سان ٿهڪي،
ڪامڻ ڪوهه ڏِسِي نا ڏهڪي،
اُتي روحَ نہ تنهن جي رَهڪي،
توڙي پير ڦِٽس پَٻ ڦهڪي،
تان پِي نارِ نہ بلڪل نَهڪي،
توڙؤن ڪِين تنهين هَڏَ ٽَهڪي،
اَوجان عاشق اهڙي اَهڪي :
ڏونگر سڀ وڏائين ڏاري.

٢١ - توڙي جهَڪَ جهَڪي ڪئي جهولي،
ٻِي تان ٻولي هَڏ نہ ٻولي،
ڦيريون ڏئي، پِرين ڪي ڦولي،
ڇوهؤن پاڻ ڇِپَر ڪي ڇولي،
گورَن رَند ڏِسِي سِرُ گهولِي،
ڳِڙَ ڳِڙَ ڳوڙها ڳاريو ڳولي،
ڏونگر ڏرڙ ڏکوئِي ڏولي،
قادر شال قريبَن ڪولي :
ڪندو ڪام ٺَڪَر ڪؤن ٺاري.

٢٢ - پهريون ڪانءُ پهاڙَ پُڇيائين،
هِت ڪي وينا هوت هَنڌائين؟
هَر هَر توکي سُرت سڻائين،
ڪي هئا رات توئِي وٽ سائين؟
ڪَر ڳل الله لَڳ اَلائين،
ٻيو هَڏ سور نہ سَنگ سليائين،
مون ڪي مُحبن ساڻ مِلائين :

عاشَقِ هَي هَي ويا آزاري.

٢٣ - پوءِ تان ٿيڙس جبل جوابِي،
پِنيءَ ليلَ لنگهيا بشتابِي،
ساڳِيين سارو سات ثوابِي،
سي سيِ هُئڙا گُل گُلابِي،
وجِندا وِيڙا رات ربابِي،
اصلوءِ اَڙبنگ هئا اَعرابِي،
توسان ڪِيائون خام خرابِي،
اوني عين هئا عاذابِي :
هتؤن ڪاهِ اَڙاه اَنڌاري.

٢٤ - ڏونگر ڏَسُ چُڪيءَ چَڏ ڏيئي،
تو وٽ رات تنين ڪا پيئي؟
آهِ هي وَسَ تنين ڪؤن ويئي،
ڪِي تان لنگهيو سات سنجهيئي؟
هاڻي حال سُڃج مون هيئي،
ويَڙس ڏک وڏو هي ڏيئي،
هُو هُئا ڏاڍا سُپرين سيئي،
جانب آهن منهنجا جيئي :
ماري آهِ ويا آ تاري.

٢٥ - حَجر چَيَس آهي هِنيڙي هاري،
جي تون محبوبن جي ماري،
آهي عشق سَندُءِ آزاري،
وجهج ڳِلِ ڳچيءَ ڪا ڳاري،
مون ڪي تِر نہ ڪج تَڪراري،
پُنِنِ ڪاهِ، نہ ٿيءُ قراري،

اَتئي بِرهہ بلوچي باري،
يَڪدِل ڪانئن مَنگڄ ياري :
ويندئِي عشق نہ هڏ اوتاري.

٢٦ - ڏونگر ڏيرن ڏي ڏس ڪوئِي،
اَوڙي روحَ نہ ٻيو رسُ ڪوئِي،
ناهي ويچاريءَ جو وَسُ ڪوئِي،
لاهي ڪونہ ٻيو ڪَسُ ڪوئِي،
ناهي جانبَ جو جَسُ ڪوئِي،
ڪُني غَم ڏِسِي ڪَس ڪوئِي،
خاطِر منجهہ نہ پيس خس ڪوئِي،
وٺي درد ڦِري ڏس ڪوئِي :
بيٺِي عِشق مَنجهؤن اوساري.

٢٧ - ڇُڪيءَ چوٽ وٺِي ورچاڻي،
وِيڙا وِرهہ توئي سان واڻي،
آندي عِشق تڏهن اورهاڻي،
ڪُنل ڪيچ وجج ڪنڌ ڪاڻي،
پِيٺُئي زُهر منجهؤن گُهٽ گهاڻي،
توکي آندو عشق آڳاڻي،
ڳولج جامُ پنهونءَ گهِر گهاڻي،
هَي هَي لَعلَن ويو لوهاڻي :
هُئڙي جن جي هِيءَ اَجهاري.

٢٨ - هَي هَي ماري عشق اَميران،
وٺي وِرهہ وَڪيل وَزيران،
توڙؤن هِيئن لِکيون تقديران،
بانِهن هٿ ٿيون تقصيران،

ڏاڍيون عشق سنديون تڙ پيڙان،
پُنِيءَ منهنجي بِرهه بَهيران،
هَلَن هُت نَڪي تدبيران،
مون سان سندين سوز سفيران :
ورتُئي ورهُ ڪنهين وَٽجاري.

٢٩ - اَول بابين برهه پَڙهيائين،
تنهن پوءِ سورن منڊِ سَڙيائين،
سَسئي ساڻُ فِراق ڦَڙيائين،
اَصلؤن ڪيچن ساڻ ڪَڙيائين،
جَڙان جيءَ ۾ جال جَڙيائين،
تيلهان متي روهَ رَڙيائين،
مَحبت منجهه مريض مَڙهيائين،
توڙؤن غير خيالَ تَڙيائين :
پيئي هَٿ بِرهه هاڪاري.

٣٠ - هِيءَ دل لالَنُ وِيَڙسُ لُٽي،
وِڌسُ باڻُ بروچَ جِي بُٽي،
وَرَڪؤن شالَ فقير نہ ڦُٽي،
ڏُنگر ڏُک چَريءَ ڪي چُٽي،
ڪيائين ڪيچن منزل ڪُٽي،
آنديُس عِشق گهٽيري گُهٽي،
متو پيرَ ڪرايون ڪُٽي :
هَي هَي ڪيو تِي سَا هُونگاري.

٣١ - وَرَ جا وِرهه پياريَس وَٽِي،
توڙي سسئي سورنَ سَٽِي،
تَنِهن دل ڏانهن نہ مُحبن مَٽِي،

چوکو عشق نہ آهي ڇَتِي،
سُورن سوز ڪِلڻ ڪؤن ڪتِي،
مُحبت ڪانءُ نہ گهايل گُهتِي،
سسئي سوزَ فِراق جي ڦَتِي،
پائين پَبُ پَتولا پَتِي :
روئي ڦوڙائِي جان ڦوهاري.

۳۲ - لونِي بَڪ متي تي لَتِي،
ڊوڙي تيزَ منجهاروُن تَتِي،
محبت مَنِ تنهين جي مَتِي،
وجي ڪيچ وِره مون وَتِي،
گهوري گامَ گهٽيري گهتِي،
ڏکَ جي چِتِ هنيائون چَتِي،
روئي ريتِ تنهين سپ رَتِي،
جاٽي پَبِ سَيو هکَ پَتِي :
عاشِق عِشقَ منجهؤن اُڃنگاري.

۳۳ – هَرٽيُون ڪِيرُ پيارڻ آيس،
ڪِر هَٽِ دانهن ڪري سَپ ڪانيَس،
ڪوڪن ساڻ ڇَپَر سپ ڇانيَس،
ڏُونگر ڏکَ منجهاروُن گهايَس،
ڇُلنگيون عشقَ ڏکن ٻُٽ لايَس،
ٻَالهيون ڪيچ ڪيچيڙن ٻَايَس،
ٻَر ڪي ٻِرهون بازر پايَس :
حِجَر ٻَاريَس ساڻ هُوڪاري.

۳۴ - هَي هَي هوتُ ڪري وِيس هولِي،
تنهن محبت ٻاروچي جِي ٻولِي،

ڏونگر ڇُبوُن پاين ڏولِي،
ڪوهيارَل ڄِي ڀانِهي ڳولِي،
ساٿي پَٻِ پِرينءَ جي ڦولِي،
تنهن تا جانبَ تان جِند گهولِي،
روئِي ڪيائين ڇَپَرَ ڇولِي،
سَنگ ڄِي راهه ڪيائونس سولي :
نيندس ڪيچي نالِ قطاري.

٣٥ - منجهوُن نِينهن هنيائين نعرو،
سُٽندي سير سڙي ويو سارو،
منَ ۾ محبت وِڌس مارو،
ڪيائين واري اتي وارو،
اَندرؤن عشق ڏنس اوڀارو،
ڏيئِي مَٿي سَنگ سَرارو،
ڪائين مانَ ڏسان ڪوهيارو،
محبت ريءَ آهي منهن ڪارو :
”سچيڏنا“ ڪونہ سنياري.

٣٦ - مٿي روهه چيائين روئي،
هيءَ ڪَلَ ڪوهيارلَ ڏئي ڪوئِي،
عاشقِ تنهنجي عشق اندوهِي،
محبت مَنجهه هَلاڪِي هوئِي،
لڳِي لالَن تا لَڙهه توئِي،
توڙؤن سُورَ وِڌائين پوئِي،
ساڻِي تيُس ”سچيڏنا“ سوئِي،
جانبُ آهيس ڄِيءَ جو جوئِي:
قادِرُ ڳڏُ تَنهين سان ڪاري.

٣٧ - هيءَ جا هِنيَڙي ٿي حيرانِي،
محبت ماڌُ ڪَئي مَستانِي،
دلبر ڪاڻ هئي ديوانِي،
باقِي نِينهُن رهيُس نِيشانِي،
ڪيَڙي فوج فِراق جي فانِي،
ڪيائين ساھ سَرِيرُ قرباني،
گڏبُس شالَ جَبَل ۾ جانِي،
ٿيندُس رَحم اُتس رحمانِي :
آئِي هينؤن نِينهن نغاري.

٣٨ - محبت محبوبن جي ماري،
ڪا جا باھ ٻاروچَلَ ٻاري،
ڳالهين ڪيچيڙن جي ڳاري،
ڪيائين جانِبَ تَؤن جِندُ واري،
منجهؤن ذوقَ چيائين زاري،
هِيءَ دل آهي سجڻ تَؤن واري،
ڪُوڪان ڪوھ ڪري ڪوهياري،
توڙي وِرِھ ڪئي ويچاري :
راتيان ڏينهان گهنگهر گهاري.

٣٩ - مٿي روھ ڏسو سا رَمڪِي،
ڪا جا عِشقَ چَڪايَس چَمڪِي،
ڏسِي سُجَ نہ دم پر ڏمڪي،
محبت مُور نہ ڪامِڻ ڪَم ڪِي،
گوندر وِچ گُذاري غَم ڪِي،
هاديءَ جانبَ سان نئين جَمڪِي،
تنهن تان تانگهہ نہ تِر هڪُ تَمڪِي،

مٿس وڄُ وِرِهَ جي چَمڪِي :
تنهن جي شور وِڏي شوڪاري.

۴۰ - چڙهندي چُنج نہ عاشق اَڙڪِي،
ڪا جا فوجَ مٿائنس ڪڙڪِي،
لِڳي لعلَ پُنيءَ سان لڙڪِي،
لِڳيس باهہ بِرهہ جِي پڙڪِي،
جوهَر جوشَ سَجَڻ جي جهَڙڪِي،
رنجيءَ روهہ اُتوُن جا رَڙڪِي،
سارو سَنگُ پيو سَپ سڙڪِي،
ٿَڪرُ سپ پيو تان ٿَڙڪِي :
اهڙو سوز هلِي سينگاري.

۴۱ - جانِبَ ڪاڻِ چڏيائين جايُون،
فوجان عِشقَ اڳيانئُس آيُون،
ڪلان ڪوهَ سَنديَسِ ڪَهڪايُون،
سيئي وِرهہ وِساريُس وايُون،
وجي خاڪَ لِڱن کي لايُون،
تنهن جي سوزَ چِپَر سپ چايُون،
روئِي روهِ ڏنائين رايُون،
پيان پبِ چڙهي جَڻ پايون :
اهڙو عشق هَلي اختياري.

۴۲ - چِپَرُ ڪا نہ چڏي سا چوري،
جنهن تان گهوٽَ اُتَوُن جِندُ گهوري،
جا ڪِي پورَ پرين جي پوري،
هيڪَل هوٽُ نِهاري هوري،
ڳولي تَنين جنين ٿَر ٿوري،

لُؤن لُؤن قابو لڳيس لوري،
هُئڙس جهورَ برابر جهوري،
تنهِن جي هٿ سڄڻ جي ڏوري :
اِنهيءَ ڳالهه وِڏي سا ڳاري.

۴۳ - آهي ريءَ عجيبَ اُٻائون،
اَچي شالَ ڪوهيارل ڪاڻُون،
جنهن سان لوهِ لڏيون هُم لائوُن،
هَي هَي جَت وني ويا جاڻُون،
تنهن تان ڏَس پُڇي تِي تاڻُون،
ننڊر هيءَ جا نال نہ نِياڻُون،
تنهن جِيون زِيلان هُت سُياڻُون،
هِهڙُس ڏونگر حال ڏنائون :
ويچاري تِي تونگِ تنواري.

۴۴ - موتي چاهه پرينءَ جي چائِي،
تَنهن ڪا ڳالهه محبت ڳائِي،
چِپَر سَپ ڪيائين چائِي،
ڏاڍيءَ تِڪَ تَنهين جي تائِي،
”ويجهي آيس“ هُئڙس وائِي،
روئِي روهه ڏنائين رائِي،
گهِٽِن منجهه قلم گُهمائِي،
تان تان اوڏي وَسئون آئِي :
آيُس مُحبُ اڳيون منهن پاري.

۴۵ - ڪُونجن هَٿ مُڪائين روئِي،
دانهن ڏوگهه منجهاروُن ڏيئِي،
سا تان ڪَنِ سَڄَڻ جي پيئِي،

اُتي هليا هوت هَنڌيئِي،
جانبَ جِيءَ گُهريا هَسِ جيئي،
آيس سَڄَڻ پاڻَ سنجهيئِي،
جن جي ڪاڻ ويچاري ويئِي،
وجي ڪيچ اُها ڳل پيئي :
پنهون پِريَن گڏيو غم ٽاري.

۴٦ - سسئي جامُ پنهون هڪُ هو تان،
ڪامِڻ جانب ڳوليو جو تان،
ساڳي پاڻ پنهون هئِي سو تان،
پجي هيءَ ڳجهارت ڪو تان،
ڇاجي ڪاڻ ڪَرين ٿِي ووءِ تان،
ڇپَر ڳولي ٿِي سا ڇو تان،
”سچو“ دَست دُوئِيءَ کان ڌو تان،
ساڄَنُ ڪيئن صَحِي ڪَيو تو تان :
پَر جي عشق اَچِي اوجاري.

۴٧- آهي ”ڪُلِّ شَيءِ“ سو هادي،
”خَلَقَ الْاَشْيَاءَ“ ڪؤن آبادي،
”وَهُوَ عَينُها“ ٿِي آزادي،
واندِي غير ڪَنوُن هيءَ وادي،
لَٿا شَڪ شُبها ٿِي شادي،
”سِري سِرهٗ“ ٿِي اِمدادِي،
جنهن کي سَمجهه تنهين کي تَعدي،
سوئِي مَرد نہ آهي مادي :
سَڀ وِچ صورتَ يارَ دي پياري.

٤٨ - پَنهنجي پاڻَ ڪري تو وائِي،
تنهن تان ڳالهه اها ڳالهائِي،
ڪافر مؤمن صورَتَ سائِي،
انهيءَ رَمزَ ڏنائين رائِي،
جانبَ ڏسُ ڏنو هي جائِي،
"فاَيْنَمَا تُوَلُّوا" آيتَ آئِي،
ٿيڙو اَڄُ بَهاني يائِي،
اَحمد وحي هِڪو هِڪ هُئائِي :
"احمد" "اَحد" هُئا اِسراري.

٤٩ - "عَرفتُ رَبِي بِرَبِي" آيت آئِي،
نوبت "اَنَاالْحَق" وڄائِي،
"اَعظمُ شَانِي" رَمز رلائِي،
ڪِيَرّي "لَو ڪَشفَ" اُجرائِي،
"يَسمَعُ يُبصِرُ" آهي هِڪڙائِي،
"بِلا مِيم اَحمدُ" اِها وائِي،
"اِني اَنَا الله" آگاهِي،
هُئڙي صُورت هِڪ سيائِي،
سوئِي بندو سو مولائِي،
سوئِي هيٺ سو بالائِي :
عالَم اَللهُ مون اِظهاري.

٥٠ - ظاهِر سِڄُ تہ سِي ڪنهن جائِين،
هيءَ پِي رَمز تون دل سان لائِين،
تون تان آئينو ٿي آئِين،
پنهنجو پاڻ ڻي ۾ مُنهن پائِين،
"مَين" کي چوڙ تہ ٿِيون "سائِين"،

يولو مور نہ هن ۾ پائِين،
توکي صَحِي سَچ سُڻائِين،
ڪا شَي ناهي بِنا حق ڪائِين،
”ڪُلُ شَيءِ ناطِقٌ باالحق“ ڳالهہ اِهائي ڳائِين :
هَر جا پاڻَ غَنِي گُفتاري.

نوري

داستان پهريون

١

تون سَمو سردار، آءٌ ميئي مهاڻي آهيان؛
تنهنجيءَ شفقت مِهر جو، آهي ڪو نہ شُمارُ؛
گنديءَ گاندَر گهر ڪان، ڪيو ساري عالم عارُ؛
مٿي تَنهن مَدارُ، تو ساريءَ ڪينجهر رکي.

٢

تون سَمو سائين، آءٌ ميئي مُهاڻِي آهيان؛
مون لَج رهائين، جو پَلءِ لڳيس تانهنجي.

٣

آءٌ ميئي مُهاڻِي، تون سَمو ساري سَر جو؛
قرب منهنجو ڪهڙو، ڄاڻيو تو ڄاڻِي؛
ڪارِي سرِ ڪنيم تي، ڇِڇيءَ، ڪِڪِيءَ هاڻِي؛
راجا تنهنجي راضَ سان، تيس راڻِنِ جي راڻِي؛
تو سَما سِيباڻِي، نہ تہ هيس بيهودي بڇڙي.

٤

ڪلسا ڪلوري، ڪِنَ ڪالورا ڪينجهرين؛
پيهي وجي پَن ۾، ڪَنِ ٻُڪين ٻُوري؛
روز تنِي، ڪي راوَ ڏنهن، تيا چانور آئون چُوري؛
جي هيون اڏوٻَنڌ ۾، سي ڪن ڪپڙا قصوري؛

هيٺ مَٿي ٿَن ٿي، ڍڪيون سالان سموري؛
واسِيا وٿَن ويسَ ۾، هُيَن ڪُهنبي ڪَٿُوري؛
ڇِڇِيءَ ڪِڪِيءَتارِ جي، سي اَپَر عَطوري؛
ٿِي مُلڪين مشهوري، سَمي جي سُهاڳِ جِي.

۵

پيرَ آئون مُنهن نِيرا، پاٽيءَ پوندا جَنِ هِٿا؛
سي اڄ ٻَڏيو وتن سِرَ تي، چاهه منجهؤن چِيرا؛
ماڻِڪَ موتي مُنهَن تي هٿ تَنهين هيرا؛
ڪاتَ سيئِي ڪِيرا، سُگهَڙ سَمي ڄامَ جا.

٦

وَهين وَهلَ لَپيُون، ٿي پيٺ پاريا تنِ جا؛
ڏنيون ڏُٺ ڏُپَ جون، ٿي جهَٻيرن جهپيوُن؛
ڪِڪيءَ خاطِر ڏَٻيريون، ڏُٻَن منجه ڏپيُون؛
جي ڪائِن پَٻڻِ پَپيون، سي چُوريءَ تي چَريون ٿيون.

٧

جي جهاڳيون وتَن جهاڳَ، ميئون ڪارڻِ قوتِ جي؛
سي اعليٰ درجي آنديون، سَمي جي سُهاڳَ؛
مَنچِر مَها وچ ۾، ڪَن رنگيليون راڳَ؛
هُئا حال جنين جا هِهڙا، تَن تي پلي ڪيا ياڳَ؛
ڪينجهُر ٻن ڪنڌين جي، ٿي هٿ اُنهن جي واڳَ؛
هِيرا ۽ ياقوت ٻيا، اَڄ اُنهن وٽ اَجهاڳَ؛
ٻيا پِي لَڪين لاڳَ، تنهن ڏُليُن ڪي ڏيئي ڇڏيا.

٨

بيحد پگوڙيون، هُين ڊولِ نہ ڪنهن ڊونڊيون؛
ناپِي ڏُٺ آئون ڏُپَ جون، ڪن خرارين ڪوڙيون؛
ٻُوريءَ ڦرها ڦَريون، اڇن ملاحيون موڙيون؛
جوڙيون سپ جوڙيون، ڄامَ تماچيءَ تن جون.

٩

ڊولِ نہ ڪنهن ڊونديون، پَر هُيون سَمي جي سهاڳَ تي؛
ڪينجهر سنديءَ ڪنڌئين، ڪَنَ ٿوريون آئون ٿونديون؛
ڇِڪَ جيهون چونديون، ٿو ڄام وهاري وَٿِ ۾.

١٠

هُيون لَڳين ليڙيون، مُنهن نہ موچاريون؛
سي ٿو ڄام وهاري وَٿِ ۾، ڪري ملاحن ميڙيون؛
ٿو پڳيون جوڙائي ڏئي، ڀَهڳڻ تَن ڀيڙيون؛
ونن ماڻِڪ موتئين، تنهن ڪؤن جهَبيون ۽ جهيڙيون؛
توڙي اِهڙيون اَويڙيون، تہ پيِ سَمي ڄام سُهائِيون.

١١

جَن تي پالِيا پيٺَ، ڪُمنَ ڪالورَن سان؛
سي تا تيل ڦليلَ سان، ٿيون مَلائِن ميٺَ؛
ڄام جواهِر جي ڪري، ٿو اُنهن پارِ اُميٺَ؛
ڪَئي لاڪِيڻي ليٺَ، سَمي مير مُهاڻن ڏي.

١٢

هئا وڏا جَن تي ويلَ، ٿي قوت مِليُن ڪين ڪِي؛
خاصين سي خوراڪن تي، تان ڪَن مُهاڻيون ميلَ؛
مِڙي جُهڙي پاڻ ۾، ڪن سيلابين سيلَ؛
پوءِ لاتا ڄام لُطف سان، زبونِن تَؤن ذيلَ؛
تن سي تيل ڦُليلَ، اڄ عطر ڳاڏڻَ اوتيا.

١٣

جَنهين اَڌوبَنڌِ، هُئي عُمر سَيائِي اِهڙي؛
سي سَمي جي سُهاڳ تي، آيون ڏاڍي اَنڌِ؛
تنين جي طولان جيون، پيون هاڪان هنڌو هنڌِ؛
ڏُلِيون ڏوليين چَڙهيون، پيرين پَوَن نہ پنڌِ؛
سَپِ اَنداميين سَنڌِ، جَڙيون جواهِر ۾.

١۴

چولِيون جَن چِڪِ هُيون، اَڄ ٿيون لالين لائُو؛
جُتيون جَڙائو، پايون وتَن پيرَ ۾.

١۵

نوريءَ نادرڄامَ کي، ڪي چَڪايون چاٽيون؛
تنهن کي ڏسڻ سان ڏياريون، ڪنهن ڦِڪَل ڦيراٽيون؛
وٽان سو واٽيون، ته ڏٺي ڏهاڙي اُن کي.

١٦

هون مَڪَ هِڪَ تُرارُ، چار تُرارا موتِئين؛
تنهن برابر نہ ڏيان، توڙي ڏين جال جَوهارُ؛
جو پلءِ پِيڙو هھڙو، مهاڻِيءَ مَٽيارُ؛
تنهن مَرُ ڪينجهرَ يَرِ ڦرارُ، جنهن ڄارو ڄام ڪُلهي ڪنيو.

١٧

تارازيءَ ڄِي توري، مَڪ موتِنِ تي نہ ڏيان؛
ٻيٽا ٽيٽا نہ وٺان، توري نہ توري؛
گهوري آءٌ گهوري، جو ڄارو ڄام ڪُلهي ڪنيو.

١٨

مَڪَ برابر نہ ڪريان، ماڻِڪَ موتِنِ ساڻُ؛
سَمو ڄام سُڄاڻُ، جنهن ڄارو ڄام ڪُلهي ڪيو.

داستان ٻيو

١

مَٿي جَن مُوڙا، هئا ڄارين ڳنڍئين ڳوڏڙئين؛
ٻئنسر ٻئينان زر جا، تن جهاٻا آئون جُهوڙا؛
جَن ٻانهين ڪُلهين ڪِين هو، تَن چُوڙِ تائين چوڙا؛
سمي جي سهاڳ سان، تن ننگن نپوڙا؛
ڪوڙيون ۽ ڪؤڙا، سچا سمي سپ ڪيا.

٢

رنگ ڪاري روُيون، هيون مٽني مَلاحَن ڄِيون؛
سي ڪنيون ڪارَن ۾ آچن، دَرا ۽ ڏُويون؛
جِت بيحد بدبُويون، اُت الله عطر اوتيا.

٣

هڪ دَرا ٻي ڏُوءِ، پيون ڳوجان مارنِ ڳانگٿيون؛
تَن مون ڪِڪيءَ جِي اَچي، برابر بدبوءِ؛
اچي مُشڪ عطر جي، آج منجهانئن خوشبوءِ؛
رنگ سوني جِيءَ رُوءِ، صورت انهين سُوهٽي.

٤

منهن مِٽيءَ ميريون هيون، بيهوديون ٻچڙيُون؛
ڳَهِڻ ڳَهِڻ نورِيءَ ڳَهِنڳِرو، چِم چِم ٿيون چيريُون؛
سمي پاڻ سهاڳ ڏئِي، هِي جي هُنَ هيريون؛
لوهاٽِيون لوريون، پارسَ لڳي سون ٿيون.

٥

پارس لڳي سون ٿيون، لَوهاٽيون لوريون؛
جَهلَ جهُڳَن ڪي ڪانہ ڪا، وَريون ۽ ويريون؛

محلين رَهن ميرَ جي، مُهاڙيون ميريون؛
سمي ڏنا سُهاڳ کي، سَهجَ ۾ سيريون؛
ڪوجهِن مان سهٽيون ٿيون، جهٽ پَٽ جهٻيريون؛
تماچيءَ تيريون، ڪينجهر جون ڪِنيون ڪٽِي.

٦

مُنهن مِٽيءَ ميرا، هئا بيهودا بچڙا؛
سمي جي سُهاڳ تي، ٿيا گاندرَ گُنيرا؛
ڏسو ڏهاڙي ڏئي، ٿو در تنين ديرا؛
ساجهُر سويرا، تا کائِن طعام خوشيءَ سان.

٧

تَرڪو جَن تَريون، ٻيا ڪونئر ڪُڙهيون ڪَچ ۾؛
تَن اَڄ لَڙهان لَڙڪن موتئين، ٻيون سنديون سون سريون؛
زيور اَئون پازيب ٻئا، زري بافَ زريون؛
ڪِينجهُر ٻئِي ٻَريون، اُنهن کي انعام ٿيون.

٨

جَنين ڏُوءَ دَرا، ڪَچين ڪُمَ ۾ ڪُوٽيون؛
سي مٽي پيرين بَرهنہ، هئا گانڊرَ سَئُ گرا؛
اُهي پاهان پاڻ پَرا، ٿيا سمي جي سُهاڳ سان.

٩

جي ڪونئر پَرن ڪُمَ، تن ناتو ناپي سان هئو؛
تَرِن جا تن تار ۾، ٿي رَوان ڪِيا رُمَ؛
پوءِ اچي تماچيءَ ڄام جي، پئي در تنين جي ڏُمَ؛
جي هئا گوشائت گُمَ، سي پلءِ لڳي پَڌرا ٿيا.

١٠

ٻِهَ ڏوڏا جَن ڏاڄُ، قوت جنين ڪُمَ ڪوٽيون؛
انهن جو اَحتياج، ٿو تماچِي ڪيڏو ڪدي.

١١

نہ ڪنهن رُوءِ نہ رنگ، هئا بيهودا ٻُچڙا؛
اَڄ پڻ انهن جي ٿيا، پيرن هيٺ پَلنگ؛
مِياڻيون معافي ٿيون، نہ اَبوابَ نہ اَنگَ؛
پَٽُ اوڍين اَڙٻنگ، سي سَمي جي سُهاڳ تي.

١٢

پوءِ ڪِيُون لَسَ پَلا، تي مُهاڻن ماريا؛
لَکَ هزارين حاڪمين، ٿي ڪاڏا تَن ڳلا؛
ڪُڙهِيون جن ڪَنڌن تي، سي ٿيا لڳي پاڳَ پَلا؛
دمڙي تَن نہ دَستَ ۾، هئا نهريَل ڪين ٽَلا؛
اَڄ مَيئن جي گهر مالَ جا، ٿيا ٿَر ٿَلا؛
پَر هُيڙي اڪڙين ۾، ڪا جا مِيَي ڪَلا؛
ڪينجهُر ڳهُمن لاڏڪِيون، ڪَيون رسَ ڪَلا؛
اڳلا جي سَڳلا، سَمي نانوَ سُجاڻيا.

١٣

حَريران ۽ حُلا، ڏنا ڄام تہ ڄارِنِ وارئين؛
جي هيون اَڌو ٻنڌن ۾، تَن چوتِيون چُوڪُلا؛
ڪينجَهُر سَنديءَ جاءِ تي، تن بنايا بَنگلا؛
اڳلا جي سڳلا، تا سَمي نانو سُجاڻيا.

١٤

ڪينجهُر سنديءَ ڪَنڌئين، رهن پريون جي پَيُور؛
تن ميئن متي آئيا، سالو ۽ سالُورَ؛
چڙهيو سا چَؤڏول، تي حُڪم هلائي حُورَ؛
راتو ڏينهان راءَ جا، ٿيا مَلاحين مَذڪور؛
سي حاضر منجهہ حضور، وهن تماچِيءَ ڄامَ جي.

١٥

تون سَمو سرتاجُ، آءٌ ميئي مُهاڙي آهيان؛
لاڻئي پنهنجي لُطفَ سان، اسان کؤن اَحتياجُ؛
کينجهر سارو تو ڪَيو، مون مييءَ سندو محتاجُ؛
تنهنجو مون ڏنهن راج، مون ڪيهي ڪاڻ ڪُڙم جِي.

١٦

لانگوٺيون لاشون، هيون وَهَ وَهلَ جي وچ ۾؛
سي پلءِ لڳي پوءِ ڄامَ جي، ٿيون خوراڪين خاشيون؛
لَعلَن ياقوتن جون، وَٺن ڪينهن ڪَماشون؛
جن پاسا هِريل پَنِ تي، ٿَن فرشين فَراشون؛
تا پِي تماچيءَ ڪي، ڪن طرحين تلاشون؛
روءِ هيون راشون، پَر سمي ڄام سُهاڻيون.

١٧

هئا خامَ خسِيسَ، ڪينجهُر سنديءَ ڪَنڌئين؛
سي مورائو مَڇيءَ جا، هَمه ڪُل حريصَ؛
تڏيون تنؤريون تن ڪي، پاڻاريون سپ پِيسَ؛
جڏهن ٿِي تماچيءَ جِي، ميئَن سان مجليسَ؛
سي سون رُپي سرسا ٿيا، لَٿن هڪ ٻئي جي هيسَ؛
واتين ڪري ٿو اُن جِي، هر هر ڄامُ حديثَ؛
مهرَ آئون شفقت جي، ڏئي اُنهن کي آسِيسَ،
تَن سان ڪير ڪَريندو ريسَ، جي سَمي ڄام سُهاڻيون.

١٨

جن واتين وَهُ وهَلَ، بانس آئِي ٿي ٻُچڙِي؛
تَن ويهاري وَٺِ ۾، ڪيا شاهه شُغل؛
اُهي چڙهيا پالڪئين، آهي سپُ سَهَلَ؛
جتي جهَٻيرن جهوپڙيون، ٿيا ماڙيون تِت مَحَلَ؛
سمو ڄامُ اَنگلَ، اَچيو اُنهن سان ڪَري.

١٩

چچيءَ جي هُئي چَٺ، تي آئِي عام خلقَ کي؛
وَهِ وجائي وَهَ ۾، ميئي مجائي نہ مَٺ؛
نوري جام تماچيءَ سان، کِلي چڙهِي هُئي کَٺَ؛
سر لاڃو سَرپَٽ، مَلاحِڻَ مشرو ڍِڪيا.

٢٠

جنِين ڦاٽوڙيون هيون، گنديون گودڙيُون؛
تَن پيريون بافتن جيُون، جُنگ ڏئِي جوڙيُون؛
اُجليو اُنهن ڏي وجهي، سون رُپو روڙيُون؛
پانوَ پاسي ميَي جي، ڦناتان کوڙيُون؛
گهوڙا ۽ گهوڙيون، تو وينو ڏيهاڙيون ڏئي.

داستان ٽيون

١

نوريءَ ڪيو نازُ، ٿِي ريجهائي راوَ کي،
نِت نِت ڄام نيازُ، تو اَچيواُنهن جو ڪري.

٢

تون تماچي ڄامُ، آءٌ ميئِي مُهاڻِي آهيان،
ڏنو تو آرامُ، ڪينجهر ٻِن ڪنڌيُن کي.

٣

تنبوءَ جي طَنابَ، اچ ڪُتي ڪينجهُر ڪنڌئين؛
ناد وڄن ٿا نادِري، ٻيا پِي رودَ رَبابَ؛
ڄِتي ڪِڪيءَ ڪوڙَ هئا، قيما ٿِت ڪبابَ؛
وَتن مُهاڻا مستُ ٿيا، ماڇِي بي مهابَ؛
تَن تؤن سڀ حسابَ، موراڻِين معاف ٿيا.

٤

پَلَئہ مون پاتوءِ، تون راڄا لَڄَ رَهائيين؛
سَما سُڄاتوءِ، ڪاملَ پنهنجي قُرب کي.

٥

ڏُٿُ ڄَنين ڏوڏا، پَهرڻَ پاٻوڙا تَنين؛
پينا وَڄن تن جا، گَپَ اندر گوڏا؛
سو پَٽَن جي پينگهُن ۾، تن لالُ ڏئي لوڏا؛
اُهي آڻيون اوڏا، تو وير وهاري وَٽ ۾.

٦

كوجهيون رنگ كاريون، منهن نہ موچاريون اُهي؛
سي كڍيو كالورن ڄِيون، سِر كٽَن كاريون؛
كيئي كٽي اُن جيون، ٿو تماچِي آريون؛
سي اَڄ سالون ڊِڪِن سِرَ تي، كُلهين كِيناريون؛
زور چڙي زاريون، ٿو تماچي تَنِ كي كري.

٧

لاڏكيون لاڏ لُڏَن، كينجهر سنديءَ كَنڌئين؛
كاريون ٽِيون كُڏَن، سَمي جي سُهاڳ تي.

٨

ڏُلِيُن كي ڏولئين، ڄامَ تماچيءَ چاڙهيو؛
لَعلان زمردَ تَن ڏئي، ٿو جواهِر جهولئين؛
زريءَ كَلاباتَ جا، تَن چِكَمَ تي چولئين؛
چِٽكائي چولئين، هيرا لَكان لَكنئين.

٩

هئا لانگوٽِيا لَول، كوجها كنهين نہ كَم جا؛
تَڏي مَڏي كانَ تَن، سي كَن جهَروكين جهُولَ؛
فَرش فُروش اَئون غاليچا، ٿو ڏئي تَنين كي ڻُولَ؛
مَڏيون مال ڏسي اُهي، غمزا هٽن غُول؛
قَدرُ تَن كي كهڙو، جي آهن اولَجَلُولَ؛
پيا اِهڙي منجهہ اَلُولَ، تِن ڄاريون ڄار وساريا.

١٠

كؤنر جَن كُڙهيون، هُيون هميشه هَٿ ۾؛
سي لوڙهن جي لَڙهہ لءِ، ٿي لُڙئي منجهہ لُڙهيون؛
جهُڳَن جهَل نہ اُن جي، كونتلَن كُڙهيو؛
كي وَتَن چيك چُڙهيون، كي تازي طَويلن ۾.

١١

هُيون لَسَ لانگوٽيون، پاڻِيءَ پوندي جن جيُون؛
تَن مِياڻيون معافِي ٿيون، ٻِي ڄَر سَيا ڄوٽيُون؛
اُن جون ڪٽي ڪيتريون، ڄام سَمو ٽوٽيُون؛
جو ميئون ريجهائي راوَ کي، ماڻُن سان موٽيُون؛
گريون جي کوٽيون، تہ پِي پيون پلئہ ڄامَ جي.

١٢

ٿي پُڻ هُوءِ هُپيون، پورهيو ڪَندي پَن ۾؛
لِيڙَ نہ جن لِڱن تي، ٻاهين ڪَنين ٻُٽيون؛
پَلئہ لڳِي پوءِ ڄامَ جي، ڇِيهن ڪانءُ ڇُٽيون؛
اُنهن لانگوٽِنِ لُٽيون، ٿي مُهران لَعلان لاڏَ سين.

١٣

بيهودا بي آب هئا، اڳِي ڪينجهُرَ ڪنڌئين؛
پَلئہ لڳِي پوءِ ڄام جي، ٿيا تنهن جا جوڙَ جوابَ؛
ٻِيا سَڀِ حرفَ حسابَ، مَلاحَن معافِي ٿيا.

١٤

پيرين اُگهاڙي جي گهُميون، تن لڳيون سَو سُتيون؛
سانڍ جڙاوَ جُتيون، ٿي ڏنيون تماچيءَ تن کي.

١٥

مُهاڻيءَ مَرڪُ، جان تماچي ڦُريلُ ٿيو؛
مَتي ميِيءَ گلابَ جو، ٿو اوتي پاڻ عرقُ؛
ڪيائين ڪونہ فَرقُ، پاڻ گڏيائين گاندرين.

١٦

جَنِ مَون ٻُڇڙي باسَ، آئِي ٿي عامَ کي؛
تن سان سَمي ڄامَ جا، ٿيا ايڏائي اِخلاص؛

ٿي عامَ نہ ڏنو جن ڏي، سي ٿيا خاصاً خاصُ؛
عطر عَنبير ڪچور جا، اُهي وَڳين ڏيَن واسَ؛
لَڪين ڪن لباسَ، زريءَ آئون زَرباف جا.

١٧

تون سمو سُلطان، آءٌ ميئي مهاڻي آهيان؛
تون مون ڏنهُن مِهربانُ، مون ڪيهي ڪاڻ ڪُڙم جِي.

١٨

ڪَڍيو ڪالوڙا، ٿي آنڊئون اَڏوبَنڌ ۾؛
جن پيرين لِتَر ڪونہ هو، سي ڪن جڙائو جوڙا؛
تن مُهران سون سَمو ڏئي، ٻيا رُپي جا روڙا؛
ڏيهن ۾ ڏوڙا، ٿئا سَمي جي سُهاڳَ سان.

١٩

ٿِي لانگوٽِين لوڙَ، پيو ڍويو ساريءَ ڍَنڍَ ۾؛
ناپي ۽ ڏُٿ ڏَٻَ جا، آڻيو ڪَنِ اَروڙَ؛
تتي مُشڪَ عطَر ٿيا، هئا جِتِ ڪِڪيءَ جا ڪوڙا؛
سي ڪن ڪِينارئين ڪپڙا، ٻيا جواهِرَ جوڙَ؛
مَٿي ٻَنديءَ موڙ، گهِڙيو تماچِي ٿَن ۾.

داستان چوٿون

١

مَکَ برابر نہ ڏيان، توڙي پَرين موتئين ماڻِ؛
جو مون ڪميڻيءَ ڪاڻ، ڄارو ڄامَ کُلهي ڪنيو.

٢

ڄامَ ڪنيو ڄارو، مُرڪِي مَلاحن جو؛
تيلهان مَکَ مٿي موتِن جي، ڏيان ٽِيڻو ٽُرارو؛
سپ ڪينجهر ڪنارو، مُهاڻن معافِي ٿيو.

٣

موتي مٿي مَکَ جي، وٺان نہ ٻِيڻا؛
پِي برابر نہ ڪريان، جي ٻيڻا ڪِي ٽِيڻا؛
اَسين تا هِيڻا، پَر ڄارو ڄام کُلهي ڪنيو.

٤

مَکَ موتين تي نہ ڏيان، توڙي هُئن پاتون پاتِ،
ڪوجهِي مان ڪَم ذات، پَر ڄارو ڄامَ کُلهي ڪنيو.

٥

پَلئي لڳِي آهيان، آهِيان اَياڻِي،
سَمي سُڄاڻِي، ڄرو ڄامَ کُلهي ڪنيو.

٦

هٿا ٿولا ڪين ٿوٿَ، پر نادر ڄام نوازيا؛
جَن ناپا لوڙهہ ڪَلور ٻيا، تي ڦَڪيائون ڦوٿَ؛
سي اڄ ڪِيا وَتَن خمارَ ۾، اَنئِي پَهرَ اَلوٿَ؛
ڪِينجهُر ٻِن ڪنڌيُن ۾، ٿيا لانگوٽيا، لَک لوٿَ؛
پينگهن آئون سُک آسڻَين، ڪَن جَهٻيرا جهُوٿَ؛
هِڪُ کُلهين ڪونئر سئيل ڪَن، ٻيا منهن لائِن منهن سُوٿ؛

ڇِڇيءَ ھاڻن چوٺَ، ڪيون مَرد مِياڻيون.

٧

جن تي ڦَڪيا ڦُٺَ، تيا ڪُلين قيمَن ھيروان؛
اَڄ تَن دُشالا سِرَ تي، بيون شالون ٻنڌَن ٻُٺَ؛
زمرد آئون ياقوت جِي، تي لَعلين ھيرين لُٺَ؛
سَمي سڀ معافِي ڪئِي، تَن ساٿِن تان سَٿ ڪُٺَ؛
لَتا ڏِيل اُنھن تَون، ٻي ڪُلِي ٽِين چَرَ چُٺَ؛
عيبَ ڏسِي عامَن جا، ڪيائين ڪان اُپَٺَ؛
اُنھن ڄامُ اُڪُٺَ، موتي ماڻِڪَ تو ڏئي.

٨

ھيٺ متي پوتِي، ماڳين مھاڻِن ڪي؛
پاڻيءَ پوندي تَن ھُئي، چِڪَ جيھِي چوتِي؛
اج ڳاندرِ سِر ڳلابَ جي، ٻي عطر عنبر اوتِي؛
مُنھن لَڳُس موتِي، تان جھولي ٿِي جواھِرَ ۾.

٩

ڄارو ڄام ڪٽي، تو مُرڪيو مَلاحن جو؛
زريءَ آئون زرباد لَئي، تِي ڇُڳير ڇَٽي؛
سَھجَون سون رُپا ڏِئي، ماڻِڪَ ميَي مَٽي؛
خِيما خوب قناتان، ھيجَون تِتِ ھَٽي؛
ڳاٽاتي نہ ڳٽي، ڏي جالَ جواھَر تَنِ ڪي.

١٠

تماچِي طُرا، تو سڏيون ٻڌائي اُن ڪي؛
سي شوق وَتن شِڪار تي، ڪنيو زور زُرا؛
ڪُڌائِين ڪُرا، سي ٻنھي ڪِينجُھر ڪَنڌئين.

١١

راتو ڏينھان ڏِپَ، ھو مَرَڪُ مَلاحن جو؛
تي ٻوڙيون وَھَ وَھل ۾، ڪئِي جَھٻيرن جھِبَ؛
ھو روز جَنين جي رِبَ، سي اَڄ ڪُلين حلون ھيروان.

١٢

مُهاڻِيءَ جي من ۾، نہ هو گِيرَبُ نہ گاءُ؛
نيئن سان نازَ ڪري، ريجهايائين راءُ؛
سَمو سَيِنِي ڪانءُ، وَني ويني پاڻ سان.

١٣

هُئِي ويني بازر وچ ۾، هُئا هٿ ڪِڪِيءَ هاٿَس؛
دَرَن ڪاڻ دُبَن ۾، تي يَنَ وِڏا ياٿَسِ؛
هُئي مُهاڻِي ماٿَسِ، پر هِن سان ڪَرم ڪَريم ڪيو.

١٤

ٻيون پِي چار چُري هَليون، ٻڌي دعويٰ دانايُون؛
”هلي تہ ڪِڪيءَ ڪوڙ سان، ڳَچ ڪِي ڳالهايُون؛
مضمون چا هي مَلاح جو، جنهن سان راءُ ڪٽي رايُون!“
نوريءَ اڳِيون نازَ مَون، جڏهن چِٽِ اکيون چايُون؛
تڏهن سُهمجي سايون، ٻوليندَيون ٻاتِيون تيُون.

١٥

لَٿو لانگوٺين جي، پَکي جامُ ڄُلِي؛
مَنَهن مَنَهَنِ پيون مَسندان، جهُڳي پاس جهُلِي؛
ماڻِڪَ ۽ موتئين، چولِي چولِ چُلِي؛
ڪِنجهرُ سي ڪُلِي، جَنِ اَصليءَ ڪنؤن اَهڙو هئو.

١٦

فارغ ٿِيَن نہ فِراقَ ڳؤن، ويجها ڪين وصالَ؛
ڳُم ٿِيڻ ڳؤن ڳم ٿِيا، نَڪا سُرت سنيال؛
اتي قِيل نہ قالَ، ”سچو“ صُمٌ بُڪُمٌ ٿيا.

مارئي

داستان پهريون

١

ساريَم اَڄ سَنگهارَ، جن ڏني مون ڏينهن ٿيا؛
سي لَڪَ لَنگهي پيهِي ويا، پانورَ منجھ پَنهوارَ؛
هَٽِي وينا پَڪڙا، هُتِ سُڪِ ٿي اُجَڙوارَ؛
جن جي ساھ سنيارَ، سي اَڄ پَنهوارَ پَري ٿِيا.

٢

اَجا ڪالهُون ڪالهَ، هُيس مارن گڏ ملير ۾؛
سي ڏينهن وِيڙا گذري، جَڻ منجھ خوابَ خيالَ؛
اڄ پرئين ڪنڌئين پڪڙا، جوڙي وينا جالَ؛
جن جي ساھَ سنيال، سي اَڄ پنهوارَ پري ٿِيا.

٣

تڏهن مُڪئون جيڪَر، مون ڏي خاصا خابَرو؛
لَهَڻ سُڌ سَنگهارِ جِي، نَڪو پانڌِي پنيائُون؛
پَر پَري شايد پنهوارَ ويا، جو سُڌ نہ لَڌائُون؛
پَڪا پانورَ ڪَنڌئين، نئين هيجؤن هَنيائُون؛
چِڏي مُلڪ ملير ويا، هُنَ تَرِ تيلهائُون،
اِئين اُتائُون، تہ هِت ڏَرُ ڏريجو ناھ ڪو.

٤

ڪڏهن ڏيھ ڏنامِ، ٿي ساعَتَ ساعَتَ سومرا؛
مارو ڪالھ ملير ۾، پَر پَري اَڄ پيامِ؛
آهِن ڪينَ اُنهن رِيءَ، اَڪڙيون ۾ آرامِ؛

سَدا وتن سِڪنديون، پَر سانيڻ سُورَ ٿيامِ؛
سي پُٽ ڪين وِيامِ، جَن سان ڳِرهيم ڳالهڙيون.

۵

جي هوند اُتيئي، هئا ماروئڙا ملير ۾؛
سُڌ لڌائون سِگهڙي، حال ٻُڌي هيئِي؛
پَر ٿَر چڙهي ويئي، جيڪُسِ وَسئن ويڙهيچن جي.

٦

پَنهوارن پيغامَ، جيڪَر مُڪا تَڏهين؛
پَر مون ڪان اَڄ پَري ٿيا، ويڙهيچا وريامَ؛
تيلهان مون ڏي نہ آيا، ڏنهن سنگهارَن سلامَ؛
هئا ملير مُدامَ، پر ڪو سانگِن اَچي سانگُ پيو.

٧

هِيءَ وَس چِڏيائون، هُن وَسِ ويا واهَٽِين؛
پَڪا پانورَ ڪَنڌئين، ٽئين عُمَر اَڏيائُون؛
پَٽي اوريان پَڪڙا، وجي هُنَ ٿَر هَنيائوُن؛
پانورَ سَنديون ڪَنڌيون، وجي اُتي واسيائوُن؛
چِڏي مُلڪ ملير جو، ويا ٿَريچا تائوُن؛
اُڪندَ جن آئون، سي اَڄ پنهوارَ پَري ٿيا.

٨

ٿيا پنهوارَ پري، آءٌ ڪنِ ڪي ڏوراپا ڏيان؟
اُنهن ٻاجهوُن مارُئِي، ٿِي مِيان هِت مَري؛
نئين قبَر ڪَري، ڪو اوڏي اباڻَن ڪي.

٩

جي پيڪَن پوءِ پيامَ، سي تا ڏکيا ڏينهڙا؛
هِيئَن نہ يائڻُ ڪا هُيَم، تا ڪي هيئَن ڪندامَ؛
پَرَ وجِي ٿرِ ٿيام، سي سُڌ لَهندڙ سومرا.

١٠

پري ڏينهن پيانِ، جيڪُس سانگِن کو سانگُ پيو؛
پکا پانورَ ڪَنڌئين، ٽرؤن ڏور ٽيان؛
هوند ڏوراپا ڏيان، پَرَ پَنهوار پري ٿيا!

١١

پَري ٿيم پنهوارَ، جَن وري وَرَڻُ نہ ٿيو؛
ڏيان ڏوراپا ڪَن ڪي، ٿيا سِهج ڪاڻِ سنگهارَ؛
عُمَر اُبائون آهِ مون، جو دم تَنهنئون ڌارَ؛
اُهي اَجَڙوارَ، مانَ مِلائي مُون ڌَڻِي!

١٢

پَرئين ٿَر پنهوارَ، جيڪُس وڏو وچِڙُ ڪري ويا،
ڪڏهن ايندم اوڏڙا، سومرا سنگهارَ،
رڻُ چِڏي ريبار، مَن ڪَرن مهڙ ملير ڏي!

١٣

پانورَ پاس پيا، وڏا ڏوٿِن ڏينهَڙا؛
ٿانهر وجي ٿَرَ ۾، ٿَريچا ٿيا؛
لَنگهي ملڪ مَلير جو، ويڙهيچا ويا؛
عُمَر ايڏي پَنڌ تي، ڪنهِين سانگ نِيا؛
قادر شال ڪِيا، مون کي ويجها واهَڻِين!

١۴

اَٿم سارَ سَندين، پَرَ اَڄ پنهوار پَري ٿِيا؛
مشڪل موٽَڻ تَن جو، جي هي لَڪَ لنگهِينِ؛
وري هيج ورينِ، جي سانگِنِ کو سانگ پيو.

١۵

جي لويُون ڏِکي لوءِ، ڪڏهن اِيندا ها اَجڙي؛
اَڄ هٽي پَکا پانورين، عُمَر وينا اوءِ؛
تَن پنهوارن پوءِ، موٽِي اَچڻ نہ ٿيو.

١٦

جي هُوند اُنهِين جاءِ، هِئا اَباڻا اوڏڙا؛
تہ هِنئون اَچي وَسَ ڪِيا، تَن منهنجي اَچڻ لاءِ؛
پَرَ اُتَن عِتاب نہ آءِ، جي توري ٿرِ چَڙهِي ويا.

١٧

جي اوڏا هوند هيامِ، ماروئڙا ملير ۾؛
تہ پڻ پيغام فراقَ جا، مارُنِ ڏنهُن مُڪامِ؛
پَرَ پَرئين ٿرِ ٿيامِ، ناهِ عِتاب اُنهِن تي؛

١٨

لنگهي مُلڪ مَلير جو، ويا پَرئين ڏيهِ پنهوار؛
تَن موٽي اچڻ جِي نہ ڪئِي، اَي سومرا سردار؛
هاڻي ساريو، هِتِ سَنگهار، ڳچَ هِنيانءَ ڳريو پَون.

١٩

ٿيا هُون ڇَڏيائون، نہ جاڻان مُلڪ ملير جو؛
پَکا پانوَرَ ڪَنڌئين، نَئِين عُمَر اَڏيائون؛
اَنَئِي پَهَر اُباڻِڪِي، اُنهِن ري آئون؛
ڪو موٽي ڪائُون، مَنَ ماڻهو مُلڪَ ملير جو!

٢٠

اَڄ نہ حوضين هُوءِ، مارو نانهِ ملير ۾؛
ايندا هئا اَجڙي، ڳليُون ڳنيو ڳُوهِ؛
جيڪُس مِيان پَرَ جُوءِ، اُهي ويا ويچارا واهَڻِين.

٢١

عُمَر اَباڻي پارَ جي، فانِي ڪَيَس فِراق؛
جي هُئا ريجاڻين رَهاڪَ، تَنِ ٿرِ وجي تاڻا ڪيا.

٢٢

تي ڳڏ ڪيَمُ ڳُذران، جَنِين جهانگِيئڙَن سان؛
ڪاتي اَڄ اُهي ٿِيا، سومرا سُجاڻُ؛
ڪاتي پيس آءٌ اَچِي، آهِ اِهوئِي اَرمانُ؛

حَيرتَ ۾ حيران، آءٌ اِنهِينءَ تان آهيان.

۲۳

مُون جاليوسان جَنِ، موتِي تَن نہ پُڇيو؛
حالَ هِنَ جون خَبران، پيون، هُوندن کَنِ؛
پَکا پانوَرَ کنڊئين، توڙِ هنيان اَڇ تَنِ؛
ڏيان ڏوراپا کَنِ، جو سَنگهار ئِي ساٿيھ ٿيا.

۲۴

جيڪس سنگهارَنِ، اُهو ڏيھ وٽِي ويو؛
وري هيج وَرَن، جي سانگِن، ڪو سانگُ پيو.

۲۵

جيڪُس سنگهارَن، وري وَرَڻُ نہ ٿيو؛
عُمَر اَباڻَن، هُو اَڄ ڏيهُ وٽِي وَيو.

۲۶

ويجهائِيءَ لَئہ وِجهُلان، سَندِيءَ اَباڻَن؛
اُهي هميشہ هُئن، جي سُڌ لَهن سڀ حالَ جي.

۲۷

ڏينهَن اُتي جا ڪي، اَڄ اَڇي مون ياد پيا؛
پَهُون پنهوارن جون، صبح ويلي سي؛
اُتيا اَچن آبَ لءِ، مٿي آنھ اُهي؛
هئا اُڏَل جهانگِي جي، تَن سانگن ڪو سانگِ پيو.

۲۸

آريُون اَباڻَن ري، بِئا تان ڪٽندم ڪير؟
هي جي ڳُهَ ڳِچيءَ جا، ظالمَ پانيان زير؛
سَنگهارنِ ساويرِ، مِلان شال ملير ۾!

۲۹

ايندم اَباڻا، ڏُورِ لايا جَن ڏينهڙا،
ڪير سَهندم سومرا، ري مارئڙن ماڻا؟
هاڻي نہ ڄاڻان، تہ ڪا موتِي ملنديس مارئين.

◈

ڪافي ١

سومرا سائين توکي، وو،
ڳالهيون چونديَس آءٌ حالَ جون، هوءِ هوءِ!

عمر اباڻي پارَ ڏي، ڪِرڙ ڪڪوريا ڪي، وو.
ڪوڪَڙ چونديان ڪانڌ سان، پٽ چڙهي پيڪي، وو.
سِگَرَ ڪِيَن سڦڙا، سَئين جا سيڪي، وو.

ڪافي ٢

جاليم جن سان ٿي، وو، تا مارو ڪيڻ ويا:
هوءِ هوءِ حالڙو ڪنهن سان ڳريان!

پَڪا پٿي اُتهون ويا، پَرئين پنڌِ ڪٽي.
راتو ڏينهان روح ڪي، اوڏنهن ڳهُرَ ڳهٽِي.
ڳهڙي جا هِت ڳهاريان، سا ويڙهيچن نہ وٽِي.
جهليان شالَ وڃِي، اُن پَنهنجن جِي بہ پٽِي.
مون من ماندو مارئين، جاٽي هڪ ڏٽِي.
پڪا پانورَ ڪنڌئين، هو وينا حال هٽي.
جدائيءَ ڳون جهانگيئڙن جي منهنجِي بابِ بٽِي.
”سچو“ سنگهارن جا هِت وينِي ڳڻ ڳٽِي.

ڪافي ٣

ڪانگل ڏج سنيهڙا، مان ويراڳڻ آهيان!
اوهان ڀاجهُون آءٌ ڳهٽيري، مَحلَن ۾ مُسجان.

قسمت قيدالماء جي ايرادي آهيان.
چانور چا چورمان، آچن نِت نوان.
ڏونرا پُسيون ڏيهه جا، ساريون هِت رئان.
زهر پيالا سوز جا، اوتيون آءٌ پيان.
اوهان ٻاجهون سپرين، مَران آءٌ ڪِي جيان!
ڏڪن ڪارڻ ڏيهه ۾، نِپايَس اَوهان.
”سچو“ اڪڙين مؤن، ميان، هاري رتُ رئان!

ڪافي ۴

متان منڌ مارُن تَون، وهين آسرو لاهي!

ٻَندُ تُنهنجي بابَ ۾، اَصلَ ڪؤن آهي.
سَڱُ اسان جو سومَرا، چِنَڻ جيهو ناهي.
پِرِين نِيندا پاڻ سان، سِگر ڏي ساهي.
نِيَرَ هِي جي نِينهَن جا ڪير سگهي لاهي.
رکج منهن ملير ڏي، ناهه نہ ٻِيو ناهي.

ڪافي۵

وري آءُ وطن، منهنجا ساريون نيڻَ سِڪَن،
- موٽ سلامت سپرين!

اڪڙيون اوهيرا ڪَري، واٽ ڏسيو وجهلَن.
پِريَن پرديسن لاءِ، جهوريءَ نيڻ جهِجَن.
عمر اَباڻي پارَ ڏي، وجون ٿيون چمڪَن.
ميڙائي جا مِينهَڙا، ويجهو شال وَسَن.
الله آندا مون پرين، دارون درد مندن.
”سچل“ سِڪَ سبيل ٿِي، پارئون جا پِريَن.

ڪافي٦

مون تان چيو تو اڳهين، نہ تون دل ڦاساءِ!

آهون دانهون چو ڪَرين، سَبَر سيڻ سَنداءِ.
ڪُڇ ڪنهين سان ڪينڪي، ٻولِي ٻي نہ ٻڌاءِ.
وڇڙيا ڳُڏُ ڳڏي پرين، ڪو والي ورق وراءِ.
ٿوري گهٽي ڏينهڙين، ڪندءِ ماڙ خداءِ.
سانگِي ويڙا سانگ تي، پنهنجي سانگِ سُٺاءِ.
پاٽُوُن جاٽِي پِريت مؤن، ڪوهہ ڪَرين هاءِ هاءِ.
”سچو“ سُپرينءَ لاءِ، ڪوڙين ڪانگَ اُڏاءِ.
تو پئي ساريو جن کي، تنِ پِي سِڪَ سندياءِ.

مارئي

داستان پهريون

١

عمر اَباڻن ۾، لَڌمَ لائون لالڙئين؛
کُھ موتِي مالَھڙئين، حال گھوريا هِن حالَ تي.

٢

جو ڏاڏاڻو ڏيهُ، مُونهؤن مور نہ وسري؛
سو ڏاتَر لَئہ ڏيکار مُون، سومرا ساڻيهُ؛
ريءَ پنهوارن پَرڏيهُ، هِيءُ مِڙيوئِي پائيان.

٣

ڏيهہ ڏاڏاڻي، شل سِگھي ويندِيس سومرا؛
مون کي ماروئڙن ۾، چڏ عمر اُماڻي؛
ڏينهن گُذري ڏکَ ۾، تو چاڻيندڙ جائي؛
سُکَ ڏُکَ سنديون ڳالهڙيون، وجي اوريان اَباڻي؛
نہ تہ سُڌ لَهندڙ سِگھڙا، اَللهُ اُهي آڻي؛
جو هُن بِنا هاڻي، گھَڙي هِت نہ گھاريان.

٤

وَس نہ وِساريامِ، سُرها وَڻ ساڻيهَ جا؛
اُهي هيڪَند ڏينهڙا، تي گڏجِي گذاريامِ؛
ياد ڪيون سي ڪيترو، سانگِي سنياريامِ؛
اوڏنهن اُڏاريامِ، ڪَلَ لَهڻ لَئہ ڪانگڙا.

٥

جهڙِي هُيس مَلير ۾، جي هِت ٿيان تِهڙي؛
پَرَ ڳالهه ڪَريان ڪهڙِي، جو قابو رهيسِ ڪوٽَ ۾.

٦

هُيس ڪير ملير ۾، هِت تِي آيَسِ ڪيرَ؟
جيڪُس پيڙمَ پيرَ، فقط لَڱ فِراقَ جي.

٧

ڪاٿي آءٌ هُياسِ، ڪاٿي آيَسِ سومرا؟
هُتان هلي هِتِ اَچي، پورَن منجهه پياسِ؛
هنجن هابُ ڪِياسِ، وڇوڙي جي ڏينهڙي.

٨

شال نہ رهن ڏورِ، هُئن اَباڻا اوڏڙا!
ميان تَن ريءَ مور، مون هِت جالَڻُ نہ ٿئي.

٩

ڏوتِي ڏورئون ڏورِ، عمر اَچ مون ڪي ٿيا؛
سُمهَڻ جاڳَڻ سورِ، مون گذارَڻ آئيو.

١٠

جڏهن آءٌ جاياسِ، ڪنهن وتِي، وِهَ جي نہ ڏني!
جڏهن سامياسِ، تڏهن آيَس اوراڻَن ۾.

١١

هي سامائِجڻ گهوريو، جنهن بت ڪَيو بيرؤن؛
وجي شَلَ ويڙهيون، ڏِسان ڏوٿيَڙن جون.

١٢

ڏني ڏوٿيَڙن ڪي، گهٽا ڏينهن ٿيا؛
جالڻُ جُدائِيءَ ۾، جيڪي پَلَڪ پئا؛
سي وٽواند ويا، سارا سنگهارن ري.

١٣

هُت تا لوءِ لُڇَن، سُٺِي ڳالهيون سومرا؛
پيهي ڪِئَن نہ پُڇن، جي هُئَن اَباڻا اوڏڙا!

١۴

پاڙو پاڙي ساڻُ، شَلَ هُئان اَباڻن جي؛
پکي تَن جي پاڻُ، آءٌ تا سُکيو پائِيان.

١۵

مون کي رَبُ رکي، شل پَردي ساڻ پناهَ ۾!
تہ هئان منجهہ پکي، عُمَر اَباڻَن جي.

١٦

پَردي منجهہ پناهَ، مون کي رَبَ رکيج!
اُکندِ هِن اَرواحَ، آهي اَباڻَن جِي.

١٧

ڏِسي کيٿَ کٺِي، ويا ماروئڙا ملير مَون؛
پَکا پانوَرَ کنڏئين، وينا جالَ هٽِي؛
اڳي پنهوارن پاڻ ۾، تي اِها ڳالِهہ ڳٺي؛
هِت رَتِي رهَڻ ناهِ ڪا، جاٽي هِڪُ ڏٺِي؛
جا عادت زور ظلم جِي، هيءَ حَمير وَٺِي؛
رَعيت جي رَنجڻ جي، تيس گهُر گهَٽِي؛
هاڻ بَرسَر هِيءَ بَٽِي، سنگهارن تي سومرا.

١٨

پَلَڪ نہ تيان پاسي، شَل عمر اَباڻَن گوِن!
گڏُ گڏين ها سي، سين سان سي سومرا.

١٩

ڪاڏي اَچ رهي، آءٌ ڪاڏي اَباڻان؟
هاٽي نہ جاٽان، تہ کا موٽي مِلنديس مارئين.

٢٠

اَجا نہ آيا، سنگهارا ساٿيھ جا؛
ڏينهن جهَجها لايا، پانوَرِ پنهوارن پاڻ ۾.

٢١

جيڪس نہ آيا، سنگهارا ساٿيھ تي!
نہ تہ ڪيتن خابرو، تڏڙهئين هَلايا؛
تن ڏينهن وڏا لايا، وڃي پانورَ ڪنڌئين.

٢٢

وڃن تامَ پري، شل اَباڻَن اوڏي هُئان!
جو سُتِ لَهَن مون سِگهڙي، ذري منجھ ذري؛
اڪيون آب پَري، ٿي ويجهائيءَ لئہ وجهُلان.

٢٣

بيوسِي آهيان، هِن ماڙن ۾، مارو!
وِساري ويهي رهيؤ، جِڻ منجهانئِوَ ناهِيان؛
لالچ نہ لاهيان، پَسَڻ پَنهوارَن جِي.

٢٤

موٽِي شال اَچن، ماروئڙا تہ مَليرَ ۾!
اَچڻ سندي تا ان جي، ڪَر پوي مون ڪن؛
تا سيپئي سُک ٿين، گوندرَ وڃن گُذري.

٢٥

ڏوراپا ڏيئي، ڪنهن هَٿ مُنجان مارُئين؟
تہ وساري ويهي رهيَوَ، حال بِڏي هيئي؛
مِڙي اَچو مون گهرين، آهيو جهانگيڙا جيئي؛
جي آهيو اتي ئِيِ، تا لَهو سُتِ سنگهار جي.

٢٦

موٽي ماروئڙن، سُتِ نہ لڌي ساهَ جي؛
لاهي چِڏيو دل ڪؤن، اَديون اَباڻن؛

ڪنهن ڳُٽؤن سنگھارن، جيڪُسِ ويڙسِ وِسري.

٢٧

ڪي ڏينهن هُيس قرار، مارُن ڳڏ ملير ۾؛
درد نہ هو ڪو دِل کي، هُيسِ مِٺَن ۾ مختيار؛
ريءَ اَباڻن آرِ، هاڻي ڪنديس ڪَن سان.

٢٨

اَڄ ساريم سنگھاري، جَنَم لنگھايَم جَن سان؛
هيءَ وڇوڙي تَن جي، ميان هِت ماري؛
عمر سيا مون سانگئين، ٿِي ڳڏِجي گذاري؛
منهنجي پار پنهوارَ جي، آهي تاڪون تياري؛
هاڻ لکي منجهان مارئين، هِيءَ حقيقت ساري؛
ڏينهن هيترا ڏوتيو، ڪِيئن اوهان وِساري؟
جيڪُس ڏُرئون هُئِي ڏاري، تيلهان ويَڙَوَ وِسري.

٢٩

منهنجي مَن ميان، هِن ڳالهيون ماروئڙن جون؛
ڏُت ڏاڏاڻي ڏيهَ جو، وڃي خوشِئون هُتِ ڪِيان؛
ڪائِي ساعت سومرا، جهانگِن ري نہ جِيان؛
وڃِي تر ٿِيان، شَلَ سنگت سنگھارن جي.

٣٠

ويڃها جڏهن هُئام، ماروئڙا تہ ملير ۾؛
تڏهن ڳالھ احوال جي، تَن ڪَنين ڪين وڌام؛
هاڻ وڃِي ترِ ٿيام، اُهي سڌ لهندڙ سومرا.

٣١

ٿيا پنهوار پَري، آءٌ ڏيان ڏوراپا ڪن کي؟
وَهندو شالَ وصالَ جو، ڪو پڻ واءُ وري؛
نَئي ڳڏ ڪري، سو مون کي ماروئڙن سان.

ڪافي ١

مارن ڏي آءٌ وڃان وڃان! هادِي اَللهُ، الو پلو!
لاوان لهنديس ڪيت پنهنجي سان.

سرتيون ٿينديون مون ڇَجان ڇِجان.
ڪَڍِ بندياٽي بند مؤن، ڪُرف ڪڙا تِي پَجان پَجان.
واتَ جنهين ڪؤن سانگِي ايندا، سائِي وات مان وجان وجان.
”سچو“ سائِل آهي اوهان جو، سِرُ سائينءَ اڳِيون سَجان سجان.

ڪافي ٢

لَڄايان نہ لوئِي، وو،
عمر آنديم جا اوڏاهون!

جي تا ملڪَ ملير ڏنهن، قاصِد اَچي ڪوئِي، وو.
سارو سنگهارَن ڏي، حال منجان روئِي، وو.
وجهان پَرنديءَ باه ۾، شالون پَٽ سيوئِي، وو.
ڪتِي ڱنيَم ڪِيئن جي، اَڌو بَنڌ جا هوئِي، وو.
آنديم ڪٽِي ڪوهَ تؤن، آب پَري اوئِي، وو.
پِيَڻ ڪاڻ پنهوار جي، گلي مُون تان ڍوئِي، وو.
اهڙي اڳِي ڪنهن نہ ڪئي، جهڙي ڪيڙي توئِي، وو.
مون سان مدد ني ڪندو، ”سچو“ صاحب سوئِي، وو.

ڪافي ٣

وينا منهنجيون ڳالهيون ڪن،
هُت ماروئڙا ٻہ ملير ۾!

عمر آنديئي مارئِي، تاسف ڏيئي تَن.
سَدا آهن سومرا، مارو منهنجي مَن.
مون جيڏيون ملير ۾، چانگن پاسِ چڙن.
چِڏي پانور ڪنڌيون، مَنَهيون اوري اَڏن.
”سچوءَ“ جي سَريرَ ۾، ويڙهيچا ٿا وسن.

ڪافي ۴

غم ۾ ڪِيئن نہ گذاريان، اَديون، تن وچؤن مون کي ڏينهن پيا!

ميان مُلڪَ ملير ڏي، ڪنيو نيڻ نِهاريان.
پَڪا پنهوارن جا، ساعِت ساعِت سنياريان.
راتيان ڏينهنان روح ۾، ساهيڙين کي ساريان.
وَسُ جي هو ڪو منهنجو، گڏ هُنِ پاڻ قطاريان.
پَت پنهنجِي پاڻهين، پنهوارن سان پاڙيان.
ياد ڪيو سي ڳالهيون، پنهنجو پاڻ تي ڳاريان.
موڪل ڏينم مٿين مِڙان، گهڙي هِت نہ گهاريان.
ٻَڪَر ٻاٻاڻن جا، چَهرائيءَ سان چاريان.
جي مون روحَ رڳن ۾، ويڙهيچا نہ وساريان.
جا لوئِي آنديَم لوءِ ڏنهن، عمر شال اُجاريان.
حال پَسي هِيءُ پانهنجو، ماروئڙن لڳ ماريان.
پَٽ پٽِيهَرَ گهَوريا، طولَ پايان تلواريان.
ڪَرَ لَهَڻ لَئہ ڪانگڙا، اوڏنهن روز اڏاريان.
”سچو“ سنگهارن کؤن، هِي سِر هڏ نہ واريان.

ڪافي ٥

شالَ نہ وِسارين، مارو مون کي، شالَ نہ وِسارين،
- درد جنين جو آهي دل کي!

اَنئِي پَهر اوڍهون، نيڻَ تا نهارين.
پَهون پنوهَرَ پانهنجا، ويجها وهارين.
جوڙُ اسان جا جهوپڙا، ماڙيون ٺيون مارين.
هَردم طلب جون تَن ۾، تارون تنوارين.
سنگهارن جون ساه کي، ڳالهيون ٿيون ڳارين.
”سچو“ سارين جن کي، سي پِي تو سارين.

مارئي

داستان ٽيون

١

جهانگيئڙن لَءِ جِيءُ، هِت عمر آهه اُباٽڪو؛
ٺِئي گڏائج اُن سان، حال منهنجو تا هيءُ؛
سانگيئڙن ۾ سيءُ، آهه اَجا توڙِي تانهنجو.

٢

ڪونہ وري آيو، ماڙهو مُلڪ مَلير جو؛
جو ڪِيئن جون ڏئي خبران، ساڻِي سَوايو؛
ڏورائيءَ ڏوٿِن جي، هيءَ مون کي مُنجهايو؛
ميان ماروئڙن جي، هِت طعنن تپايو؛
ڪر سومرا سايو، تہ وڃان ويڙهيچن ڏي.

٣

قاصد آيو ڪونڪو، ۽ ڪو نہ لکيائون خطُ؛
جيڪُس هُيس ڪينڪي، ريگستانِن رَٽُ؛
پنهوارن پاهَٽُ، تيلهان مون سان نہ رکيو.

٤

قاصِد آيو ڪونہ، ريگستاني راڄَ ڏهُون؛
جو تو مون کي تارِ ڪيو، سومرا ۾ سونَ-
ليهہ پتو روحَ کي، هُت هَي هَي جيڪس هو نہ!
چيهون هِتي چونہ، ٿيان اَهڙن عتابن سان.

٥

پنهوارن پيغامَ، اَڄ ڏِئِي مُڪا مُون مَٽِين؛
”ڪڏهن آيا ڪينڪِي، تو ڏنهن هِت سلامَ؛
”ڪائِي اتي محفوظُ ٿئين، طرحين طرحين طعامَ؛
”پيرُون چوندئي پَٽَ جا، تي ڪڏهِن لاڙيو لامَ؛
”ڏسي عيش اِنعامَ، اَڄ اُهي ويلان وِيَڙئي وسري!“

٦

پَري ٿين نہ شالَ، هُئن اوڏائِي اَجڙي!
اُتي ويني اُن جا، اَتم خوابَ خيال؛
سدا سانگيڙن جِي، مون ڪي ساه سنڀال؛
هِتِ مون ههڙا حال، هُتِ عِتاب اُنهن جا.

٧

عمر مون ڏي آئيا، اَباڻئون عتاب؛
”تيئن اتي تون مارُئي، ڪائِي خوش ڪبابَ“؛
هِت مون اکيون پنهنجيون، جهليون روئِي آبَ؛
جهوريَس هِن جواب، ويڙهيچن وساريو.

٨

مُنجن هِيئن چَيون، مون ڏي مارو، سومرا؛
”وجي عمر ساڻ تو، ڳالهيون ڪالهہ ڪيون؛
”سي پُٽ پنهوارن ۾، پَڏر هَتِ پيون؛
”اِهي پَچارون تانهنجون، ويڙهيچؤن نہ ويون؛
”ڪيتن هاڻ ڪنيون، پڪيُون ملڪ ملير مَون.“

٩

ڪو نئين نِياپو، منهنجو ماروئڙن ڏي؛
”مون ڏي اَوهان موڪليو، ڏيئي ڏوراپو؛
”تہ لوئِي لاهي سِر ڪَيُئي، سونَ رُپي ڇاپو؛
”مون ڪؤن وسري ڪين ويو، آهي جهڻ اُهو جهاپو؛
”اِينديَس سِگهي ايڏهين، لاهي لاڳاپو؛

مولئي ميلاپو، ڪندو سِڱهڙو سنگهارن سان.“

١٠

آءٌ پُڻ چا تہ چوان، موتِي ماروئڙن ڪي!
”هَئي هَئي هِن جي حال جِي، ناهي ڪَل اَوهان“؛
هِت اُنهن ري سومرا، نِتُ نِتُ سورَ نوان؛
پَڪي شالَ پهان، مان وجي پنهوارن جي.

١١

ڪٽي ساڻ ڪتِي، جا آنديم مُلڪَ ملير ڏنهن؛
سا اَڄ توڙِي تا سِر توڻن، لَحظو ڪين لٿِي؛
لوئِيءَ سنديءَ لَڄَ ڪوڻن، مون ڍِڪيا پٽَ نہ ٿي؛
هِت سُورن آهہ سَٽي، اَئين ٿيون ڏوراپو ڏيو!

١٢

ايڏانهن اِينداياس، ڪنهن مهل موچاريءَ ماروئا!
جا لوئِي آنديَم لوءِ ڏنهن، سا چِن نہ ڇڏينداياس؛
توڙي ٿَهباران ٿِيئي، تَہ بہ مور نہ مٽينداياس؛
اَچي ڏوٿيڙن ڪي، اَچا ڏوراپا ڏينداياسِ؛
تہ ڪيئن وِساري ويهي رهيو، ٿوراهِين ٿينداياسِ؛
مَنهيون، مَنهَن سان اِتي، آٽي اَڏينداياسِ؛
ڳالهيون ڳرهينداياس، سرتن سان ساٽيهہ ۾.

١٣

الله اَباڻن سان، مون ڪي ڳَڏُ ڪرئين!
جي ويا ٿَر پَرئين، سي موٽي آڻ ملير ۾.

١٤

عمر اَباڻن ري، آءٌ تان ڪوجهِي آهيان؛
هيءَ لوئِي نہ لاهيان، جا آهہ نِشانِي اُن جِي.

١٥

جا اَباڻن ڏني، سا لوئِي هَڏ نہ لاهيان؛
ڪندِيس ڪين ڪِني، وني ويندیس ويڙهہ ڏي.

١٦

عمر ڏيھ اَباڻي، مون چڱا ڏينھن گُذاريا؛
هِت اَچي هاڻي، پيو هِنيڙو هَلاڪت ۾.

١٧

عمر اَباڻؤن وچڙي، ڪنھن اعراضي آندياس؛
وجي خوشيؤن ڪائيندياس، پَڪا پيرون پانھنجا.

١٨

ڪائِي پلڪَ پَري، شال عمر اَباڻؤن نہ ٿيان!
ذري منجھ ذري، هُئن پچندڙ حال جا.

١٩

جڏهن هُيس اَباڻين، مَحل نہ ماڙيون مون ڏٺا؛
لَئي ۽ لاڻين، هيون پيهيون پنھوارن جون.

٢٠

ڦَتِي ڦوڙائِي، آءٌ مِيان ماروئڙن جي؛
ڏنيون مون ڪي تو هتي، آهن ماڙيون جوڙائي؛
ويهان وچ نہ انهين، ٻُڙو ٻوڙائي؛
هِن هنڌن ۾ سومرا، تو لکيو لوڙائي؛
جنھن آندم ٽوڙائي، پکن مؤن تہ پنھوار جي.

٢١

ريگستاني راڄَ جِي، آءٌ ڳالھ ڪريان ڪيھِي!
ڪَنِ پچارون پاڻ ۾، سي واريءَ تي ويهي؛
تہ ”ايندي ماروئين مارئِي، شل پَکن ۾ پيهي“؛
اُڪنڊ مون ميلاپ جِي، آھ جهانگن ڪي جيهي؛
منهنجي تن تيھِي، آهي سِڪ سنگهارن جِي.

٢٢

مان اُنهن ڪي ساريان، هو ٻِي سارن مون؛
جي راضي ٿئين تُون، ڏي موڪل ماروئڙن ڏي!

مان اَباٹن ساريان، هُت اَباٹا سارين؛
واٺان نِهارين، منهنجي اَچڻ سنديون.

◈

ڪافي ١

پَلپَل پونم پُور، عمر تن ماروئڙن جا.

دمدم منهنجي دل ۾، مارُن جا مذڪُور:
سرتيون سورن جا.
سانگيڙن کي سدا مان ساريان، هنيڙي هونم هُور،
پل پل پنهوارن جا.
منِ مَچائي ”سچو“ ويا سانگِي، دونهن جا دستور،
خاصَن کورن جا.

ڪافي ٢

پاڙيچون نِي پِرين جو، مون کي پُور اڄ نِي پيو.

انتر جنتر مَون ٿي، هَي نيهڙي نيو.
جيڪي چيو نجوميءَ، سو تا صحيح ٿيو.
چرخو پَجي چيهاڙيون، مون ٿي ڪاڪيون ڪَيو.
هِن جان ٿئي جميعت، لالَن جي پائي ليو.
ڪو ڏس اچي پريئن جو، هِن ڏاهه کي ڏيو.
جي در اچي سو دلبر، تا جيءُ ”سچوءَ“ جو جيو.

ڪافي ٣

مارو مون کي نہ وسارين، آهيان اُنهن جي! ميان.

درد جنين جو دل کي، ڪَرم سين اُڪارين.
اٺ ئي پَهر اوڍين، تا نيڻ نهارين.
هردم طَلب جون تَن اندر، تارون تنوارين.
”سچو“ سارين جن کي، سي پيي تو سارين.

ڪافي ۴

هلي ههڙي حال، ميان،
وڃي ڏوٿن کي ڏسان!

پيڪَن مون پهچائين، پلا پنهنجي پالِ.
منهنجو ماروئڙن ريءَ، جِيڻ آهي جنجال.
ههڙي وڇوڙي جي، ڪنهن سان ڳُرهيان ڳالهہ.
هُئڻ سدا خوش سومرا، مارو پنهنجي مالِ.
”سچوءَ“ جي تہ سَرير ۾، مارن جِي آهہ قالِ.

ڪافي ۵

ڏوٿن ڪؤن نہ ڏور، آهيان جيڏيون.
آءٌ اوڏي ان کي! سائين الا.

ناهيان ٻاهر تن ڪؤن، ميان، هڪڙوئِي دم دور.
”اَلاِنسانُ سِري وَاَنَا سِرهُ“، دوسن جو دستور.
هِي مڙيوئِي آهي تان، ميان، مارن جو مذڪور.
”سچو“ سا پُڇ ڳالهڙي، ميان، مارن جِي مَستور.

مارئي

داستان چوٿون

١

تون حمير هِنِي، آءٌ تورياڻِين آهيان؛
جا لوئي آندم لوءِ ڏنهن، وينديس ساڻ وني؛
ڪڏهن تيندي ڪانہ ڪا، مانهوءَن شال مَنِي؛
ڪتابت قولن جي، مون ڏي پنهوارن پَني؛
هيءُ بندُ بندياڻِيءَ ڪي، هو لکيو رات چَنِي؛
اُن سانگِن ڪاڻ سَنِي، مون مڙيائِي سومرا.

٢

ڪو بِي خيال نہ هومِ، هُيس مارن ساڻ ملير ۾؛
جان وچوڙو سومرا، ڪوءَن ٿريچن تيومِ؛
قسمت قيدالماء جي، ڏِسي ڏور وڌومِ؛
تڏهن وڏو قدر پيومِ، هَي "سچو" هيڪاندِ جو.

٣

وينا ڳالهيون ڪَنِ، ماروئڙا ملير ۾؛
تہ "اِجها ايندي مارئِي، وري هن وطنِ!"
ايڏي اُڪندِ آهي، مُنهنجِي جا پُنِّ جَنِ؛
آءٌ سگهي سان تَن، وجي گڏ گذاريان!

٤

قَرابتي ڪاتي تيا، آءٌ ڪاتي آئِي!
قسمت قيد ڪتي ڪيو، آءٌ ڪتي جائِي!
آهي منهنجي روح ڪي، ريءَ مارُن موڳائِي؛

اَنئي پهرَ اُنهن جِي، وات اَتم وائِي؛
گهٽي مدت مونجهه ۾، مون پڻ لنگهائِي؛
مَنَ سِگهڙي سنگهارن جي، ڪل پوي ڪائِي!
تہ ڪي آهِن آرامي اُتهين، جهانگيڙا جائِي؛
ڪِي ويا مُلڪ ملير مَون، ڪري اَجائِي؛
وجي پانورَ ڪنڌئين، وينا وهٽائِي؛
اُتي تازا توانا ٿيا، ڏُٺ ڏنؤرا ڪائِي؛
ڪر سومرا سائِي، جئن ٿِيَن آسودا آجَڙي.

٥

جن گڏ گذاريوم، سڀ ڄماندر سومرا؛
اَچي پَري پَيَس اُن ڪؤن، مُونجهه اِنهيءَ ماريوم؛
ساريو سنگهار جي، ڳالِهن هِت ڳاريوم؛
جو مارو محرم حال جو، سو پڻ سنپاريوم؛
ڏيهُ ڏاڏاڻو ڪَڏهين، وار نہ وساريوم؛
نِتُ نِتُ نِهاريوم، پَنهوارن جي پارَ ڏي.

٦

اَج پڻ ٿِيمُ اُداسُ، هِي مَن ماروئڙن ڏي؛
ڪر بندياڻي بند مَئون، خاوندَ لِڳ خلاصُ؛
جو مَٽي ڪيتَ ڏنارَ ڪي، ڪا پلنگين ڏينديَس پاسُ؟
ڪو وجهُ صاحبَ سومرا، اُنهن سان اِخلاصُ؛
جو هو ويچارا واهَڻِين، تون ڪري ڏس قياسُ؛
زور تنين تا ناهِ ڪو، لوئِي جن لباسُ؛
اَنئِي پهرَ اُنهن ڪي، آهي حَمِيرن هِراسُ؛
تاڪُون تُنهنجي تابَ گؤن، سهمِيون اَتن ساسُ؛
چاڙهيو لِڳين ڪِين تَنين، ماسي قَدر ماسُ؛
تعديون تَنين تي ڪَرين، جن تو هَؤن تئي مَواسُ؛
ويڙهيچا وڻراهَ ۾، هُتِ وڻِ وڻِ ونن واسُ؛
پاءِ پنهوارَ پياسُ، آهي راجا منهنجي روح ڪي.

٧

چَئي مُڪائون، هيئن ڏاڏاٽي ڏيھَ ڏنهن،
تہ ”جيڪس“ اِهي تو هُيون، مَنَ جون مدعائون.
”تان وجي پَلنگين پَٿرٽِئن، شَلَ چڙهان آئُون،
تو پڻ تيلهائون، هاڻ ويا ويڙهيچا وسِري!“

٨

چگّيءَ طرح چَئي، ٿي مُنجان مارُوئڙن ڏي:
تہ ”سُکين سانگيڙن گڏن، پري آءٌ پَئِي؛
”قسمت قيدالماء جي، مون سان هِيئن ڪَئِي؛
وسري ڪينَ وئِي، سَنگت سنگهارن جِي“.

٩

مارُوئڙا ماندي، آءٌ اوهان ريءَ آهيان!
سُکيا اَئين ساٽيھ ۾، هِت بَند رهي باندي؛
هِت قسمت قيدالماء جي، هِيءَ اَچانَڪ آندي؛
آهيان اوهان جي ڳالِھ ڪڌن، ويل نہ ڪنهن واندي؛
چگّي ٿِي چاندي، اِينديَس لوئِي ونِي لوءِ ڏي.

١٠

قاصِدُ اَڄُ ڪوئِي، مَنَ اَچي مارُوئڙن ڏنهن!
تنهن تا چَوان حالَڙو، سارو سيوئِي؛
ايڏنهُن آندي آهِ مون، لاڪيڙِي لوئِي؛
سا وني وينديَس پاڻ سان، اَتم عهد اِهوئي؛
سرتِن سان روئِي، سِڪون لاهينديَس لوءِ ۾.

١١

هِيءَ اُميد نہ هُئِي، مون ڪي مارُوئڙن ڏنهُن:
جو ڪونہ مُجندا مُون مٺين، پُڇَڻ ڪاڻ پَهي!
ڏنم هڏنهِن ڏيھ ۾، نَڪو ڳوٺَ ڳِهي؛
هاٽي وائِي وائندي، اها سيُمَ اَڄُ صحِي؛
تہ ”اَنا مِينهن ملير ۾، ويڙا راڄ رهِي؛

”چڏي پانورَ ڪنڌيون، آيا هيٺ لهِي؛
”جهجهو جهانگِن کي ٿيو، ڍِهيان ڏٿ ڏُهِي؛
”ڪَڍيو پيَن پاڻ ۾، وڏيءَ مَهَلَ مَهِي“؛
ويندِيَس ڪوڏِ ڪَهِي، آءٌ پَکي پنهوارن جي.
١٢
سَنگهارن جي سِڪ، آهي منهنجي مَن؛
شال سِگهوئِي سومرا، ڏسان ڏوٿيڙن؛
راتو ڏينهان ڪاڻ ٿِي، جهجان جَهانگِيڙَن؛
پاڻهي پَنهوارن، اَڄ تان مونکي ياد ڪيو.
١٣
جهانگي جهڻ پِياڪ، ناهِن شَربت هيروان؛
ڳاڙهيو ڪاريون لوئيون، پهَرڻُ تَن پوشاڪَ؛
لاهِج لوئيڙَن تان، الله لڳِ اولاڪَ؛
جو رکن هَڏنهن ڪانڪا، عُمر ٻِي اِملاڪَ؛
ڪارڻ پرورَ پاڪَ، مون کي ميڙيين مارئين!
١٤
ڪيا ڪوٽِن ڪيجَ، اَڄ ڏاڏاٽي ڏيهه ۾؛
پر ماٽو ماروئڙن ڏنهن، هَڏِ نہ آيو هيجَ؛
ڪالهه ڏنا هُئم اُبِ ۾، اَٽِڪ ۽ اَتيجَ؛
اُنا مينهن مَلير ۾، ٿيا رڻَ سارائِي ريجَ؛
چانگن سان چِڙي ڪري، ڪَن چَنن ۾ چيجَ؛
آءٌ پُڻ پِنيءَ پيجَ، ملنديَس ماروئڙن کي!
١٥
هي وني حالُ وجان، ميان مارؤئڙن ڏي؛
آهي اُميد اَجان، جو خوشِي ڪنديَس ڪيت سان.
١٦
مينهن وسندي مان، ويڙهيچن وينديَاسِ؛

لوئِي ساڳين لوءِ جِي، نال وٺِي نينداس؛
وجي ٿر ٿينداسِ، ڏکَ سُکَ پائي سومرا.

١٧

ڏنارن کؤن ڏار، جي مون ڏينهن گذاريا؛
سي هئا قيامت جيهڙا، ميان سومرا سردارَ؛
الله ڪري اوڏڙا، ”سچو“ مَنَ سنگهارَ؛
تہ ڪريون ويهي ڳالهڙيون، هنيڙي جون هِڪوارَ؛
پَر پري ٿيم پنهوار، ڏيان ڏوراپا ڪَن ڪي!

١٨

جيڪي هُتِ هونديون، ساهيڙيون ساٿيھ ۾؛
سي پيرون چونڊبن پاڻ ۾، گڏ ڪيون گُونديون؛
ساريو مون کي سومرا، رات ڏينهان روئنديون؛
ٻيون ڀِي چا چونديون، اَجا عُمر الاجي آجڙيون!

١٩

ريگستانِن رنگُ، جي تون پسين سومرا؛
تہ ميان ماروئڙن تَؤن، ظالِم لاهين زنگَ؛
جو تاڪون تنهنجي تابَ کؤن، جهانگِي واسِن جهَنگُ؛
نامِيا هي تون ننگُ، نيئي رسائين راڄ ۾.

٢٠

جي ريگستان رهيا، تَن سخت نہ ونج سومرا؛
جو تاڪون تنهنجي تابَ کؤن، چَنن مَنجھ چپيا؛
سي ڪي پَرئين وسِ وهيا، وسَ چائيتا واهَٽين!

٢١

ڪري ياد قلبُ، تو منهنجو ماروئڙن کي؛
جو ٿيان هيڪاندي تَن سان، ٿئي سائينءَ ڏنهُن سَبب!
ڪڍ بندياڻي بند مؤن، تہ راضي هُئي رب؛
غازي لاھ غَضَبُ، ڪَر مِهر ماروئڙن تي.

٢٢

رجُون ريگستانُ، جِت وطن ويڙهيچن جو؛
راحِم تي رکيچ تون، تَن ماروئڙن جو مانُ؛
جهونن جهانگيڙن تي، کَر عمر تون اِحسانُ؛
تہ سارو جڳ جَهانُ، مَرُ تعريفان تنهنجيون کري.

٢٣

هيءَ خبر هاٽي، آئي ريگستاني راج ڏنهُن؛
تہ ”انا مينهن ملير ۾، ٿيو پٿنَ ۾ پاٽِي؛
گُلَ ڦُلَ گلزاريون ٿيا، رِڻ سڀ ريجاٽِي“؛
تون پِي صاحب سُجاٽي، موکل ڏينم مِڙي مَران.

٢٤

مينهن وسندي مون ڏنا، هي پکا پنهوارن؛
ڳاڙهيون اَچيون لوئيون، کيا سَهَج سَنگهارن؛
اُهي عام خلقَ کؤن، تا گوشي گذارن؛
منهنجي اَچَڻ سنديون، تا واٽون نهارن؛
سانگيڙا ساٽيهہ ۾، پيا نِت نِت سَنيارن؛
هي ڳالِهيون ٿيون ڳارِن، مون کي ماروئڙن جون.

٢٥

مِينهن وسندي سومرا، اَج پُڻ پور پِيا؛
پَکا پنهوارن جا، سي مون ياد کيا؛
ڏني گهٽا ڏينهڙا، مون ٿريچن ٿيا؛
وسِري تا نہ ويا، کا ساعت منهنجي ساهَ کؤن.

٢٦

هِت ڏيهي ڏسان کونہَ کو، جو ڏئي کيتَ خَبَر؛
هِيءَ قابُو رهي کوٽَ ۾، اُنهن ريءَ عُمَر؛
مَليران مَحضَرَ، ايندم اَجائِيءَ جا.

٢٧

مِينهن وسندي ياد مون، اَج ماروئڙا آيا؛

قيدالماءَ جا ڏينهڙا، سي مون لنگهايا؛
موٽي اَچڻ جا ٽِيَم، ڏي سنگهارن سايا؛
اُهي مولا ملايا، جي پنهوارن پَري ٿيا.

٢٨

ڪو جو وريو واءُ، اَج پڻ مُلڪ مَلير ڏنهن؛
جَڻُ آيم اَباڻاءُ، ماڻهو موٽائِڻ جو.

٢٩

مون ڪي رات رسيون، ڏيه ڏاڏاڻؤ خَبران؛
”تہ ساڻيهہ سَڀ سَرهو ٿيو، وڄون واهَ وَسيون؛
”تہ اچي ياد الله ٿو، ڦوڳُ ڦلار پَسيون؛
”برابر بادل ڪَيون، مُنِي لوءِ لَسيون؛
”ساول ڪائِي سبزيون، ٿيون سَڄيه سَسِيون؛
”ڳاڙهيون اَڇيون ڪاريون، لاهن غم گسيون؛
”وُڙهيون ڪَسَ ڪَسِيُون، پُڻ آهِن تارِ تَرائِيون.“

٣٠

رات وري آيا، ماروئڙا تہ مَلير ۾؛
جو لڌم خوابُ خوشيءَ مون، جَڻ مولئ مِلايا؛
وري وسايا، پلي ياڻَ پِنُن جا.

٣١

وسَ چَري آيام، ماروئڙا ملير ۾؛
چِڏي پانورَ ڪَنڊيون، ويڙهيچا وريامَ؛
عُمر اُميد ٿيامَ، پَسَڻَ پنهوارن جِي.

٣٢

جي ڏوٿي هُيَم ڏورِ، سي والِيءَ ڪَيَم ويجهڙا؛
هُئي جا پورن پُورِ، سا تا اج من تَون لَنگهِي.

٣٣

موٽِيا پارِ مَلير، سانگيڙا سانگُ ڪَري؛
جَنِ جِي سِڪَ سَرير، سي ئي عُمَر آئيا.

لَتو ڦوڙائو، وريو ورق وصالَ جو؛
وري وطن آئيا، ريگَ لنگهي رائو؛
”سَچُو“ چَوي سائو، ٿيو موٽِي مُلڪ مَلير جو.

◈

ڪافي ١

مارو ٿر ٿيام، پلو ميان وو، ڏيان ڏوراپا آءٌ ڪَن کي!

سي پاريندئَس پانهنجا، ميان، جي هُتِ قولَ ڪيام.
ڇڏي مُلڪ مَلير جو، پَرينءَ وس ويامَ.
گهوريا پَري ڏينهڙا، جي پنهوارؤن پيام.
سنگهارن جي اَچڻ جا، ميان ”سَچو“ سَنيها سُيام.

ڪافي ٢

روئان زارو زار، يار،
مانَ مارُن کي ملان آءُ!

ڏيان ڏوراپا ڪن کي، پَري ٿِيَم پنوهارَ، يارَ.
ونِي ويڙا پاڻ سان، منهنجو ساهُ سَنگهار، يارَ.
اهو اٿم آسرو، ايندم اَجڙوار، يارَ.
ڪَندا مُهڙ مَلير ڏي، رڻ ڇڏي ريڊار، يار.
سو دم گوندر گذري، جو دم اُن ريءَ ڏارَ، يار.
روئي رت اکين جا، جهونا ٿيا جهالار، يار.
وجي بُڏنديس اُتَهين، سندي پنهوارن پُڪار، يار.

رکي ويڙهيچا ويا، مونهين سر مَيار، يار.
پيڪين مُون پَهُچائيين، سومرا سردار، يار.
راتو ڏينهان اوڏهين، ”سچوءَ“ ساهَ سنپار، يار.

ڪافي ٣

ساريان آءٌ تا لوءِ، پنهنجي جون لويون،
عُمر گهوريا هِي پَٽَ پٽيهَرَ، ميان!

هُت ويڙهيچا، وو، وينا ورهائن ڏيهاڙيون،
سي ڏونرن سنديون ڏويون.

سنگهارن ڏي سوز سنيها،
آءٌ تي روزُ مُنجان رويون.

ڪنڍيون ڪوڪَڙ سَنديون، ميان،
ڳچيءَ پائن تا هِت پيڪا پويون.

صبحَ سانجهيءَ ڪٽَن خوشيءَ سان،
اُهي سي تا آب پَريون اويون.

پاندين پائِن پُسيون، ساڳن سِگَر سَنگهارَ،
”سچو“ سي سويون.

ڪافي ۴

گهوري هِيءَ جدائِي، اڙي ميان، پنهوارن ٻاجهُون پُورَ پيا!

صبح ويلي ميان سومرا، الا سائين، خبر اها مون آئِي.
لنگهي مُلڪ مَلير جو، ويَڙئي ويڙه سَپائِي.
پانورَ ڪنڌئين ڪينڪي، وهندا ساعَت سائِي.
ڪئين ٻُڌان ڪِينڪِي، وري اِها شَلَ وائِي.
ڏوٿي پنهنجي ڏيهہَ مَون، ڪَندا ڪِيئن نِوائِي.
عمر اَباڻا ڏيهہ ۾، سَرها هُونِ سَدائين.
موٽِي نہ وجَن اُوڏهِين، جن جِي سِڪَ سَمائِي.
هوءِ هوءِ هِن جي حالَ تي، ياڳيا ڪرن پَلائِي.
”سَچو“ سندن ساٿَ“ ۾، ڪَري مَرُ تہ گدائِي.

مارئي

داستان پنجون

١

جوڙي پَکا جُوءِ، اَچي وينا عُمرَ آجڙِي؛
سَدا سَنگھارن جِي، ٿي مَٿي حوضَن هوءِ؛
ٿيون گلزاريون گاهَن جيون، بِي خوب گُلِي خوشبوءِ؛
نَئِين رونق روءِ، ٿيو موٽِي مُلڪ مَلير جو.

٢

سدا هئن سُکيا، ماروئڙا تہ مَلير ۾؛
شَل نہ ڏينهن ڏکيا، اَچن آجَڙين تي!

٣

سدا سَرها هونِ، ماروئڙا تہ ملير ۾؛
مٿي پنهوارن پون، مِهَر جا شَل مِينهڙا!

٤

مِيان ماروئڙن تي، مِهران وسَن مِينهَن؛
شَل نہ ڏِکيا ڏينهن، اَچن آجَڙين تي!

٥

سدا سي ساٽيهہ ۾، سُکيا هُئن سَنگھارَ؛
پکي مَنجهہ پنهوارَ، شَل هُئن هميشہ سَرها!

٦

سائين سَنگھارن جو، رکج پَن پکي؛
ڪوئِي تا نہ لَکي، هُئَن سَدائين سَرها!

٧

سنگھاري ساٽيھہ، شَل هُئن سَدائين سَرها؛
وجَن نہ پَرڏيهہ، خوش گذارن اُتَهين!

٨

ساٽيھہ سنگھاري، سَرها آهِن سومَرا؛
ويڙهيون ۾ واري، مَحلا ماروئڙن جا.

٩

جاتِي واريءَ ڊنو، تاتي اَڏِن پکڙا؛
ياڳِين لَٿا يَوَ، سدا رهن او سَرها.

١٠

نِوڙن ۾ نُونڊيَن، مارو چارِن مالَڙا؛
گوڙين ۾ کِونديَن، سَرها ٿِيَن ساهَ ۾.

١١

جڏهن کِنونِ کِنوڻِيون، وَسَن مينهن مَلير ۾؛
نونديون ۾ نِوڙيون، تاتا سوئِن ٿاريُون.

١٢

ياڳِيَن يَوَ لَٿا، جي وينا پانورَ ڪَنڌئين؛
اُنن مِينهن مَٿا، آجڙين عِيدان ڪيون.

١٣

وري وَسايو، مالِڪَ مُلڪ ملير جو؛
سو اڳِي ڪؤن اُجرو ٿِيو، سائو سَوايو؛
آڳي اڱهايو، ”سچوءَ“ جو سوالُ ڪيو.

١٤

آهي سارَ سنڀالَ، ميان ماروئڙن جي؛
هِتِ هِهڙا حالَ، هُت عِتابَ اُنهن جا!

١٥

الله اوري آڻ، ماروئڙا مَلير جا،
يا مُون کي کڍي کوٽ مَون، نئين مُلڪ رَساڻ؛
پِجَندي وجي ياڻ، پِهان پنهوارن جي.

١٦

آڻ الله اوري، ماروئڙا، مَلير جا،
مون کي آندو اوچتو، هِت ظُلمَ جي زوري؛
آءٌ تَنهن گهڙيءَ تَوُن گهوري، جنهن هيڪانڊِي هِڪُ ٽِيان.

١٧

جي ريگستان رهن، تن کي سَخت نہ ونج سومرا؛
جو تنهنجو زور ظلمَ جو، سانگِي کِينَ سَهَن؛
مَتان پَرينءَ وَسِ وِهَن، هو ويچارا واهڻِي.

١٨

جڏهن ويجها هُئامِ، ماروئڙا مَلير ۾؛
تڏهن ڳالهہ اَحوال جي، ٿي تنهين کَن وِڌامِ؛
هاڻي وَجِي ٿَر ٽِيامِ، اُهي سُڌِ لَهَندڙ سُومرا.

١٩

ٽِيا پنهوارَ پري، آءٌ کنهن کي ڏوراپا ڏيان؛
وهَندو شالَ وِصالَ جو، وارو کو وري.
سونيئِي گَڏُ کري، مُئيءَ کي ماروئڙن سان.

٢٠

هُيمَ جَن سان حالَ، سي اَڄ سنگهاري سِجڪاڻ ٿيا؛
عُمَر اُنهِي پارَ جي، اَٿمَ سارَ سَنيالَ؛
جو صبح اُٿي ساجهُرين، مارو ڇيڙن مالَ؛
پِيَسَ پَري پنوهارن ڳوُن، هَي جي ٽِيَم حالَ؛
آهي اُنهي کوٽَ ۾، جِيَڻُ مَنجهہ جَنجالَ؛
سِگهَڙي وجِي شالَ، پهان پکي پنهنوارن جي.

ڪافي ١

هو جي ماروئڙا ٻيهرَ مانَ مِلن،
شالَ الله اوراهون ڪَندن، سانگي سانگ سَندن.

ويٺي آهيان واٽ تي، مَنَ اَچو حال پُڇَن.
پَڪا پَڪَنِ سامهون، اوري آٽي اَڏنِ.
انهن ڪارڻ جيڏيون، منهنجيون اکيون رتُ رُئَن.
اَصل لاڪون آهي، ”سَچو“ سَگ سَندن.

ڪافي ٢

مارو اُهي مِليامَ، عُمر ڄامَ، ووء
طَلَب جَنِين جِي آهي ٿَن کي.

ڪَرَم ڪَيائون ڪيترا، ڏوٿِي هت ڏٺامَ.
هِت جنَهين کي، هُت ٻي تن کي ٻيو آرام.
پاڙِيائون سي پانهنجا، ميان، ڪَيئون جي انجام.
طالع وارا تن جي، گولن جا ٻه غلام.
ڪاڏهن ”سچو“ سالڪان، ميان، ٿِئي طَلَب تمام.

ڪافي ٣

ڏوراپا ڏيئِي، ڪنهن هَٿ مُنجان، ووء ماروئين!

وساري ويهي رهيؤ، حال ٻُڌي هيئِي.
مِڙي اَچو مون ڳري، آهِيو جهانگِيڙا جيئِي.
لَهو سُڌِ سَنگهار جِي، جي آهيو اَتيئِي.
”سچو“ ساريَؤ ڪِين سا، جا ويڙهيچؤن ويئي.

ڪافي ۴

راتِ مُڪَم روئِي،
ساري سلامَ سنگهارن ڏي.

اکيون اباڻي پار ڏي، بينيون جهُڙَ جهوئِي.
اَباڻَن جي آسري، لِيڙون تِيَم لوئِي.
وندن وِرچن پاڻ سين، ڏؤنرن جِي ڏوئِي.
لِکِي ڪاغذ مُون وڏو، پَڪيءَ ڪي پوئِي.
ڪي ڏينهن ڍِويَم ڪيت سان، آبَ پَري اوئِي.
اَوهان ٻاجهؤن ڪونڪو، ڪَل لَهي ڪوئِي.
مارو ملندو مارئِي، "سَچَل" ڪي سوئِي.

مارئي

داستان ڇهون

١

ڄَڳَرَ ڄارڙيون، ٻيا ڪِرڙيُون ڦوڳَ ڦُلاريا،
سي سنگهاريون ساڻيهه ۾، وِهَن وارڙيون،
ٿامان ٿارڙيون، لاڙيون چِنِن لاڪڙان.

٢

وَروٿا ويرهيچن جا، اِهي موٽئين مالهڙيون؛
رَس نہ اَچن روح کي، ٿالهہ ۾ ٿالَهڙيون؛
سَنگهارِن جون سومرا، ڇَڳيون ڇالَڙيون؛
جو فَجُر ڦوڪي سَنديون، ڪن دانهَ دالَڙيون؛
وَرُ سي لويون لاکَ جون، ٻَن شالان شالڙيون؛
اَنئي پَهر آهن اکيون، منهنجيون عُمر آلَڙيون؛
ڪامل تنهنجي ڪوٽ ۾، وجهان فَلَڪين فالَڙيون؛
شال سٽندو سو ڏٽي، مون نِڌر نالڙيون؛
وجي ڳِجهيون ڳالهڙيون، ڪنديَس سَرتن سان ساڻيهہ ۾!

٣

هِت ڏسان ڏوٿِيڙن جيُون، ويڻي واٺڙيون؛
هُت پَون پنوهارن تي، مِنِيون مانڱڙيون؛
ياد اتي جون مون پيون، ڇوهُون ڇاٺڙيون؛
توڙي چار ڪُندان لوئِيءَ جون، هِت ڦاڪين ڦاٺڙيون؛
تان پِي وجان اوڏهين، جتي کِنوٽِيون ڪاٺڙيون؛
مون کي لَوهِن لاٺڙيون، تَن لالن سَنديون سومرا.

۴

ٻُور پُڄاڻُون ٻَير ڪَن، ٻَهون ٻيرڙيون؛
ڇاڻِن چوندن سي چڙهيو، ڏِئي ڦيرڙيون؛
پائوَ پيرڙيون، ڪن تماشا تِڪُن جا.

۵

هُت گهُمَن ڏوتِي ڏٿَ لئہ، ڪَيون ٿولا ٿولڙئين؛
ڇاڻِن لنب اَئون مَڪٽِي، جهَلي جهولَڙئين؛
پِيهَن پَچائن مانيوُن، ڦوڪي ڦولَڙئين؛
تون عمر اولَڙئين، ڪَري هُت ڇَڏيج مون.

٦

هُت ريت تہ اَڏو ٻَنڌِ، ڪَن لويون لاڳڙيون؛
مَشَر مارُئڙن جيون، سَچيون ساڳڙيون؛
وَٿين تورنِ ڪينڪِي، مَڪَڻ ماڳڙيون؛
اَجان ڦُٽنَ باڳڙيون، تہ ڪڙا آهن ڪوهَ تي.

٧

اَجان ڪِنونِ ڪِنوِٽيُون، تہ سانگيُن ساھ پوي؛
وَسي تَر تارِ ڪَن، نَيون ۾ نُوٽِيون؛
جاتي هُئن جوٽِيون، تاتِي آجَڙي آرامِ ٿيا.

٨

اَڄ جوڙي وينا جهَنگَ ۾، جهانگِي جهوپڙيون؛
ڏي نہ ڏوٿيڙن ڪي، لائِقَ لوپَڙيون؛
راجا روپڙيون، گهَرين رڪن ڪينڪِي.

٩

هُت ڏِينِ مارو ڏاجَ ۾، ڄاڻِي ڄارَڙيُون؛
پَيون آهِن سپ ڪي، اُهي ويڙهيون وارَڙيون؛
سي چُوندن پيون پرِھ جو، نائي ڏارڙيون؛
وِجهَن گوندنِ سَنديون، ڳِچيءَ ڳارڙيون؛
پوءِ ڪنيو ڪارڙيُون، وَڃَن لوئڙِياريون لوءِ ڏي.

١٠

مون ڳڻن وِسَرن ڪِينَڪِي، اُهي عُمرَ ويلڙيُون؛
چاريَم وڏي چاهه مَون، ٿي چيلا ۽ چيلڙيُون؛
ٿي ڪيڏيَمِ ڪيلَڙيون، سَرتِن سان ساٿيهه ۾.

١١

اَوس اَڏِن سومرا، چوڏاري چَؤنرا؛
تَن ۾ سانيِي رڳن سامهان، ڏُٿ ٻَهون ڏونرا؛
ڏڳَ رکي ڏؤنرا، صبح ڪائِن خوش ٿِي.

١٢

ڪَرين چو ڪِلان، سانگِيڙن تي سومرا!
سارِهَ سو تِن تي، لاهه ٿوڪان آئون ٿهلان؛
هي جي مَوتَن جون مَهلان، ٿِي مَحلن مَنجهه گُذاريان.

◈

ڪافي ١

ڪاڏي ويَڙا، وو، پِرين پاڙيچا!

جاڏي هَليا، تَهدِل تاڏي، هَلُ تون هِنيڙا، وو.
محبن مون سين عَجَب جيها، ڪيئي ڳُڻِ ڪيڙا، وو.
گوندر گاڏائون ڏينهڙا، هِت جالڻ جيئڙا، وو.
هِن اَجايا اُنهن ٻاجهون، جي پلڪ پيڙا، وو.
”سچوءَ“ سَندا سانوَل ٻاجهون، هي حال هَي ٿيڙا، وو.

ڪافي ٢

آئين هَلِي هِن جاءِ، وي،
هِڪ ساعت ڪارڻ تون سانگِيڙا!

ڪا گهَڙي نيباهُ نہ جاڙج، پيچ نہ تَنهن سان پاءِ، وي.
”الدّنيَا سَاعَةٌ“ اِهو نُڪتو دل سان تون لاءِ، وي.
جاڏنهن آئين تون وٽجارا، وري وڃَڻ اوڏنهن آءِ، وي.
دنيا ۾ دَمُ ڪيئي گذاريئي، ”سچو“ سڄڻ جي ساءِ، وي.

ڪافي ٣

اوڏاهُون آيا، مون ڏي عتابَ اَباٽن جا.

هي ڏيهُ وِيَڙُءِ وِسري، اِتي ڏينهن وڃي تو لايا.
ياد اسان کي ڪِين ڪيڙئي، منجهائينءَ مايا.
ڏينهن اسان ريءَ گذري، ويَڙئي سڀ اَجايا.
گهٽا مِينهن مَليرَ ڏي، والِيءَ وري وَسايا.
تُنهنجي ڏسڻ لئہ، هِت سانگِي سِڪايا.
سائينءَ ”سَچو“ سِگهڙا، مون مارو مِلايا.

مارئي

داستان سئون

١

مون جاليو سان جَن، موٽِي تَن نہ پُڇيو؛
حال هن جون خَبران، پَيون هوندين کَنِ؛
تان پِي مارو مَنِ، وارُ نہ ڪَڏهن وِسريا!

٢

توڙي هو نہ پُڇن، آءٌ گهڻو پُڇان تَن کي؛
عُمَر آءٌ مَڇُڻ، تَن کؤن وجان وِسري!

٣

تي پُڻ وَساياِم، ڪَڏهن مارُئين مينهَڙا؛
سي ڏينهن ڏاڏاڻي ڏيهَ جا، اَڄ ياد عُمر آيام؛
هِت پنهوارن ريءَ پاڻ کي، ڪيها لقب لايام؛
هِن لحظي لَنگهاياِم، شال اِهي اَوَسر ڏينهڙا.

٤

اِهي اَوسر ڏينهڙا، هِت جالڻ آيم جالَ؛
گَتيرا خوش حالَ، هُت ميان هون ملير ۾!

٥

اَڄ سنگهاري ساريا، مون مينهَن وَسندي سومرا؛
ڳوڙها ڳاٽاتي بنا، هِن هَنجُنِ مَون هاريا؛
ياد ڪَريندي تن کي، بارڻ جَڻُ باريا؛
هِتِ ”سَچوءَ“ سَنياريا، هُت سنيارَ ”سَچوءَ“ جي!

٦

ساريم اَڄُ سَنگهارَ، مِينهن وسندي سومَرا؛
جيڪي ڏينهن هُئاسي گڏُ ۾، دَم نہ ٿياسي ڏار؛
ڪاٿي اَڄُ اَسين ٿيا، ڪاٿي اَجڙوارَ؛
وڏو قِسمت قيدالماءَ جي، پَري ڪان پَنوهارَ؛
تيلهان مون اَڄُ آئِيو، روئڻ زارو زارَ؛
پَلپَل هِت پَچارَ، هُت بہ سانگيڙن جِي!

٧

ڪَڏهن سانگِن ساڻُ، ٿي گڏ وسايَم مِينهڙا!
اَڄُ قِسمت قيدالماءَ جي، پيو هِيءُ پَرياڻُ؛
هِت ڪَريان پُرزا پاڻُ، پَر ٿي لوئِيءَ جي لَڄَ مران.

٨

وِسري ڪِينَ وجان، مِيان ماروئڙن ڳؤن؛
وسِرڻ سَنديون ڳالَهڙيون، مُورؤن تا نہ مَجان؛
آهي اميد اَجان، پڪي مَنجهہ پَنهوار جي.

٩

شالَ نہ وِسارينِ، هُئان يادِ انهن ڪي؛
عُمر اَباڻن جيون، ڳالهيون ٿيون ڳارين؛
ساهہ رڳون سارين، مَن پَهچان پنهوارن ڪي.

١٠

لويون رنگارنگِ، ڪَن ساهيڙيُون ساٿيهہ ۾؛
سي اَساوريُون اَڱريون، عُمَر پَهرِن اَنگِ؛
تاڪون تنهنجي تابَ ڳؤن، جهانگِي پيِنا جهنگِ؛
هِن ويچارا واهَڻِي، تن ڪي وٹُ نہ تنگِ؛
سي ڪِيئن ڏِيَن پيرُ پلنگِ، حال جني جا هِهڙا!

١١

پَئي جيءُ جَنجال ۾، ساڻيھ سنيپاريُون؛
وسِرن اُھي ڪين ڪي، جي مَھلان موچاريُون؛
پَر قسمت قيدالماءَ جي، ڪَيون ھي ڪاريُون؛
ڪاتي اَڄُ آءٌ تيس، ڪاتي سَنگھاريُون؛
اوڏنھن نِھاريُون، وجان سا وھلُور تِي!

١٢

عُمَر شالَ نہ لائِيان، لَقَب لوئُڙئين؛
پاڻِي پِيَن پَٽَ ۾، اَبُون اوئُڙئين؛
ڏؤنرا ڏوئُڙئين، ونڊن ورھائِن پاڻ ۾.

١٣

شالَ نہ لَقَب سومرا، لوئُڙئين لايان؛
پَٽَ مَٿي ھِيءَ لوئِي، مُور نہ مَٿايان؛
جا ڪَٿِي ڪيتَ ڏنارَ جي، پِلِي سا پايان؛
مَري مَلھايان، سارو مُلڪُ مَليرَ جو.

١٤

عُمَر اچا ڪَپڙا، ڪاڻياريُون ڪَن ڪِيئَن؟
جھڙي آيَسِ جِيئَن، شل تِھڙي مارُن ڏي وجان!

١٥

ڪِيئَن ڪاڻياريون ڪَن، ڪَپڙا اَڇا عُمَر ڄام؟
ٿِين پَنھواريون پَٽَ ۾، مِھٽي ھابُ مُدامَ؛
آھيان سومرا تو سامَ، تہ لوئِيءَ جي لَڄَ رھي.

١٦

ھِن لوئِيءَ جي لاڄَ، شالَ رھجِي اَچِي سومرا؛
تہ مَرُ بُڏي خوش ٿِين، ريگستاني راڄَ؛
سا نہ ڪائي ڪاڄ، جا قيد ڪَئِي تو ڪوٽَ ۾.

١٧

توڙي لوئِي هِت ڇجي، وڃي ٿَهباران ٿئي؛
تہ پِي پِهنديَس پَنهوارن جي، عُمَر ياڻِ پڇِي؛
جهَانگِن لاءِ جِهجِي، مان اَڏ مُئِي ٿِي آهِيان.

١٨

توڙي هوءِ ڇِنِي، تا پِي لوءِ لوئِيءَ سان وڃان؛
اَچِي عُمَرڪوٽ ۾، ڪَنديَس ڪِين ڪِنِي؛
سائِي سانديَم ساھ سان، جا ڏاڏاڻَن ڏِنِي؛
اُها نينديَس ياڻِ پِنِي، مِينهن وَسندي سومَرا.

١٩

اَبَر ٿِيا ۾ اُبَ، ۽ واءُ لڳو اوپارَ جو؛
"سچو" چوي ٿيا سومرا، چَڱا سانگِن سُبَ؛
پَر چِت اَندرَ ۾ چُبَ اَتن تنهنجي زور ظُلم جا!

◈

ڪافي ١

اِهي نِياپا ڪو نيئِي، منهنجا مارُن ڏئي!

اَچِڻ اَوهان جي وسَ وڏائِي، ڪوڙين سي ڪِيَڙم ڪيئِي.
ڏکَ ڏوراپا تا منجو اسان ڏي، حالَ اَسان هِت هيئِي.
قسِمت ڪو جو قَلَم وَهايو، پَري اوهان کان پيئِي.
لوءِ اوهان جي ڏنهُن لوئِي جا آنديم، لِيڙان هِت ٿِي ويئِي.
ڳالهيون سَنگهارن جون سُڻ "سچو" ري، ساھَ سِيباڻيُم سيئِي.

ڪافي ٢

ڪانگڙا قريبَن جا، توکي ڪالَه اُڏايو ڪَن،
وَٽئُون وِيڙهيچن!

آسروندي آهيان، مَن ڪو پيرو ڪَن،
وَٽئُون ويڙهيچن!
پَڪا پَڪَن سامهون، اوڏا ماڻَ اَڏِن،
وَٽئُون ويڙهيچن!
"سچوءَ" جي ٻہ سَرير ۾، دونهان روز دکن،
وَٽئُون ويڙهيچن!

ڪافي ٣

اِهي اولانبا آيا،
مون ڏي مارُن جا، ميان!

ڏيهُ ڏاڏاڻو ڪِيئَن وِساريُئِي، ڏينهَن اِتي تو لايا.
ڪَهڙِيين ڳالهيين ويڙهيچن ڏنهُن، مُنهن ڦيريُئِي مايا.
پَهَر پنهوارن ريءَ ڪِيئَن تِي گهارين، عُمَر ساڻُ اَجايا.
تُنهنجي ڪارڻ راتو ڏينهان، سانگِي سي هِت سِڪايا.
وَسُ نہ مُنهنجو سُڻُ "سچو" ري، ڏکيا مون ڏينهن لَنگهايا.

ڪافي ۴

آيَم راتِ عتابَ،
ڏاڍا سخت سَنگهارن ڏنهَن!

مون کي عُمَر ماريو، جهانگيَڙن جي جوابَ.
”وينينءَ اِتي مارِئِي، ڪائِي خوب ڪَبابَ“.
هِت سارو ڏيهُ ڏَڪائِيو، عُمَر جي تِڪَ تابَ.
موليٰ تا معافِي ڪيا، ”سَچو“ سَپ حِسابَ.

مومل راڻو

داستان پهريون

١

آءُ راڻا ڏي رَنگُ، موتِي ڪاڪ ڪَنڌن ڪي؛
لاهيجِ لَڳِ خداءِ جي، ذرو پُرزو زنگُ؛
ناميان پاڙج ننگُ، مهٽي هاب مَتان ڪَرين!

٢

مومَل مِهٽي هابُ، راڻا ڪر نہ راءَ تون!
جوئِن ڪي جوابُ، مرد نہ ڏين مينڌَرا.

٣

مون ڪي مِهٽي هابُ، ڪَيُئي ميان مينڌار؛
ڪَر نہ خان خرابُ، ڪامِل ڪاڪ ڪنڌيُن ڪي.

٤

هِڪَ جُوءِ بِي جوءِ، مرد نہ ڇڏن مينڌرا؛
تو پُٽ پرين پوءِ، ڪوهُ لڄايو ڪاڪ ڪي!

٥

هِڪَ جُوءِ بِي جوءِ، ڇَڏن ڪِين جوانَ؛
اُهي پِي انسانَ، جي ننگن تي نِثارُ ٿيا.

٦

آءُ راڻا رَنگُ لاءِ، موتي ڪاڪ ڪنڌن ڪي؛
نامِيان ناءِ خداءِ جي، پير وري هِت پاءِ؛
سوڍا سَنديئِي ساءِ، آءٌ ويني ڪانگَ اُڏايان.

٧

آءُ راڻا رڪُ رازُ، مون هِن نماڻيءَ سان؛
توکي ڪريان ڪيترو، ناميان نَر نِيازُ؛
جو تي ڪَيَرَم نازُ، تَنهن مِهڻي هابُ ڪري ڇڏيو.

٨

مون تَؤن مِهڻو لاهه، موليٰ ڪارڻ ميندار؛
تون تا صاحبُ آهيين، هيءَ ڏوهارڻ ڏاهِ؛
توڙي ٽِيس بيراهِ، تہ ٻي ڳل تنهنجي آهيان!

٩

ڏي ڪو رنگُ وري، ڪامل ڪاڪ ڪَنڌِن ڪي؛
مُنهن ڏيڪارج ميندار، وڃان تا نہ مَري؛
بَخِشج ذوقَ ذري، مِهڻي هاب مَتان ڪَرين.

١٠

ڇَڙهنديسانءِ ڇِڪي، نہ تہ مُنهن ڏيڪارج ميندار؛
آندو مون کي هِتهين، ڪَنهِن لارَ لِڪي؛
چاڙهيو مون کي ڏاڱهَ تي، تُنهنجي عِشق تڪي؛
مَرُ ٻيو ڪو سِرُ سِڪي، اُنهيءَ جي اولاڪ جو.

١١

هِي جو ٽِيَڻو هو، سو اَڳُرُ ميٽِيندو ڪونڪو؛
هِيرو زهرُ زبانَ سان، هِن ڳالهيين ڪِيَڻو هو؛
نا تہ پاڻئِؤن پِهَڻو هو، مون کي زير زمين جي.

١٢

ڏکُ نہ ڏيڻو هو، تو مون کي ميندرا؛
ناميان پنهنجي نَنگَ کي، تو نيبه نِيڻو هو؛
زهر پيالو پُر ڪري، مون کي تڏهن پِيڻو هو؛
جِي نہ جِيڻو هو، مان ڪؤن هِنَ مِهڻي وري.

١٣

سوڊل سِڪائِي، آءٌ پُڻ گهڻو آهيان؛
راتو ڏينهان تانهنجِي، واتِ مون کي وائِي؛
ڪَر اُها ڪائِي، جو ڪارَنهِ لَهي ڪاڪ تَؤن.

١۴

ميان آءٌ ماري، ڏاڍي ڏنوَ ڏهاڳَ جي؛
مِهٽي هاب مَتان ڪرين، تہ ڪاڪِ نہ ٿئي ڪاري؛
ڪر سوڊَلَ سَتاري، ڏوهَن ڏي نہ ڏِسيج تون!

١۵

آءُ سوڊا ڪر سَچُ، لاهي مُون تَؤن هِي مِيهڻو؛
جهيڙو جهڳڙو نِڪري، مون مَنَ اَندران مَچُ؛
الله ڪارڻِ اَچُ، ماڳَ وسائِج مينڌرا!

١٦

اچين جي اوطاقَ، مُنهنجي ميان مينڌرا؛
تہ عيبن ڪؤن آجِي ٿيان، ڪوجهِي ٿئي نہ ڪاڪَ؛
هيرَ اِها هيراڪَ، مَتان مَٽئين مينڌرا.

١٧

مونَڻُ مَرڪ نہ تنهنجو، هو سوڊَلَ سياٽا؛
وسائِج وِلِهيءَ جا، پينگَ پِيَلَ پاٽا؛
پَري ڪري پاٽا، مون کي ماريئِي مينڌرا.

١٨

آتَڻ اُجهائي هَلِي، پِريَن پُڇاڻو؛
ڪِين گهتايو گهوٺَ سان، پِرتِ هِن پاڻو؛
ظاهر زالاڻو، پر باطن بِره بلي هُيو.

١٩

ڪاتِيءَ ريءَ ڪُهِي ڇڏيو، راڻا تنهنجي رَنجَ؛
سُڪون ۽ سَهنج، سوڊا ساڻ ڳڻين وئين.

٢٠

سوڍا هِن سَڙيءَ جو، لَهِي وڃُ سماءُ؛
ويرن وڌو وچَ ۾، آهي ويرُ وڏاءُ؛
مون تي لڳندو ڪونڪو، پيارا پاٽيءَ پاءُ؛
هيڪَر هيڏي آءُ، تہ پِيرولي پَڌر ٿئي،

٢١

ڍوليا تو لئہ ڏَٺَ ۾، آءٌ وتان ويڳاٽِي؛
راتيو ڏينهان اوتيان، پنبڻيُن مان پاٽِي؛
لَٿا مون لِيڙون ٿيا، هيءَ پوتي پُراٽِي؛
تہ بہ راٽي جي راٽِي، سَرتيون سَڏِن ساٽيهَ ۾!

◈

ڪافي ١

آءٌ تا روز روئان ساريون،
سوڍا تُنهنجِيون، وو، ڳالهڙيون ڪيتَريون!

ٻُڌي ورج، وَلها، زور منهنجيون زاريون.
سِڪَ سَنديَوَ ڪَيون، جِيءَ اندر جاريون.
راٽا رُسَڻ تانهنجي، ڪُوڪان هِت ڪاريون.
وينِي ڳِرهيان ڳالهڙيون، هَنجون هِت هاريون.
جيڪي جايون جِيءَ ۾، وِره تنهنجي واريون.
”سچو“ سَهندا سُپرين، عاجِز جِيون آريون.

ڪافي ٢

حالَ منهنجي هاءِ،
تو ريءَ لَهَن هِي ڏينهڙا!

آهي هن اَحوال تي، وَلَها تان واءِ واءِ.
دوستَ تنهنجي ديسَ جي، اُڪَندِ اَسان کي آهِ.
ڏِسيو ڏهاڙي روئان، جاني تُنهنجي جاءِ.
ڪاڪ نہ لڳي ڪَس مون، سوڍِلَ تنهنجي ساءِ.
سوڍا سَتاري ڪري، پيرَ اَگَڻ مون پاءِ.
درد مَندن جون دانهڙيون، والِيءَ لَڳِ ورناءِ.
سوالَ "سچوءَ" جا سُپرين، تون لالَن دل سان لاءِ.

ڪافي ٣

ميندرا، آءُ ميان، هِت وينئي ڪانگَ اُڏايان!

تو سارِيندي سُپرين، هِت سوڍا ساهُ ڏيان.
راڻا رتِي راز جِي، ڪا جا آهي هِيان.
ڪامِلَ ڪَنڌيءَ ڪاڪ جي، آءٌ جانِي ڪيئن جِيان.
شال اوهان جو اڳتي، "سچو" نِيهُن نِيان.

ڪافي ۴

راڻي سندو رازُ، مون سان ڪيڏوئِي آهي!

ڪاڪيون آڏو ڪانڌ جي، نئو وٽي نازُ.
بانهان بانهِن جان بَڌي، ڪَرڻ نِت نيازُ.

هي هي آهي حُسن جو، ماريُون، غَمُ غَمازُ.
”سچو“ پريائِڻُ پِرينءَ جو، آهي ساڻُ ايلازُ.

ڪافي ٥

مون کي تنهنجي سارَ سنڀار، وو،
چِڏ رساما تون، آءُ منهنجا يارَ، وي!

ڏوهُ نہ ڪوئِي تو ڏيان، آهي مون ئِي سِر مَيارَ.
سِڪَ سور اخان مون ڪيا، هِينئڙي مَنجهہِ هزارَ.
موٺُ مَران تي مينڊرا، بِرهِي چاڙهيئي بارَ.
وينِي ڪري ڪاڪ ۾، هيءَ ويچاري ويچارَ.
”سچو“ سي ئِي آئِيا، جي دل گهُريا دلدارَ.

ڪافي ٦

منهنجو سوڊِلَ سارئِي ساه، وو،
راڻا رُسامَن سان ماريئِي!

وينِي ڪَڙهان ڪاڪِ تي، آڻيندوءِ الله.
هِن مُئِيءَ جو مينڊرا، توکي ڪيهو پَرواهُ.
سندو اَچڻ تانهنجي، روز نهاريان راهُ.
گهَڙي اوهان جِي تِي گهُران، چت اَوهان جو چاهُ.
مِهر مَتو تو ناهِ ڪو، جيڪُس منهنجو بَخت سياهُ.
ڪوڏئون قُربانِي ڪري، ”سچو“ ساهُ پَسَاهُ.

ڪافي ٧

پئِي پيش پرينءَ کي پاڻَ،
آءٌ چونديَس هَلِي حالُ هي!

تو تَؤن آهي مينڌرا، ڪاڪ سارِي قُربان.
دل کي ديوانو ڪيو، ٻهڳڻ تنهنجي ٻاڻَ.
نامِيان ڏِسجِ ننگَ ڏي، آءٌ تا تِيسِ اَجاڻَ.
آندم هيبتِ عتابَ جي، مون کي پنهنجيءَ ڄاڻَ.
”سچوءَ“ سَندي ساهَ کي، تانگهه ايڏاهِين تاڻَ.

ڪافي ٨

مون کي ڪانڌ بنا هيءَ ڪاڪ،
ڪوڙي آهي، نِي وو، ڪاڪيون!

سودِلَ ٻاجهون سرتيون، هيءَ مَري تي مُشتاق.
منهنجو ساهُ سُڌير تئي، اَچي جي اوطاق.
سَقري آهي سونَ کؤن، خاصِي ڍَٺَ جِي خاڪ.
سُڌ اَچِي لَهُ تَنهن جِي، جا چُور ڪَئِي چوطاق.
وِجهي ويچاريءَ ويو، اَديون ڙي اولاڪ.
تَنُ ”سچوءَ“ جو عِشق اوهان جي، چِيري ڪَيَڙو چاڪ.

ڪافي ٩

آءٌ تا ڏيهاڙيون، زارو زارُ، ساريو روئان تي هت ڳالهڙيون،
گهٽيون گهٽيون!

ڪڏهن هُئڙوَ سُپرين، پاڄياڻيءَ سان پيارُ.
ڪامِلَ آهِيان ڪاڪِ کؤن، تو بِنا بيزارُ.

اِيندو هئين اَڌ رات جو، ڪاهي ڪَرهُ سوارُ.
ماري مون کي مينڌرا، وَلَها هِيءُ ويچارُ.
وَسي تنهنجِي ورهَ جو، بادل هِت بِسيارُ.
ڏسي وڏ وڙائِي تانهنجِي، هو ڏکِيءَ کي ڏهڪارُ.
”سچو“ سگ اوهان جو، تنهن ڏي نينڻَ کٽو نِروارُ.

ڪافي ١٠

وَلها ورِي آءُ،
مون ڳؤن موٺُ نہ مينڌرا!

ميان مون سَان نہ مَتين، سوڍِل سائين ساءُ.
رکي شريڪت شانِن سان، هيءَ ڪميڻِي ڪاءُ.
هو جي اَچي دِٺَ ڏنهُن، وَٽي اُهو مون واءُ.
هَي هَي هِن حالَ جو، لَهُ سائينءَ لکِرِ سَماءُ.
”سچو“ ڪنداسي سِگهڙو، پاڻُوَن جاٽِي پَرچاءُ.

ڪافي ١١

اَڙِي جيڏيُون منهنجو جِيئڙو، وئيو سَجَڻ وجي!

چَرخي مُنا تاڙيون، پيئَر سَيڪائِي يَجي.
درد منديءَ جِي دل اهائِي، مَت نہ ڪَنهنجَڙي مَجي.
طَرف تُنهنجي يارَ ”سَچُو“ ري، سوز نہ پنهنجڙو سَجي.

داستان پيو

١

ڪاڪِ پُڇندا ڪاپڙي، ويا اَڏو ٻَنڌ؛
وڃي رسيا اُنَ هَنڌ، جت "مون تون" آهي ڪانڪا.

٢

ڪاڪ پُڇندا ڪاپڙي، وڏيءَ ويلَ وِيا؛
لُڊاڻون لَنگهي ڪري، ڪنهن پَرئين پَنڌ پيا؛
اُتي تاڪِ ٿِيا، جِتي "مون تُون" هَڏنهن ناهِ ڪا.

٣

لَنگهيا لُڊاڻو، آءٌ ڪاڪِ چِڏيائون پوءِ تي؛
تاتي وڃي رَسيا، جاتي مومَل نہ راڻو؛
نَڪا مَسجد تَڪيو، اُت نَڪو تِڪاڻو؛
تاتي تِيُن تاڻو، جِتي "مُون تُون" ناهِ ڪا.

٤

ڪاڪِ لُڊاڻو لَنگهيا، اَڄ لاهوتِي لال؛
اوري هَڏ نہ اَتِڪيا، ٿِيا پرئين خيالَ؛
حدون پَچي هليا، جن ڪي حَد پَجائِي حالَ؛
تن سُرت نہ ڪا سَنيال، وڃي ويجها ٿيا وصالَ کي.

٥

ڪاڪِ نہ وِيا ڪاپڙِي، نَڪِي لُڊاڻي؛
نَڪِي ڊِريا ڊَٿَ تي، جِتي رنگ رڪيو راڻي؛
اُهي مِڙئِي نابود ٿيا، تَن سامِن ساماڻي؛
تاڪ ٿيا تاڻي، جاتي "مون تون" ناهِ ڪا.

٦

هِيءَ ڏوهارڻ ڏاهِ، تون ڍولِيو ساري ڌِٿَ جو،
ڪامِلَ تِڪو ڪاڪِ تي، چڙهِي ڪرهَلُ ڪاهِ،
ڪاٽيون ڪَنڌيُون ڪاڪِ جِيون، ٻِي لَڳِي باغَن باهَ،
اِهو مُون تَؤن مِهٽو لاهِ، ڪا مِهر پويئِي مينڌرا.

٧

چڱِي ڳالهه چَوانءِ، سا سُڻ ميان مينڌرا،
”آءٌ تنهنجڙِي آهيان، تون منهنجَڙو آنءِ،
”هيءَ نِڌر تنهنجي نانءِ، آهي وڪاڻِي وَلها.“

٨

ولها وڪاڻِي، آءٌ درِ تنهنجي آهِيان،
تُنهنجي ڏسَ ڏهاڳَ ڪئي، هيءَ نامِيا نماڻِي،
هيءَ مَرئِي ٿي هاڻِي، تنهن مُنهن ڏيکارج مينڌرا.

٩

مومَلَ ماڻڻ هليا، ڪاپڙِي ڪَل دارَ،
وچ ۾ آتش دودَ جا، آيَن بُهت بُخارَ،
ڪي سَڙِيا تنهن سوزان ۾، ڪي نُر چَليا نِروارَ،
ماڙِي ڏسي يَنيلِيا، خود ڳؤن خَبردارَ،
ڪي ويا ماڙيءَ ڳؤن نِڪري، پِرت نہ جِت پَچارَ،
نَڪا صورت اُتهين، نڪا تارَ تنوارَ،
نَڪو ڏسڻ وارو هو، نڪا سُرتِ سَنيارَ،
تَن تي چَڙهِي آئيا، بيخُوديءَ جا بارَ،
ڪين ڏنائون ڪاٿهين، روءِ نَڪا رُخسارَ،
”اَلانَ ڪَمَا ڪَانَ“ تَحقِيقاً تَڪرارَ،
لَتا شورَ شُمار، هَمَه تا حَقُ ٿيو.

◈

ڪافي ١

تو ڏي هُيَن ڪا تياري،
اِجهي اَڄُ سي اِيندئِي، ميان!

رکج وڏو آسرو، جي تو محبت ماري،
اُهي نال تہ نيندئِي، ميان.
اَڳِي اَڳڻَ تانهنجي، ڏيندئِي سي دلداري،
سَنوان طالِع ٿيندئِي، ميان.
وٹي گهَٽي يارَ کي، زور نہ زياده زاري،
وري پوءِ نہ ويندئِي، ميان.
آهي هَٿِ حَبيب جي، ڳالهہ ”سچوءَ“ جِي ساري،
ڏاڍا ڏاڻ سي ڏيندئِي، ميان.

ڪافي ٢

هيڏي اَچَڻ جِي آهہ، ڙِي، پانڌي يارَ پِرينءَ کي!

پِريان رِيءَ پَرديسَ ۾، آهي اَسان سان هاءِ هاءِ، ڙي.
وِهَڻ ڪارَڻ يار سَجَڻ جي، چِت ۾ جوڙِيَم جاءِ، ڙي.
پوٽيون هِت پٿايان، لَڳين لالَن لاءِ، ڙِي.
سِڪ سَجَڻ جي ساهَ ۾، ساڻِي تا نہ سَماءِ، ڙي.
سالَ ”سچوءَ“ کي آهي ئي، دوسن جِي واءِ واءِ، ڙي.

ڪافي ٣

رويو حالُ چوان، اَلا! جي اَونِي آيَم اوڏاهون!

پايو پاندُ ڳچيءَ ۾، آءٌ پيرين تَن پَوان.
سَرتيون اِنهيءَ سوزَ جِي، ناهي سُڌ اَوهان.
سُکن مَٿي ڪينڪِي، آءٌ مَٿيان سورَ سَنوان.
سَڄَڻ سَڄَڻ ٿِي ڪريان، ٻيون لاتيون ڪِين لَوان.
جوشَ تَنهن جا جان ۾، مون کي آهِن نِتُ نَوان.
”سچو“ اڪڙين مان ٿِيا، ريلا رتَ روان.

ڪافي ۴

پِرين مُنهنجي اڱڻ، الله توکي آڻيندو!

اَڄڻ سَندي اُن جي ٿيندِيون واڌايون، مبارڪَ جَڳُ ڏيندو.
وري وسائج پنهنجِيون جايون، ٿورو مون تي لکَ ٿيندو.
پَلو پنهنجا هٿڙا ڪري پلايون، لِڱين مون لائِيندو.
خَبران ڪِيئن جون اَسان ڏسي آيون، توکي پِرين ساڻُ نِيندو.
ويو فِراق فَنا ٿي وصلَ ٿيون وايون، ”سچو“ نانوَ سَڏيندو.

ڪافي ۵

آئين سو ڳالهه سُڻائين،
وَنهيا ڪانگل، تون پَلِي آئين!

خط جو آندوئِي يارَ سَڄَڻ ڏهون، هلِي سو نال پَڙهيائين.
آءُ تہ جوڙيئين جاءِ اکين ۾، اَڄ اوڏاهون آئين.
سِگهڙو سِگهڙو آءُ اَسان ڏنهُن، ڏينهن گهٽا چو لائين.

اَچو اَچو تون چو نہ اَچين ٿو، محرم راز رلائين.
نانوَاَللّٰه جي يارَ ”سچوءَ“ کي، محبن ساڻُ مِلائين.

ڪافي ٦

وعدو ڪِيئن وساريُوَ،
يَلا سائين، ڪيئي ڳالهيون ڳالهيون!

اَسان نماڻن سان يارَ پيارا، ڪو ڏينهن مانَ گُذاريُوَ.
ڏکَ ڏيئي وَئين اڳِي ڳوُن اڳرا، وري نہ پوءِ نهاريُوَ.
هيڏانهن هوڏنهن چِني اَسان کي، پنهنجِيءَ ڪَڏِ قطاريُو.
آتڻ چَرخو وِيني چوريُم، ڏيئِي سو عِشق اُڏاريُوَ.
سي ڪنهن ساعت سانول سائِين، ”سچوءَ“ هِت سَنياريُوَ.

ڪافي ٧

جو تو پير پَري آئين،
تنهنجي ٿوري هڪ نَتِي پُڄان... اَلا، ميان!

عاشقَ هِتي لَکين هزارين، لَئون اسان تو لائين.
عَيب اَسان ۾ آهن اَپارين، اِهي يَلا ڪيو تو پائين.
ڏوهَ ڏنگايُون ڏسي اَسان جون، چِٽُ نہ اَسان تَئون چائين.
راتو ڏينهان يارَ اوهان جا، ڳُڻَ ”سچو“ تو ڳائين.

ڪافي ٨

اَڙي اَلو اَلو، رانوَل آيو راڄَ ۾!

ويَڙا سورَ سنڌو ڪري، اَڄُ پيئَر ٽِيَڙم پَلو.
جنهن ساعت گَڏيا سُپرين، سا ساعت ڪنهن نہ سَلو.
ڳالھ نہ ڪريو ڪا ٻِي، هاريون اَوهين هَلو.
ڏهاڙي ڏسڻ گوءِن، وارُ نہ پَوندو وَلو.
اَصل آهي اُنهن سان، روحَ منهنجي جو رَلو.
”سچو“ گَڏيو سَڄڻَنِ، گَرَن لَڳو گَلو.

جهولڻو

جاني آءُ ڙي جاني، ميان،
آءٌ تا روز پُڇان ٿِي پانڌيؤن.

تنهنجي اَچڻ ڪاڻ هِت، پوٽيون ٿِي پٽايان،
سَنجهي صبح سَرتيون، ٿِي پانڌي پُڇايان،
ڏاها تنهنجي ڏيهَ ڏي، ٿي ڪانگلَ اُڏايان.

پِرين تُنهنجي پارَ ڏنهُن، اچي قاصد جي ڪوئِي،
حالُ سڻايان پانهنجو، تَنهن رهَبر کي روئِي،
جانِي جال اسان جي هاڻي هجر ۾ هوئِي.

دلبَرَ تنهنجي ديس ڏي تِي ڏسان ڏيهاڙيون،
نانوَ تنهنجو سُپرين اَسين وَس نہ وساريون،
ڪِچيءَ پائي ڪپڙو زور ڪريان ٿي زاريون.

اُتي ويني اوتيان آءٌ پنبڻين مان پاڻِي،
اَچي ڏِسج سپرين تون حال منهنجو هاڻِي،
درد مَنديءَ جي دل ۾، تنهنجي سِڪَ تا ساماڻِي.

تاڪؤن سَجَڻ تانهنجِي هِينڙي حيرانِي،
ڏيئِي ڏکيءَ کي وئين تون نِيهُن نہ نِشانِي،
سدا "سچو" آهي، ميان، تُنهنجي ڪِچِيءَ ۾ ڪانِي.

سنڌي پورب

١

گنگا ڪانءُ گُذرُ، آهي ڪِنين ڪاپَڙينِ جو؛
ڪڏهن لوڪ نہ لَڙيا، سدا تَن سَفرُ؛
آهي نامُ مَشَرُ، اُنهن اڏوتِين جو.

٢

جوڳِي آهن جي، گوش گنگا ڏي تَن جو؛
آهِن ڪوڏيا ڪاتَ جا، پُڻ ڪاپَڙي ڪي؛
سِرُ سنباهِن سي، جنين ناتو ناٿَ سان.

٣

جوڳِي جال ڏنامَ، پر ڪو ڪو لَيِي ڪاپڙي؛
هي ويهي وستِن ۾ ويا، هو نہ لوڪِ لَڙيامَ؛
تنين ڪاڻ ٿِيام، هَي هَي هِهڙا حالَڙا.

٤

جوڳِي جالَ ٻُجهَن، پر ڪونہ لهان ڪو ڪاپڙي؛
تن ڳُڻن پَريَن جِيون ڳالهڙيون، ٿيون "سچل" ساهَ سُجهَن؛
لوڪِ نہ ٻئي لُجهنِ، ٻِگر نالي ناٿَ جي.

٥

جوڳِن اوري جُوءِ، جي لوڪان لعل لِڪي ويا؛
لاهوتِي لنگهي وڃِي، حُر پيا ۾ هُوءِ؛
راسِخَ روبروءِ، وڃِي ٿيڙا ناٿَ جي.

٦

جوڳِي آهن جالَ، پر لاهوتِي لنگهي ويا؛
هي مِڙ مِڙ ڪَنِ مَٽِيَن سين، هو ڪڙا متي خيالَ؛
سي لانگوٽيا لالَ، پيئَر ياڳِ ملن مون.

٧

لوڪين لاهوتِي، ڪنهين پَر نہ پرپِيا؛
سي پنهنجي رکِي پور ويا، سالِڪَ ثابوتِي؛
اُهي اڏيءَ آڏوُتِي، نانگا ويَڙم نِڪري.

٨

ڪري لنگهيا لوڪَ مؤن، لاهوتِي ڪوڙا؛
گهوڙا ڙي گهوڙا، جو مون من مستانو ٿيو.

٩

پُورب ڇَڏي پوءِ، آڏوتِي اڳِي ٿيا؛
ويا اُڪنديا اڳِنان، نہ ڪنهن لَڙيا لوءِ؛
رِجائي رتُ روءِ، ويني واٽَڙيَن تي.

١٠

جوڳِي جالَؤن جالَ، پر لاهوتِي لنگهي ويا؛
هو هلي ويَڙا حالَ ۾، هي قابو متي قالَ؛
هَي هَي مُنهنجي حالَ، جو حالُ نہ پيو هَٿِ مُون.

١١

جوڳِن هِت جايون، جي هُنَ لوءِ لِڪي ويا؛
تپش تيش تَن ڪي، وجَن لاهوتِي لائِيُون؛
ووءِ ووءِ واتِ وِجهي ويا، وَيراڳِي وائِيُون؛
آڏُوتِن آيُون، خَبران ڪاتِي ڪُسَڻ جِيون.

١٢

جوڳِن آھ نہ جنگِ، ھِن سُلوڪِي سپَ سان؛
جيجان ھن جهانَ ۾، ھِن طُريلا تَنگِ؛
ڪنهن جي رتا رنگِ، ماڻِڪ مُنهن مَشعلان.

١٣

لاھوتِي ھِنَ لوءِ، آيلِ آھن اَڄُ پِيِ؛
ووءِ ووءِ اجان پَوندِي، پوربيَن جِي پوءِ؛
اِنِ ڪاپَڙيَن ڪي ڪوءِ، سَٻگر مَنجھ صَحِي ڪري.

١٤

لاھوتِي مَون لوڪَ، ٿورا ڪري لنگھيا؛
سدا سامِيَڙن تي، محبتَ وسي موڪ؛
سي زائِر منجھوُن ذوقَ، ڪَنڌُ ڏيَن ٿا ڪاتَ تي.

١٥

ڪاپَڙِي مون ڪالَھ، اجان ڏنا ڏيہَ ۾؛
ھَي ھَي منهنجي حالَ، جو ساڻن ٿِيَسِ نہ سنگتِي.

١٦

ھُو جي ڏنا ڏيہِ، ڪالھ اَجا مون ڪاپَڙي؛
سي اَڄُ لنگھيا لوءِ مَون، دانهَ چڏي ديهِ؛
ھاريُون ھُوءِ ھَڏيھِ، موٺَن ڪِين مَڪانَ تي.

١٧

پُورب پَنڌُ نہ آھ، ڪڏھن ڪاپڙيَن ڪي؛
جِت ماڻھو ميڙاڪو ٿئي، سا جُوٺي جوڳين جاءِ؛
سامِي سِرَ سواءِ، سودو ڪن نہ ڪو ٻيو.

١٨

پُورب آھ نہ پَنڌُ، ڪڏنهن ڪاپَڙيَن ڪي؛
سي ڏيندا ويراڳي وِجِي، ڪاتَنِ مٿي ڪَنڌَ؛
ھوءِ سَندنِ ھَنڌُ، جو لُڙ ڳَڏِجي لَعل ٿِيا.

۱۹

پُورب رکِي پيرُ، کَن پُڇَ پَراهين پنڌَ جِي؛
ٻيو کو وجي اتهِين کاپَڙين ريءِ کيرُ؛
جنهن کي ڦِکَلُ نہ ڦيرُ، کنڌُ ڏيندو سو کاتَ تي.

۲۰

پُورب پنڌ نہ کن، کنهين ويلي کاپَڙي؛
کوڏِ کَپائڻ کنڌَ جو، توڙؤن آهي تَن؛
”سچل“ سدا سامهون، آڏي آڏوتَن؛
سي وجِي کاتِ ڏينِ، گردنون کنيو غار ۾.

۲۱

جاڏي پُورب پنڌُ، تاڏي آءٌ نہ وڃڻو؛
هي هِنن جو هنڌُ، منهنجو هنڌُ هِنگلاج ۾.

۲۲

پُورب پُڇيائون، پَر پيرُ رکيائون پَرنان؛
اوريان پَريان پنڌڙا، سي لَس لنگهيائون؛
اِئين اُتيائون، تہ گُرَ اَسين نہ گڏيا.

۲۳

پُورب کانءُ پري، نانگنِ نظر آهہ تا؛
نِگھہ وجهن ناٿَ تي، پريَون پير پَري؛
مَنجهؤن ذوق ذري، گُرَ گڏيا وجِي گودڙيا.

۲۴

پُورب پَير ڏرن، کن وِچَٿَ پارهين پنڌ؛
تي؛ قدم رکي کاتَ تي، کنڌُ قربان کَرن؛
کوڏؤن کاپَڙن، ”سچل“ سِر صدقي کيو.

۲۵

متي کاتَ ڦدمُ، کاکيون کاپَڙيَن جو؛
سنسو ميٺي سروپ ۾، ”سچل“ ٿيا سي سَمُ؛
سدا ساميڙن جو، دَمامين سان دَمُ؛

آديسِي عَدمُ، ٿيا نالي اَندر ناٿَ جي.

٢٦

ويا هَتَؤن ويهِي، اَجا ڪالهه ڪالهوٽي ڪاپڙي؛
آيل آڏوتِن جِي، ڳالهه ڪريان ڪيهِي؛
”سچل“ ساري سک مان، ڳاروڙي ڳيهي؛
پُورب ۾ پيهِي، وڃِي واصِل ٿيا وصالَ ڪي.

٢٧

هَي هَي ڪالَهه هِتاءُ، اَجان لاهوتِي لانگهيا؛
ڪونَ وڃَڻ جو مون ڏنو، سامِيڙَنِ سماءُ؛
تا ڪو پَوي پِرياءُ، مَن لاهوتِن جو لوءِ مَؤن.

٢٨

ويا لاهوتِي لالَ، لورا ڪري لوءِ مَؤن؛
ڳالهه نہ ڳرهَڻ جهڙي، مگر مُنهن مَشعال؛
هَي هَي هِهڙي حالَ، ساريون سي سَڌَ مَران.

٢٩

جو پَنڌُ جوڳِيڙن جو، سو آڏوتِن آجاءِ؛
گنگا ۽ گرنار ڏي، جوڳِن پَنڌُ جُڳاءِ؛
پنڌُ اُنهِين ڳؤن پَرنان، آڏوتِن ڪي آءِ؛
تان تان ٿِين نہ جاءِ، جان جان ريجهَنِ نہ رامَ سان.

٣٠

ڪوڙين قربانِي، آءٌ تا ڪاپَڙيَن تَؤن؛
ڏيئي ويا جي ڏيل ڪي، هَي هَي حيرانِي؛
ماريون مِهمانِي، آءٌ تا سِرُ ڪَريندِيس صَدقو.

٣١

ڪري لورا لنگهيا، هَي آڏوتِي اَڄُ؛
مون هَئون اَمان يَج، جو آءٌ بہ ويندِيَس اَن سين.

ڪافي ١

آءٌ ڪوڙين ٿيان قُربان، جوڳِيڙن جي جات تَؤن!

ڪاڪيون ڪاپڙيَن جو، ڏاڍو آهي مون اَرمان.
آيل آڏوتِن جو، آهي گنگا ۾ گذران.
نانگن سَندي ڳالهڙي، هِت پورب ۾ پَروان.
”سچو“ ناٿ نِهارينِ چو ٿو، ٻئي هنڌِ ٿي ٿُون مِهمان.

ڪافي ٢

ساڄِي مون تا سڃاتو،
اُهو جيڏيون يار منهنجو!

اَصل لاڪَؤن آهي انهيءَ سان، هن نماڻِيءَ جو ناتو.
تہ ڪو ٿي ڪري جوڳِي اِيندم، جاڻُ نہ هِيئن مُون ڇاتو.
ڏسِي صورتَ ساري سُهڻِي، عشق اُنهيءَ سان مون لاتو.
هِيءَ نماڻِي عيبَنِ هاڻِي، پيچ پاڻهي تَن پاتو.
سَهَو ”سچو“ ري ڏسي اَسان جي، ڇِٽُ نہ دلبر ڇاتو.

ڪافي ٣

ڄِيجان زلفن واري،
اُنهيءَ ساميءَ مَن موهيو!

باه برہ جِي اَندر اَسان جي، ويو سو ٻَهڳَڻ ٻاري.
هِجر فراق پِيي وو يار اسان کي، ڪُوڪان ٿو هِت ڪاري.
جوڳِي ڪِيَڙوُ جيءُ اسان جو، مونجهہ اُهو ٿو ماري.
اَڇڻ سنديون يار اوهان جون، ”سچو“ واٽان نِت نِهاري.

ڪافي ۴

ماري ويو ڪالهه رات،
سونهن پريو سو تا ساميَڙو!

راتو ڏينهان روح کي، طَلبَ تَنهن جي تات.
ڪينَ سُجاتم سرتيون، تا ڪهڙي آهي ذات.
سور نہ جهلڻ جِهڙو، هاريون ڙي هيهات.
اَنئي پهر تنهن جِي وائِي، ”سَچوءَ“ کي آهي وات.

ڪافي ۵

جو هوم ورونهن وارو،
جيجان گڏيم سو تا جوڳِيَڙو!

اڳِينءَ پوئِينءَ ڳالهه جو، خيالُ سَليائين سارو.
سُورن جي سوغات سان، آيو اوڏانهُن وٽجارو.
پَسڻ سان پيدا ٿيو، سيني مَنجهه ستارو.
صورتَ تنهن جِي سقِري، مَشعل مُنهن موچارو.
جُڙِي وينو جان ۾، بِرهه اُنهيءَ جو بارو.
آهي ”سچوءَ“ جو سرتيون، اِهو اکين جو اُجارو.

ڪافي ٦

کھڙي ڳالِهيؤن يارَ، ڪِيئُنِ بيراڳِي اسان ڪي!

درد منديءَ جي دل تي، باري چاڙهيئي بار.
اَصل ڳون آرام وڃايا، جانِي تنهنجي جار.
مون ڪي يار جدائِيءَ ماريو، آءٌ روئان زارو زار.
ڪيئِي داناءَ ديوانا ڪِيَڙا، تنهنجي حُسن هزار.
غمزي سانڱُ غلام ڪياسي، ”سچو“ ري سردار.

ڪافي ٧

هَي هَي هِن حالَ وي،
سَڄَر ٿيس نہ سامِيڙن جي!

منهنجو آهي ڪم ڪاپڙين ۾، نا تہ جوڳِي آهن جال.
ويمَ ويساهي نڪري، اُهي رات لانگوٽيا لالَ.
ڳوليان ڦوليان واٽڙين تي، جي ڪُهِي ويَڙم ڪالهہ.
ڪاٿَ اُتي ڪَنڌ آڻ ڪَپاوڻ، لاهي جيءَ جنجالَ.
منجهہ گوداوريءَ من ڳڌجن، جن جا خواب خيالَ.
راتو ڏينهان آهي هوتن جِي، ”سچوءَ“ ساهَ سنڀالَ.

ڪافي ٨

اُڌر پَکيڙا پار پرينءَ جي، خبر مون آڻي ڏئين، لا!

ڪِين ڏٺئِي سي سُپرين، واٽ تا ڪنهن بيءَ وئين.
پاڙي ويهي پِرين جي، وچِي تون واقف ٿِئين.
سُڌ سِيائِي مون ڏئين، جڏهن پاڙِي اَڪين جو پئين.
سوز "سچوءَ" جو پاڻَ سان، ادا ڙي نازڪ نِئين.

ڪافي ٩

عاشِقُ ڪِيتُئِي اُداسِي، وهواه ڳالهه خاصِي!

روز ازل ڪؤن لؤن لؤن منهنجي، واءَ ورهَ جي واسِي.
دِلڙي اسان جي سُهڻا سائين، پهريون ڪِيَئي پياسِي.
هيڏي هوڏي ڪين وياسي، باسَ اِها اَسان باسِي.
بيخوديءَ مون باغ بهاران، خوديءَ ڪانءُ خلاصِي.
بِره آنجي ڪيو بيراڳِي، "سچو" رنگ سنياسِي.

سارنگ

داستان پهريون

١
مون ۾ آهين تون، تو ۾ آهيان مان؛
بجلِي بادل سان، آهي جيئن سُپريم.
٢
سارنگ سندا ساٿَ، سرتيون سانڍِ آئيون؛
ڦيريو راڳن ناٿَ، وِڄُن ويس وَس ڪيا.
٣
پورب سندي پار جا، ڪڪر ڪارونيار؛
وِڄُن ۾ وَڄڻ سان، چڙهن تا چوڌار؛
اُيي کي آبِيندي، لڏئون سِنڌُڙِيءَ سار؛
ساوا ٿيا سَنگهار، موليٰ سَنديءَ مِهرَ سان.
٤
موليٰ سَنديءَ مِهرَ سان، ساوا ٿيا سَنگهار؛
ڏلهي چڏيو ڏُت سان، ڏوٿيين ڏِيار؛
ترايون تجل جون، ٿيون تارون تار؛
سَو راهين سنوارَ، صاحب سَٽائي ڪَئِي.
٥
بَهه بَهه ڪندا آيا، بيهر بَڪَروالَ؛
ڪڪرن جي ڪڙڪات ڪان، ويا ٿِهي مالَ؛
آهُن ۾ اڃِي پَئِي، چونگن سندي چال؛
منداڻي مندل ڪيا، جر اُنا جالَ؛

پَلَر سان پُسِي پيا، پنھوارن پَلال؛
جھُرِي پيون جھوپيون، جھانگيڙن آجھالَ؛
ٺَنگو ڪَج نہ نِڌر ڪي، نِماڻن ٺَنگ پالَ!
جَنِ جا ھِھڙا حالَ، تن پَرور پَت رکيج تون!

٦

مِھرَ سَندا مِينھَن، شاھ وسائِين شَل!
جھُرِيَلَ منھنجي جھوپِڙي، بنا جھَلي جھَلَ؛
ڪاھِلِ تي ڪَھَلَ، ڪندين شالَ ڪريمَ تون!

٧

وِڄُن وِڪَ وَڌائِي، وَسَڻَ وَسُ ڪِيو؛
وَڄَڻ واڄا واھ ڪيا، پَلُر پوءِ پَلِٽيو؛
”سَچا“ سائو ٿِيو، سِپڪو سارنگ آئي.

٨

نازڪ سندو نِينھُن، آھي اِئين جيڏيون؛
پنھنجي رائِي ريج ڪَري، جيئن ساون مِينھُن؛
راز رکي ٿو ريھُن، مَن ۾ محبوبيءَ جو.

٩

راتاڪو ريھُن سان، رِڻَ ڪيائين ريجَ؛
پَٽَن مٿان پَلٽِيون، ھِيرون مَنجھان ھيجَ؛
بَرن ۾ بھارَ ڪئِي، گلزاريءَ جي گيجَ؛
”سَچل“ سارنگ سيجَ، سونھين ساوڪ وچ ۾.

١٠

سارنگَ رنگَ ڪيا، پوياڙيءَ پَٽَن تي؛
ٻَڪَر ٻاٻاڻن جا، پَلَر پِي ڍِيا؛
ڏيھان ڏرت ويا، موليٰ سنديءَ مِھرَ سان.

١١

عالم کي آگاھ، سارنگ کندو آئيو؛
ڳڙ جيئن گوڙيون ڪَري، ڪاھيون اَچي ڪاہ؛
وايوءَ سان وارا ڪري، ٺاھيو اَچي ٺاہ؛
وَساياٽِين وَڏ ڦڙو، واٽن تي واہ واہ؛
گلزاريون ۾ گاہ، پَٽَن تي پڌرا ٿيا.

١٢

اَڄ پڻ پورَبَ پارَ ڏي، ڪَڪر ڪَڪوريا؛
سارنگَ سُرَ سُرائتا، ساجھُري سوريا؛
سُر منڊل ۾ سارنگيون، چَنگ چڱا چوريا؛
اُڀَ اُتي اوريا، طَبَلَ تارون تيج سان.

١٣

وسِي پيو وَڏ ڦڙو، پِنيون پٽ پَريون؛
پَٽاريون پِٽُن تان، وٺاٽين وريون؛
ڪِيرن جو ڳريون، چاڏيين ڏنئون چاہ مان.

١٤

چاڏئين ڏنئون چاہ مان، ڪيرن جون ڳريون؛
وھائيندِيون سي آئيون، ٽٽن مان ٽريون؛
پَٽاريون پريون، آيون وسائي وَڏ ڦُڙا.

١٥

والي وسائيج، درد منديءَ جو ديس؛
پِرين مون پرديس، اُنِي اِيندم اُوڏڙا!

١٦

مُندون موٽي آئيون، جھُڙ جھجھا جوٽيون؛
پَلَرَ ساڻ پُر ٿيا، پونا ۾ پونيون؛
پَسِي مِينھن مھر جا، ميھيُون اَڄُ موٽيون؛
چَريو اڃن چوٽيون، وٺاٽين ولَر ڪيو.

١٧

والي وري تون، وطن تي وسَ ڪرين؛
مِنهن وسندي مون، سڄڻ ساريم سُپرين!

١٨

ديسا ديس وسِي پيا، رحمتَ جا درياهہ؛
گلزاريون ۽ گاهہ، پونن تي پڌرا ٿيا.

١٩

سارنگ سعي ۾ اَتِي، ”سچل“ سستِي ڇڏ؛
مٿان ايندءِ اوچتو، هاڻ نہ مُڙندءِ هَڏِ؛
اَجهاپِي ڪا اڏ، وسَڻَ ڪان اڳي وڃِي.

٢٠

سارنگ ساري رات، رٽن مٿي ريج ڪيا؛
پَکن پرڙا سوئيا، پِره ڦٽِيءَ پريات؛
پَٽن تي پڌرا ٿيا، گُلَ ڦُلَ پاتون پاتِ؛
وائِي سڀ ڪنهن وات، ”سچل“ سارنگ ساٿ جِي.

٢١

سارنگ صبح آئيو، گوڙيون ڪري گاجَ؛
هاري هَليا هاجَ، ڪُڙمين هَر ڪُلهي ڪيا.

٢٢

پينر نا پانئيو، تہ بوندنِ ڪَئي آ بَس؛
اِجهوڙِي آئيو، ورِي ويتر وترو.

٢٣

اڪين آب وهائِيو، سرتيون سارِي راتِ؛
وهائِن وڏ ڦڙو، پرچن نا پرياتِ؛
پينر ڪان برساتِ، اَڪين اوتڻ سکيو.

٢٤

هِڪ وسَڻ بيو وڄَڻ، ٿيون لَهي پيو سيءُ؛
جهوري وڏئين جهوپيون، ڇَن وڏائين ڇِيءُ؛

رنُن جو رڻَن ۾، واهَ وسيلو ٿِيءُ؛
حال جنين جو هيءَ، تَن پَرور رک پناهَ ۾!

٢٥

اَول آنڌي آئي، پويان جهُڙ جهَجهو؛
نڪو اولو آسرو، نڪو اوٿَ اَجهو؛
ڏهيلين ڏجهو، تَن پروَر رک پناهَ ۾!

٢٦

اَول آنڌي آئِي، پويان ٿي برسات؛
رعد جي رڙين ۾، پيٽي نہ هُئِي باتِ؛
ويچارين ورن جي، وائِي هُيَڙي واتِ؛
مٿان وسَڻ هينان چِڪڻ، سيءَ مُيون سڀ رات؛
پِرهہ ڦٽي پِريات، ڪٽڪان ڪاڏين گڏيون.

٢٧

اَڄ پوربَ پار ڏي، ڪَڪَرن ڪيا ڪوڙَ؛
صبح ويل سويلَ جو، سارنگ لاتِي سوڙَ؛
وڄن واڄا واه ڪيا، مينگهہ ٻَڏا اَڄُ موڙ؛
لوڪان لاتِي لوڙَ، موليٰ پنهنجي مهر سان.

٢٨

اُتَران اوري، بادل بَرسِي آئيا؛
سُرَ سُريلا سوز جا، سارنگ ٿو سوري؛
گهوري مان گهوري، اجهو اگهَڻ آئِيا.

٢٩

اُتران اوري، ڪئِي چِمڪٽي چَمڪات؛
اُتان ڪيائين اوچتِي، لس ٻيلي تي لاٿَ؛
منڊلَ ٿيا مَڪرانَ تي، گوڙن جا گَڙگاٽَ؛
ڪَڪَرن مٿان ڪيچ جي، ڦڙڪِي ڪاڏا ڦاٽا؛
وري ورتَئون واٽ، ”سچل“ سائي سنڌ جي.

٣٠

سچلَ سائِي سنڌ جي، وري ورتائون واڻَ؛
جهُڙ ڦڙ جهُلي آئِي، جهتِڪو ڏيئِي جهاڻَ؛
وسِي پيا وڏ ڦڙا، گهيڙ پُسائي گهاٽَ؛
لاتِي اج اُساڻَ، سارنگ سنگهارنَ جِي.

٣١

سارنگ آيو صبر ۾، بوندن ڪئِي بَس؛
رنگا رنگِي رسِ، قَزح ڪَڍي نيل تي.

هير رانجهو

داستان پهريون

١
ڇڏي ملڪيت مال، رانجهو رڻُ چڙهي هليو؛
قسمت ڪَيُس ڪنگال، نہ تہ حاڪم هو هزار جو.

٢
حاڪم تخت هزار جو، قسمت ڪيو ڪنگال؛
مسڪينيءَ جو مردَ ڪي، خطرو نڪو خيال؛
محبت مستانو ڪري، ههڙو ڪِيَڙس حال؛
پُڇي جهنگ سيال، حُب نہ تخت هزار جي.

٣
مالڪ اُنهيءَ مُلڪ جو، رانجهن مان راجو؛
الفت ڪان عطا ٿيو، ڏکن جو ڏاجو؛
عشق ڪَيم آجو، دنيا جي ڪُلَ دردَ ڪان.

٤
مالڪ تخت هزار جو، رانجهو آءٌ راجا؛
ڪانِي مون ڪي قلب ۾، قربَ هئين ڪا جا؛
ڏکن جا ڏاجا، لکيا هُيَم لوح ۾.

٥
شاهِي هُيم شان، دلبر پنهنجي ديسَ ۾؛
اُتان آيس اوچتو، ڪٺِي سورن جو سامان؛
ڇا منجهارؤن ڇا ٿِي آيس، اهو اٿم اَرمان؛
حيرت ۾ حيران، مون ڪي هِير هِتي ڪيو.

٦

رانجهو هُيس راءُ، مالڪ پنهنجي ملڪ جو؛
اديون عشق انڌو ڪيو، پيَرِم ڪِين سَماءُ؛
گُهورن ڪيم گهاءُ، هِتي اَچِي هِير جي.

٧

اَچڻ اوڪو مون هُيو، هاريون آندم هِير؛
پنهنجي لِکِئي پاڻَ کي، پاڙڻ پَئي تقديرَ؛
ڪانہ هلي تدبير، قسمت قيد الماءَ سان.

٨

جوڳِيا ويسَ ڍڪي، لاٿم سڀ لباسُ؛
پَٽ پٽيهرَ بافتا، نيٺ ڪيم ناسُ؛
ڪيو نينهن نِراسُ، دنيا جي درد کان.

٩

مون کي ماءُ ڪيو، چوچڪ ڏيءَ چريو؛
عقل هوش نيو، منهنجو محبت وارئين.

١٠

چوچڪ ڏيءَ چَريو، مون کي ڪيو ماءُ؛
پيَرِم ڪونہ سماءُ، آيل عشق انڌو ڪيو.

١١

شاه هزارِي هوت کي، محبت ڪيو ميهارُ؛
عاشقن کي عارُ، کهڙو آهہ قريبَ کان.

١٢

مور نہ محبت کان مُڙان، هتي اَچِي هاڻ؛
ڪاڻ ڪنين جي ڪاڻ، ڳِئون چاريندس ڳوٺ جون.

١٣

ڳِئون چاريندس ڳوٺ جون، ڪاڻ ڪنين جي ڪاڻ؛
اها روح رهاڻ، مَنَ پِي ميلي محب سان.

١٤

ڪاڻ ڪنين جي ڪاڻ، ڳليين ٿِيس ڳنوارُ؛
من مون ملي يارُ، لَهنَ ڏولا ڏيل جا.

١٥

نورنگ ندورو، ڪيڙو وجهان ڪوهَ؛
رانجهو منهنجي روحَ، سدا وسي ٿو سرتيون.

١٦

ڪيڙي نا ميڙي، موليٰ مون ڪي جيڏيون؛
جهنگ سڄو جهيڙي، تہ بہ رانجهن منهنجي روحَ ۾.

١٧

ڪيڙو وجهان ڪوهِ، نورنگ ندورو؛
دل اَٿم ديرو، هزاريءَ جي هوت جو.

١٨

واحدَ شالَ وجهين، چڱي چوچڪ چت؛
پَرور رکين پَتِ، سدا سِڪَ وارئين!

١٩

ريجهي روح رانجهي سان، ڪيڙو ڪيَڙتالُ؛
وِڏؤن وجهي وچ ۾، چوچڪ ڏسُ چندالُ؛
مادر مِهٽا ڏئي جهجها، جهيڙي جهنگ سيالُ؛
منو مون مِهوالُ، مون مور نہ وسري.

٢٠

هَر هَر وينو هِير جي، رانجهو ڏسي راهَ؛
وينو وڃائي وَنجهُلِي، چاهون تي چناهَ؛
سانديو وتي ساهَ، "سڄل" سور سڄڻ جا.

◈

ڪافي

جو جوڳي زلفن وارو،
سو سامِي مون تان ڪين سُجاتو!

ڳل ڪئي ڪفنِي دست پَهوڙا، مشعَل مُنهن مُوچارو.
انگ پيوت بنائي آيو، بيک پئِي وڻجارو.
ٻئي لباسَ ڪو رانجهو اِيندو، ڇڏي تخت هزارو.
سببَ انهيءَ گون ڪين سُجاتم، ماريو مُئيءَ لئہ وارو.
”سچو“ سُجاتو رانجهو آهي، جڏهن جمال سَليائين سارو.

ڪافي

جو اڱڻ پيهِي اَچ آيو،
سو سامِي مون تا صحيح سُجاتو!

بيراڳيءَ جو بيک ڪري، تنهن ڪيڏو هنر هلايو!
سَر جهَٽائون جوڳِن واريون، تنهن لِڱين بسمو لايو.
مُرليءَ مست آواز اُنهيءَ جي، منهنجو روح ريجهايو.
رانجهو تخت هزاري وارو، موليٰ آٽي ملايو.
عطر عبير اِنهيءَ جي ڪارڻ، مون تا مُشڪ مَلايو.
پياري هِي سِر پاڻون ڄاڻي، ”سچوءَ“ کي سمجهايو.

داستان پيو

١

لوڏي ڪَڏيائون لوءِ مان، رانجهَنُ رمزدار؛
جاتي هليو جان تي، جوڳِن جو جنسار؛
مُرلِي مَٽيادار، چوريون وتي چاهَ مان.

٢

اَلستِي آواز کو، منهنجي ڪَن پيو؛
هِردي اندر هِيرَ جي، آهي ڪونہ پيو؛
مُرليءَ مست ڪيو، جوڳِيڙن جي جيڏيون.

٣

ڪاريهَر قتِيلَ، گودين وڏا گودڙئي؛
مَنڍيو وتي مَنڍن سان، نانگ نسورا نِيلَ؛
رانجهَن جي رسِيلَ، مُرلِيءَ مستانا ڪيا.

٤

مُرلِيءَ تي تنهن مَردَ جي، ڪنيا ڪاريهرن ڪَرَ؛
بِرَ چڏي باهر ٿيا، نِيلا نِڪري نَرَ؛
زهري منجھ زهَر، جوڳِيڙي جهَتي وتا.

٥

جن کي اَڏيون اوچتي، ڪاٽيو ڪاريهَر؛
تَن جي خاص خَبَرَ، جاچيو جوڳِيڙن کان.

٦

جاچيو جوڳِيڙن کان، تن جي خبر خاصُ؛
نانگن ڪيا ناسُ، سِنگهَڻ سان سَوَن مٿي.

٧

ٻِرَ مان ٻاهر نڪري، ڪاري ڪنيا ڪَرَ؛
ڏَرُ اِنهيءَ جي ڏَرَ، جهِين ڏَرُ نہ ڏيهہَ ۾.

٨

سَپ سُجاتئون ڪين ڪِي، جوڳِن ماري جڪَ؛
جَنين سِنگهيو ڪَڪَ، سياڳا سي ئِي ٿِيا.

٩

ڪُنڍَلَ ڪَنَن ۾ وجهِي، خان ڇڏي خانِي؛
جوڳِيسَرُ جانِي، راوِيءَ طرف رَوِي هليو.

١٠

راوِيءَ طرف رَويو، جوڳِيسَرُ جوان؛
هيڪر هِيرَ اُڪيرَ ۾، مَرد ٿيو مستان؛
سورن جو سامان، ”سچل“ ساڻ ڪِٺِي هليو.

١١

ڇڏي چاه چنابَ جو، راوِيءَ ڏانهن رويو؛
مُرليون سُرليون، ونجهَليون وڄائيندو ويو؛
ٿانِيڪو ٿيو، سو نانگو نورنگ پُر ۾.

١٢

جوڳِي آيو جُوءِ ۾، مَرڪٽو مَٽدار؛
مرلي مستانا ڪيا، جنهن جي لک هزار؛
ڪاريهر ڪَردار، نِيلا ناڻ نوائِيا.

١٣

منڊَڙا، مَڙهي، جوڳِي آيو جوءِ ۾؛
پڙهيو سو پڙهي، مَنڊَڙا محبوبن تي.

١٤

ٽُنبيون ٽَن ٽَٽي، جوڳِي آيو جوءِ ۾؛
ڪنهن جي قربَ ڪٽي، رانجهو روليو رُڃَ ۾.

١٥

نيٺِيءَ نورنگَ پور ۾، ويھڻ وھُ ٺيو؛
ڏوراپا نہ ڏيو، جنھنجو چاھُ چناھَ سان.

١٦

نيٺيءَ نورنگ پور ۾، ويھڻ ٺيو وھُ؛
قسمت كاريا كَمَتڙا، مانديءَ لڳو مِنھُ؛
ورھَؤن كَڍِي وھُ، ورھَ سندي واسِينگ جو.

١٧

هاريءَ ٻڌي هيرَ، مُرلِيءَ كَئي مَڳَڻُ؛
”سچو“ وسري كِين كِي، ويچاريءَ وَچَڻُ؛
لانگوٺيءَ لَڳَڻُ، لِكيو جنھن جو لوحَ ۾.

١٨

هُتي كير هُيس، هتي آهيان كيرُ!
سالم اهي سيرُ، ”سچل“ سِكَ كَرائِيو.

◈

كافي

آءُ اسانجڙي ديري،
توكي گھڻو ساريان ٿي.
نا تہَ مُحب مَران ٿي.
تون تا ميڏا، مين تا تيڏي، كُھِ گھتان سڀ كيڙي،
هِت گھُنگھَر گھاريان ٿي.
اَڱڻ ساڏي آءُ پيارلَ، لَھِ پَوَن سڀ جھيڙي،
تولئہَ هَنجُون هاريان ٿي.

جوڳ

داستان پهريون

١

ڏوٽِيءَ منجهہ ڏيانُ، آهي اَڏوتِن جو؛
گُم ٿِي گُرگم گودڙيا، ڪَن گروڙي گيان؛
اَصل ڪان اَشنانُ، گَنگا جمنا ٿَن جو.

٢

پورب پَنڌ نہ وڃڻا، ڪِرنارِي گمنام؛
ويچاري ٿي واٽ تي، ڪَرن ڪين وسرام؛
سيني ۾ سَنگرامَ، سَچا سَنياسن جي.

٣

پوربَ سندا پيرَ، لاهوتي لَڌي ويا؛
ڪِرناري ڳُنير، سَچا گُم گُر گيات ۾.

٤

ورلو ويرڳِي، گِيانِي، ڏِنم گودڙيو؛
پُليا ڏِنم پيرَ ۾، يوڳِي ۽ ياڳِي؛
طالبُ تِياڳِي، لَکن ۾ ڪو هيڪڙو.

٥

جوڳِين جڻائُون، جوڙي جوڙيون جان تي؛
چَمڙا ٻڌي چيلهہ سان، ٽُنيون ٽَٽيائون؛
جَنجيرن سان جهان تي، ڪِشتا ڪَڙيائون؛
گَروڙي گائون، پورب پنڌ پُڇي ويا.

٦

جوڳي ڀاتون ڀات، پَر منهنجو اَڏوتِن سان؛
سَفر ويا ساجهري، رهيا رُڳِي رات؛
طلبَ تنين جِي تات، راتيان ڏينهان روح کي.

۷

آهِن اَکيچارَ، اَنتر مُک اڏوتَ؛
پورب سي نہ پُريا، نہ کِي کَن پرچارَ؛
اَٺ ئي پهر اَڃَ ۾، رهن سي گُم گار؛
سَچَل سَنسکار، سَنسا تِن وڃائيا.

۸

اَجا اڏوتِي، آهن اکيچارَ؛
اَوديا اَهنکار، پَڄِي جن پورا کيا.

۹

کاپَڙي کَن قاڙَ، آيل اَڄ لنگهي ويا؛
مَست کري ويا مَن کي، مُرلين سان مٺيارَ؛
تَن جوڳيڙن جي جاڙَ، مون کان مُئي نہ وسري.

۱۰

کاپڙِي قنديلَ، کنيو گهُمن گودڙيا؛
ڇَبَت کري ڇبَن ۾، وتن کاريهرَ قتيِلَ؛
مُندن مُرلين سان اُهي، آڏوتي اَصيلَ؛
”سچل“ سِک سَبيل، جيءَ ۾ جوڳيئڙن جِي.

۱۱

لاتِي لاهوتين، ڏرم جي ڏوٽِي؛
پَنبہِ جي پوٽِي، ساڙي سنياسِي هليا.

۱۲

جهونا ڳَڙه جي جوءِ ۾، جوڳِين جوڳُ اَجوڳُ؛
يوڳِين يوڳُ اَيوڳُ، پاڻُ وڃائي پانهنجو.

◈

ڪافي

محبت جي مَي ماريو، ڙي مون کي،
ڪاڪيون ڪنهن سان ورهُ وراهِيان!
عقل علم سڀ ڇوڙ ڏتو سي، عشق ڏنو اولارو.
اکيان ڪول تہ ظاهر ڏيکين سير سڄڻ جو سارو.
پُرجهي پير ايڏاهِين پايو، هوت اَتوَ هاڪارو.
محبت مون منصُور وجهايو، ڳچيءَ جي وچ ڳارو.
سَنبرُ "سچيڏنا" ڇوڙ سانباها، ورهَ ڪيو جان وارو.

ڪافي

ياڪِي ٿيو يار اَسان ڪؤن، دل نماڻِيءَ جِي ڪسي!
وينِي ڏِسان واٽ اوهان جي، مانَ ڪو رهبر رسي!
اَچڻ هِن جو ايڏاهين، ڏيهہ سندئِي ڪو ڏسي!
سِر "سچوءَ" جي يار سدائِين، ورهَ جو مِينهڙو وسي.

ڪافي

ڳالهيون ڳارن ٿِيون، ميان، دل ڪي دوستن جون، ميان!
ياد اچن جي ڳالهيون، اُهي ڪوڪان ڪارنِ ٿيون.
هو جي ڪيائون ڳُجهہ ۾، اُهي مامان مارن ٿيون.
ڳُٹن واريون ڳالهڙيون، اُهي بارڻ بارن ٿيون.
پَسَڻَ ڪارڻ اَڪڙيون، صاحب سارن ٿيون.
پاڻِيءَ ڳاڏون رَت جا، هنجو هارن ٿيون.
اکيون ڏسَن نہ غير ڪو، واحد وارن ٿيون.
"سچو" اُهي ڳالهڙيون، نِت مون کي مارن ٿيون

ڪافي

تنهنجِي آهيان آءٌ، پنهنجي ڪري ڄاڻ!
جاڏي تاڏي توهين دلبر، ڪاڏي ڪاهيان آءٌ.
هونديس اوهان ساڻ.
آءٌ ڪنيزڪ تون تان سائِين، سَگ نہ ساهيان اءٌ،
چيٽڪ ڪَيس اَڄاڻ.
سِڪن ڪيئِي تو لَئہ سانولَ هِڪ تا چاهيان آءٌ،
صدقي ڪيمُ پاڻ.
تو هَئون ٻاهر سُڻ "سچو ري، ڪنهن دم ناهيان آءٌ،
پنهنجو جهَلج ٻاڻ.

ڪافي

تنهنجي ڪارڻ ڪاريو،
هوءِ هوءِ هولِيَڙو!

ڪنهن سان ڪريان سُپرين، تنهنجين ڳالهين ڳاريو.
ڪنهن در ڏيان دانهڙي، تنهنجي محبت ماريو.
آگ عِشق جي اَندر اسان جي، ڏاڍو ٻارڻ ٻاريو.
آءٌ اوهانجڙي آهيان، والِي ڪِيم وساريو.
پاڻئون پاسي نہ ڪريو، سگ "سچو" پنهنجو ساريو.

كافي

سُھڻا توکي ڪيھو ھاڻِي ھاڻي،
ڏوراپو ڏيان، پلو مَن موھڻا؟

وس ويچاريءَ جو ناہ اَصل گون، تون پرين پاڻھين چاڻِي.
اندر منھنجي وو آھي اوھان جِي، ڏاڍِي سا سِڪ ساماڻِي.
اَوھان ٻاجھون ويني اوتيان، پنبڻين مان پاڻِي.
”سچو“ اَوھان جو آھي اَصل گوئن، پنھنجو سو سڳ سُڃاڻِي.

كافي

چو ٿو چڏين، مون کي ھاڻِي،
آءٌ تا تُنھنجڙِي آھيان!
پاڻُ پنھنجو پاڻھين ساڻُ غريبن گڏين.
پکا پکن سامُھان، اوري سي دلبر اَڏين.
”سچو“ نھاري واٽڙيون، ايندين صاحب ڪڏھين.

كافي

رھجِي اَچي منھنجِي يارَ، توسان!
آءٌ چا ڄاڻان عشق منجھاروئن، برِھي والڙا بار.
طرف ٻئي کنھين خيال نہ پانيان، آھي سدائِين يار.
ھوندين ھميشہ گڏ اسان سان، نيڻن وھايم نار.
ٻانھن ”سچو“ جِي سُھڻا سائِين، پرتِي اَڻئي سردار.

ڪافي

تون تا ڪڏهن ايندين يار،
تُنهنجِي روز نهاريان راه!
سِرَ تي چاڙهيا سُپرين، بِرهَ تنهنجي جا بارَ.
راتو ڏينهان روح کي، تنهنجِي سارَ سنڀارَ.
وهَن ٿا واڪا ڪَيو، نيڻن سَندا نارَ.
آءٌ تا هڪڙو ناهيان، تنهنجا عاشقَ لکَ هزارَ.
سورَ سَندءِ ميان سُپرين، مون کي ڪوهِ هڻن قهارَ.
پِرين پارج پانهنجا، جي ڪيئِي قولَ قرارَ.
ڏوهُ ڏيان ٻئي ڪنهن کي، آهي مون ئِي سِر مَيارَ.
اَندر منهنجو اَڌ ڪيو، جانِي اِنهيءَ جارَ.
اَٺ ئي پَهَر ٿِي وڃي، تُنهنجِي تَند تنوارَ.
مُئِيءَ کي ماري اِتهين، تون وئين ڏنهُن وٽڪارَ.
"سچو" سَگ اوهان جو، ٿو روئي زار و زار.

جهولڻو

ساٿِي ساري سَنيها، چئج پُنهونءَ کي،
بيراڳي آهييان، وو!
حالُ ڏسيو ٿو جو وجين، سارو عرض ڪَرين، وو،
دلاسو ڪو دوست ڏنهن، وٺي جلد ورين، وو.
ڪارو ڪَج نہ ڪيچَ ڪي، ڇَپَر تا نہ ڇڏين، وو،
ٻانهي ڄاڻِي پانهنجِي، گولِن ساڻُ گڏين، وو.
توسان عمر گُذاريان، جان ڪِي هِت هُئان، وو،
ڳالهين تنهنجِن ڳاري آهيان، جان ٿِي رت روئان، وو.
ڏوريندي مون ڏونگرين، گهڻا ڏينهن ٿيا، وو،
ٻڏا هوندا هوتَ تو، جي ”سچوءَ“ سَڏَ ڪيا، وو.

مالڪوس

داستان پهريون

١

لوڏيندي لامون، ڏاهو ڏار چڙهيو چوي؛
’آندو اَٿم پاڻ سان، نينهن پَريو نامو؛
’توڏي ساريو سڄڻان، ڪَيم راتيان روانو؛
’پڙهِي پروانو، مون کي جلد جواب ڏي!‘

٢

ڪانگل آيم اَڄُ، پريان سَندي پارَ ڏهُن؛
ڳالهيون ڪيائين سڄڻان، سي روح ٻُڌي ڪيو رڄُ؛
پَڪيءَ ڪيو نا پَڄُ، ظاهر ڪيائين زبان سان.

٣

ڏاهو اَڄ ڏسو، جي ويڙهي ويڳاڻو وتي؛
پورن مَنجهئون پانهنجي، تو ڏئي حالَ حِصو؛
سَرتيون سُورَ سُٽِي ڪري، هِنَ خيالؤن ڪين ڪِسو؛
ڪو قريبَن قِصو، تنهن سيڪاري موڪليو.

٤

ڪيون وڪاٽيون واتِ، اَڄُ ڏاهي ڏارَ چڙهي ڪَري؛
سُٽڻ سان ڪي سَرتيين، لڳِي چُپُ چُپاتِ؛
آتَڻ واريون اَتهين، لوٺياٽيون سان لاتِ؛
روئن ساري راتِ، هَي هَي سو ڪانگو ڪيون.

٥

گهٽا ڏينهن لڳاءِ، چاهون ڪانگ قريب جا؟
ڪي دم آڏو دوست جِي، پَلِي ڪري پَڳاءِ؛
هاڻي ڪِي تا تَنُ تڳاءِ، متان جهوريءَ منجهه جهجِي مران.

٦

وات ڪري وائِي، اَڄُ پُڻ ڪانگ قريبَ جو؛
ڪِي جو چيائين چُهنبَ سان، تنهن لُڇ ڏاڍي لائِي؛
اندَر ڪي آئِي، جَڻ جَرَ ڄيري سندڙي.

٧

لَئي لامَ لَتو، ڪِي جو ڪانگ قريب جو؛
تنهن لاڪِيڻي جي لاتِ جو، پَوي ڪونہ پتو؛
ڪاڪِيون ڪِيئن ڪَتو، پَر اَڄُ سُوريون آهيو!

٨

ڪيهي ڪَمَئون ڪانگڙو، اَڄ ٿو ويڙهي مَنجهه وتي؛
پَسِي تنهنجو حالڙو، ڪاڪيون ڪامَ ڪتي؛
تنهنجي لات لتي، ٿو جيءَ ڪي جياپو ٿئي.

٩

اڄ لاتيون ڪانگ لَتيون، سي ڪي سڻو سرتيون؛
جو ڪَهَڻ سان ڪُهيو وجهي، ويڙهي منجهه وتِيون؛
سنديون راز رتيون، ٿو پُڻ ڪري پڌريون.

١٠

رويو رويو رتُ، ٿِي پکيءَ پارانيا ڏئي؛
تہ ’پيرين وجهانءَ گهِنگهرو، سي چمڪائيندو وٹُ؛
’ڪيئن ونِي خطُ، سِگهڙو ساٿيڙا ورين!‘

١١

جو ٿو ڪانگ چوي، سو سُڻيجو سَرتيون!
وڏيءَ ويل صبحَ جو، ٿو چڙهيو لامَ لَوي؛

اُلڪي ۾ نہ آهي، آتڻ ڪتُون اِتهون.

١٢

ڏاهو چڙهِي ڏار تي، تو ڏئي ڏوراپا؛
پڌرا ڪري نہ پرينءَ جا، اهو نازڪ نياپا؛
آٽيو اوراپا، ڳالهيون ڳوريءَ ڪي چوي.

١٣

ترُ نہ هِڪ توڙي، اَجُ لامين لاڪِيٹو لَئي؛
وينو آهہ وڳوڙجِي، ڪنين ڪي ڪوڙي؛
ڳالهہ ڪرڻ ڪان ڪاڪيون، مُنهن گهٽو موڙي؛
پَر پنهنجا توڙي، چڪيون ڏئي تو چهنب سان.

١٤

سٽيجو سوئِي، جيڪي چوي ڪانگڙو؛
هئين سان هنڊائجو، سرتيون سيوئِي؛
ڪنديون ڪُندن سان وجهان، پڪيءَ ڪي پوئِي؛
جانب ڏنهُن جو ئي، آٽي نياپا نينهن جا.

١٥

آءُ ڪانگل ڪائِين، تا توتي عطر اوتيان؛
اَچڻَ ٻاجهون تانهنجي، آهيان اباٽڪ آئِين؛
ڏاها گهٽا ڏانهڙا، متان تون لائِين؛
پير اڳٹڻ پائِين، تہ منهنجو ساهہ سڏير ٿئي.

١٦

ڪانگل آيم ڪالهہ، ونِي سنيها سَجَٽان؛
محبت ريءَ مقالَ، ڪانہ ڪيائين ڪڌهين.

١٧

ڪي جو ڪانگ ڏسي، ڪالهہ اوڏاهون آئيو؛
پيُس هنياءُ قِسِي، ڳالهيون ڪندي سجَٽين.

١٨

مالهان موتين جون وجهان، پَڪيءَ ڪي پوئِي؛
پِيرين سونا گهِنگهُرو، تا ٿئي سوايو سوئِي؛
سينڌو سيڪو ئِي، مَرُ تنهين جو نہ ٿئي!

١٩

پَڪيءَ سندا پَر، ڪريان مُرصع موتيين؛
جو آڻي عجيبن ڏنهُن، ڏئي خوب خَبرَ؛
پينر ڙي مون پَر، شال وينو ڪري وائِيون!

٢٠

سنيها جي سڄڻان، سي ساري ڏنائين؛
اِئين اُتائين، تہ 'پاڻ' نہ آڻِج وچ ۾.

٢١

اَدا اِيندو تيءُ، ونِي سُڪَ سنيهڙا؛
جاءِ ئي تي مون جيءُ، ڏاها جڏهن ڏسانءِ تو.

◈

ڪافي ١

ڪالهہ جو ڪانگ اُڏاڻي،
پلو، ڪيئن وئين پريَن وٽ؟

گهڻي تو سان ڪا ڪَئي، اڳيون يارَ سِياڻي.
پِرينءَ ڪِي تا پُڇيو، ڏيج دلاسو هاڻي.
ساري مون ڪي ڏيج سَنيها، الله ڪارڻ آڻي.
پِرين سندي پارَ ڏي، عاشق چو نہ اُماڻي.
ائين اڏامي اوڏهُون، "سچو" ساهَ سيباڻي.

ڪافي ٢

لؤن وچِي ڪيئَن لايَم، پِرين نہ چاڙُم پَرديسي!
پُرجهُيم ڪين سَهيلون،
تيلهان آڏو ڏک آيم.
ڏينهن گذريا غم تنهن جي ۾،
ڳالهہ جنهن جِي تي ڳايَم.
دانهون فريادون ڪَريان،
چو سِڪ ”سچو“ سيبايَم!

ڪافي ٣

لَؤن مون سان جا لايَوَ،
يارَ، ويڙهي هِن ويهِي!
دردمنديءَ جِي دِلڙي، دلبر گهُوٽَ اکين سان گهايَوَ _
ڳالهہ ڪَريان ٻِي ڪيهِي.
مُشتاقَن کي محب مارين ٿو، تَکَ اِهائي آيَوَ _
جيهِي وٽيَوَ ڪَيَوَ تيهِي.
ڳالهہ اِنهيءَ جِي سُڌ نہ مون کي، پاڻَ پِرين پُرجهايوَ _
رمز ڳُجهِيءَ دل ريهِي.
پارؤن پنهنجي ڪيئي قاصِدَ، هِن ڏي هوتَ هلايَوَ _
ڏيهہ گڏيا جَنُ ڏيهي.
دل ”سچوءَ“ جي دلبر سائين، ديدن ساڻ دتاريَوَ _
نينهَن اوهانجڙي نيهِي.

ڪافي ٤

ڪيئي ڏک جا ڏينهڙا لنگهايم،
سُڻ تون مُنهنجا سائين!
ڳالهيون ڪندي مون ڪيئي سِرَ تي ڏک جا مينهڙا وسايَم.

پرين اوهان جي پار جا، تي ڏهاڙي پنڌڙا پُڇايم.
سِڪ اَوهان جي سُپرين، ميان سارا ئِي سورَ سَلايم.
”سچل“ سي ئِي آئيا، جَن لَئي فالان روز وجهايَم.

ڪافي ۵

تون تا پنهنجو پاڻَ پَساءِ،
شوقُ تنهنجو مون کي يار شتابي.
اَچي اکڙين ۾، جوڙي ويهِج جاءِ.
ناميا نانوَ ڏٺِيءَ جي، پيرَ اَسان وٽ پاءِ.
اَڳي پوءِ پِي آسرو، هوت اَسان کي آهِ.
اَڄُ پِي واٽَ نهاريان، لالن تنهنجي لاءِ.
آءُ اڱڻَ آسروند جي، ”سچوءَ“ ڪيم سِڪاءِ.

ڪافي ٦

هوتَ ڏنئِي هيڏي اِيندا،
ڪيئن ساٿِي، مون کي سَچُ چَئو!
هُتئوُن پَٽِي پَکڙا، هِت کي آٽي اَڏيندا!
پنهنجي وڙؤن پاڻَ سان، هيءَ غريب گڏيندا.
ڏکَ ياڻِي سي سُپرين، ٿورياٽيءَ سان ٿيندا.
دردمند جي دل تي، دائَهِ دستَ ڌريندا.
ڏوڙا طالعَ مون ٽِين، جڏهن ”سچو“ نائَوُ سڏيندا.

ڪافي ٧

يارَ پانڌي، ڙي ميان،
مِيَر ساٿِي، ڙي ميان،
ڪيچيڙا، بيليڙا، ڪڏهن اسان وٽ اِيندا!
هوندا اسان وٽ يارَ هميشہ، ڪِي ڏکَ ڏيئي پوءِ ويندا؟

اِهو اَٿم آسرو، ڇوري تا نہ ڇڏيندا.
صاحب پنهنجي ساٿَ سان، هيءَ غَريب گڏيندا.
پَکا پنهنجا، ڇئو ڙي ساڻِي، ڪي هِت عَجيب اَڏيندا؟
”سچو“ توکي سُپرين، پاڻ اچي هَٿُ ڏيندا.

ڪافي ٨

تون آهين صاحب صورتَ جو، هِي آهہ غلام تنهنجو؛
آهي ذوقُ شوقُ سُهڻا، مون کي مُدامُ تنهنجو.
جي آهن اصل اوهان جا، سي نا وسار جو، ميان،
مون تي آهي مُقرر، سائِين سلامُ تنهنجو.
راتو ڏينهنان روئڻ ۾، هنيَڙو اُداسُ هُيَڙو،
رهبر آڻي رساڻيو، پِريَم پيامُ تنهنجو.
دلگير تون مٿان ٿئين ڪر دور درد ڪي، ميان،
اول آخر اسان وٽ هوندو مَقام تنهنجو.
رد ڪر فنا فِڪر کي اُميدوار ٿِي رهُ،
هِت هُت يقين ڄاڻج، آهيان اِمام تنهنجو.
تون آهين اَصل اسان جو، آهيون اسين سي تنهنجا،
آهي قبول کُلِي ”سچو“ ڪلامُ تنهنجو.

ڪافي ٩

ڏي دلاسو دوست هن کي، اَصل تنهنجو آهہ، ميان!
هِت تي گُذاريان ڏينهڙا، سانولَ اوهان جي ساءِ، ميان.
غصو نہ ڪر غمناڪ سان، نا تہ حالَ هِنَ هاءِ هاءِ، ميان.
دلبر اوهان جي در بنا، جاڻي نہ مُون بِي جاءِ، ميان،
جنهن کي نہ تنهنجي دوستي، آهي اُنهيءَ واءِ واءِ، ميان.
ڏسِي اسان جو حالڙو، تون پير اسان وٽ پاءِ، ميان،
پاڃِي وٺي هيءَ پانهنجو، لالَن پنهنجي ڳل لاءِ ميان.

مطلب اهو محبوب ڪر، طالب نہ هيئن تَرساءِ. ميان،
آهي دم اسان ديدارَ جو، ڪنهن وار تون ورساءِ، ميان.
راتو ڏينهان هُو تا تنهنجِيون، ڳالهيون ويٺو هِت ڳاءِ، ميان.
نيڻ ڪڱُ نالي ڏٽيءَ جي، هي سگ ”سچو“ سَرچاءِ، ميان.

مالڪوس

داستان پيو

١

پيئڙ ڪِيئن پِنو، هِي جو نامو نيهَن جو؟
جيڪس خُمار ڏنو، هُو جو آيس عَجيبَن ڏنهُن.

٢

پڙهندي پرزو پرينءَ جو، پَلو ڪِيئن پِنوس؟
جيڪس خُمار ڏنوس، هُو جو آيس عَجيبَن ڏنهُن.

٣

روئِي زارو زارُ، پنو لکِيُس پريَنءَ ڏي.
ڏِنس خَطَ خمارُ، اَوليءَ عبارَت ۾.

٤

آڻي عبارتَ، اَجا لِکڻ لڳِي پِرينءَ ڏي؛
روئندي پَريون رتَ، اوتڻ بَئِي اَکِيون.

٥

عبارت آڻي، اجا لِکڻ لڳِي پِرينءَ ڏي؛
دِيدن دردا‌ڻي، اَچِي اوتيا اُتهِين.

٦

نِيهُن منَجهؤن نامي، معلوم ٿيو محبوب کي،
تہ بہ پانڌي، پيغامي، وِرهُ وڌائڻ آئيو.

٧

آيو اوڏاهُون، اَچ ساتِي سلامن سان:
ماريون ڙي مان هون، اها ويل نہ وسري.

٨

نامو راتِ نيو، قاصد پار قريب جي؛
پورن مَنجهه پيو، هُت واچِيندڙ ورق جو.

٩

جارؤن لکيم جو، ڪاغذ قريبن ڏي؛
حقيقت جا حال جِي، واچِڻ وينو ڪو؛
پڙهندي پَنو سو، تنهن کي اَنڌيون آئيون.

١٠

عريضو آٽي، ڏنو قاصد قريبَن جو؛
هن ويلي هاٽي، هِيءَ سِر ڪَريان صدقو.

١١

نامو نيندي ئي قاصد واٿَ ڪِري پيو،
تنهن ويلي ويندي ئي، ورهَ وڪوڙيو نڪٽيان.

١٢

پڙهندي پرزو ئِي، واچِيندڙ وهلور ويو؛
لِڱين لَرزو ئِي، اَچِي پيس اوچتو.

١٣

قاصِدُ ايندي ئي، پيو شوڪارن ۾؛
نياپا ڏيندي ئي، ساٿِيءَ ساهُ مَٿي ويو.

١٤

نامو سارو نِيهَن، جو پُڻ لِکيو سَجُٽين؛
رات برابر ڏِينهَن، مون کي گوندر گذري.

١٥

ڪا جا ڪتابَتَ، لِکِجِي آئِي پرينءَ ڏنهُن؛
”سچو“ سا ثابت، مون هون واچَڻ نہ ٿِئي.

١٦

پَني ۾ پيغامَ، کي لِکي مُڪا سَجٽين؛
سي نہ سمجهن عامَ، جي آهن مَنجهه اشارتان.

١٧

ڪِي جو لِکيائون، پني مَنجهہ پِريت جو؛
اُهو پَسِي آئون، بيخود ٿِيَڙس سَرتيون.

١٨

ساڻِي ٿِي سونهون، واچِيندو وَرَق کي؛
سو مَنجهہ مطالع مون هون، خونِي خط پِرينءَ جو.

١٩

لِکُيون لَسَ لَڙهان، ساجَن سَلامَن جون،
اهو پُرزو پاڻ پَڙهان، ٻُڏايان نہ ٻين کي.

٢٠

مُنجان ڪِيئن لِکِي، ڪِتابت قريبَ ڏي؛
متان ساڻِي واٽَ سِکِي، ٻڌائِي ٻين کي.

٢١

مون ڏنهن اَڄ لِکِي، جانيءَ جدائِيءَ مَؤن،
ڪنئون ترار تِکي، هُئِي ڪتابَت قريب جِي.

٢٢

لَڙهان لَسَ لِکيون، پِرينءَ پيغامن جون؛
سي رقيب سِکيُون، ته ٻڌائي ٻين کي!

٢٣

رَت اکين رويو، ٿِي ساڻِيءَ سَنيهڙا ڏئي؛
نَهريون نچويو، جارؤن جَرُ هاري گھٹو.

٢٤

نِچوئِيندي نُنهَن، ٿِي پاٽي ڪَڍي پڌرو؛
وجهي ساڻِيءَ سُنهَن، تہ ’تون ڏيج سِجدو سَڄُڻين.‘

◈

ڪافي

ڪوڙي ڪَيئِي ڳالهہ پنهنجِي،
ڪالهہ ڪانگا جا چَيئي مون کي!

جيڪُس ڪِين کي ڏُر وئين تون،
واٿَ ڏَسِي مُوتيين آهنجِي.
عجيبن جي آڏو وري تو،
ڪَچِي ڪَئِي سا ڪنهن جي!
وري برار وٺُون اوڏانهين،
سائِين ڪندو شال سَهِنجِي.
تنهن کي سوئِي توڙ رساڻي،
وٺي جو دامَن ڪنهن جِي.
اَصل لاڪُون ”سچوءَ“ سَيائِي،
طاعت مَجِي آهي تُنهنجِي.

ڪافي

پِرينءَ هِي پيغامَ، ساري ساٿيا ڏيجو!

بانهون بڌِي يارَ سَجَڻ کي، ڏيجو سي سَوَ سَلام!
’ڪڏهن ڪندؤ پارِ اَسان جي، اچڻ جا اَنجام!‘
’درِ اوهان جي يارَ رَسڻ رِيءَ، ٿِئي نہ طلب تمام.
’شوقَ اَوهان جي شورُ مَچايو، ڪياسين هُل هَنگام.
جيهو تيهو آهي اَصل ڪؤن، ”سچو“ سو گولو غلام.

ڪافي

آءُ اصلَ ڪؤن جو آهيان، گولو غلام تنهنجو!

مون سان وعدو ڪَيَڙئي، ويهي، ڪالهہ پَڪي هنَ پيهِي،
ناهيان ڏور اوهان ڪؤن ڏيهِي، ڪن لايان ڪلام تُنهنجو.
تنهن ڏينهن لاڪون اَڄُ تائين، منهنجو ساهُ سِڪي ٿو سائِين،
پيو اوچتو هَنڌائين، هن دل کي دام تنهنجو.
ڇڏ سڀ لاڳاپا لاهي، اهو وڃڻ تہ واجب ناهي،
اِهو فرض اسان تي آهي، سجدو سلامُ تنهنجو.
ڏاڍا خوني نيڻ خماريئي، سي ڏاڙي ڪارڻ ڏاريئي،
نيڻَن سان مُلڪَ ماريئِي، هر جا حُڪام تنهنجو.
آئِي سائينءَ ڏهون وراڻِي، ٻيا خيال ويا اُڪاڻِي،
تون تہ سرور نبي سُجاڻِي، "سچو"، آهي امامُ تُنهنجو.

ڪافي

اَڄ تا خبران آيون آيون، دوست اَوهان جي ديسئون!
وري وسائيندو سِگهڙو،

جاني سو پنهنجيون جايون جايون.
تہ ڪَرَ ويندين نِڪري،
هيئن ٻُلي ڪينَ ٻانيون ٻانيون.
ڏڪُ وڏوئِي ڏيلَ منهنجي کي،
وئين تون لالن لايُون لايُون.

راتو ڏينهان روحَ پنهنجي سان،
ڳالهيون سنديوَ تا ڳايون ڳايون.
اَچڻ اوهان جوُن، طَرف "سچوءَ"،
جي، شالَ وري تِين وايون وايون.

كافي

منهنجي اکِين لڳي، نہ تہ هاٹي لڳي،
دل، اَلو، اَلو، تنهن يار سان!

روز اَزل کؤن اکيون لايون سي، دوستَ مني دلدار سان.
کيئِي داناءَ ديوانا کيائِين، چشمن جي چَمکارَ سان.
دوستَن جي در اَچي پيَس، اَصل سَچي اِعتبار سان.
جيکي تئي تو جوش وارن سان، سو نہ تئي هُشيارَ سان.
ناز نياز جي نيهَن وارن کي، تَک کيو تَلوار سان.
سِرُ "سچوءَ" کيو صدقي سائِين، عقل ڇَڏي اقرار سان.

كافي

آهي اَنهن اکين کي خاصو خمار تنهنجو!
وينو ونِي آهيان هِت، کاملَ قرار تُنهنجو!

هن کي اوهان جي ٻاجهون آهي نہ ماڻ کائِي،
هِي تا غريب آهي، اُميدوار تنهنجو.
"تِيءُ پاڻَ کان پَري تون" فرمائيو اوهان جو،
آهي جميل اَصل کؤن هي اعتبار تنهنجو.

هِنَ تي ڪَرم وڏو ڪيُوَ، جو درد دل بچايُوَ،
ساريان لطف سنپاريان، نِي بيشمار تنهنجو.
چاهَون ٽِيو اَوهان جو، دامن لڳي جو آهي،
”سچو“ غلام ڄاڻي، جو داغدار تنهنجو.

ڪافي

لنگهي ويون ڪالهہ قطارون،
ڪونجڙين جو ڪيچ وٽن ڏنهُن، ميان!

ڪنديون ويون ڪيچَ ڏي،
ميان الا! طرحين طرحين تَنوارون.
ويچاريون، ميان الا، ولَرَ ڪيو وڙڪَن،
ڦُٽِي ٽيون سي ڦارون.
ولَرين ڪونجَڙيون، ميان الا،
ڪنهن اَندوهہَ اُڏاريون.
اُنهن جي افسوسَ جون، ميان الا،
پونديون ويون پچارون.
اُنَن ڳانا پٺَ جا، ميان الا،
موتين مَڙهيون مَهارون.
”سچو“ هليو سوز ۾، ميان الا،
لاهِي لوڪَ مَيارون.

ڪافي

ڳِلِي ڳِلِي مون تي ڳولِي ڳولِي،
يارَ سڄَڻَ تنهنجي ڪارڻ!
ڇڏي لاڳاپا لوڪَ جا، اسان تا ٻانهپَ ٻولِي.
ٽيَس ديوانِي دوستَ اوهان لئہ، ڪري ڇيهاڙيون ڇولِي.
اچِي اَچانڪ اندر اسان جِي، حُبَ مچائِي هولِي.
اصل لاڪُون آهي اوهان جِي، هيءَ غريبِ سا گولي.

ڪافي

مون وٽ يارَ پيارا، آءٌ ٿُون پاڻُ سُڃاڻِي!
حال مٺيوئي معلوم توکي،
دنيا سا ڪوڙ ڪهاڻي — آءُ تون پاڻ سُڃاڻِي.
ٽينديَس گولِي، در در ڳولِي،
جانب ڪاڻِ جوڳياڻي — آءُ تون پاڻ سُڃاڻِي.
سِڪندي تو لئہ سُهڻَل سائين،
روئندي سا رات وهاڻِي — آءُ تون پاڻ سُڃاڻِي.
”سَچلُ“ آکي سَهي ڪِيتو سي،
پِرتِ جي ناهہ پڇاڻي — آءُ تون پاڻ سُڃاڻِي.

مالڪوس

داستان ٿيون

١

ڪي جو لکيائين، سو مُلان وڃي واچيو؛
هڪ سِٽَ پڙهيائين، ٻِيءَ سِٽَ سُڌِ ڪن ۾ پيو.

٢

ڪي جو مُحب لِکيو، سو مُلان واچڻ نہ آئيو؛
پَر هُنئڙو اڳ سُڪيو، جنهن مطالع نہ ڪيو.

٣

ڪوليو ڏئي خطُ، آيس جو عجيب ڏنهُن؛
روئي اکين رت، ڪري مطالع من سان.

٤

پُرزو پڙهڻ آئيو، اُتي مُلان مَسيت منجهاءِ؛
سُورن سندو ساءُ، آيُس سَيڪنهن سِٽَ مَون.

٥

هِڪ سِٽَ پڙهيائين، تنهن بِي واچڻ نہ ٿئي؛
اِئين اُتائِين، تہ هيءَ جَر جيري نہ جهليان.

٦

نامي مَون نِروار، تِي هيءَ جَرَ جيري سَندي؛
تنهن پَلڪ پڙهڻ وارَ، ٿيو سَڙِي ڪارو ڪنگرو.

٧

رقعي منجهان رازُ، مڙيوئِي معلوم ٿيو؛
تنهين منجهہ نيازُ، طرحين طَرح لِکيو.

٨

پهرينءَ سِٽ سَماءُ، ڏنو واڇِيندڙ کي؛
اُنهيءَ خطَ منجهاءُ، چِپيون جيري کڍيون.

٩

ڏوڙو ڏک پيوس، پَني جي پَڙهڻ سان؛
وچئون ساهُ ويوس، هَي هَي کندي کاکيون.

١٠

جو نامَن منجهه لِکيو، سا هُئي جيري جي چَر؛
منجهون سيِ شهر، واڇيندڙ کونہ لَيي.

١١

پَنو کيرُ پَڙهي، جو پُڻ مُکو سڄڻين؛
لکيو منجهه لَڙهي، متان بُڏندڙ بُڏِي مَري.

١٢

واڇيو جنهن ورقُ، جو پُڻ لکيو سَڄَڻين؛
سو جَڻ ٿيو غرقُ، دردن جي درياهہ ۾.

١٣

سگهي کيرُ پڙهي، هو جو نامو نِيهَن جو؛
سِرئون سِر چڙهي، موجَ مٿو تنهن ناهِ کو.

١٤

ونِي خطُ هليو، ساڻِي سلامن جو؛
وچَ ئي منجهه جهليو، ورهہَ کُوڙيو واٿ تي.

١٥

ونِي هليو خطُ، پانڌي پار پرينءَ جي؛
روئِي روئي رتُ، تنهن هلندي حال وڃائيو.

١٦

آلو هُيڙو عشق جو، سو ساٿيءَ ساڻ نِيو؛
اُهو کامِي پاڻ پيو، جو هو خونِي خط پِرينءَ جو.

١٧

هُن پانيو نامو، پر شعلو هُئَڙو شوقَ جو؛
جِندُ سارو جامو، تنهن جو سپ سڙِي پيو.

١٨

پِريَن ڏانهہ نيو، تنهن کو خط خَبَر جو؛
پڙهندي ڏسُ هِنيو، تنهن ڦڙڪندي ڦاٽِي پيو.

١٩

ڪو نامو نيهَن نِئين، پِريان سندي پارَ ڏي؛
هَلي ساڻ هِئين، مانَ اُنهن کي ارمان ٿِيئي!

٢٠

رهبر روانو ٿيو، پريان جي پارَ ڏي؛
شَل پهچي پَروانو، سلامت کي سَڄڻين!

◈

ڪافي

اوري ڪانگَلَ آءُ،
ڪِيئن جِي خبَر ڏي ڪاءُ!

پريان سَندي پارَ جو، لهي اچُ سَماءُ.
ڳالهِن تنهُجِن موُن سَريرَ کي، اچي منهنجي ساءُ.
مُنهنجو ٿئي هِت ڪينڪِي، پاجهون هوتَ هَلاءُ.
سُورَن ڪارڻ سُڻ ڙي ساٿِي، جيڪُس ڄٽيم ماءُ.
”سچو“ دوستَن جي دَرَ جو، اَصلون آهہ غريب گداءُ.

ڪافي

اَڄ سَڄَڻ پاڻ اِيندئِي،
جَن لَئي نِهاريَئي ٿي واتان!

مَتان لاهين آسرو، حال پائِي اچِي ٿِيندَئي.
عجيبن جي اچڻ جون، مُبارڪون ڏيندَئي.
پَڪا پَڪن سامُهان، آٽي دوست اَڏيندئِي.
مَتان ماندي تون ٿِئين، گوشي پاڻ گڏيندئي.
توڪي جاٽِي پانهنجو، ”سَچو“ پاءُ سَڏيندئي.

ڪافي

پانڌِي پيغامَ پُهچاءِ، مُنهنجا محبن کي، ميان!

اَڱڙين کي اصل ايڏنهن جو، وڏو اوسِيڙو آهِ.
ڏاها وڃج ڏيهَ اُنهِيءَ ڏي، جاتي جانِبَ جاءِ.
اَداڙي ساٿِي پارَون اسان، پانڌُ ڳچيءَ ۾ پاءِ.
راتو ڏينهان آهي ڏهاڙيون، هِنيَڙي کي هاءِ هاءِ.
دوستَن سَندي درَ جو، اَصلون ”سچو“ سگ سَڏاءِ.

ڪافي

منهنجا واقفَ يارَ،
سدائِين تون جِيئندين!

راتو ڏينهان روح منهنجي کي، تنهنجِي سارَ سَنيارَ.
تُحفو هِن کي آهي اهوئِي، تنهن جي پيرن جِي پيزار.
اَچڻَ اوهان جي جِي وينا وجهايون، فقيرن گون قار.
ڳالهيون سَنديُوَ ساريو، ”سَچوءَ“ کي اچي ٿِي اُڃنگار.

ڪافي

ياد مونکي اُهي آيون، وو
يارَ ڪَيئِي ڳُجهِيون جي ڳالهڙيون!
اوهان جي پِيِ، وو، اَچڻَ جون، ٿيون وَري هتِ وايون.
دردمنديءَ جي، وو، دِل ڪي، وِرهَ وجي ڪِي لايُون.
نانوَ سائِينءَ جي سُهڻا سائين، چِتُ نہ وَڃُ مُون تان چايُون.
آءُ تا ڏينهَڙا گڏ گذاريون، هِت وينا وِرهَ وَسايون.
ڏوهَن ”سچوءَ“ جن ڏي نہ ڏسو، هِت ٿا سَندوَ سَڏايون.

ڪافي

پورَ پِرينءَ جي هَي ماريان،
عِشق سَڄَڻ جي چاڙهيان!
دوست بنان درماندِيِ، دَمُ هِتي ڪِيئن گهاريان.
سِرُ سَڄَڻَ تَون صدقي، واريو آءٌ واريان.
ڳالهيون ڳُجهَ اَندرَ جون، آءٌ پِرين سان پاڙيان.
سِگهو موٽِج سپرين، ڏهاڙيُون وينِي نهاريان.
محڪم محبت وِڌيون، جاڙيءَ مٿي جاريان.
هو جي ڪَيَم پاڻ سان، ڳالهين اُنهن ڳاريان.
مَجلِس محبوَبَن جِيِ، ساعت ساعت ساريان.
”سچيڏنا“ ساهڙ ريءَ، ڏَمَ مِڙيئِي ڏاريان.

ڪافي

ٻن جِيَڻ مُنهنجو جيڏيون، سُکَ ڪيها سَڄَڻ ري!
سُڳَن وڏيَس سَرتيون، آءُ پِريَن ڪانءُ پَري.
ڏُکَ چڱيرا دوستَ جا، جي قادر ڪَرم ڪَري.
سوئِي عاشق ڪونجي، جو محبت مَنجهِ مري.

ڪاڪيون مون کي ڪِينڪِي، ٿي ساڄَن ريءَ سَري.
جيڪا اَديون عشقَ جي، آئِي هيٺ اَري.
تَنهن جان جُٺو قربان ڪَيو، زُدَون مَنجهه ذري.
”سچو“ سوز اُنهن جي، ڳاري منجهه ڳري.

ڪافي

هوت ڪڏهن هِت اِيندو؟
ڪَهُ ڪانگا ڪَل ڏي ڪا!
چئه ڪِي ويهَندو هتهين، ڪِي ساڻ نماڻِي نيندو؟
هيڪندِ اَچي هوتُ مُون، هِن ٿڪيءَ سان ٿيندو.
پاڻُ پنهنجو سُپرين، ساڻ غَريبِ گڏيندو.
پَڪا پاڄاڻين ڪي، اوڏا يارُ اڏيندو.
هوتُ پنهنجا هَٿڙَ، هن ڏکيءَ کي ڏيندو.
سَنگت پنهنجيءَ سُپرين، ”سچوءَ“ کي بہ سڏيندو.

ڪافي

زار روئِي ڪيم زاري،
دوستَ ڙي توريءَ تا نہ سَري.
محبت تنهنجي، وو، ڪِيَس مستانِي، بارُ بِرهُ جو باري،
دوستَ ڙي چوي لوڪ چَري.
هِن بنديءَ کي، وو، بخش بلوچا سائين، هوت اَچِي هڪ واري،
دوست ڙي سَندءِ ذوقَ ذري.
ميلائي لَڳِي، وو، محب اوهان جي، واجهه وجهي ويچاري،
دوست ڙي وجان تا مَر مَري.
آهي مِڙيوئِي، وو، توکي معلوم سائين، حال حقيقت ساري،

دوست ڙي وج مَ يار وري.
جيڪِي آهين، وو، سو تا تون هين سائين، حڪم سندءِ آهي جاري،
دوست ڙي پيڙم خَبر ڳري.
”سچو“ آهي، وو، اَوهان جو سائين، ڏجو تنهن دلداري،
دوست ڙي وجن ڳَچَ ڳري.

مالڪوس

داستان چوٿون

١

ڪاغَذ لکي ڪالَ، مُکم جو محبوبَ ڏي؛
ڳالهيون سنديون حالَ، ٽِينديون پڙهڻ مان پڌريون.

٢

آيو راتِ رقمُ، مون ڏي محبوبن جو،
تہ ’دوستيءَ وارو دم، ڪڏهن تون نہ وسارئين.‘

٣

لکيو موٽي مُون، ڪاغذ قريبن ڏي،
’اَٿم تون هِي تون، ٻئي جو ناهم آسرو.‘

٤

حَبيبن ڏانهُن هِيئن، اَديون لِڪجي آئيو،
تہ ’تون مون سان جيئن، آءٌ تيئن تو سان آهيان.‘

٥

نئون لِکيو آيوم، پِريان سندي پار ڏنهن؛
سو لُونءَ پَريو لايومِ، ونِي حال هيانوَ سان.

٦

جيڪر لِکي موڪليان، هَي خط هزارين؛
پڙهي مانَ مهنجا پِرين، هِي سگ سنيارين؛
شَل وار نہ وسارين، اهو اَٿم آسرو!

٧

لکي خط مُنجان، هِي پِريان سندي پارَ ڏي؛
تہ ’منهنجون لک هُجان توسان آهن تو جيئن.‘

٨

پانڌي پَهچائي، ورُ عَريضو عجيبَ ڏي؛
قاصِد کونچائي، متان سورَ وجهين ساهَ کي.

٩

چَئو ڪِيم تِکو، مون کي پارئون پرينءَ جي؛
سرتيون سڀ سِکو، جيکر لائڻ لُونءَ ڙي.

١٠

ليلائيندو آئيو، پانڌي اَڄُ پَراءِ؛
ورتس دردَ ڏُراءِ، جو مَت وجائي آئِيو.

١١

اَڳِيَئون مُحب مَنِي، متان کا منهنجي کَرين؛
وهندو ورُ وني، ساڻِي خبر کِيئن جي.

١٢

وڃِي ڏيهہ ڏنو، کِي تو سندو سڄڻين!
چکَّڻِيءَ طرح چنو، پانڌِي ڏنُئِي پِرينءَ کي؟

١٣

سوزَ پري سِٽِ جا هُئِي، سا ساڻِي کين سِکيو؛
تہ متان ڏئِي، لَهسَ لِکيو، جو پڻ مُکو سڄڻين.

١٤

سندو رازَ رقعو، آيو جو عجيبَ ڏنهُن؛
سا سِٽَ پڙهندي سَريتون، ڳالهائڻ چُکو؛
عاشقَ جي ارواح کي، جڻ لڳو تِير تُکو؛
مون ڏي مُحب مُکو، جڻ ساڻِي سلامَن جو.

١٥

حَبيبَن هيڪارَ، آئين ورِي موٽئيين؛
ٻاٻِيهَلَ ٻيهارَ، اَچي ويهه اڪين تي.

١٦

وري ڪانگ وريو، پريان سندي پارَ ڏنهن؛
لامين لڳِي لُونءَ جو، تنهن ڏاڍو سُر پريو؛
ڪاڪيون ڪنِ ڪريو، جو تو ڏئي سنيهو سَڄَڻان.

١٧

سنيها ساري، منهنجا چَوي محبوبَ کي؛
’پرين تُنهنجي پارَ جِي مدت مون وڏماري؛
’مُنج ڏهاڙي مون مَٺين، اهو ڏاهو ڏياري؛
’مَرُ سِگهَڙو سَنياري، ڏئي سِڪ سَنِيهڙا.‘

١٨

سنيهو سان سُورَ، چوي تو چهنبَ سان؛
پَون پاڙيچن پُور، ٻولِي ٻُڌي تَنهن جي.

◈

ڪافي

آءُ ڪانگا ڪا پرين جي ڳالهه ڪَر
وعدو ڪَيُئِي ڪالهہَ سو پَرحال ڪر!

ڪِيئَن ڏنو تو دوست منهنجو ديس ۾،
خوش ڏنو هو ئي يار ڪهڙي ويس ۾؟
سا خَبر مون سان وري في الحال ڪر.

ڪِي پُڇيائون خَبر مهنجي حالَ جي،
ڪي ڪَيَئي آگاهہ هِن احوالَ جِي،
سو مون سان ڏاها اِهو اَحوال ڪَر.
هت فراقَ آهي ماريو، مان ٻيو ڇا چوان،
سور منهنجي ساهہَ کي نِت نِت نوان،
آءُ ادا خاطر مهنجِي خوشحال ڪَر.
ڪِي اُڏاڻو هُئين پِرينءَ جي پارَ ڏي،
ڪِي نياپا هِي نِيا هُئي يار ڏي؟
ڪا مَدد مُنهنجِي ادا الحال ڪر.
دوستن جي منجھہ حضور حاضر ٿئين،
زاغ زاريءَ مَون نياپا هي نِئين،
لڳہ سائينءَ سارو، ”سچوءَ جو سوال ڪَر.

ڪافي

اي پِرين تُون پاڙ پنهنجا، قولَ جي تو ڪالهہ ڪيا!
مَنجهہ جدائِيءَ تانهنجي، هِت اَسان هِي حال ڪيا.
مون تا مِلڻَ لئہ تانهنجي، ڪوڙين ڪهڙا ٿي خيال ڪيا.
حالَ مُنهنجي کي ڏسي، ڪيئن پِلا تو پالَ ڪيا.
سڌ ”سچوءَ“ سڪ سوزَ مون، جاني اوهان کي جالَ ڪيا.

ڪافي

مُنهنجو هاڻي مون وٽ اِيندو، هاريون واقف حالَ جو!
ڪينَ ڇڏيندو ڇَپَرين، نال نِماڻِي نيندو.
شالَ مقام مُئِيءَ جو، ٿَر وچِي نِي ٿيندو.
درسن سندو دائما، ڏاڻ ڏکيءَ کي ڏيندو.
”سچو“ پار پرينءَ جي، وره وارو ڪو ويندو.

ڪافي

هِن غريب جو حالُ، توکي مَعلوم آهي!
صدقي ڪنديَس سِر سائِين تَون، ٻيو سڀ مِلڪ ۽ مالُ.
دوستَ اَوهان ريءَ ديس ۾، جيَڻ آهي جنجالُ.
ڇَئي ٻُڏايان ڪيترو، آرياڻِي اَحوالُ.
مَج "سچوءَ" جو سُپرين، سائينءَ لڳ سوال.

ڪافي

پرديسِي گڏيا دوستَ لَٿو هِجر هلاڪِي،
آيا اڱڻ مُنهنجي، جن ڪيو هو فراقِي.
جَن ڪاڻِ سڪيَس سالَ، ويٺي واٽڙين تي،
مون ساڻ اَچِي پاڻ، ٿيا محب ملاقِي.
پَرديس لَڳُ مون ٿي، پانڌي روز پڇايا،
مون کي ڪانہ پَئي خَبرَ، اَچِي سي ٿيم اوطاقِي.
پيغامَ پَهرِيئون پانڌن هَٿ پاڻ مُڪائون ٿي،
هاڻي هڪُ ٿيا مون سان، جي يارَ هئا ياڪِي.
آهي سَگ "سچو" دوست جي در جو اصلَ گون،
تنهين ڏيَڻ ڏوراپو، ناهي مَستُ ميثاقِي.

ڪافي

تون تا وسين مُنهنجي مَن،
ميان تو کي ڇَئِي ٻڌايان ڇا!
هوتَ سنديوَ آءٌ حاضرِي، ٻيون سي ڏنڙم ٻَن.
مقصد منهنجو تون ٿئين، ٻيا ڪَعبي نيتَ ڪَن.
آءٌ گهڻو گهورِي تَن جِي، ڪيو سرُ صدقي جن.
عرضَ الاهُون عاجزن، ڪوهُ نہ ڪرين ڪَن.
اَڪيُن عامُ نہ آوُڙي، تو کي جانِي ڏِنو جَن،

آهي ”سچوءَ“ کي سدا طَلَبَ توهان جِي تن.

ڪافي

يارَ اسان کي ٿيون مارين،
تنهنجيون اَلغرضايون!
انهُون دانهُن تي، سائين هِي ڪميٽيون ڪارين.
باهيون تنهنجي بِرهَ جيون، ٻارڻ دل ۾ ٻارين.
ڪِيئَن جو ڏنئون خَبران: ”سچو“ تو هُتِ سارين.

ڪافي

جڏهن پِريَن پاتيم جهاتِي،
تڏهن حاجَت ناهي حج جي!
اَچڻ سانُ اُنهن جي يارو، عشقَ ڪئِي اثباتي.
سڀ ڪجهه ٿيڙم حالون محرم وسريَم ذڪر ذاتِي.
چوريءَ چوريءَ يار سَجڻ سان، ڏس ”سچو“ دل ڦاتي.

ڪافي

دوست تُنهنجي در جي، هيءَ ڳالهه آءٌ ڪنهن سان ڪريان!
چڏ پِرين پَرڏيهه تون، ميان، ڏڪَ اُوهان ٻاجهون ڏريان.
دوستَ رهه هِن ديس ۾، ميان، سرُ منجهُون سوُرن ڀَريان.
لَڪَ سَيَئِي وينِي لنگهيَس، ميان، پوريم اوريان پَريان.
ساڻ چرخي چتَ جي، ميان، ورهَ جا ڏاڳا وريان.
سِرُ ”سچو“ چَوي پانهنجو، ميان، دوست تو آڏو ڌريان.

مالڪوس

داستان پنجون

١

ڏار چڙهِي ڏاهي، ڪِي جو ڇيو ڇُهنب سان؛
اِهو مون آهي، آڌرُ ڙِي اَرواح ڪي.

٢

ڏاهو ڏار چڙهِي، لَسين تو لاتيون ڪري؛
ڪو نئون سبق پڙهي، اَڄ پڻ آيو اوڏنهون.

٣

ڏاهو مَٿي ڏارَ، عجب اڄ لاتيون ڪري؛
تو ”سچو“ ڏئي سنيارَ، پريان سندي پارَ جِي.

٤

ڏاهو ڏار چڙهِي ڪري، ڪِي تو ڇهنب ساڻ ڇوي؛
اَديون سپ اُهي، آهيو ٻُڌڻ واريون.

٥

ڇهنبَ ساڻ ڇوي، ڪِي پيو ڪانگل ڪاڪيون؛
پورن مَنجهه پَوي، تو سُڻِي ساهُ سنهيڙو.

٦

مُحبن ڏنهن مَسين اڄ پڻ ڪانگل آئيو؛
لاتيون واهَ لَسين، ڏاهو ڏار چڙهِي ڪري.

٧

لاتيون ڪنديئي، ڪانگو هيٺ ڪري پيو؛
هَي هَي هَنڌيئِي، ساتيءَ ساه مٿي ويو!

٨

ڪَهيو هِيئَن ڪانگي، آئون چيائين ڇهنبَ سان؛
تہ ’سجڻ ڪنهن سانگي، وري ايندءِ اُتهِين.‘

٩

ڇُهنب ساڻ ڇِئِي، ڪا جا ڪانگل ڳالهڙي؛
ساري آتڻ سان انهيءَ، ڪَهڙي ڏِسُ ڪَئِي؛
پُورن منجهه پِئِي، سڀ ڪنهن اَئٽ ڦٽو ڪيو.

١٠

ڏاهي چڙهي ڏار تي، ڪا جا لَتِي لاتِ؛
ڏک ڏنائين سڀ کي، وائِي آٽي واتِ؛
پَيون ۾ هيهاتِ، آتڻ واريون اُتهين.

١١

ڏاهو چڙهي ڏارَ تي، ڪري هيءُ مذڪور؛
سنيهَن ۾ سورُ، چوي ٿو ڇهنب سان.

١٢

سُٺو سنِيها سَرتيون، ٿو چڙهيو ڏارَ ڏئي؛
سارو ساهُ نئي، ٿو نازڪ نِياپَن سان.

١٣

ڏاهو ڏارَ مٿي چڙهيو، ٿو ڪري بِرهَ بيانُ؛
آتڻ تي احسانُ، ڪري ڪلامن ساڻ ٿو.

١٤

ڏاهيون سڀ ڏسو، جو آيو ڪانگ قريبَ ڏنهُن؛
وڃي جان جٺو، نيو نياپَن ساڻ ٿو.

١٥

وتيون ۾ ويڙهي، ٿو ڪاريون ڪانگ وهائي؛
روحُ نئين ريڙهي، سڀ ڪنهن جو سرتيون.

١٦

ريڙهيون روح نئين، پَسو سَپ جو پاڻ ڏي؛
سنيها جي سَڄَڻان، سي چڙهيو ڏار ڏئي؛
آتَڻ ۾ افسوس ٿيو، تنهن جي پيرَ پِئي؛
ڪَتي سگهي ڪانڪا، گوُن وهلور وِهي؛
کهڙِيءَ طرح ٿئي، وري سَنباهو سَرتئين!

١٧

ويس تَندُ ڇڄِي، پَهو پٽِ ڪري پيو؛
سُٽِي سَنيها نيهن جا، پَئِي جهوريءَ منجهه جهڄِي؛
اِنهيءَ پَتِ پڄِي، پيسَ روئندي ڪپڙا.

١٨

ويڙهي وتندي ئِي، ڪانگي قهر ڪمائيو؛
ڪاڪيون ڪتندي ئي. پَيم پورُ پريان جو.

١٩

صدقي ساهُ ڪريان، هِنَ ڪانگِي تَون ڪاڪيون؛
جي ڏئي سنيها سَڄَڻان، سي سانيي ساه ڌريان؛
پلي پيرَ پَريان، اُنَهيءَ ويلي اوڏهِين.

٢٠

آڻي ڪانگَ ڏنياس، ڪتابَت قرَيب جِي؛
پَهو ڪتيندي پَٽ پِيُس، چوهون تَند چُٽياس؛
پيجون پيچ ٿياس، روئندي چولي چِڪَ ۾.

٢١

هَلِي ڪانگي هِڪَ، ڪا جا ڪَيس ڳالهڙِي؛
تنهن مامَ ٻُڌڻ سان روئندي، چولِي ڪيائين چِڪَ؛
سَنيهي مَون سِڪَ، پاڻهِي ڪيائين پڌري.

٢٢

ڏاهي چڙهي ڏارَ تي، ڪا ٻولي هيءَ ٻولِي؛
سا ٻُڌي روئِي رتَ سان، چِڪَ تِيس چولِي؛
جڻ هنيڙي ۾ هولِي، تنهن آٽي هِندن جي هنئي.

٢٣

سَجڻ ڏنهُن سَنيهہَ، تنهن آٽي آتڻ ۾ ڏنا؛
جڻ ڏنائين سَين کي، چُريءَ ٻاجهون چيهہَ؛
ڏک پَريائين ڏيهہ، ماريو اِنهيءَ مامر سان.

٢٤

سُٽو سَنيهہ سَپِي، ماريون مَحبوبن جا؛
لَکن مَٽجهہ لَپِي، ڪا سوُرائِتي سارَ سان.

◈

ڪافي

آءٌ تا ڪالَهہ اُڏامِي، وجي پَيَس پرين وٽ!

هت قبوليم تَنهن جِي حلقہ بگوش غلامِي.
مِهر مٿو ئِي ناه ڪو، عاشقَ تِج تون آرامِي.
اصل لاڪُون اُن جو، هِي پاڄِي آهي پيغامِي.
ويَس برابر اوڏهِين، ويٺيس ڪين وسامِي.
مونکي ڪيائون پنهنجو، ”سچو“ يار سلامِي.

ڪافي

ڪڏهن اِيندين هِڪُ ٽِيندين،
نت نهاريُون سنديَئِي واٽڙيُون!

سانئولَ ڪنهين سانگَ سان، اگڻ اسان جي ايندين.
اِهو اٿئون آسرو، بَديون تا بخشيندين.
ڪَنهين ڏينهن هِن ڏکيءَ کي، دوست دلاسو ڏيندين.
پِرين نيندين پاڻَ سان، ڇَپَر تا نہ ڇڏيندين.
ٿوري گهڙي ڏينهَڙي، گولِي ساڻ گڏيندين.
پَکا پَکن سامُهون، اوري آڻي اڏيندين.
سو ڏينهُن ٿيندو کهڙو، "سچو" ڪري سڏيندين!

ڪافي

مَنُ موهي منهنجا جانِي،
گهڻا لايَئِي ڏينهڙَا!

صورتُ تنهنجي سُپرين، مورت ڪئِي مَستانِي.
پِرين اوهان جي پار جو، گوندر ٿيو گُذرانِي.
روز اَزل کون ڏنُوَ اسان کي، نيهن پنهنجو نِيشانِي.
اگڻ اسان جي آءُ پيارا، محب ڪريان مهمانِي.
پيريءَ جا "سچو" ڏينهن وسارج، ٿيئِي جَمالُ جوانِي!

ڪافي

يارَ سڄڻ ڪيئن سَرِي، تو کي اَسان ٻاجهون!

اسان نِماڻن ڏي سهڻا سائين، دوستَ نِهارج وري.
توکي قدر ناهي ڪو، ڀلو، چيٽڪ ڪِيڙس چَري.
اَچي ”سَچوءَ“ جِي ايڏهين، سَندي دڙَ ذرِي.

ڪافي

ياد مون کي اَچُ پيون،
مِنيون ڳالهيون سُهڻا تُنهنجيون!

رهيون آهن روحَ منهنجي ۾، ڪين وسرِي سي ويون.
وينا ڏسون ٿا واٽ اوهان جي، دوسَت دلاسو ڪو ڏيون.
”سچو“ آهي سَگ تنهنجي جو، ميان نالِ نِباهي سو نِيون.

ڪافي

مون سان تو ڪَيون ڪيون، سُهڻا اُهي ڳالِهيون ڳالِهيون!

سي نہ وڃن وسري، ڀلو ميان،
چڱيون اَوهان جي چَيون چَيون.
اوهان ٻاجهوُن سُپرين، ميان،
نِيهن وهايون ٿيون ٿيون.
لِڪُون ڪيون سين لوڪَ ڳون، ڀلو ميان،
پَڌر اُهي اَج پيون پَيون.
ڳجهيون سي ڳالهيون يارَ ”سچوءَ“ ڳون،
ڪين وسري سي ويون ويون.

ڪافي

آءٌ تا تنهنجڙي آهيان، يار مون کي چو ٿو ڇڏين!
تون تا منهنجو آهين اَصل گون، ڪنهن نہ ٻَئي در ڪاهيان،
هوتَ اِيندي هِت ڪڏين.

آءٌ نماڻي عيبن هاڻِي، سَگَ نہ ساڻُوَ ساهيان،
پَڪا اوري آڻي اَڏين.
توڙي سُجاڻِين توڙي نہ ڄاڻِين، لالچ تا ٻِي نہ لاهِيان،
ساڻ گولِيءَ پاڻ گڏين.
آءٌ تا ٻانهي تون تا سائين، آءٌ غريب سا چاهيان،
نانءُ "سچو" ڪري سڏين.

ڪافي

انهن جادوگر چشمن بيران ڪيو سين!
اِنهن نيڻن سندي نازن حيران ڪيو سين!

راتو ڏينهان دل کي هيءَ آهي پريشانِي،
اُنهن غَمزن ڳُجهن رمزن ديوان ڪيوسين.
هَي هَي هيءَ فرياد وي يارو، ڪنهن کي سُڻايان،
خونِن هِن خمارن، مَستان ڪيوسين.
ميدانَ منجهہ "سچو" تَهہ دليون آيو آهي،
اِنهن تارن سَندي تِيرن نيشان ڪيوسين.

ڪافي

زاريون ڪَيو زار زار، ميان،
ويٺي روئان، ٻَڙي جيڏيُون!

ڪيئن ڪريان ڪاڏي وڃان،
ياڪِي سو ٿيڙم يارُ، ميان.
راتو ڏينهان ڳالهہ اِنهيءَ جو،
جيڏيون ڙي جِيءَ کي جار، ميان.
پاتو اَٿم لَڳَ پرينءَ جي،
ڳلِ هَنجُن جو هارُ، ميان.
عاشقن کي سوز ”سچو“ ڙي،
آهي سَدا سِينگار، ميان.

مالڪوس

داستان ڇهون

١

آءُ ڪانگا ڪارون، تو سان ڪيان ڪيتريون؛
جو پَهچائين پيغامَ تو، پريان جي پارون؛
ڪي ”سچوءَ“ سنپارون، تو ڏاها ڏهاڙي ڏئين.

٢

ڪارون ڪِيئن نہ ڪريانس، جو تو ڏئي سَنيها سَڄڻان؛
پُئي پَرَ پَڪيءَ جا، ساڻ جواهِرَ جَڙيانس؛
موتين ۽ لَعلن سان، پيئَر ڪنپ پريانس؛
پيرين دست ڏريانس، جو آه نياپا ڏيندڙ نِيهَن جا.

٣

پَڪِي سو ئي پَرَ، تو اُڏري پار پِرينءَ جي؛
خوشيءَ جِي بہ خَبَر، مانَ ونِي اچي ڪا اُوڏهون.

٤

ڇڙهيو لامَ لَنئي، اَچ تو ڪانگل قريبَ جو؛
سنِيها سَڄڻان، سي ڇهنب ساڻ چَئي؛
پورن منجهہ پَئي، تو ساهُ منهنجو سَرتيون.

٥

ڇڙهيو لنئي لاَمر، تو بوليون باجهاريون ڪري؛
ڏئي سَنيها سَڄَڻان، ٽُريو مَٽي ٿامَ؛
ماريون ماري مامَ، جا تو ڏئي لِڪائي لوڪَ گونن.

٦

پِريان جا پيغامَ، تو ڏئي مِڙيئي مامَ ۾؛
سَوين مُنجَن سَلامَ، جو ڏاهو ڏاهَپ سان ڏئي.

٧

چِپيو رهي چانيين، تو ڏئي سنيها سَڄَڻان؛
آيل اولانيين، تو ڳالهائي ڳُجهه ۾.

٨

سِگهو اُڏامِي آءُ، تون پَکيڙا پِريَن جا؛
سڀ ڪنڀ ڪريان تانهنجا، ساڻ جواهر جَڙاءُ؛
عِطر ڪتوري اوتيان، ٻيا ماڻِڪ تو مَثاءُ؛
ساري سنيهاءُ، ڪي آٽي ڏيج عجيبَ جا.

٩

ماريون مامَ منجهي ڪِي تو ٿُريو ٺاريءَ تي ڇَوي؛
سَڄڻ ڏانهَن سنجهي، ڏاهو ڏکِڃي آئيو.

١٠

آٽي ڪانگ ڏنوس، ڪو عريضو عجيب جو؛
پيئَر سَڀ پنوس، ڳاريندي ڳوڙهن سان.

١١

مون ڏي ڪالهه مُڪو، دلبَرَ دلاسَن جو؛
سندو رازَ رقعو، سو پڻ واچيو وهسان.

١٢

واچيندي وياس، هاريون پنهنجي حالَ گون؛
نامي تنهن نِياس، پاڻ لکيو جو سَڄَڻين.

١٣

ڪانگا ڪتابَتَ، ساري سارج ساهَ سان؛
اِها اَمانَتَ، ٻئي ڪنهن عامَ نہ آڇئين.

١٤

ڪتڙيءَ ۾ ڪنيءَ، لويان لاڪيٽي سَيَئِي؛
جو ڳالهيون ٻُڌي تانهِجيون، ڇپَرؤن وهن ڇَنيءَ؛
تا پُڻ اُتي ٽَنيءَ، ويهو ٿو وايو ڪري.

١٥

اَڄ نہ انهيءَ ڏارَ، لامين لَنوين ڪانگڙو؛
جيڪس پِريان پارَ، ڏسندي سو ڏکَ پَريو.

١٦

زاغَ نہ ٿيءُ زبون، ونءُ اُڏامِي اوڏهين؛
نہ تہ خاصو مُنهجو خون، پوندو ڳِچيءَ تانهنجي.

١٧

ڪاغذ قريبَن جو، اڄ مون ڪي آئيو؛
ساجن ڪيو سعيو، اَڄِڻ جو هن پارَ ڏي.

١٨

لِڪو ۾ لامين، تو لاڪِيٽو لاتيون ڪَري؛
ٿهڪندو ٿامين، ڏئي سنيهو سَڄَڻان.

١٩

چڙهيو مَٿي ڇانيءَ، ايئن چوي ٿو جيڏيون؛
’ڪڄ سِيني ۾ سانيءَ، ساري سَنيهن جِي.‘

٢٠

ساري ڳالهہ سَچِي، ڪانگي ڪئي قريبَ جِي؛
ريهي دل رچِي، تنهن نازڪ نياپَن سان.

٢١

آٽيو ڏنا ڪَر، ساتِي يارَ سَنيهڙا؛
منهنجي پارؤن پَکِيَڙا، وڃ دوسياٽي در؛
جو سِڪَ آهي مون سَر، ميان محبوبَن جِي.

ڏنا ڪَر آٽي، سدا سِڪَ سَنيھڙا؛
هِينئڙو مون هاٽي، آهہ ”سچو“ سوداءُ ۾.

◈

ڪافي

مانَ پرينءَ پَهچائِي، هِي نياپو ڪو نيئِي!
ڳِچِيءَ پائي ڪپڙو، پاڇياٽي پَرچائي،
حال ڏسي وڃ هيئي.

پرين ڏسج پاڻ ڏي، چِتُ نہ وڃُ مون تَون چائي،
يارَ اسان ڪان پيئي.
الله ڪارڻ آءُ تون سائين، ٻانهِي تِي ٻاڏائي،
بخش اسان کي پيئي.
اوهان ٻاجهون سُپرين، ويني سو ورهَ وسائي،
ڪانگ اڏائي ڪيئي.
در اوهان جي جي دلبر سائين، ”سچو“ تو سگ سڏائي،
ٻَڌِي ٻانهون ٻيئي.

ڪافي

هِنيون هوتَن هٿ آهي آهي،
ڪيرُ چوي تا ناهي ناهي!

فَهَمُ فراستَ، عقل ارادتَ، نيهَن بِنا ناهي ناهي.
مست ٿيا مخمور اتاهِين، ڪَل نہ پَئِي ڪنهن ڏاهي ڏاهي.
ڏوڙا طالِعَ تين اُنهن جا، يارُ جنِهان نون چاهي چاهي.
وسُ مِڙيوئيي يارَ سَڄَڻ جو، هيءَ نماڻي چاهي چاهي.

سَگ سِياپو يارَ سَجَڻ سان، ڪير ”سچيڏنا“ ساهي ساهي.

ڪافي

آءُ اسانوٽ يارَ تون، آهي هِت اَسان جو حالُ هِي!

اُباڻِڪو آهيان گهڻو تو ريءَ پِرين پرديسَ ۾،
آءُ مِڙيوئِي، معلومُ ڪر، عاشق سَندو اَحوالَ هِي.
آهِ اوسيڙو اوهان جو، شب روز اکڙين ۾ ميان،
جانِي سَندءِ مون جاڳندي، آهہ خواب ۾ بہ خيالَ هِي.
دوست تُنهنجي درَ اُتي، دونهين وجهي ويهِي رهان،
منهن ڏيکارج محب مون کي، نہ تہ آهہ ويهڻ هت وبال هِي.
دردمَند جي در پيهِي، آءُ دوستَ دل خوشحال ڪَر،
صدقي ڪريان سِرُ ساهَ سان، ڇا مِلڪ ۽ ٻيو مالُ هِي.
وينِي نهاريان واٽڙي، تنهنجي اَچڻَ لئہ ميان،
لَهہُ سُڌِ سَنديَم ساجن اچي، نہ تہ آہ جِيڻ جنجال هِي.
پاڻون پَري نہ ڪريو مون کي، ڪي دوستَ دلداريون ڏيو،
هوءَ تون سَدائِين ساڻ مون، آهي ”سچو“ جو سوالُ هِي.

ڪافي

آيو مُنهنجي گهر يار،
جنهن جي ڪارڻ مون تي ساٽي سَنيايا!

در پيهي مون آئيو، اج دوست مِنو دلدار.
سوئِي گڏيو سُپرين، هو جنهن جو جيءَ کي جار.
بلڪل ڪيائون پانهنجو، ڏنائون قول قرار.

معاف ڪيائون مِهَر سان، مون تي هُئو ميار.
”سچو“ سرهائِيءَ ۾، ڇڏ روئڻ زارو زارُ.

ڪافي

راتِ پرينءَ ڪاتي پيئي، اڄ ساڃِي سُڌ ڏيجو!

پُڇاڻان پِرينءَ جي، حالُ اسان هِت هيئِي،
ساڻو ٿَڪيءَ هِڪ تيجو!
پَسَڻ ڪارڻ پرينءَ جي، ڪانگ اُڏايم ڪيئي،
نال وني هيءَ نيجو!
عرضُ آرياڻيءَ کي، نانءَ ڏٽيءَ هِي نيئِي،
ٻانهون ٻَڌِي چڱيا چيجو!
”سچو“ پاران ساٿيو، کين ڏوراپا ڏيئي،
پيرين پانڌيو وجي پيجو!

ڪافي

دوست دلاسا ڏيئِي، ڏک ڏوڙو ورِي ڏيندئِي!

متان ويهين ماٺ ڪري، يار سَڄَڻ سان تو پيئِي،
سان نيڻن دل نيندئِي.
مون تا ڏنا ڪيترا، ماريا سي ڪَجلين ڪيئِي،
اڄ صبح تو وٺ اِيندئِي.
”سچو“ آڏو سَڄڻان، ٻانهون ٻڌي آءُ ٻيئي،
سڀُ بديون بخشيندئِي.

ڪافي

هِيئن مَ وڃُ تون ماريون، هوتَ نماڻِيءُ کي، ميان!

سِڪ تُنهنجيءَ سُپرين، ڪوڪان هِن کي ڪاريون!
پِرين پَري ڇو وڃين، ٻارڻ دل ۾ ٻاريون؟
ٻاجهَ ٻاروچا تو پوي، سُٺِي ضعيف جون زاريون.
جايون ساري جيءَ ۾، ورهه اُوهان جي واريون.
ميان مشتاقن جون، سَههُ آرياڻي آريون.
سک اُتي ٿيو سُپرين، ڏک هِتي ڏيهاڙيون.
راتو ڏيهان ٿو روئي، "سچو" تو کي ساريون.

ڪافي

سَڄَڻ تُنهنجو بِرهه ٻاري، اَسان جِي ساڻ تو ياري،
آءٌ تا ٻانهِي تون تا سائِين، ٻڌي ٻانهان ڪِيم زاري.

اَچانڪ لَنئه جا تو لائِي، پئِي، تا ڪَلَ نہ مون ڪائِي.
وٺيئي جائِي ڪَيئِي سائِي، پاتِي سُون ڳِل ڳچيءَ ڳاري.
وڏو سين طلبَ ۾ توئِي، نہ هو هِت حال مون ڪوئِي،
ڇوان هِي حال ڪنهن روئِي، معلوم آهي تو کي ساري.
آلانِپيون عشقَ جي لايون، ويون وسري سَيئِي وايون،
اسان جي طرف ڏي آيون، ڪئِي سڀ لوڪَ بيزاري.
لِکان ڪيئن ڳالهه هِن دمَ جي، ڏاڍي آهي راهَ هِن غم جِي،
ملامَتَ ڪُل عالم جِي، اَسان تا اَصل اِختياري.
"سچو" ڪَر سَوَ شڪرانا، پُڇي تا بِرهُ بيگانا!
توڙي هِت سي ٿيا ديوانا، مليوسين دوست هِڪواري.

كافي

يارَ مرشِد تنهنجون ديدان،
مشتاقن کي مارنِ ٿيون!

چڪي تہ هٽڻ ٿيون چوءَ منجهاران،
ڪانُ ٻتيءَ جو ٻَچائن ٿيون.
ڏسڻ سان ڏور وجهن ٿيون،
دامر دلينِ جو دٻائن ٿيون.
شهبازن جان ڪَرن ستونا،
گهورَ اُنهيءَ سان گهائِن ٿيون.
جاڏي چَڙهن تاڏي بِرهہ بُراقان،
پير رڪيب نہ پائن ٿيون.
”سچو“ جهڙا سَوين هزارين،
ڪي ئِي ڪُرنش منجهہ ڪنبائِن ٿيون.

مالڪوس

داستان ستون

١

چڙهيو سَر چانِيين، لَنوين جي لاتيون ڪري؛
تہ ’سنيها سانِيين، جي تا مُڪَئي سَڄڻان.‘

٢

ٺڪيو تي ٺاريءَ، لَنوين جي لاتيون ڪري؛
ڏئي سان زاريءَ، اُيي سنيها سَڄڻان.

٣

پارانيا پويون، وجهي ڳوري ڳچيءَ ڪانگ جي؛
ڪڍي آبُ اکين مان، نيهين نِچويون؛
لڙڪن سان لويون، ٿي هئين لائيس هٿڙا.

٤

چڙهيو ڏار ڏئي، سنيها جي سڄڻان؛
تو جَڻ روح رڳُن مَون، نياپن ساڻ نِئي؛
جٿو جاءِ ٿئي، سٽين پارانيا پِرينءَ جا.

٥

اَڄ ڪانگل آيو، ماٺ ڪندي مونجهہ مَون؛
سو تا منهنجي ساهَ ڪي، سرتيون سيبايو؛
هيڏي هَلايو، اڄُ محبوبن مِهر سان.

٦

اَڄ ڪانگا چئہ ڪِيئن، سَرها ڏٺِي سُپرين؟
حالَ اسان هِت ههڙا، ڪي هُت پِي هُئا هِئين!

جهامَ ڏئي جهُڙ جِئين، تِيئن ٿِي اوتَ اکين جِي.

٧

ڏاها ٿيءُ نہ ڏورِ، ويهہُ مون کي ٿي ويجهڙو؛
ڪر ڪالهوڪِي ڳالهڙِي، جان هُئين رات حضور؛
دوستَ اڳين دستور، ڪِي تعِظيمان توکي ڏنيون؟

٨

زاغ زبانون ڪڍي، اِهائِي وائِي؛
’پِريان سندي پار جِي، آهہ تو کي واڌائي؛
’پڇي حقيقت حالَ جِي، هُت ساجن سَيائِي؛
’تہ ڪِي عاشق خوش اسان جو، ڪَل ڏئين ڪائِي!‘
مون سان بيحد پلائِي، ڪَئي پرينءَ پارؤن تانهنجي.

٩

الله لڳ اُڏام، تون موٽي محبوبن ڏي؛
وڃِي ڏيج پِرينءَ کي، اِهو پاڃِيءَ جو پيغام؛
ڪري قدمن تي پَئي، سَوَ لَک ڏيج سلامَ؛
آهي اوهان ريءَ سپرين، هِت مِڙيوئِي ماتام؛
’اچڻ جو اَنجام، ڪَر سِگهو طرف ”سچوءَ“ جي.‘

١٠

نا تہ مري ويندو هيءُ، الله لڳ اَچيج تون؛
تو توَن آهي هن جو، جانِي، صدقي جيءَ؛
لاهِہ فراق فقير ڳون، والِي ويجهو ٿيءُ؛
تون پڻ ان جو ٿيءُ، جو نوڪر تنهنجي نانوَ جو.

١١

سَيئِي ڏيج ساري، سنيها کي سَجَڻان؛
’اوهان ٻاجهون سُپرين، هُت گوندرَ گذاري؛
’گهَڙِي نا گهاري، ميان محبوبن ري.‘

١٢

پَکِي سوئي پَرَ، اَج اُڏاڻو اوڏهين؛
رسيو وڃي اُتهين، سو پانڌي منجهه پَهَر؛
آڏو عجيبن جي، ڪيائين سڀ خَبَر؛
’هُت عاشِقَ ڪي اَوهان بنا، هِنيڙي منجهه حَشَر؛
’تو اوتي اڪڙين مَون، باراني بَحَر؛
’هاڻي ڏيو دلاسو دلبر، متان عاشق اُت مَري وڃي.‘

١٣

ڏار چڙهيو ڏاهو، تو ڏئيم دلاسان دل کي؛
تہ ’صبح سانباهو، هو اَچڻ جو عجيبَ کي.‘

١٤

پکيڙا پُويانءِ، لَڙهان موتين سَنديُون؛
آءُ اُڏامِي اوڏڙو، تا جهوليءَ ۾ جهوليانءَ؛
سَيَئي کنيُ کٽوريءَ ۾، لاکيڻان لويانءِ؛
پوءِ سارو سَمهويانءِ، هِڪ هِڪ ڪري هَٿَن سان.

◈

ڪافي

آيا ڏنوَ، آيا ڏنوَ، چئہ ڪي پانڌِي آيا!

پرينءَ ڪي هِن پارَ ڏي سَلِ ڪي ساڻِي، سَعيا!
طرف اسان جي ڪَهڻُ ڙي ڪانگلَ، ها روح سندن جا رايا!
وري سگهو ميان ونءُ اوڏاهين، جو سُورن اَسين ستايا.
”سچو“ ساري ميان گهڻو سنيارَ، سَجَڻ پِيي ڪي ئي سِڪليا.

ڪافي

چَشمن يارَ جي مون تي، چِٹَ جا چوٹَ چلائِي!

درد مندن جِي دل اَچانڪ، آٹي عشق آڙائِي.
اسان نماٹن تي روز ازل گون، چَوُ، تَنهن جي حُسن هلائِي.
بِنِهي اکڙين سيف ستم جِي. چَو جا آٹي چمڪائِي.
بَڙِچي بِرهَ جِي سِيني اَندر، "سچو" هِن خيالُ کُپائِي؛

ڪافي

منهنجي زاري زاري، سُهٹا سائين تو سان!

معلوم تو کي ڳالهہ اسان جي
يارَ سڄَٹ سا ساري ساري.
هِيءَ تا هيٹِي واءُ وهيٹِي،
بِره اوهان جو باري باري.
دوستَ هِئين ۾ يار سمائين،
گهوٹَ نہ وجهج گهاري گهاري.
اَصلَ لاڪون آهي اوهان سان،
يار اسان جي ياري ياري.
طرفون تنهنجي يار "سچوءَ" کي،
آهہ ٻَچيءَ ۾ ٻاري ٻاري.

ڪافي

يارَ تو سان ڪي تا ڏينهڙا لَنگهايَم!

راتيان ڏينهان سِر تي ڪيئي، ڏکَ جا مينهڙا وسايَم.
پُڄاٹا اوهان جي ڏاها، ڏاڍا سي پور پِرايَم.

سِڪ تنهنجي سُپرين، سارا ئِي سورَ سلايَم.
پِرين تنهنجي پارَ جا، ڏيهاڙي سي پنڌڙا پُڇايَم.
”سچو“ سي ئي آيا جَن لئہ، فالان تي روز وجهايَم.

ڪافي

ساتِي منهنجي يارَ کي،
ساري ڏيج سلام!

پِرت منهنجي روز اَزل کان، تو سان مُحب مُدام.
چئِي مَڪا هُئوَ يارَ سَڄڻ، ميان، اَچڻ جا اَنجامَ.
اَوهان جي نِي يارَ اَچڻ جا، هُلَ پَون هَنگامَ.
”سچوءَ“ جيها ڪيترا، تنهنجي در غُلامَ.

ڪافي

تو سان يارَ سڄڻَ منهنجي پِرت اَصل گون پيئي.

اَصل اسان جو عشق توئي سان،
ڪوڙيين آهن ڳالهيون ڪيئِي.
ڪڏهن مُڪو ڪونہ اسان ڏي،
ڏکين نياپو ڏيئي.
اَسين توئِي سان هِڪ ٿينداسين،
وچون وائِي هِجر جِي ويئي.
سي ئِي سانپِج ڳالهيون اَسان جو،
جانِي ڪيڙم تو سان جي ئِي.
جي ئِي ڪَيا هَم قولَ توئِي سان،
”سچو“ پاڙيندس سي ئِي.

ڪافي

ويھي ھِت ڪِيئن وسارين؟
پِرين تو کي پاڻَ پُڇَڻ تا!

”جيھو تيھو آھہ اسان جو“، چئہ جو دوستَ چون تا.
ڪڏھن ماندو متان ٿئين تون، تنھنجي اڳڻ اَچَن تا.
جڏھين ٿين ٿيون ھُت پچاران، تڏھن ھِت پورَ پون تا.
پِرين تو ڳون پَري نہ آھن، ويڙھي جَڻُ تہ وسَن تا.
ماندو مَتان ٿين، خوش ٿِي ”سچو“، ھو اَڄُ گوش گذارن تا.

ڪافي

مانَ پِريَن کي پوي، ڪنِ فرياد اَسان جِي!

عشقَ جو ماريون سُٺو سَيِيئِي،
اديون ڙِي ناھِيو اوي.

ھن نماڻِيءُ جو يارَ سَڄڻَ کي،
حالُ وجي ڪو چوَي.

ھِيءَ تا تَنِ رِيءَ راتو ڏينھان،
راند روئڻ جي روي.

در دوسَن جي ڪيئي آھن،
سچوءَ“ جيھا سَوي.

ڪافي

ساڻِي تون يارَ مُنهنجي ڪي،
نيئِي پَهچاءِ سَنيهو هي!

تہ "قيد الماء" جي قسمت، وڏِي، دوري تو ڳون مون ڪي.
"سي پاڙج واعدا پنهنجا، ڪيا هُيئي يارَ جانِي جي.
"ڪتابَن ۾ وڏم مُنهن ٿي، تہ ٿي خورسَندگي حاصل،
"لڳي دل اوچتِي تو سان، وساري بِره بي تي ٿي.
"مون ڪي تو تا فراقِي ڪيو، اِها فرياد ڪنهن ڪي ڏيان؟
"هو جي ڳالهيون ڪِيُئي سانولَ، "سچوءَ" ڪي ياد آهن سي.

متفرق ڪلام

حصو پهريون

بيت سنڌي روجهن بابت

١

روجهُون رڻُ يادِ ڪيون ، اُپيون رتُ رئَن؛
هر ڪنهن ويلَ هُئَن ، اِهڙن اوراتَن ۾.

٢

روجهُون رڻُ ڦِٽو ڪري ، لاهِ لهِي آيون؛
ڻِين تار نہ تَرايون ، جو مُند نہ اُنَن مِينهڙا.

٣

مُندين مِينهن اُنانِ ، وري روجهُنِ رڻُ ڦِٽو ڪيو؛
ڏولائيءَ جا ڏينهڙا ، گهڻا گهر ڏنانِ؛
اُنهيءَ گؤن اَرمانِ ، لحظي مَنجهه لهي ويون.

٤

مُندين مينهُن پيونِ ، تَرايون تارِ ٿيون؛
وڄڻُ مٿين ماٿرين ، تاڪن تي ٿيونِ؛
وِسري ڪينَ ويونِ ، سورنُ ريجاڻِن جو.

٥

هنيَڙو چڏي هُتِ ، ٿيون روانيون روجهون؛
ڏڪيا اَوسَر ڏينهڙا ، ٿيون گُذارِن هِت؛
اَنئي پَهر چِت ، وطن تَن نہ وسري.

٦

رڻُ چڏي روجهُون ، ڪا ڏس چِتائي هَليون؛
جيلهان مُند اُنا نہ مِينهڙا ، تيلهان ٿيون ڪوجهون؛
لَڪَنِ جون لوجهُون ، جَرين جالِڙَ هَليون.

٧

ماٿر مينهن پِيانِ ، روجهان موٽي آيون؛
اَوسَر سَندا ڏينهڙا ، وسري سڀ ويانِ؛
ٽاٽا ٿَر ٿيان ، ڦُٽيون ڦوڙيون گڏيون.

٨

جڏهن ٿيا اَبَر، تڏهن روجهُن ڳاٿَ متي ڪيا؛
موليٰ وچڙيون ميڙيون ، جن تي گذاريا اوسَر؛
پهاڙيءَ جي پاندَ ۾، گڏجي ڪَن گُذر؛
ٿيون سيبئي سَر، لَنگهيَن ڏکيا ڏينهڙا.

٩

جي ڦُٽيون جي ڦوڙيون ، اُني اَچي گڏ ٿيون؛
اوسَر ڪَيون هُيون ، اورَنِيون اوريون؛
لَڪين ڪِروڙيون ، رڻُ سيوئي روجهيون.

١٠

روجهڙين اُتاءُ ، لنگهيا اَوسَر ڏينهڙا؛
موليٰ آندا مِينهڙا ، پنهنجي مهر مٿاءُ؛
جي هيون ويچاريون وِچڙيون ، هڪڙيون بِيَن ڪاءُ؛
ويُن ڏولُ وِچاءُ ، اُني اَچي گڏيُون.

١١

آسَروند آهين ، روجهون راٽيون رڻ ۾؛
اُپيون پيون اُپ ڏي ، ٿيو وائِڙيون واجهَائين؛
رڙيون ڪيو رڻَ ۾، ٿيون بُوندون بَرسائين؛
تنهن ڪُندِ ٿيون ڪاهِين ، جنهن ڪُندَ وَسَن مِينهڙا.

١٢

”سچو“ رک سَماءُ، تو ماڻهو روجهن سان گڏين؛
هاڻي صبر مَنجهہِ ئِي آءُ، ڪمائي پوري ڪري.

١٣

آيون وَس چڙهي، مُندين اُنَن مينهڙا؛
موليٰ سندي مِهر آهہ، جي وچڙيون گڏ گڏي؛
لٿيون لاهَ لڏي، روجهون ريجاڻِن تي.

١٤

رڻڻُون روجهيُون آيون، وين اوسَر ڏينهن؛
مندين اُنن مينهن، ڪيئون رُخ ريجان تي.

١٥

رڻڻُون آيون روجهون، جو سنپاليائون ديسُ؛
مُندين اُنَن مينهڙا، وسري وين پرديسُ؛
جي هيون اُنپي ريءَ اُديسُ، سي پُڻ سرهيون ساهَ ۾.

١٦

جي اوسَر ڏسِي روجهيون، رڻَ چڙهي ويئيون؛
تن ڪي وجي اُتهَين، پَلڪان ڪي پيئون؛
پوءِ مُندين اُنن مينهڙا، سَبزيون سپ ريئيون؛
ڊِوَ واري ڊِيئيون، ڊِليون گاهَ گُلن تي.

١٧

رڻِ چڙهي روجهان، ويون وري ڪَٺَ ڪري؛
سَبز سِيڻيون آئون ساوڙيون، سَيڪا چاڪُ چَري؛
پُري آئيون پِيئي تي، پَهاڙؤن پَري؛
وِيَن ڏولائي ڏينهڙا، سَيڪا پَلُ پَري؛
”سچو“ مون نہ سَري، ريءَ ميلائي سَجَڻين.

١٨

جي رڻ چَڙهيون روجهَڙيون، ڪيون ڏولاون ڏڪِيون؛
جبلن سَندي جهولِئين، بِرُ هيون بُکيون؛

تيون هاڻي سڀ سُکيون ، جو مُندين اُنَن مينهڙا.

١٩

هِنيون لاهي هَليون ، روجهان رڻُ چتاءِ؛
موٽي مِهر موليٰ جي تين ، جو اُنَن مينهن مَتاءِ؛
ڏولائي جا ڏينهڙا ، لاٿا پاڻَ خداءِ؛
وري پنهنجي ديس ڏي ، وريون جاءِ بجاءِ؛
واري وسَ وساءِ ، ڪا رازقَ روجهڙيَن تي.

٢٠

روجهون وني واٽَ ، هليون تَرايَن تل تي؛
گولاڙن جي گس تان ، چَٽن مِني ماٽ؛
لاهي اُج اُساٽَ ، راهِي تيون رڻَ راهَ ڏي.

٢١

روجهون ريجاڻن تي ، لنگهي لَس ويون؛
بوندون جِت بارانَ جون ، پَهاڙين پيون؛
رڻَ ۾ سي رهيون ، جن پنڌُ نہ ڪيو پهاڙ جو.

٢٢

راهي تيون رڻ راه ڏي ، لاهي اوسٽَ اج؛
پهاڙيءَ مان پُجَ ، روجهن ڪيا رجَ تي.

٢٣

راهِي تيون رڻ راه ڏي ، لاهي اُج اُساٽ؛
اَچي وُٺُن اوچتو، وڏَقـڙو ۾ واٽَ؛
رعد جي رڙين تي ، ٿَهي ڏنائون ٽاٽَ؛
پُڳيون منجهہ پهاٽَ ، لَٽَن سِڪَ "سچو" چَوي.

٢٤

وِنِي وٽَ پَهاڙَ جي ، هليون منجهان هيـجَ؛
رِسي مَتي ريجَ ، پانڊوڙيَن پِيا ڪيا.

٢٥

رڻَ چڙهي روجهون ويون ، ڏسي اوسَر ۾ اولا؛
اُنا مينهن مِهر جا ، مِهر ڪئي مَوليٰ؛
روجهيون ريجهيون ، ڏسي ڪري ريجڪ رسيلا؛
واحد وسيلا، پٽَن تي پڌرا ڪيا.

٢٦

روجهُن زارو زار ، اُپِي رنو رڻَ ۾؛
رڙيون سُٽي رُليُن جون ، سعيو ڪيو ستارَ؛
ساري ساز سُرودَ سان ، سارنگ لَٿين سارَ؛
روجهن ساڻ رهاڻ لئہ ، ڪِنوٽين ڪَئي ڪيڪارَ؛
ٿهي هليون ٿيلن تي ، سُٽي گوڙ گجڪارَ؛
وسي وسَ وڏي ڪَئي ، وسڻ جي وسڪارَ؛
تانگهيون تارَئون تار ٿيون ، ترايون تلهارَ؛
سَچي لَٿڙي سارَ ، سِگهي سڪَ وارئين.

٢٧

ڦوڙائي جون ڦَٽيون ، ڦوڳيون ٿيون ڦولهِين؛
اَبر سندي آسَري ، ٿَڪَر ٿيون ٿولهين؛
ڳوليو ٿيون ڳولهين ، ترايون ٿَر پَريون.

٢٨

" مندائتا موٽيا "، روجُهون چَوَن روئِي؛
"قسمتَ قيدالماءِ" ڪي ، ڪونَ جهَلي ڪوئِي؛
" سائين سگهوئي ، ڪَندو وسَ ولهِن تي!"

٢٩

"مندائتا موٽيا" روئِي چَون روجهون؛
"ڪميٽيون ڪوجهيون ، قادرَ تنهنجيون آهيون!".

٣٠

پانڌوڙيون پهاڙَ جون ، رڻين ڪوه رهن؛
لوچي سي لَهَن ، جن ”سچو“ ٻَڌو سندرو.

٣١

ماٺر مٿاهان پنڌڙا ، پانڌوڙيون پُرن؛
سانگن متي سَرڙا ، چَريو سي چَرن؛
ورِي ٿيون ورن ، ”سچل“ سي ساٽيهه تي.

٣٢

ڇڏي رڻ راهِي ٿِي ، روهَن مٿي روجهه؛
ٻيلي پَئي ٻوجهه ، چَرڻ جِي تنهن چِت ۾.

٣٣

روهَن اَندر روجهڙيُون ، ڪيون ڏڪيون ڏولاون؛
”سچل“ سي ساون ، سُڪيون ڪيون سُڪديسَ ۾.

٣٤

پَلر پَهاڙين پَلتيا ، واحد ڪَين وسَ؛
لنگهي ويون لَسَ ، روجهون راجاٽَن تي.

◈

دوها

شَي آهيان ڪاڪيون ڪهڙِي ، جا سمجهي نہ جاڻان!

بعضي پايان پُتلي ، يا آهيان گُڏيءَ ڏور،
يا گوءِ آهيان هٿ يارَ جي ، يا وانگيءَ وانگر زور.

يا تا محل آهيان ، جنهن ۾ شهنشاهه،
ٻوليون ڪري ڪيتريون ، ٿو درنئون داناهه.

يا تا گهوڙو آهيان ، جو هَلائي هَسوار،
يا تا موج درياهَ جِي ، جا ٻوڙي ٿي ٻاهار.

يا مِهنديءَ گل تا آهيان ، جنهن اندر لالائِي،
يا آهيان گل گلاب جو، جنهن سِر ۾ سرهائي.

يا تا چشمو آهيان ، جو اَبر ۽ريو آب،
تنهن ۾ سايو سج جو، يا پاڇوئي مَهتابُ.

يا تا پاڇوئي حق جو، آءٌ اَصل کان آهيان،
جنهن ۾ ڳالهه ناهِ تا ، سو ٻيي تا ناهيان.

ڳالهه "سَچوءَ" تا سَمجهِي ، ڪؤن هاديءَ اِهائِي،
تا غير خدا جو ناهيين ، آهين صاحب سدائي.

هدايت ١

رمزان سي هاديءَ جون، ميان،جيڪي چيائون مون ڪي سي سَلَڻ ناهن،
هوءِ هوءِ - ڏريون آهن دل تي!

ڳالهيون ڪري ڳُجهه جون ، ٿا صاحبَ سَمجهائِين،
" لااِلہٰ " ڪؤن اڳنان ٿا هادِي هلائِين،
سَمجهڻ " سَمع بَصَر" جو ٿا فائِقَ فَرمائِين.

" خوديون خاص نہ ڀائنجو هِي نِت نِت نمازان،
جاڻو ڀَلي ڳالهڙِي هِي سوز و گدازان،
اَٿواَناالحقَ' جا اِهي عِبرت آوازان."

هَي هَي هِڪڙي ڏينهنڙي ،تا هادي اِئين چَون،
”جَن نہ سمجهِي هِت ٻَالهڙِي ، سي سُيان گهٽو رون،
جَن سُڃاتو هتهين ، سي هُت پِي اِئين هُون.“

”جيڪي يَليون ٻَالهڙيون ، اُنهن پُڄَڻ پَري آهِ،
ڪوڙا قصا ڪُھ پئا يار، سُڃاڻ سَواءِ،
پُرجهَڻ آهي پاڻ کي ، بِي يَلي بات نہ ڪاءِ.“

هاديءَ حقيقت جي ، يار، موتِي هيئن چيو:
” آقا آهي هيءَ ادا آهي ڪونہ بِيو،
جي ئِي لنگهيا سَيَ گؤن ، يارُ مقصد تن ٿيو،
سائين ساڳيو سو اَتو، جو وجودؤن ويو.“

هدايت ٢

مرشِدَ هادي رهنما ، تا سَمجهائِن اِئين:

”هُو تُون جاڻج پاڻ کي ، متان هيءُ ٿئين،
”وحدت جي چوگان ۾، اِها گوءِ نِئين،
”سچو‘ ساڻ يقين جي ، هِي حال ڏي هِئين.“

هدايت ٣

هادي ويڙهي آيو، هاڻي سائينءَ هِيئن سمجايو،والِي ويڙهي آيو!

”ڪڏهن ٿيو ڪونڪو، عاشقِن آرام، ميان،
راتو ڏينهان تن اُتي محبت جو ماتام، ميان،“

خاڪون هَلج خاص تي ڪر پاڻِيءَ ڳوُن پرواز، ميان،
چڙيءَ چَنبو ماريُئي ، تي شاهِين ۽ شهباز، ميان.“

”جيڪو اَصل آهي، ٿيو هاڻي سو سلطان، ميان،
گهوڙي چڙهندِڙ گم ٿيو، پيو گهوڙو ۾ جولان، ميان.“

” گرد ڳجهو ڪيو طالبو، اهو گهوڙي جو هسوار، ميان،
گهوڙي وارو گم ٿيو، اُپريو گرد غبار، ميان.“

آيو بحر جوش ۾، تڏهن موج پَئي ٻاهار، ميان،
هَي هَي آيو نانءُ ۾، ٿيو ساوڻ جو سينگار، ميان.“

”لُڙَ منجهَون ٿيو اَچو ڪارو، اَصل سو درياه، ميان،
بيحد رنگ گهڻا ٿيا ٻاهر، هرڪو ٿيو گمراه، ميان.“

”ساونڻ لٿو، هڪ ٿِي تڏهن پاڻي موتيو پوءِ، ميان،
ڪارو اچو لُڙ ٿيو، اهو سارو سمونڊ ٻوءِ ، ميان.“

”نانءَ لَهِي ويا ٻاهريان ، اهو باقي رهيو نام، ميان،
ڪوران، ڪَسيان، واهڙان، هت ڪلي ٿيا گمنام، ميان.“

”هِت سَيئِي درياهه ٿيو، ٻيو ڪوڙا لٿا نانءَ ، ميان،
اول آخر هڪ ٿيو، ويا وچائون ڳنان ، ميان.“

”اصل جيڪي هوس آءٌ آهيان هِت پِي سو، ميان،
آخر ٿيندس وجي اُهوئي ، هڏ آهِيان ڪونہ ٻيو، ميان.“

”اکيون اکڙين ۾ رکي ،تون پنهنجو پاڻ سُجاڻ ، ميان،
پوي نظر جت تانهنجي ، تت پنهنجو چشم چال، ميان.“

”اکيون اکڙين ۾ رکين ، تا هِت هُت تون‘ هين آءُ ، ميان،
جي خبر اکين جي لَهيين ، تا تون نرالو نانءُ ، ميان.“

اکين مون معلوم ٿئي ، اِهو صورت جو سينگار، ميان،
”سچو“ سارو سچ ٿيو، ٻيو ناهي تفاوت وار، ميان.“

ڪافي ١

اڄ تون اسان وٽ آءُ ، تون مينهن والَ ميهارَ، ميان!

پاڻي اُپڙڻُ نا ڏئي ، هڪ ويريون ۾ ٻيو واءُ ، ميان.
ڪارِي، ڪُن لَهريون لسان ، دورَ وڏي درياءُ ، ميان.
ساهَڙَ سببون تانهنجي ، سَرتيون ڏين نہ ساءُ ، ميان.
پِرين وڙئون پانهنجي، ”سچوءَ“ لَهُ سماءُ ، ميان.

ڪافي ٢

لَڙ وهي لوهاٽو، يارَ، وي!

سا ڪيئن ترسي تار ۾، جيءَ جنهين جهوراٽو.
ڪاهيو پوي ڪُنن ۾، ڏِنس عشق اوراٽو.
ساهڙَ ٻاجهون ساهَ ڪي ، ڪيو ورهَ ويڳاٽو.
سانولُ سدا آهِ مُون ، اوهِين سيئِي ٿيون ڄاٽو.
پچندو اَچي پاڙِهين ،”سچل“ يارُ سِياٽو.

ڪافي ٣

آڪوڙِي! آءٌ ڪير آهيان ، ذات نہ ڄاڻان ڪير!

سَهي ڪَري ڪين سگهان ٿو، پيئَر پنهنجو پيرُ.
ڪاٿئون ٿِي آءٌ ڪاتي آيس ، پرتَئون پاتم پيرُ.
ساڳيو ئي سو رانجهو آهيان ، تنهن ۾ ڦندُ نہ ڦيرُ.
پاڻؤن ڄاڻي پر گهمايَم، سُرهو ڪِيُم اَنڌيرُ.
مَڪي مَنجهہ مَسيت بڻايَم، جڙيو جيسلمير.
”سچو“ نانءُ تہ آهي منهنجو، هَڏِ نہ آهيان غير.

ڪافي ٤

ساتي ڙي ديسَ دلبر جا، سِگهو وڃ پار پرين جي؛
خبر ڪا خيرَ جي آڻين ، آهي خوش خاص سو مَظهر!

پانڌِي پيغامَ هي ني تون ، سنياري دوست کي ڏي تون،
ڳالهيون ڪر ياد پيي تون ، آهينم تون دل گهريو دلبر.

عاشق ايڏهن نهاري ٿو، تو لئہ گوندرِ گذاري ٿو،
سَڄَڻ تو سَرس ساري ٿو، اَوهان لڳ آهِ مُنتظر.

زياده ٿو ڪري زاري ، ڪيائين سَؤ ڳِچيءَ ڳاري،
مَ ڪج تنهن گون بيزاري ، ڏسي ڏوهن سندو دفتر.

دردَ ۾ دل بَجانو ٿيو، اُتي يَڪدل يَگانو ٿيو،
وني نياپا روانو ٿيو، رسيو تاروءِ وڃي رهبر.

اڳيون پِي ٻاجهہَ هُت پيئي ، وائي تا هجر جي ويئِي،
دلاسا دوست ڪيا ڪيئي، لِکڻ کون هِن اُهي ٻاهر.

آهي سڀ خيال هِي منهنجو، اوڏنهن ويو حال هي منهنجو،
”سچُو“ ري سوالُ هي منهنجو، حضوريءَ ۾ ٿيو حاضر.

ڪافي ۵

تنهنجي چشمن چيٽڪ لايو،
آئٌ هاڻي ڪئن ڪريان!

ڪَلَ نہ مون کي ڪا هئي ، عشق اَچانڪ آيو.
دل اسانجڙيءَ لعل لپيٽيو، رمزن جو رنگ لايو.
سدا گھُرجي ”سچوءَ“ کي ، محبت جو نِي مايو.

ڪافي ٦

يارَ ٿئين وجي ياڪي،
متان هي وسارين، ميان!

ٻيو سَيو مون وسريو، برہُ رهيو هڪ باقي.
تنهنجي طالبَ آهيان ، محبَ مون تا ميثاقي.
ڪم منهنجو ڪيچ ۾، هاڙهو سَڀُ هَلاڪِي.
لاهج پنهنجي لطفَ سان ، گوليءَ کون غمناڪي.
ڪَر پاجاڻي پنهنجي ، ”سچُو“ هيءَ ڪساڪِي.

ڪافي ٧

هِيءَ غريب نماڻي،
ڪيئن بيراڳِڻِ ڪَيَئہ!

معاف مدايون ڪَر تَنهين تَون ، الھ لڳ آرياڻي،
پيش اچي جا پَيَئہ.
بِيني آهيان يارانهيءَ تي ، حُب منجهؤن هوتياڻِي،
ڳالھ چُڪِيءَ جا چيئہ.
هڪ خيال نِي دل تي تنهنجو، تنهن ڪَيَس جوڳياڻِي،
خيال ٻيا سڀ ڳنيَئہ.
وعدن واري ڳالھ اَسان سان ، هوتَ ڪَيَئہ جا هاڻي،
ڪيئن وسرِي سا ويَئہ.
ڏک ڏوراپا ڪهڙا توسان ، پرين سا ڪيئہ پُڄاڻي،
نال نماڻِي نہ نِيَئہ.
پَري نوڪَ نيهَن جِي سائين،"سچوءَ" ڪي نِي سُڃاڻي،
هوت پَري جا هَنيَئہ.

ڪافي ٨

عِشق اسان وٽ آءُ ، اچي تو تا سانوڻ لايا!

چئنچل چيهل تي چوڏاري ، مينهن رات ڪئي موچاري،
عزت لڌي آسمان ، پِرين اچِي پير گهُمايا.

بوندَ بِرهَ جي بَرسي باري ، جوشَ اڪِيَن مون جَرَ ٿيا جاري،
بيحد ٿيا بارانَ ، اصل ڪون واهَ وهايا.

گل ڦُل گاهن ڪِئِي گلزاري ، مَجيائون سارنگ جي سرداري،
سَهسين ٿيا سامان ، اَڪين اڄِي آگمَ لايا.

يار "سَچَل" چئي مُحب مِليا سي ، بيشڪ دل جا دردَ لٿا سي،
شاهِي رکيائون شان ، اڄي تَن حُڪم هَلايا.

ڪافي ٩

عِشق پنهنجي جي خَبر جي ڪَنهن اَدا عاشِق آهي،
مُشرڪ ۽ مُرتَد آهي ، توڙي اهو تارڪ آهي.

جو ٿيو گُم يار ۾، پاڻ ئِي کون لا تعلق آهي،
پانهنجي هُوٽَئون اُهو، هَر فعل کون فارق آهي.

ڪُفر ۽ اسلام کون ، لاڙو انهِيءَ لاشڪ آهي،
رمز تا هِن راز جي ، سمجهي سوئي سالِڪ آهي.

دائم دُوئيءَ وارن نظرَ، هڪ خلق ٻيو خالق آهي،
اُپٽي جو عبرت جون اکيون ، تنهن کي مڙيوئي مالڪ آهي.

جِيئن هاديءَ فرمائيو، سوئي سَيو برحق آهي،
سو "سچوءَ" مُرشد سچو، سو پير عبدالحق آهي.

ڪافي ١٠

جيءُ آئين يَلي آئين تون،
ڪنهن منزل مون پهچائين تون،
ٿو موٽي سِرُ وڍائين تون!

سرمَدَ کي ڏيئِي لَتَ کهايئِي، سوريءَ تي مَنصور چڙهايئِي،
شيخ عطار جو سِرُ وڍايُئي ، هاڻي هيڏي پنڌَ پُڇائين تون.

زڪريا ساڻُ ڪرٽَ چِيرايئي، يوسف کي مَنجهه کوهَ وجهايئي،
شمس مُلن جي هَٿئون مارايُئي، عاشِقَ ٿو آزمائِين تون.

جٽيو ڪفر صنعان وجهايئي، بُلي شاھ کي ذبح ڪرايئي،
جعفر کي درياء ٻوڙايئي، تن کي پار لنگهائِين تون.

گهاٽي ۾ بلاول پيڙايئي ، عنايت ميدانَ مارايئي،
ڪرمَل کي هِنَ حُڪم هِلايئي، ڦيرُوءَ ڪَنڌُ ڪَپائين تون.

قاسِم دُرن ساڻ سَتايئي، موسيٰ کي ٻي سُهاڳَ ونايئي،
اڪيداسَ تَعزير ڏِوايئي، سو اَڄُ ساڃيو آهين تون.

”سچو“ سَندءِ پنڌَ پُڇائي، گهوريو پنهنجو سِر گهُمائي،
نِيهن واري ڳالِهه ڳالهائي ، عاشق تي فرمائين تون.

ڪافي ١١

حڪم تنهنجو ٿو هلي، پَر ڏوھ پاڻ ئي کي ڏيان!

آهي ”فَعالءُ لمَا يُريدُ“ نانءُ هِيءُ ڪاڏي نِيان؟
آهي ” وَبي يَنطِقُ وَيُبصِرُ “، تر نہ توريءَ جيان.
جاڏهن اچي ظاهر ٿئين، هَل هيجَ! مَون تاڏي هيان.
” يَرجِعُ اِليٰ اَصلِه “ سُڻُ مامَ هِيءَ مُون هان مِيان.
گمنام غمزي ۾ ڪرين، ساڃيو”سچو“ سُوئِي ٿيان.

ڪافي ١٢

دِل چَپَن سان جي چُمين، پير مُغان جو آستان،
محبتَ سچي محبوبَ جي، بانڪا وجي تون باس تان.

ڪي ڏينهن مون دلدار لئہ، ورد ۽ وظائف تي پڙهيا،
جڏهن عشق آرانيا ڏنا، تيون خود خدا جون خواستان.

جڏهن شوق مون شامل ٿيو، ٻيو خيال خاطر کون ويون،
هڪ واسطو تنهنجو رهيو، وسري ويون ٻيون واسطان.

راهون سيئي گمراهہ ٿيون، جي مون پڇين تون ڳالهڙي،
ڪر گُذري ٻئي گوڙ ڪان، اَٿئي راهَ رب جي راستان.

رنگ روح ڪي جيڪو لڳو، دنيا ۽ عقبيٰ پٺ پَڳو،
غمزي تنهن گم ڪُل ڪيو، وهَواهہ ٻيا وسواس تان.

عشق جي ڙي جيڏيون، ناهي تمامِيت ادا،
چاهون چوائي ٿو گهڻو، هِي درد مون ڪي داستان.

”سچو“ سدا سِڪَ ۾ رهين، متان تون جهَلين روئٽيُون اکيون،
هت درد وارن جي پرين، پاڻهِين ڪرن ٿا پاس تان.

ڪافي ١٣

ڪَنهِن سان ڪَيَم نہ ڪَلَ،
جو سودو آندم پاڻ سان.

سودو ڪَنهِن نہ پُڇيو، آيس ۾ مشڪل.

گران قيمت كون سَيَئي، موتيا تنهن مَهَل.
سودي ههڙي جي اُتي، لاهن سي نقل.
ميڙون موڙن تي كري، عالَمَ كَئي اُجَلَ.
حال ڏسي تا هُنَ جو، جيئَڙو منجهه جَنجَل.
ڏوهه نہ مون كي كو ڏيو، پئي خَلقَ منجهه خَلَلَ.
"سچوءَ" سرفراز كيو، آٽي سو عشِق اَجهَل.

كافي ١٤

صحي سڃاتوسي، هاٽي اَصل اسان جو تون آهين!

عاشقَ متان اوتيين، پِنبٽيَن مون پاٽي.
كڏهن اسان جي ڳالهه كون، عذر متان كو آٽي.
عاشق مِني ڳالهه جي، ميان، وَري تا ڏين وراٽي.
ڏينهن ئون نئين آهي سا ، ميان، ناهي سا پرت ٻُراٽي.
تن ۾ تنهنجي اصل اَسان جي، "سچو" ري سِكَ سَماٽي.

كافي ١٥

آهيان اوهانجَڙو اُئين- دوست چوين كير آهين؟

پِرين ڏسج تون پاڻَ ڏي، آءٌ ٻانهو تون سائين.
پنهنجي درئُون سُپرين، پير منهنجي در پائين.
ڳچيءَ پائي كپڙو، ميان، پِرينءَ كي پَرچائين.
آءٌ اَوهانجڙو آهيان، چِت نہ مان تَون چائين.
ديدان كڻُ تون مَتي الله لَڳ، ميان، "سچوءَ" كي سَرچائين.

ڪافي ١٦

جيڏيون مون کي چو ٿيون جهليو،
وينديس پرينءَ جي پار!

هُنَ پَرِ پيرا ٿي ڪريان، جو مون هُتِ روح رَليو.
ڏانهن گهٽا ڏينهَڙا، مون ٿي عِشق اَليو.
روح پريان جي پارَ ڏي، وٺي سا حُبَ هَليو.
پريان سندي پارَ ڏهون، پاڙيچون نہ پَليو.
”سچوءَ“ جوڙِي سَرتيون، محبَتَ مَن مَليو.

ڪافي ١٧

منهنجو هِنئڙو وڃي پيو، پرينءَ جي پار، وو!

سپيريان ڏي سرتيون، مون کي نِيهڙي نيو.
ڳُٽين ڳالهيين يارَ سَڄَڻ جي، سوگهو ساھ ڪِيو.
پاٽون پائي اڱڻ اَسان جي، لالن شال لِيو.
جَڙ لڳي هُيوَ جيڏيون، تہ ڪِيئن مون ڏوھ ڏيو؟
سُپيريان جي سِڪَ ۾، مون سان ٻيلي ڪوئہ ٻيو.
سڱُ سڄڻ سان سگ ”سچوءَ“ جو، جيڏيون جيءُ ٿيو.

ڪافي ١٨

دل جا دلبر يار، سگهو سگهو اِيندو رهين!

اسان نماڻن جي نانءَ سائينءَ جي، لهين تون سار سنيارَ.
پار اوهان جي ڪيئي مڪاسين، قاصد سَوَ هزار.
اوهان ٻاجهون يار پيارا، اَچن ٿا اُوٿار.
سي تون پاڙج پرين پانهنجا، ڪَيوَ جي قول قرار.

هوءَ جا هيڙي مٿي منهنجي تي، ڪرين سا معاف ميار.
”سچو“ اوهان لئہ يار سياڻا، روئي سو زارون.

ڪافي ١٩

پڇو نہ منهنجي ذات، جوئي آهيان سوئي آهيان!

اچڻ اَسان جو تيو اُتاهين، جاتي ڏينهن نہ رات.
ظاهر آهِ زبانون منهنجي،”الاقرب“ سندءِ ڪلمات.
”سچو“ سِر سهِي ڪر پنهنجو، عشق منجهون عِشقات.

ڪافي ٢٠

مڙس ٿي منصور چئہ ، نہ تہ ڪيم چئہ منصور هان،
منصور جي منزل اتي ، ڏاڍا تماچا تهمتان.

سگهہ نہ جي ساري سگهين، منهن رکين تنهن تي مٿان.
چو چوڪراٽيءَ ۾ پئِي، رانديون روين راتو ڏينهان.
احوال سڀ اسرار جو، سائين عشق کي آهي عيان.
نُڙڪو نڳيءَ ۾ ٿاهہ جو، ناحق ڪرين ٿو ناتوان.
هِن کي چيو هُن کي چوين،” آهيان لاهوتي لاطمع“!
منصور جي تنهن ملڪ تي، آهن سدا نوڪان نوان.
سُڻ ”سچو“ تون سمجهہ رک، توکي چڱائي ٿو چوان.

ڪافي ٢١

وهيان وساريان ڪيئن، جيڏيون جي لنءُ لائي ويا!

گهوري چڏيم هي گهر جايون، بره بهيران پنيءَ لايون،
پير نہ پوءِ ورايان، وري سنياريان ڪيئن؟

شهر ڀنڀور کان ٿيم آزادي، ڪيچ ويندي ئي ڏنم شادي،
تنهن سان نينهن نباهيان، پوءِ نهاريان ڪيئن؟

ٿي ئي منهنجي دلڙي ديواني، محبت ڪيڙيس آئٌ مستاني،
در در ڦيريون پايان، هت گذارايان ڪيئن؟

پور پِرينءَ جي ڪئي پڌرائي، اوڙي پاڙي وڃُڻي وائي،
ڇاڪي عِشق ڇپايان، هُڻ گهر گهاريان ڪيئن.

ڪيچيڙن جي ڪم اَچان جي، رنگ- ڀَريَن جي رنگ رچان جي،
"سچو" ري ڳُڻ ڳايان، هي سرُ واريان ڪيئن.

ڪافي ٢٢

اوهين پنهنجو پاڻ آهيو، ننگَ نباهڻ وارا!

هيءَ نماڻي عيبَن هاڻي، هٿ مَٿئون مون نہ لاهيو،
- نيڻ وهائِن نارا.
عاشق سندوَ آهن اُداسي، ڇاه منجهون سي ڇاهيو،
- جي وره ڪيا وسڪارا.
ميلائيءَ جو مشتاقن سان، ناه ڪو سِگهڙو ناهيو،
- مَر تا ڪرن نظارا.
اصل لاڪون آهن اوهان تي، پاڻ پِرين نباهيو،
- ڪَم "سچوءَ" جا سارا.

ڪافي ٢٣

تي تون رهبر راهي، پِريان سندي پار ڏي.

ڏيهه انهيءَ جي ساتي تون سگهڙي، آءُ لهي آگاهي.
تِر نہ هڪڙو ترس اِتاهين، والي آهي تنهنجو واهي.
هِن نماڻيءَ سان نانءَ سائينءَ جي، ڪرين تون هيءَ همراهي.
درد اسان جي جِي اڳيان دوستن، ڏيندا هي نيڻ گواهي.
يار مسافر سگهو "سچوءَ" سان، آڻي تون ميڙ اِلاهي.

ڪافي ٢٤

جاني جدائيءَ ماريو، ڏينهن ڏهلا سي گهوريا!

اَصل لاڪون آهيان اوهان جي، ويچاريءَ نہ وساريو.
نانءَ سائينءَ جي اسان نماڻن سان، اَچي سو گڏ گذاريو.
مشتاقن ڏي مهر پئي تا، ڪٽي نيڻ نهاريو.
پري نہ پاڻُوَن يار ڪريجو، پنهنجيءَ وَٽِ ويهاريو.
سَگ "سچو" آهي در تنهنجي جو، پنهنجي سو ڪَڍِ قطاريو.

ڪافي ٢٥

تورا ڪيڏا مون سان لايا، يار سانگِيڙِي ميان!

جيئن چيوسي تيئن مجيائون، موتي نہ تن موٽايا.
چُپ چپاتي ويڙهي اسانجي، اَچ اَچانڪ آيا.
دل سان لايم هو جي دلبر، سچا سخن فرمايا.
ڏکن سکن ڏي ڪين ڏنائون، توڙي عاشِق تي آزمايا.
"سچو" هئاسي اُداسي جَن لَئہ، سي مولٰيٰ محب ملايا.

ڪافي ٢٦

اڄ جو جوڳي آيو، ناٿُ تَنهن جو نٿي ڄاڻان!

سر جهٽائون جوڳن واريون، لڳين تنهن بسمو لايو.
ذري جوڳي، ذري سنياسي، تنهن ساميءَ ناٿُ سڏايو.
ذات اِنهيءَ جي نٿي سڃاڻان، ڇندين پاڻ ڇُپايو.
ڪڏهن نہ ڏٺم ڏيهہ اِنهيءَ ۾، موليٰ سو آڻي مِلايو.
ڏسڻ سان تنهن جوڳيءَ جي، مون ڏاڍو پور پرايو.
سيرين بازارين گهِڻ گهِڻ گهنگهرو، ڇَم ڇَم تنهن ڇمڪايو.
سوئِي ساڳيو رانجهَڻُ هُيَڙو، ”سچوءَ“ سِر سُٽايو.

ڪافي ٢٧

هُتَئون هَلِي هِت آئين،
ڪَرڻ واپار ڙي وڻجارا!

وچ بازار جي چوسُولَ وچ ۾، پڙي پِرت جي پائين.
شاهَ پنهنجي سان وعدو جو ڪَيڙءِ، ڏينهن سمجهي چت لائين.
شاهوڪاريءَ جي ڪوني جا پاتَئي، سا ويهج ڪِيمَ وَسائين.
وڻج وره جو ٿئي موتي لعَلان، بي گهور سا ڪِيمَ گهُمائين.
سودو سَچَ جو آهي ”سچو“ هِي، ڪوڙَ ڪَنگڻ ڪَچ ڪائين.

ڪافي ٢٨

حُجَ ڦِٽِي ڪِيَم هَاٽي، ماريس تنهنجي ماٽي،
الله ڄاٽي!

تنهن ڏينهن لاڪُون يار اَوهان سان، لايو نِيهُن هِن نماڻي،
الله ڄاڻي!
ويٺي ڏسان واٽ اوهان جِي، آءُ پَلا هِن پاڻي،
الله ڄاڻي!
جيهي تيهِي آهيان اوهان جي، سائين تون پاڻَ سجاڻي،
الله ڄاڻي!
راتيان ڏينهان يار سَڄَڻ مِيان، تَن توئي ڏي تاڻِي،
الله ڄاڻي!
ڏوڙا طالع ٿِيَن "سچوءَ" جا، الله جي توکي آڻي،
الله ڄاڻي!

ڪافي ٢٩

حال اَچي ڏس هاڻي، وَهي ٿو پنبڻيئون پاڻي،
پاڻ ڄاڻين!
لَکُ ڪنيزڪ مُلهه خريدڻ، سائين تون پاڻُ سُڄاڻين،
پاڻَ ڄاڻين!
سُڌ لَهڄِ تون سِگهَڙِي تنهن جي، جاني ڪَيَو جوڳياڻِي،
پاڻَ ڄاڻين!
ڏيئِي ڏيکاري پاڻ ڇُپايُوَ، پلي اُها توکي پاڻِي،
پاڻ ڄاڻين!
روز ازل کون درَ تنهنجي تي، والِيءَ سا هِيءَ وڪاڻي،
پاڻي ڄاڻِ!
سيني اندر يارَ "سَچوءَ" جي، سِڪ سَندءِ ساماڻي،
پاڻَ ڄاڻين!

ڪافي ٣٠

مُلڪَ جا مالڪ ٻيا هِن، تون وِچَون ٻينين ٻَڻِي؛
هَي ڪَنهِن هِن حالَ ۾، توکي وڏو هَستِيءَ هَڻِي.

سير لِلّٰهِ سير باللّٰهِ، سير مون الله گهر؛
سير في الله لاهِ تون، خود کون وڃي مَنزل ڪٽِي.

هِي جِيَڻ آه عاريت، جن جو آه تن لي وٽي؛
ڪڍُ وچَون تون پاڻ کي، اَندر ٻاهر آهي ڏٽي.

آهين امانت ٻِيَن جي، تون آهين ڪاتي ڪِينکي؛
سِرُ هِيءُ سارو سهي ڪَر،"هڪ ٻه ٽي" چو تو ڳٽين؟

انسان جو اولو ڪَري، سَؤ رَنگَ ڪَرين سَنسارَ ۾؛
ساهه کي هِيءَ ڳالهڙي، وَه واهَ جا "سَچُو" وَٽِي.

ڪافي ٣١

ڪم نہ عاشِقَ سو ڪرين، جَنهن ۾ تنهنجِي تعريف ٿئي،
ڳڻُ ملامت ڪا مٿي، مَرُ ڏيه تو طعنا ڏئي.

ٻِرهَ ۾ بَدنام ٿيءُ، ٻيو ڪِين ٿئي ڪَسٻَن ڪِئي،
عشق جي درياه جي، چولِي چڪي مَرُ تو نِئي.

پوءِ تا ساري خبر دوست جي هِنَ پَنڌَ پئي،
راه گم ڪر پانهنجي، وَئون وکَ نہ ڪنهِن ٻَهڳُڻَ ٻئي.

يچ حِجابان پڌر پَئه، لوٽيو توکي کهڙي لِئي،
چا ٿيندو پوءِ تا "سَچُو" ،هَي هَي اِنهيءَ ورھ وئي.

ڪافي ٣٢

سَل ڙي سوداگر، تون تا آئين وَڻِي هِتِ سودو ڪهڙو؟

هُتَئون آٽي هِت ڪِيئن لڪايئه، ڪٽي مُشڪَ عطرَ؟
هوڪو هِت ٻيو ڪيهو ڳهُمايئه، ڪَري تا ڳُم گوهَرَ؟
هِهڙي جوهَرَ جي هِتي، ڪَنهِن سان نہ ڪَيئہ ڪا خَبَر.
پنهنجي اڳيون ڪَيُئہ مِڙيوئِي، سارو مُلڪ مَشهر.
چاڪون تو تا شاھ چُپائِي، هِيئن سا هَٿَ مُهر.
لڪِي ڏنا تو ڪيترا، مُلَن ڪي مَحضَر.
لعلان لڪين ڪيون پڌريون، "سچو" وي سَروَرَ.

ڪافي ٣٣

ڪيهي ڪَريان مهماني، يارُ اڱڻ منهنجي آيو!

دوست ڳڏيو دلجاءِ ٿي، هينئڙي لَٿي حيراني.
هن وَڙَ لائق هوسِ نہ آءٌ، محبَ ڪَئي مهرباني.
مشڪل جا هُئي ڳالھ اسان کي، اُها ڪَيُئون آساني.
فضل ڪرم سان پاڻ بخشيائون، "سچوءَ" کي سُلطاني.

ڪافي ٣٤

نہ مان مريد نہ مان پير، ساري فقرَ جو فقير.

نہ مان حاڪم، نہ مان ظالم، آهيان اَمُن جو امير.
نہ مان طاعَتَ نہ مان تقويٰ، آهيان ورہَ جو وزير.

نہ مان گھُمڻ نہ مان گهَتڻ، آهيان عِشق جو اسير.
نہ مان ڪُڇَڻ نہ مان پُڇَڻُ، آهيان دوست لئہ دلگِير.
"سچوءَ" ٻَڌ محڪم سِرَ تي، محبت جو مَنديرُ.

ڪافي ٣٥

عاشق اکيون اُپٽي ڏسين، آهي مِڙيوئي يار، ميان-
ظاهر زباني ٿو ڪريان، عجب جيهو اِسرار، ميان.

اعتقاد فردا رکُ، اَڄ دوست ٿيءُ اظهار، ميان-
جنهن کي پَسَڻُ هِت پرينءَ جو، هُت پِي تنهن ديدار، ميان.

سالِڪ سَهي ڪِي ٿا ڪَرين، صورت سندو گلزار، ميان-
ٻانهون ٻَڌين چو ٻين کي، آهين تون سپہ سالار، ميان-

بلبل اول ڪر پاڻ کي، گهُٽ گهٽ سارو گلزار، ميان-
جي تو زليخان جان ٿئين، ساجن سيَو سنسار، ميان.

تون تان سچيءَ هِنَ ڳالھ کون، عاشق نہ ڪر انڪار، ميان-
جيڪي چيو مرشد توکي، آڄ اُتي اعتبار، ميان.

سروپا اُهو ساجن وسي، تي پاڻَ کون بيزار، ميان-
آهي وس "سچوءَ" سي يار جو، ناھ ڪو اسان اختيار، ميان.

ڪافي ٣٦

عاشق جي اَحوال جي، تون ڪوهُ نہ پُڇين ڪَلَ؟

راڻي ڪارڻ ٿِي روئي، محل چڙهي مومَل.

سُھڻِي گهڙي سِيرَ ۾، آٽي عشق اجهلُ.
سَسئيءَ گوندر گهاريا، پُنهونءَ ريءَ هِت پَلَ.
ڪڏهين ٻُڌي ڪانڪا، جهانگيڙن تي جهَلَ.
سِڪ "سَچوءَ" ڪي سرتيون، ڪيا هينئڙي اندر هُلَ.

ڪافي ٣٧

ڙي جيڏيون، منهنجي يار سڄڻ سان زاري زاري!

هيءَ نماڻي عيبن هاڻي، ٻِره سَندن آهي باري باري.
حاضر ٿيندِيَس در دوستن جي، پائِي ڳچيءَ سان ڳاري ڳاري.
پوءِ تہ ياڪي يارُ ٿيوسي، پهروين لائي ياري ياري.
هَتَ سڄڻ جي اَديون ڙِي آهي، ڳالھ "سچوءَ" جي ساري ساري..

ڪافي ٣٨

اڱڻ اسانجڙي سائين، ڪَر پَلا تون پيرو!

نانءَ ڏٽيءَ جي دلبر سائين، پاند ڳچيءَ ۾ پائين،
- ڪَج فقير ڏي ڦيرو.
سدا سؤ لڳ يار سڄڻ وي، جايون سپ بنائين،
- وجهِي منهنجي در ديرو.
حجت رکڻ ساڻ اَوهان جي، ٻولُ اِهو ٻولائين،
- ناهيم اِيڏو سو جيرو.
واڻَ اَوهان جيءَ جو ڳنئِيو، "سچوءَ" ڏينهن اُنهيءَ ڪان اَچ تائين،
- پيراڍِن جان پيرو.

ڪافي ٣٩

جي اوهين ڄاڻو، ڙي جيڏيون، آهي الله لوڪ سارو!

ڪاٿي آهي چُپ چُپاتيءَ، ڪاٿي ماري نعرو.
بيڪسيءَ ۾ ڪاٿي گذاري، ڪاٿي سو حڪمن وارو.
ڪاٿي شَرَع ۾ شور مَچائي، ڪاٿي ڳَچيءَ ۾ ڳارو.
جاڏي ڏسو تا تاڏي آهي، سندس نِيهَن نظارو.
حقيقت جي حال ڳون، "سَچُو" تِيءُ نہ ويسارو.

ڪافي ٤٠

لک ڪريان توڙي زاري، دوست چَوي "تون ڪهڙو!"

هَٿين پِي پَوان پيرين پِي پوان، پايان ڳَچيءَ ڳاري.
آءٌ اُهائِي يار اوهان جي، تنهنجي محبت ماري.
روز اَلستان منهنجي آهي، يارَ اوهان سان ياري.
اسان يتيمن کي يارَ پيارا، ڏيج اَچي ڏيڪاري.
وِره مَٿي تي وينِي وسايان، دوست ڏيو دلداري.
آءٌ اوهان تَون سُهڻا سائِين، واري وڃان لک واري.
توڙي سجاڻي توڙي نہ ڄاڻين، دوست نہ آهيان ڌاري.
ڳَلِ اصل ڳون آهي اوهان جي، ڳالهہ "سچوءَ" جي ساري.

ڪافي ٤١

مون کي نہ وسار، ڍوليا، آءٌ تا تنهنجڙي آهيان!

نانءُ سائينءَ جي اسان نماڻن ڏي، ڪٽِي تون نينڻَ نِهارَ.
پِرين وڙئون پانهنجي، ڳَڏ غريب ڳُذار.
ڪَيَوَ اسان سان جي يارَ پيارَلَ، پنهنجا سي وعدا پار.

اَگڻ اَسان جي سگهو ڪِي اِيندين، والي سو کھڙيءَ وار.
دَرَ پنهنجي جو دلبَرَ سائين، ”سچو“ سو سگ سنيار.

ڪافي ۴۲

”دَع نَفسَڪَ وَ تَعَال“ ، اَتِي ڳُجهي اِها ڳالھ.

خاڪِي جسم ڳون ڪر جدائي، بَحرَ عَدَمَ جي ۾ جال.
خيال وجودي ڇونہ وسارين، ڪرين ٻي قيلَ مَقالَ.
ڳالهيون ڪوڙيون سَٽَ سڀيئي، پئہ تون خاص خيال.
ڪڏهن نہ ٿيندءِ حق سو حاصل، جي تو بُت بحال.
گرد غبار ۾ ڪاءُ نہ غوطا، ”سَچُو“ ري پاڻ سَنيال.

ڪافي ۴۳

آءُ تا گڏ گذاريون، وي، ڏکيا سي سکيا ڏينھڙا!

ڳالهيون ڪيَئہ جي ڪالھ اسان سان،
ڪيئن تو يارَ وساريون.

ڳچيءَ پائي ڪپڙو سائين،
دوست ڪريان ٿي زاريون.

راتو ڏينهان توکي دلبر،
سانوَل وينا سارين.

اَچَڻ سَنديون تانهِنجون،
سائين واٽان نِت نِهاريون.

پِرين پَنهنجو پاڻ سان،
”سچو“ سو سگ سنپاريون.

ڪافي ۴۴

آءُ ٻاروچَل ٻيلِي، مونجهه تنهنجي آهيان ماري!

ناهي واجب رسڻ توئِي کي، تون گُرو آءُ چيلِي،
سگَ نہ ٿِي ڪو ساهِيان.
عشق اوهان جي گون هوت ٻاروچا، ڪيئن ٿرن هيءَ ٿيلهِي،
نہ تہ چَپَرَ اڳيون چاهيان.
سَگهَ نہ ساريان پَنڌَ ڪرڻ جي، تو بِن آهيان اَڪيلي،
ڪيچ وڃن ڪِيئن ڪاهيان.
وڳِڙِي آهيان ورهَ تُنهنجي گون، توڙي ڪِي پُورن پئلِي،
”سَچو“ نہ آسڙَ لاهيان.

ڪافي ۴۵

ڏينديَسِ ڏوراپو، آءٌ وجي وراڻو روبرو.

پرِيان سَندي پارَ ڏي، ڪو نئي نياپو.
اوهان ٻاجهون سُپرين، آءٌ ڪريان ٿي ڪاپو.
سوڌل توئِي ساڻ آهہ، مُنهنجو سَگُ تہ سِياپو.

ڪافي ۴۶

منهنجو نيهُن وڏايو نازَ، نيڻن نيڻن جي، ميان!

تيغان آهن يا تہ سِتم جون، تنهنجون اکيون ڪَجليون ڪاريون،
اَلا سائين، يا تہ بَحرِي بازَ.

درد مند جي دلڙي دلبَرَ، ڏاڍي زور سان آندي،
اَلا سائين، نيٹن منجهؤن نياز.
مانَ پَون ڪِي ڪَن اَوهان جي، اوهِڪي واري،
اَلا ميان، عاشقِ جا آواز.
ٻَئي ٻانهون ٻَڌي”سچو“ وج، تون ساڻ يقيني،
الا ميان، درَ مٿي ڪارساز.

ڪافي ٤٧

ڪنهن ويلَ نہ ٿا وسارن، عاشقَ نہ تِج تون ماندو!

”نَحنُ اَقرب“، اِها اشارت، ڳَڏ توئي سان ڳذارن.
اَصل لاڪون طرف تنهنجي، نِت نِت گهٹو نهارن.
جي تو اُڪندَ اُن جِي، سي پِي توئي کي سارن.
ڏينهن اِتهين چو تو لائين، تو هُت ”سچو“ سنيارن.

ڪافي ٤٨

تنهنجي اَچَڻ جون واٽڙيون، نِت نِت اُيي تہ نهاريان.

لَنءُ لِڪايو لوڪَ ڳون، هَنجَ ۾ هنجون ٿِي هاريان.
سي ڳالهڙيون ڪنهن سان ڪريان، جيڪي سڄڻ ٿِي ساريان.
داغ تنهنجي درد جا، ڏيهه کي تہ ڪيئن ڏيکاريان؟
”سچو“ چَوي سائين شوق تنهنجي ۾، ڪو دم ڪين وساريان.

ڪافي ٤٩

چِڏ غصو غمناڪ سان، اچي مِل تہ ماندائِي لهي.

سُدِ سيا توکي پِرين، جيڪا واڍوڙين سان وهي.

سور سيبائڻ جهڙو، پر جيءُ جُدائي نا سَهي.
پاڻون آيا هِن پور هي، ڪِي تو مُڪا پِريَم پهي.
"سچو" وهاريو وٽ ۾، هِي ناهه ڪو نهي.

ڪافي ٥٠

منهنجو ناهِ ڪوئي اِختيار، هَي يار وي!

مون تا سِر تي چائيو، باري بِرهَ جو بار-
هَي يارَ وي!
راتو ڏينهان تِيڏي ڪارڻ، روئڻ زارو زار-
هَي يارَ وي!
ڪيئن ڏنو تو سُپرين، جاني جيءَ ڪي جارُ-
هَي يار وي!
"سچو" سارو سمجهين، عشقَ سندو اِسرار-
هَي يار وي!

ڪافي ٥١

تنهِين ڏينهن ڏِنائون، ساه منهنجو ساهَڙ ڪي سرتيون.

دردمنديءَ جي دلڙي، نازن ساڻ نيائون،
هيڏي هوڏي نا ويو، سوگهو ساه ڪيائون.
سُڻِي سنيها يار جا، عاشق تيڙس آئون.
جيءُ وڏائون جارِ ۾، ڪاڪيون تن ڪڏاهون.
ميهَرَ سندي معرڪي، هِيءَ غريب گڏيائون.
جِيءُ منهنجو جيڏيون، ويِرن منجهه وڏائون.
"سَچُو" ڪڍُ سرير مَون، ميڙي سڀ مدايون.

ڪافي ٥٢

جيءَ جون ڳالهيون هيون جن سان، هَي هَي سانگ چڙهي پيا سي ئي!

ماريَس اِنهيءَ مامري، هيءَ پوءِ اُنهن کان پيئي.
وٺي ويندِيَس اوڏهين، حال پنهنجڙو هيِ ئي.
اِيندا اتم آسرو، جيءَ گهُريا تي جي ئي.
مون ڏي مڪائون ڪيترا، ڏک ڏوراپا ڏيئي.
جيءُ وڏو آهي جار ۾، ٺَن نياپن نيئي.
”سچُو“ سنيها ٻُڌِي ٺَن جا، ٻڌ ٻانهون تون ٻيئي.

ڪافي ٥٣

مان تان محبن ڪي، ڏيان ڪيها ڏوراپا!

ڪيئن شِرڪت آءٌ ڪندي، سرتيون سان سائين!
آءُ نماڻي آهيان ڇا، ڪيئي سَوين سِڪن.
ڏوڙا طالع مون ٺين، جي ويڙهي هِنَ وسن.
ڏسي حال حقير جو، اڱڻ مانَ اچن.
ڪين ڇڏيندا ڪڏهين، ”سچُو“ سَڱُ سندن.

ڪافي ٥٤

مون کي ڏور ڇو ڏسنِ، سرتيون ديرو دوست جو.

جي مون سڻو سرتيون، هو سدا وچ وسن.
اکيون عجيبن کي، پل پل ٺيون پسن.
محب مشتاقن جِي، ٿا ڪليون دل کسن.
”سچُو“ سوزن واريون، وجي روءِ رَسن.

ڪافي ٥٥

اڄ اڱڻ اِڇهي ايندم، سُڪيا سانگي ڳڏيَم شال!

ڏِسي حال حقير جو، سَوَ دِلاسا ڏيندم،
هو جِي کُهِي ويڙم ڪالهه.
پنهنجي وَڙون سپرين، حال پائِي اچي ٽيندم،
جَن لِڳِ وجهايم فال.
لِڪِي ساري لوڪَ کون، گوشي پاڻ گڏيندم،
اُهي ڪندا پلائي پال.
سَڳ جنين جو سڏجي ”سَچُو“، سيئي سڏيندم،
جِيءُ جِيءُ چونديس جال.

ڪافي ٥٦

هِينئن ڪانگ اَڄ ڪَهِي ويو، اِيندَءِ صبح سَويلي.

ڳالهيون ڪري سَڄَڻ جون، اَڄ رات هِت رهي ويو.
هو حال منهنجي جو سَماءُ، هِنَ لوءِ مَون لَهِي ويو.
ڳالهيون ٻُڌي ڏکن جون، ٻولِي ٽَنهِين ٻهي ويو.
پِرين جي پار اُڏاڻو، ڪيئن سورَ هِي سَهي ويو.
”سَچو“ سجڻ مِلايَئِين، هِنَ ناهَ تي نَهِي ويو.

ڪافي ٥٧

وٺيوسي وهَ واه ، پڙهندي پروانو پرينءَ جو!

اوڏا مِينهَن ملهارَ ٿيا، گُل کِلن ۽ گاه.
سِي ئي سجڻ ٿيا سامهان، حال پائِي همراه.
محبت منهنجي مَن ۾، چوريءَ مچايو چاه.

سِڪ تا سڄڻن جي، اُجهايو آڙاهُ.
ديس ڇڏي پرديس ويا، دوست پرين داناهه.
هوتن ڏانهن نہ هڪڙي، مهڙَ مِڙئِي مان ڏانهہ.
پرين جي پيغامَ ڪيو، آرامِي اَرواح.
قاصدَ تو تان آءٌ ڪريان، هي سِرُ صدقي ساهه.
اڳڻ آسَروندن جي، آڻِيندونِ اَللهُ.
”سَچُو“ چوي رب ميڙي، روز پُڇان آءٌ راهه.

ڪافي ٥٨

پانڌي آيم اَڄ پيهِي، پِريان سَندي، ور، پارَ جو!

ڏوٽ ڏوراپا ڏيئِي مُڪائون،
تَن ڪَئِي ديوانِي ديهي.
”ڳالهيون اُهي يارَ سَڄَڻ جون،
ڪيئن وِساريَئي ويهِي.
”جِهڙيائِي آهي جيءَ تنهنجي سان،
هُت بہ گذري تِيهِي،“
هوش ”سَچوءَ“ جو نِيو نِياپَن،
ڳالهہ ڪَريان بِي ڪيهِي.

ڪافي ٥٩

پانڌي منهنجي يارَ کي، ساري چَئِج سَلام.

چَئِي مُڪا هئا ڪيترا، مون پرتِ وارا پيغام.
اوهان جي ئِي اَچَڻ جا، هُل پَوَن هَنگام.
محبتَ منهنجِي روز ازل گون، توسان مُحب مُدام.
”سَچُوءَ جيها ڪيترا، دَرَ تُنهنجي تہ غُلام.

ڪڏهن ڪندين يارَ اَسان ڏي، اچڻ جا اَنجام.
عشقَ اوهان جي شورُ مَچايو، هُل پَون هَنگام.
ٻانهي گولي يارَ سڄڻ جِي، مُلهه خريد مُدام.
روز ازلَ کون ”سَچُو“ آهي، سائين سَنديوَ سام.

ڪافي ٦٠

هيئن اَڄُ چَئِي مُڪائون، عاشِق اَچون تا ايڏنهُن!

هِنَ جِيءَ جَڏي کي جيڏيُون، آڌر وڏي ڏنائون.
”تنهنجي ديس اَسين اَچون تا، عاشق نه تڄ اُٻائون.“
مون هن نماڻِيءَ سان، ميان، ڪيڏا ڪرم ڪيائون.
”مطلب تُنهِين جو آئُ آهيان، ٻيون ڇڏ مِڙئي مُدعائون.“
دلاسي لئه دردمندِ جي، قاصد ”سَچُو“ ڪيئائون.

ڪافي ٦١

اَڄ ڪِي صبح اچن تا، نروار چئو نجومي!

مون هِت نماڻِيءَ جو پِرين، حال ڪِي پُڇَنَ تا.
هِن پارَ ڏي اچڻ جو، چئو ڪِي سڄڻ چَوَن تا؟
پِرين آهن پنڌَ ۾، ڪِي ويڙهِي پنهنجي وَسَن تا؟
”سَچُوءَ“ جِي پِي سُڌِ لَهَڻَ لئه، قاصد هيڏي ڪَين تا؟

ڪافي ٦٢

دوستَ کي دانهون، سُڻِي، مَنَ مهرَ ڪا مون ڏي پَوي!

دردمَندِ جي دَرَ اُتي، تو ڪانگ لاڪيڻو لَوي.
پيغامَ پِرين پارَ جا، چَشمن اُتي ويهون چَوي.

سِرَ پَري اَسين ايڏهن اَچون، يا ڪِي اوري ايندؤ اَوهِي.
”سَچُو“ آهي اُڪَنديو گهڻو، تو راند روئڻ جي رَوي.

ڪافي ٦٣

ڳالهه پنهنجي حال جي، توريءَ وجي ڪنهِن ڪي چوان؟

جوش تنهنجا جان ۾، نت نت آهن مون ڪي نوان.
ڪيئن جي پچان پوءِ تي خبر، پانڌي اول پيرين پوان.
پاڻون آيا هِن پور هي، ڪِي هِن مڪا مون ڏي اَوان؟
”سَچُو“ مٺيان آءُ ڪينڪي، هي سور سُڱن سان سنوان.

ڪافي ٦٤

مڪاسين قاصد ڪالهه، اِجهي جاڻج آيا آيا!

آهي تياري ايڏنهن اسان جي، آهيون سو منجِهه خيال.
اُڪَندِ تنهنجي اصل اسان جي، آهي سا جيءَ ۾ جان.
عاشق توتي ڪَرم ڪيوسي، سڻي سندءِ اَحوال.
پنهنجي لطف سان هاڻ لاڻاسين، تو تُون ڪُل ڪَشالَ.
اچي لهون ٿا اِجها تنهنجڙي، ”سچو“ ري رات سنيال.

ڪافي ٦٥

آهي ههڙو حال ويچاريءَ جو، سهڻا ڪر ڪو ڪرم ستاريءَ جو!

لئہ پنهل جي ڪانگ اُڏايان، ڪونيو پوٿيدار پٿايان،
وَرُ وري ورَ واريءَ جو.
حال ڏسي پنهنجو يال يلائج، پِرَ پجاڻو وره ورائج،
ڪج ڊِپ دارون دک واريءَ جو.

درد فراق جا دونهان دگن تا، مَچ مگّرهن مچ مچن تا،
شل ورُ وري ويچاريءَ جو.
سڪ ”سچل“ جي توکي ساري، ڪيچي ايندم نرتَون نهاري،
ساه سڪي سڪ واريءَ جو.

ڪافي ٦٦

جيءُ نج آيا، پلي ڪري آيا، ساٿي سڄڻ جي ڏيهه ڏنهن!

مون تا ڄاتو واٽ واهو، پر مون ڏي سي هوت هلايا.
ڏينهن پڄاڻو پانڌي پرين جا، ساڻ غريب گڏايا.
پاڻ مٿائن ڪريان قرباني، لڪين ٿورا جَنِ لايا.
اَول دلاسا ڏيٺي انهن هي، پوءِ پيغام سڻايا.
طرف تنهنجي اهي عجيبن، سچا سخن فرمايا.
”اُڻ تڻ اهائي آهِ اسان کي، ڏکيا تو ڏينهن لنگهايا“
”پيا اسان وٽ هاڻي تنهنجا، سچو' ڙي پنڌ سجايا“

ڪافي ٦٧

پانڌي اوڏاهون اَڄ آيو، پِريان سندي پار ڏنهن.

طرفان تنهنجي هونِ اَڄَڻ جو، ساٿ ڏڻِين کي سعيو.
گهڻو پڇن هُت پِرن توئي کي، گهمين تون هِت اجايو.
آهي توئي ڏي سڻ ري عاشق، روح سَندن جو رايو.
پاڄاڻيءَ جو هنن پيغامن، وري سو وره وڏايو.
ٻڌي نياپا ٻانهون ٻڌي ٻئي، آڻي ”سچوءَ“ سر نوايو.

ڪافي ٦٨

اَج اوڏانھون آيا، ڳڏيا سي قاصد مون کي!

وري ورڻ جا ھئا پنھور ڏي، ساٿَ ڏٽِين جا سعيا.
اَج صبح اَچي ويجھا سي وھنَدءِ، ڏور جنين ڏينھن لايا.
ڳوشي ڳڏِجي ڪندءِ سي ڳالھيون، جَن جا تو پنڌ پُڇايا.
خيال سڄوئي ھيڏي ھُئڙن، ڏکيا تو ڏينھن لَنگھايا.
طرف تنھنجي اڳي پي رھَبَر، ڪئين تنھن ھوتَ ھلايا.
نِيھَن جا نياپا ڏنا جَنين ھي، ”سچو“ سي ساهَ سيبايا.

ڪافي ٦٩

نوان نِياپا آيا، مون ڏي محبن جا ، ميان!

قاصِدن، وو ميان، ھيڏي اَچَڻ جا، روز سي رستا لايا.
طرف پنيور جي، سُڻ تون عاشَق، پنھونءَ ٿي پنڌ پڇايا.
تو تا طالب يار سڄڻ رِيءَ ، ڳوندر ڏينھن ڳنوايا.
اڳڻ تُنھنجي اَج سي ايندا، تو جن لئہ وره وَسايا.
جي ئِي ڳذاريئہ يار جانب ريءَ، اُھي سي ڏينھن اَجايا.
ھئا پِرين کي پار تنھنجي، ميان ”سچُو“ اَچڻ جا سعيا.

ڪافي ٧٠

اِھو نياپو آندو، پانڌيءَ پرينءَ جي پارَ ڏنھن.

آھي تياري ايڏھن اَسان جي، متان ٿئين تون ماندو.
عاشق توکي آٽي اَسان سان، حُب ڪندي ھيڪاندو.

اسين بہ اوڙڪ اِينداسي ايڏنهن، ٿيج نہ وره ڪون واندو.
ملڻ محبن جو آهي اِهوئي، پرت جو پاچاندو.
طرفون اَسان جي سُڻ ”سچُو“ وي، لاهِين تون سپ سياندو.

ڪافي ١،

آءٌ اَدا ڙي پانڌي، دوست دلاسو ڪو ڏنو؟

سُڻ تون ساٿي، آهيان، ادا، آءٌ محب بنا هت ماندي.
اگڻ اسان جي ڪڏهن اِيندا، اِها خبر تو ڪا آندي.
دل اَسان جِي دوستن باجهون، ناهي وره گون واندي.
سِگهَڙِي ساٿِي ڙي مانَ ٿيان، ڪا هوتن سان هيڪاندي.
ساران سنياران ”سچُو“ وي لَهندءِ، آهين جَنين جي تون باندي.

ڪافي ٢،

منهنجو ڪِي هُت پڇيائون، سچ چئہ ادا ڙي ساٿيو؟

گوشي ويهي گڏ اَوهان سان، منهنجي ڳالھ ڪا ڪيائون؟
سَليو سنيها ساڻ سلامن، هِنَ ڏاهَ ڏي ڏنائون؟
پيغام پرت وارا، چئو جي مون ڏي چيائون.
دلاسي جِي دردمندِ ڏي، ڪا اڄ خبر لکيائون؟
”سچوءَ“ ڪاڻ تا گهٽيرو، هِن ڏيهِ تي ڏنائون.

ڪافي ٣،

سِگهَڙِي پِريَن جي پار جِي، ڪانگا خبر ڪا مون ڏئين.
دوست جي ني ديس ڏي، ڪيئن ڪالھ تون اَڏري وئين!

اَول اسان جي حال جا، نازڪ نوان نياپا نِئين،
ساري سنيها سوز جا، هَي هَي سيئي لائج هِئين.

ماري ميان مشتاقِ کي، ڪيئن يارَ تون ياڪِي ٿئين،
پُورن مَنجهِين پرديس جي، ٻاجهون اَوهان آهيون اِئين.

آءٌ جي مُئي تا گهوريس، جانِي سدائين تون جئين،
"سچو" سِڪي ساري توکي، تون پِي تهين سان هو ائين.

ڪافي ۴

ڪانگي قريبن ڏنهن، خبر آندي ونِي وهندو وري.

خطُ منجهَون معلوم ٿِي، ساري خبر ڪِيئن جي ڪري.
"دوستَ دلاسا لکيا تا "تو اسان ريءَ ڪيئن سَري"
" آءٌ تا گهڻو تو ساريان، ڳالهيون ڪرين کهڙيون چَري"
"سچُو" توسان آهي منهنجِي، اُها ذوق مَون دل جي ذري.

ڪافي ۵

ڳالھ ڪريان ٻي ڪيهِي، تنهنجي مڏگن ماري آهيان!

پرين وڙئون پانهنجي، ميان الا، آءٌ پکي هِن پيهِي.
پاڙي ساڻ پرين جي، ميان الا، وره‍ُ وهايم ويهِي.
پلئہ لڳي پِرين جي، ميان الا، جيهِي سا آهي تيهِي.
ڳالھ ڏسيائون سا تا ناهي، ميان الا، "سچُو" سلڻ جيهِي.

ڪافي ٧٦

ڪيهي چال چلي ٿو، اڙي جيڏيون يار منهنجو!

" وَنَفَخۡتُ فِيهِ مِن رّوحِي "، ساري ڳالهه سَلي ٿو.
" اَنا عَبۡدَہٗ ، وَرسُولَہٗ "،مُلن گهَر مِلي ٿو.
ڪاٿئين تعظيمان ڏئي، ڪاٿئين ڪِل ڪلي ٿو.
ڪاٿئين سڪيون سُپرين، ڪاٿئين جوشن منجهه جلي ٿو.
" سچو " سَڀ ڪنهن صورتين ، ههڙِي هلت هلي ٿو.

ڪافي ٧٧

چاڪي ڏونگر ڏوريان، مَن وسي يار مُنهنجو!

پرين آهي پاڻ سان، تَڪَ ٻئا چو توريان؟
راتو ڏينهان روح ۾، آرياڻي تي اوريان.
سَڀ ڪنهن پارين سُپرين، آءٌ گهَٽو ئي گهُوريان.
هوتَ هميشه حاضري، وندر ڪنهن لَڱِ ووڙيان؟
"سچو" سچي ڳالهڙي، چِت اِهائي چوريان.

ڪافي ٧٨

هوت اَچي هَٿ ڏيندو، پَلو جيڏيون، مون هِن نماڻيءَ ڪي!

پِرين وڙئون پانهنجي، چَپر تا نہ چڏيندو.
ڏسندو اڪڙين سان، نال نماڻِي نيندو.
پاڻُون پاسي نہ ڪري، گولِي ساڻ گڏيندو.
پانڊن پچارون ڪيون، آرياڻي اَڄُ ايندو.

اگھڻ آسَروند جي، پَڪا پاڻ اَڏيندو.
ڪيچن سندو قافلو، لوٺون تا نہ لڏيندو.
ساجن سَنگت پانھنجيءَ، ”سچو“ شالَ سڏيندو.

ڪافي ٧٩

ڪيچ منھجڙو ڪَم، ني، آھي، پلو پينر ڙي!

ويا ڪيچيڙا نڪري، گوليءَ ڏيئي غم، ني.
دعا ڪريجو جيڏيون، جانِيءَ ٿيان جَم، ني.
ڪنھين چِنَ نہ چڏيان، دوستيءَ وارو دم، ني.
قيامَت تائين ڪينڪي، تيندي طلب تَم، ني.
پير نہ چڏيان پرينءَ جو، توڙي تئي چيھاڙيون چَم، ني.
جھُڙ نہ پائنجو جيڏيون، اِھو اکين جو آگمُ، ني.
سِڪئون ”سچو“ پِرين ڏي، راتو ڏينھان رم، ني.

ڪافي ٨٠

توڪي جاني نہ جڳائي ٿو، رُسَڻ نماڻين سان!

جيھِي تيھِي تانھنجي، آءٌ اصلَ گون آھيان،
اوھان جي تا اَچڻ جو، آسَرُ ھَڏِ نہ لاھيان،
سِرَ تي نينھُن فراقَ جا، ھي مينھڙا وسائي ٿو.

پَري ڪر نہ پاڻ گون، ڏي دلبَر دلاسو،
تورِيءَ سُجھي ڪونڪو، مون ڪي پِرين بيو پاسو،
جيھي تيھي اَصل گون، ھيءَ سَندَو سڏائي ٿو.

سکن متي ڏکڙا، تي محب مَٺايان،
غم خوشيءَ کان اڳُرو، آءٌ پليڙو پايان،
مُنهن مُقابل تانهجي، اهو گوندر گڏائي ٿو.

اَگَڻ نماڻِيءَ جي تون، اَچِج اَللهَ ڪاڻ،
هيڪر هوتَ ڪَريج تون، پيرو منهنجي پاڻ،
سوز تنهنجو سُپرين، هِت سانولَ سِجائي ٿو.

ونءِ وينِي آهي اهو وعدو ويچاري،
ڳچيءَ پائي ڪپڙو، هيءَ ڪري ٿي زاري،
"سچو" سگ اوهان جو، هِتِ پانڌي پُڇائي ٿو.

ڪافي ٨١

خبر ڪا مون ڏيو ساٿيو، سائين، عجيبن جي اَچڻ جِي!

ڪيچيڙن جو قافلو، وچينءَ رات ويو.
اِئين نہ ڇڏيو ڇَپَرين، هيءَ تا نال نِيو.
توڙي وِره وهاريو، ڪنديس ڪونہ بيو.
وندر سنديءَ واٽ تي، مون صدقي سِرُ ڪيو.
ڇڏ ساها سنبر، "سچو"، ڙي، جي تو پور پيو.

ڪافي ٨٢

جاني تو نہ جڳائي، رُسَڻ نِماڻِيءَ سان!

دوست اوهان جي دَرَ تي، ويني وره وسائي.
ٻاهر ٻانِهي تانهنجي، سانولَ هيءَ سڏائي.

اَچڻ لاءِ اوهان جي، پانڌي روز پُڇائي.
فالان فلَڪ فراق جون، وو، وَريتِن ڪان وجهائي.
سُوال ”سچوءَ“ جو سپرين، عجز ساڻ اگهائي.

ڪافي ٨٣

ڪنيو نيڻَ نِهار، ڙي، ميان، پلو منهنجا يار ڙي ميان!

مون مَنُ گَڏي گوندرين، ٿئين ڪيچ قرار.
ڏکيا سُکيا ڏينهڙا، گڏ غريب گذار.
دلبر پنهنجي دل گون، ويچارِي نہ وسار.
منهن نہ مون ٻئي پارَ ڏي، پنهنجي ڪَڍ قطار.
”سچو“ آهين اسان جو، هنجون هَڏ نہ هار!

ڪافي ٨٤

سِڪَ هُئي جنهن جي سِر، وو، دوست آيو اسان جي در!

پِرين وَڙَئون پانهنجي، ڪَئي ويچاريءَ ڏي ور.
هيءُ سِرُ ڪيان صدقي، گهوٽ اچي مون گهَر.
ڏنم هِن اکين سان، پِرين موچاريءَ پَرِ.
جاءِ ڪيائون جيءَ ۾، نُهر يا هَڏ نہ ٿرِ.
قُربَ ڪارڻ سُڻ ”سچوءَ“ ري، ڪوشش ڪائي ڪَرِ.

ڪافي ٨٥

ڏنو هِي پانڌيءَ پيغام: ” تنهنجي اگَڻ اَچ يار اَچي ٿو!

عاشق عجيبن جو، توکي سَوَ لک سَلام.
سي قبوليو سُپرينءَ، جيڪو ڪَيُوَ ڪلام.

پکو آهي پرينءَ جو، تو سان اَڄُ اَنجام.
روءُ نہ رت اَکين مَون، عاشقَ کر آرام.
”سچو“ گڏجن، پوءِ پيي، آهِ نہ طَلب تمام.

ڪافي ٨٦

هوتَ پارئون مون کي هاٽي، ڏنا نِينهن نياپا هي.

هتئون پَئي پانهنجي ميان، عذر بيا ڪيها آٽي.
اوتين ڪهڙيءَ ڳالهہ گون، پِنبِٽين مَون پاٽي.
وينينءَ ڪيئن پنيورَ ۾، سُورَ هٿُئِي جي ساٽِي.
”سچو“ توکي ساهَ گون، آهي اوڏو آرياٽِي.

ڪافي ٨٧

ڪيچَؤن آيم ڪالهہ، سي تا سُٽو سَنيها!

ڳالهيون ڪندي گُذريئِي، سوَ راتيون توکي سالَ.
اُڪندِ اسان ڏي ڪانہ تو، ڏينهن اِتي جاليئي جال.
ڪنهن جي ڪارڻ تو ڪيا، لَکَ روئِي سي لالَ!
ڪيَئي نہ قطري جيتري، ساعت هِڪ سنيالَ!
بُڏي ڏوراپا مون ٽيو، جيَڻ منجهہ جنجالَ.
جن لَئي ڏونگر ڏوريان، تن پِي هِهڙا حالَ.
سي سي تنهنجا اگهيا، جي ڪيئي ڪالَ ڪشالَ.
بڌندو باروچو وري، ”سچوءَ“جا پِي سوالَ.

ڪافي ٨٨

مون ڪَر تا ڪِين پُڇيائون، هاڻي ڪانگل ڪَلَ ڪاڏي!

ڏوٿَ ڏوراپا وو ڪيترا، ميان اَلا، سي سخت مڪائون،
- هِت حالَ اسان جا هي.
سگها ايندا وو سُپرين، ميان اَلا، ڪي تا پاڻ اتيائون،
- جڏو جيءُ جيارڻ جي.
ڏاها ڏيهہ وو پِرين جي، ميان اَلا، آهيان اباڻڪو آئون،
- منهنجو هِي نياپو نِي.
طَعنا طَرفُون وو تانهنجي، ميان الا، هِن ڏکِيءَ کي ڏنائون،
- سائين سڀ قبوليم سي.
سي نہ وِسارج سُپرين، ميان الا، ساڻ "سَچوءَ" ، سَمجهائون،
- اُهي قولَ ڪيا هي ڪِي.

ڪافي ٨٩

يار منهنجو يار، ڪَئِي ڪَئِي صورت سير ڪَري تو!

ڪاٿئين بُڍڙو پِير ٿيو، ڪاٿئين بولي بار.
ڪاٿئين بيراڳي ڦِري، ڪاٿئين ڪَيُس قرارُ.
ڪاٿئين وظيفن ۾، ڪاٿئين خم خمار.
ڪاٿئين آهي بادشاه، ڪاٿئين چوبدار.
ڪاٿئين پيرين پنڌ ڪري، ڪاٿئين گهوڙي جو هسوار.
ڪاٿئين"اَحد"ٿيو"اَحمد"، ڪاٿئين "عَبدالحق" اظهار.
آهي دلبَر دوست جو، "سَچُو" سَڀ سِينگارُ.

ڪافي ۹۰

ڳالھ ڪَريان آءٌ ڪيھي، حالَ پنھنجي جي، ڙِي جيڏيون!

ڪالھ ڪالھوڻي سُپرين، ويا وٺئون مُون ويھِي.
ڇڏي شھر پنپور کي، ويا پھاڙين پيھِي.
ڪري پريشان ويا، درد منديءَ جي ديھِي.
آءٌ اُنھن جي آھيان، جيھِي جي تيھِي.
مارڻ پوءِ جيارڻ، رَسمَ اُنھن جِي ايھِي.
"سچو" سوز فِراق جا، بارَ ڪڻَن ڪي نِيھِي.

ڪافي ۹۱

ھوتَ ڏھون ھاڻي آيُون،مون ڏي خوشخبران ھي!

اَچي اَڏيون ٿا اوڏڙيون، جارِ اَوھانجڙي جايون.
ڇڏي شھر پنپور کي، پير وري اِيڏي پايون.
ٿيون جِيارن جيڏيون، اِھي ويچاريءَ کي وايون.
"سچوءَ" سَنديون دانھڙيون، دوستَ وري وَرنايُون.

ڪافي ۹۲

ھوتَ اوھان تي آءِ، ميان، سارو ننگُ نِماڻِيءَ جو!

سائينءَ ڪارڻ سُپرين، پير اڱڻ منھنجي پاءِ، ميان.
پِرين وَڙئون پانھنجي، لَٿُن نماڻِيءَ سان لاءِ، ميان.
ماڻھو شھر پنپور جا، ساھَ نہ اَچَن ساءِ، ميان.
ڏسنديس آءٌ اکڙين سان، جانبَ تنھنجِڙي جاءِ، ميان.
ڪارِي ڳُڻَن تانھنجي، "سَچوءَ" کي ھاءِ واءِ، ميان.

ڪافي ٩٣

هوتَ اَچَڻ جِي ڪا ڪَرِ ميان، پانڌي روز پُڇايان ٿي!

راتو ڏينهان روحَ ڪي، سِڪَ اُوهانجِڙي سَرِ، ميان-
تو لئہ هِت ڪانگ اُڏايان ٿي.
سِر توئِي تَون صَدقي، گهوٽَ اچين جي گهَرِ، ميان-
گهُوريو پاڻُ گهُمايان ٿي.
ايندِيس اَهڙي حالَ سان، دوستَ اُوهانجڙي دَرِ، ميان-
ٻَچيءَ پَلئہ پايان ٿي.
پِرين پارئون تانهنجي، ٿِي ويچاريءَ جِي وَرِ، ميان-
وينِي ڏڪَ وسايان ٿي.
سارو مطلب مون ٿئي، پِرين اَچي ڪَنهن پَرِ ميان-
هِت پوتِيون پٿايان ٿي.
”سچوءَ“ اُتي سپرين، دست مُبارڪُ ڌَرِ، ميان-
سَنديوَ يار سَڏايان ٿي.

ڪافي ٩٤

هِنيڙي ٻَالهيون ياد، آريءَ ٻاروچي جيون!

ويا ويساهي نِڪري، عشق ڏيئي اِمداد.
پينر ٻاجهون جيڏيُون، عُمر مِڙيئي بَرباد.
دردمندن جِي دلڙي، شالَ ڪندا دي شاد.
”سچوءَ“ سَندي سَرتيون، پُنِي سَڀ مُراد.

ڪافي ٩٥

آءُ ڪوهيارلَ ڪائِين، وري ويڙهو وسائِج، ميان!

ٻانهون ٻانهَن جان ٻڌي، ميان اَلا، پاند ڳچيءَ ۾ تي پائين-
مون تَؤن چت نہ چائج، ميان.
مونهَون مدايون ٿيڙيُون، ميان اَلا، تيَس اِيلازڻ آئين-
پِرين پاڻ پسائِج، ميان.
آءٌ ڪنيزڪ تانهنجي، ميان اَلا، تون تا منهنجڙو سائِين-
ٻيو عيب نہ لائِج، ميان.
ڏيئِي حالُ حلاجَ جو، ميان اَلا، "سَچوءَ" کي سمجهائِين-
سارو سِرُ سُٽائِج، ميان.

ڪافي ٩٦

آءُ اَچي رَهُ رات ، يَلو منهنجا يارَ وي!

راتو ڏينهان روحَ کي، آهِ اوهانجِڙي تاتِ.
مَشر آهي مُلڪَن ۾، سَنديَوَ ڏاڍي ذاتِ.
اَچَڻ ريءَ اوهان جي آهي، هِينيڙي کي هيهات.
"سچوءَ" کي تِنهن سِرَ جِي، ڪاڏهون ٿيندي ڏات.

ڪافي ٩٧

آءٌ ويڙهي تون تا وس، وي،
يَلو، پُنهَلَ يار ميان!

پِرين مون کي پانھنجو، ڏاھا ڏي کو ڏَسُ، وي.
نِماڻِيءَ جو حالڙو، پِريَم اَچِي پَسُ، وي.
ڪاھي اِيندي ڪيچَ ڏي، گولِي ونِي گَس، وي.
پَوي پاڄياڻيءَ جو، توکي مانَ تَرس، وي.
ويھڻ آھي پنيور ۾، بنا عشق عبث، وي.
سوز اوھان جو سُپرين، ”سچوءَ“ آھ سرس، وي.

ڪافي ٩٨

اَچي لايو ڪِيئن ، سڄڻ، تو تا نِينھن نماڻِيءَ سان!

ماريَس انھيءَ مامِري، ھوتَ ڪندين ڪو ھيئن.
سا تا ڪيئي پانھنجي، جاني وڻيئِي جيئن.
جھڙي پُنھل تو ڪَئي، آءُ پُڻ ڪريان تيئن!
ڪان وننِدِي ڪڏھِين، نالو سَندو نيھَن.
وري وھاريو ويجھڙو، ”سچو“ پنھنجي سِيئن.

ڪافي ٩٩

اِھو ڏونگَرُ ڏھاڻين، مون ڏوراپو تو ڏئي!

ھاري ھِھڙا ھوت تون، تي ويجھا وسارين.
ھيڏي ھوڏي تي گھمين، تون نال نہ نھارين.
پنيورئون بيزار تي، چي سانول سنپارين!
پاڻ ”سچو“ تون پاڻھين، وجي ساڻن سلھاڙين.

ڪافي ١٠٠

وسئون تا نہ وساريو، پلو يارَ ڙي،
آءٌ اوهانجڙي آهيان، پلو ميان!

سِڪائيءَ ڏي سُپرين، ڪٽي نيڻ نهار.
هيڏي نہ چڏين؛ پنهنجي ڪَڍِ قطار.
توکي ڏسان مون ڏَسين، پِرين کهڙي پار.
”سچو“ صَبر ۾ رهِي، گوندر ڏينهن گذار.

متفرق ڪلام

حصو پهريون

...

ڪافي

هُئِي نہ مون ڪَلَ ڪائِي، سِرُ اِنهيءَ جي ڙي جيڏيون!

اڳ نہ سُيَمَ ڪڏهين، هِيءَ وراڻي واري وائِي.
ڳالهہ نہ ڳرهڻ جهڙي، سائيُن جا سمجهائِي.
ڏوهَ ثوابَ جي ڳالهڙي، سڀ ويساهَ وڃائِي.
سائِي حقيقت حالَ جي، سِر اَچانڪ آئِي.
”سچو“ سانپيج ڳالهڙي، پرينءَ جا پُرجهائِي.

ڪافي

رهبر روز بروز، اَچن مون ڏي يار جا!

ڪنهن کي سَليان سَرتيون، سُپيريان جو سوز!
اَندر منجهہ عجيب جي، ڪَيڙو سِڪ سروز.
هيڪَند ڪارڻ ڻِي ڪريان، خاطر اندر خوض.
شال ڪنهين تي نہ ٿئي، سندو جانب جوز.
”سچو“ اجهو آئِيو، آرياڻي اِمروز.

ڪافي

طعنا سِرَ تي سهندي آنءُ،
سَرتيون ساري لوڪ جا!

ٻاجهون ٻاروچل جي، راتيون هِت ڪا رهندي آنءُ.
ڪاف منجهارئون ڪاڪيون، لَعلن لوري لهندي آنءُ.
پَسڻ بنا پرينءَ جي، ڻاهه نہ ٻئي ڪنهن ڻهندي آنءُ.
ڀينر هِن ڀنڀورَ ۾، ريءَ ٻاروچي نہ ٻهندي آنءُ.
”سچو“ سَچيءَ سِڪ ڳون، ڪيچين ڪَڍ ڪهندي آنءُ.

ڪافي

دل جيون ڳالهيون، ميان، آءُ توسان اوريان!

ڳُجهيون ڳالهيون ڪريان ڪَن سان، تَڪَ ويني تِي توريان.
سَڀُو تنهنجي سِڪ جو ميان، ساه اندر تي سوريان.
سڪ اوهان جي سَر تي ميان، ڏيهه ساروئِي ڏوريان.
راتو ڏينهان ڪاڻ اوهان جي، چت ۾ چرخو چوريان.
اڱڻ ”سچوءَ“ جي آءُ تون پيارا، پاڻُ گهٽو ئِي گهوريان.

ڪافي

هينئن نہ مون کي ماريو، اوڙڪَ اوهانجڙي آهيان!

ٻانهي آهيان وو تنهنجي ٻاروچا، پورهيت پنهنجي پاريو —
سَڱ نہ ٽي ڪو ساهيان.
آسَروندِي وو آهيان ميان، واڳ مُئيءَ ڏي واريو —

لالچ نہ تي لاهيان.
ڏاڍا ڏونگر لَڪِيو، ميان، توهَ پنهنجي سان تاريو —
چَپر اڳيون نا تہ چاهيان.
آءٌ اوهانجڙي وو آهيان ميان، وسئون ڪيم وساريو —
جوڙَ اوهان جڙي آهيان.
سانول اِنهيءَ وو سڏ ۾ ميان، ڳالهين تنهنجِن ڳاريو —
ڪيچَ وٽن ڏي ڪاهيان.
آءٌ اُڪَنڊِي وو هوتَ اوهان جي، "سچو" ڪِي سانول ساريو —
ڳاهُ بِرهَ جو تي ڳاهيان.

ڪافي

رهو مون وٽ رات، اڙي پانڌيو پرينِ جا!

آءٌ اوهان تَون صدقي، جا وائي مِنيَوَ وات.
پَسان اَڱڙين سان، پاروچاڻِي ذاتِ.
راتو ڏينهان روح کي، تن جِي آهي تاتِ.
هُئي هميشہ ساٿيو، "سچو" سَندوَ ساٿ.

*

ڪافي

تون آءُ آرياڻي اوري،
تنهنجي دامن لڳڙي آهيان!

سِر پنهنجو سَرتيون، آءٌ گهَرئون آيَس گهوري.
ڪامِل ڪڏهن ڪينڪي، آءٌ ڏونگر سگهان ڏوري.
ڪا جا تندُ طلب جي، چِت وئين تون چوري.

نيو نماڻِي پاڻَ سان، ترُ نہ رهي هِت تو ري.
”سچو“ سَگ اوهان جو، ڪيئن پُڄي تنهنجي ٿوري.

*هيءَ ڪافي سسئي داستان نائون ۾ اڳ ئي ڪافي طور اڳ شامل ٿيل آهي.

ڪافي

مون کي تايو طبيبن، ميان،
ٻَن ٻُڪِيون وجهان ٿَن جون!

نَظَر ساڻُ نِهال ڪيو، هاريون حَبيبن، ميان.
آزارئون آزاد ڪيو، اَڇي عجيبن، ميان.
دل کي دلاسو ڏنو، ڪاڪيون ڦريبن، ميان.
ڏيندا ”سچو“ سپرين، گوش پِي غريبن، ميان.

ڪافي

نينهن ڏاڍي سان لايو سي،
آءُ تا هاڻِي ڪيئن ڪريان!

عشق سَولو سَرتيون، هِت پينر پايوسي.
پُڄي اسان جا پَڪڙا، اَديون اجهو آيو سي.
پينَر شهر پنيور جي، هِت طعنن تايو سي.
جو ڏنائون جيڏيون، سو پَلئہ پايو سي.
سوئِي ”سچو“ سِر تي، هاڻي چُمي چايو سي.

ڪافي

اسين آهيون! ڇا اسين آهيون؟
ٻيلي، نٿا ڄاڻون، ڇا اسين آهيون!

ذري باران برساتيون لايون، ذري ٻَرن ٽيون وڏيون ٻاهيون.
ذري پڙهون ٿا نمازان روزا، ذري لوچَ مٿي ٽَون لاهِيون.
ذري چئون ٿا "آهيون اَسين ئي"، ذري چئون ٿا "اصل ناهيون".
ذري آرام آهي هِن دل کي، ذري وهائُون نيٽَئون واهيون.
ذري چئون ٿا "اسان پاڻ سجاتو"، ذري چئون ٿا "اسين ڇاهيون".
"سچو" اصلئون سوئي آهين، ناهُ هتي ٻيو ڪيهو ناهيون!

ڪافي

محبت مست مجنون ڪيا، ڪَئين خاصا خماري، لو....
اصل گون عاشقن آهي، مٿي سُوريءَ سواري، لو....
هِتَئون مُنهن سا نہ موڙيندي، هوندي جا وره واري، لو....
سڻو جا مير محبت جِي، ڪُنَن کي ڪوٺَ ڪاري، لو...
جنين کي جوشَ جاڳايو، تنين کهڙي تياري، لو...
ڇَڏي هِي عيش عالمَ جا، هليا سي هيڪ واري، لو...
پياسي هوُءِ حيرتَ ۾، ڇڏيئون سُڌ سارَ ساري، لو...
بِرهَ جي بابَ ڏس تن کي، سِيا وائِي وساري، لو....
سدا تن کي آ ساجَن جي، اَچڻ جِي انتظاري، لو....
"سچيڏنا" سَمجھ ڪِي هتَهين، مَتان ٿِئين هُت مياري، لو...

ڪافي

ڪڏهن اَلاجي اِيندا، يار سانگيڙا، ميان!

سِگهي اَچڻ جون ڪانگ اسان کي، اَچِي واڌايون ڏيندا.
ڏيئِي دلاسا دل منهنجيءَ کي، نال نماڻِي نيندا.
اِهي اُميدان آهن اسان کي، هِڪُ ٽَڪِيءَ سان ٽيندا.
ڪين ڏندا ڏوهه اسان جا، بَديون سڀ بخشيندا.
آهي اوسيڙو اکڙين کي، گولِي ساڻ گڏيندا.
ڪيچَ وٽن گون پَٽي پَکڙا، آٽي هِتِ هوتَ اڏيندا.
جيهو تيهو ”سچوُ“ سَندان آ، پانهِجو ڪِينَ ڇڏيندا.

ڪافي

سرتيون ڏِين صلاحان، ’چت تَون چرخي لائين‘؛
آءٌ ڪَتيان ڪِي ڪانگ اُڏايان!

راتيون ڏينهان روئان اُنهن لِڳ، پرين جي ٽِپُم پَراهان.
دل جمعيت تڏهن ڪِي ٿيندي، جڏهن اِيندا ڪي هوتَ اڳاهان.
اَديون اُنهِيءَ جي ويٺي اَچَڻ جون، روز نهاريان ٽِي راهان.
والِي ورائي وري پَنيور ڏي، سُٺي اسان جون آهان.
ڪيون قبوليت سَيِئِي ”سَچُوءَ“ جون، سائين عَرضَ اِلاهان.

ڪافي

آ اَچِي ڏس حالُ مُهنجو، آءُ اَچِي سُڻ عرض هي!

نينهَن تا مون کي نيو، طاقت نہ ڪاٿَنِ کي رَهِي،
مشتاق جي مارڻ سَندو، آهي اوهان کي غَرض هي.

ڏاها وچِي ٻئا چو پچان، مون تا پروڙي ڳالهڙي،
درد ٻيو مون کي نہ آهي، محب تنهنجو مَرض هِي.
دل کسي مون گون وئين، موٽي نہ آئين چا چوان،
سُڌ لَهو ساجَنَ اَچِي، آهي اوهان تي قَرض هِي.
آءُ اچِي امام ٿِي، تو تي اَسان نِيتِي نماز،
سِرُ ڪَرڻ صدقي اَوهان تَون، آهي "سچُوءَ" تي فرض هي.

ڪافي

هِڪي ڏهاڙي پير مغان، مون کي ڳالهہ ڳجهي فرمائي!

سَلَڻ جهڙي ناهي سا، جا آڻ پرين پُرجهائِي.
عامَ نہ مَجَن ان کي، جا صاحبن سَمجهائِي.
مَٿَ منجهارئون مَئي جي، تنهن ساقيءَ سُرڪَ چڪائِي.
پيالي مَون پرواز ٿيو، واءِ وئِي ٻِي وائي.
'عبد' ڄاتو ٿي جنين، تن بازي هِت هارائي.
'حق' گون 'حق' نصيب ٿيو ٿي، مدعا "سچوءَ سَنيائي.

ڪافي

هوتَ غريبِ نماڻِي، اِتي ڪيئن وساريئي، ميان!

اڱڻ آسَروَند جي، آءُ تون پاڻئون ڄاڻي _
هوت هَٿِي چو ماريُئي، ميان!
وندر جي وٽن ۾، حب منجهَون هوتياڻِي _
مون تا گهٽو نهاريئي، ميان!
ٿورا گهٽا ڏينهڙا، هن عاجز سان آرياڻِي _
مانَ گڏُ گُذاريئي، ميان!

اڄي هَلي هيڪلِي، پرت منجهؤن پاڄياڻي _
جڏهن سانول سارِيَئِي، ميان!
ڇڏي وئين ڇَپَرين، ڪَيئي پُنهون جام پُڄاڻِي _
هيءَ ڪيئن آزارِيَئِي، ميان!
”سچو“ سگ اوهان جو، سائينءَ لڳ سُڄاڻِي _
پنهنجي ڪَڍَ قطاريئي، ميان!

ڪافي

آءٌ ڪا رهندِ هوتن رِيءَ، هُنديَس سانولَ ساڻ!

لئن لئن منجهه لڳي رهيو، ٻاروچي جو ٻاڻ.
وندر سنديءَ واٽ تي، پرزا ڪنديَس پاڻ.
ڏير ڏيئي ويا ڏکَ جو، هِن ڏکيءَ کي ڏاڻ.
درد مندي دانهون ڪري، ڇيتڪ ڪَيڙُس ڇاڻ.
مانَ اَڇي ٿئي ڪَڏهين، هِنَ مُئِيءَ جو مهماڻ.
”سچو“ سگ اوهان جو، سو تا پنهنجو ڄاڻ.

*

ڪافي

ڙِي جيڏيون، هوتَن رِيءَ،
آءٌ ڪنديَس ڪوه رهِي!

اندر وره وٺاڻ ڪيائون، لَئُن لَئُن منجهه لَهِي.
ڇڏي شهر ڀنڀور کي، هِيءَ ويندِي ڪيچ ڪَهِي.

ڪونهي ڪوهيارلَ رِيءَ، سَرتيون هِت سَهي.
قول پاڙيندو پانهنجو، ڪَيو ٻاروچَلَ ٻَهِي.
”سچو“ گڏيم ساٿيڙا، پَنڌَن منجهه پَهِي.

*هيءَ ڪافي ، سسئي داستان پنجون ۾ اڳ ئي ڪافي طور شامل ٿيل آهي.

ڪافي

پرين نا ٻئي پار، ميان، جانبَ تنهنجي جان ۾، آخوند ري!

سبق ڏئين نہ سور جو، ڪتابي نہ ڪار.
حرف صحيح ڪر هيڪڙو، وَرَقَ سيئي وار.
نينهن وارن کي ناحقي، مُلا هِيئن مَ مار.
راتو ڏينهان آهي توئي کي، ڪتابَن جي ڪار.
ٻاجهَون نالي نينهَن جي، ”سچو“ سبق وسار.

ڪافي

پرجهي پاڻ نہ ڄاڻان، ڪير آهيان، يارَ ڙي ميان!

مورَتَ موڳائِي ڪئِي، صورَتَ تا نہ سُڃاڻان.
ڪَنهِن تا ڳالهَيئون، ڪاڪيون، ٿياسي هِت نماڻا.
جان جٿو دل سيوئي، آڏا ٿِيَم آڏاڻا.
ڏنم ڏاڍي ڏک سان، عشق جا اوراڻا.
خام خيالَ نِي، ”سچو“ ري، اِنهيءَ فِڪر اُڏاڻا.

ڪافي

اهو بَر پِي بازر آهِ، جتي ديرو دوستَ جو!

ڏونگرُ ڏولِي پائيان، سپيريان جي ساءِ!
ڇُمنديس ڇَپَن سان ميان، سندِي جانب جاءِ.
محبت محبوبن جي، ڪاري هينيڙي ڪي هاءِ هاءِ.
وينِي ڪانگَ اُڏايان، لَکين لالن لاءِ.
مون ڪي ڪيچَ وَٽن ۾، نيئي پانڌيَڙا پَهچاءِ.
ساٿِي سُپرين سان، هِيءَ گداگر گڏاءِ.
”سَچُو“ سَجڻن ڪي ميان، پاند ڳچيءَ ۾ پاءِ.

*

ڪافي

ڙي جيڏيون، هاٽي گهوريو، هوتن رِيءَ سارو شهر پنيور!

لائيندا وو لطف سان، هِن ڏکيءَ ڪي ڏور.
هَيءِ هالاٽي اُن جي، شعُلي وڏڙو شور.
مِنت نہ منهنجيءَ موٽيا، زاري نہ آهي زور.
دَرسَن سانڻ دفع ٿيو، سندو هِنيڙي هور.
”سچو“ سندن راهَ تي، هِڪَ جفا ٻيو جور.

*هيءَ ڪافي ، سسئي داستان نائون ۾ ڪافي طور شامل آهي.

ڪافي

حال معلوم تو کي هي ئي، آءٌ تا وسِ نہ وينياس!

پرين تنهنجي پار ڏي، قاصد مُنجان ڪيئِي ـ
ايڏانهن منهن ڪيو بينياس.
ڇڏي وچ نہ ڇپرين، مُنج دلاسا ڪي ڏيئي ـ
تنهنجي محبت مارياس.
ڇئي ٻڌايان سرتين، هن سڀاجها سي ئي ـ
آءٌ تا وار نہ وسرياس.
پاٽئون پري نہ ڪري، آءٌ پنيءَ اوهان جي پيئي ـ
تنهنجي پَکي نِي پيئياس.
ساٽي ڏيج "سچو" اِهي، نياپا تون نيئي ـ
آءٌ تا گهڻو اُڪندياس.

ڪافي

منهنجو پَنڌڙو پَهرُ آهي، پَلو سرتيون سانولَ ساڻ!

سو تا ڇِنَڻ جيهو، اَصل گون ناهي ـ
آهي سَڱ تہ پُنهونءَ ساڻ.
ايندو، اَتم آسرو، آسَر هَڏ نہ لاهي ـ
ٿيندو مُئيءَ جو مهماڻ.
ڇڏي شهر ڀنڀور کي، ڪيچ ويندي هيءَ ڪاهي ـ
لڳم ٻاروچي جو ٻاڻ.
* هِيءَ ڪَميٽِي ڪوڙِي، سڱ ساٽن ساهي ـ
پر پرين ڏسندا پاڻ.

”سچو“ ڄاڻ صحيح ڪري، توڙي باب سَندن هِيءَ ناهي
تہ پيي نيندا سڀاجها ساڻ.

(ڪافي نمبر ، سُر بروو ، ”رسالو سچل سائين“ مرتب علي قلي بيگ.)

ڪافي **

منصور سوريءَ تي چڙهيو، هر ڪنهن چيو تي واه واه،

عاشق اتي ئي سر ڏنو، اناالحق ٿيو سڀ ساه ساه.
عشق اچي نعرو هنيو، ٿيس سيائي باه باه.
نظر مون ڪي هادي آيو، ٿيو سوئي الا الله.
عاشقن سُرڪي جا پيتي، ٿي سيائي هو هوا،
منصور، شمس تبريز پارن، هٿ ڪياؤن جاه جاه.
ويا سمنڊ ۾ ڏيئي ٽپي، سارو لڌائون سُتَ سماءُ،
الف سان جي گم هئا ٿيا، ڪُل شيءِ هرجاءِ جاءِ.
”سچو“ ڏسڻ سان سُرخ ٿيو ۽ تخت تي هو شاه شاه،
رچي اُتاهون لعل ٿيو، سارو اهو هو خود خداءِ.

(ڪافي کان تائين پنج ڪافيون، علي قلي بيگ صاحب جن جي مرتب ڪيل ”رسالو سچل سائين“ تان کٽي هتي شامل ڪيون ويون آهن. پنهي رسالن کي پيٽڻ بعد اهي ڪافيون شامل ڪيون ويون آهن، جي رسالي ۾ اڳ ۾ موجود نہ هيون.)
**پيروي، ڪافي ، صفحو ”رسالو سچل سائين“ مرتب علي قلي بيگ.

ڪافي

عشق لڳي تان ڪر امين، نا منجهہ ڪفر نا منجهہ دين.

سڻون سورن جون کھڙيون پڙھين ٿو،
ورهُ نہ پُڄندئي وَلاالضالِينَ.
ديد ڏِسي کي ديد اڙائين،
نينھن نہ پُڄندئي نابين.
جلوھ عشق جو عرش کُرس تي،
سرزمين چا زير زمين.
دل سان ذرو درد قبوليم،
ڪشف قبور ڪرامت ڪين.
شُبها شَڪَ سپوئي لاتم،
پاڻ سڃاڻ سان يقين.
طالب ڪي تاويل گھرن ٿا،
ڪن تمنا تي تمڪين.
هادي عبدالحق ”سچوءَ“ کي،
توڙؤن هئي تا ڪئي تلقين.

ڪافي

سارو ئي سر آهي، ڪاٿي سچل، ڪاٿي ذات سچل دي.

موڄ درياء حُباب ڪڙا ڪيا، ڄاڻج ڪو شڪ ناهي.
آهي اونھون اسرار الاهي، چا منجھارؤن چاهي.
پنهنجي پاڻ پسڻ جي ڪارڻ، ناهَ لکين تو ناهي.
عاشق، عشق، معشوق اهوئي، ڏانوءُ ڏاڍو ڪيو ڏاهي.
”الاالله“ اثبات مڙو ئي، ”لا“ کي ڇڏ تون لاهي.
”لي مع الله“ سمجھ اشارت، فيل لنگھيو منجھ پاهي.
واٽ اهائي وحدت واري، ڪامل ايندا ڪاهي.

سوئي اندر سوئي ٻاهر، ڪئين چوان ائين ناهي.
ڳالهہ "سچل" جي سالڪ سمجهين، لوڪ جي ليکي ڇاهي.

ڪافي

تون رب ڏاڍو بي پرواهہ،
آءٌ تا ڏڄان تنهنجي ڏاء.

ذڪريا ڪرت وڃهايئي، سِسِي ساه منجها.
هو مڪي جو ڪوڏيو تنهنڪي ڏنئي ڪين ڪهڪاءُ.
حسن ۽ حسين مارايئي، ڏئي جيءَ جفا.
ڪربل منجهہ قتل ڪرايئي ترس نہ پيڙئي ڪا.
ظلمي آهين، رحمي آهين، جا وڻئي سا واه.
"سچوءَ" تيز تي سڀ هنئين، جيڪا رَبَ رضا.

ڪافي

ڪرن مڙيئي قتل عام،
پاڻ ڪريان جي پڌرو.

جدا جماعت ڪان آهين پاڻ امام.
دم نہ اڳيون دين ٿيو، ڪفر نڪو اسلام.
فارغ هئڻ فرض ڪئون، سُنتَ ڪي بہ سلام.
"سچوءَ" آيو سچ ۾، ناهي حلال حرام.

ڪافي

ويندي تا وڻڪار،
جيڏيون هي لڳ هوت بلوچ جي.

کيئن وِهان هتهين، آهي منهنجو کم کوهيار.
**ساه منهنجو سرتيون، آهي پرين جي پار.
هِيءَ دل ديواني ڪري، هو ٿيا پاڻ قرار.
جات جَتن جِي جيڏيوُن، جِيءَ وڏو آهي جار.
"سچو" نہ وسار ساه کون، دوستَن جي دربار.

ڪافي

عين اَتُوَ اِنسانُ، پول مَتان پُلي ڪائي!

دَلقُ درويشي، پهري آيو، صورت هن سلطان.
آهي جَڳَ ۾، سُٺو ڙِي جيڏيون، صاحب جو سيلان.
ڏِسي تَماشو يارَ سڄَڻ جو، هَر همَه حيران.
واه عجائب جيهو ڪيائِين، "سچو" ري سامان.

ڪافي

ٻاروچي لَؤن لائِي، ميان، کوهياري لَؤن لائِي!

ڳالهہ نہ ڳرهڻ جهڙي، ڏاڍِي سور سلائي.
سَرتيون مون سان سورَ ۾، پيئَر ڪانهي پائِي.
هِيرَ وٽي سا هانوَ کي، ڏنهن عجيبن آئي.
سِرُ ڏيڻ سيڻَن کي، "سَچُو" آهي سَچائِي.

*هيءَ ڪاري ، سُر سسئي داستان پنجون ۾ اڳ ڪافي طور پڻ شامل ٿيل آهي.

ڪافي

صحيح سُجاڻج ساري، خود آهين وي خُدائي!

لڪين سِتارا گم ٿيا، روزَ ڪَئِي روشنائِي.
ڪوڙين قطرا ڪارونڀارَ، ڪِي سَموندَ سمائِي.
سُڌِ تِنهين سِرَ انهيءَ جِي، مٿي جنهن جي آئِي.
تخت هَزارو اوري رهيو، پَري رهي بُلي شاهي.
”سَچُو“ سَچي ڳالهڙِي، پاڻَ پِريَن پُرجهائي.

ڪافي

وَس ڪا آهي ويچاري! _ هُئَڻ هن جو هوتَ، ناهي!

أَنَن أُونارن تَؤن، سائين الا، صَدقي آءٌ سَو واري.
چايم ڏاڍي چاه مان، سائين الا، بِرهُ بلوچي باري.
هيڏي هوڏي جان ڏسان، سائين الا، اَندر باهر آري.
ٻانهون ٻانهِن جان ٻڌي، سائين الا، زار ڪريان ٿي زاري.
”سچو“ سهي جي ڪرين، سائين الا، حَق حقيقت ساري.

ڪافي

تون آءُ اسان وٽ يار، تنهنجي اَچَڻَ ڪاڻ _
جِيئڙو جُڪي ٿو، ساهڙو سِڪي ٿو!
بَس نہ وَهڻ گوڙن ڪَرن، هي نيڻن سَندا نارَ.
ماٺ ڪندي ئِي چاڙهيا، بِره اسان تي بار.
پِرين پاڙج پانهنجا، جي ڪيَئي قولَ قرار.
چُمِي چَشمن تي گنيم، تنهنجو عشق اَلہ توهار.
باه جيهو آءٌ پائيان، جو دمُ توهَئون ڏار.
راتو ڏينهان تانهنجي آهي، ”سَچُوءَ“ سار سنيار.

ڪافي

دردمندن جي دل جو، ميان، شوقِي وو يارُ شڪاري!

يار سُهڻي جون ڏسو ڏهاڙي، ڪَن ٿيون خون خماري.
سوز وارن ڪي سيني اندر، ماري قيبر ڪاري.
چشمان چوٽڪ ڏاڍو لائن، ڪجليان هَن قهاري.
ٻانهون سي ٻڌيم اڳيون انهن جي، زاري سَوَ زاري.
دل اسان جي وو لٽ نِيَن ٿيون، ٻَئِي چشمان چاري.
پاٽان جاٽي ظاهِر ڪيائين، هوءِ هوءِ حُسن هزاري.
جِيءُ ”سچوءَ“ جو جار وڌائون، ڏيئي پاڻ ڏيکاري.

ڪافي

سِگھا اِيندا، سِگھا ايندا، پانڌي پِرين جي ڪِي تا!

سڪائِيءَ سان سرتيون الا، ڏکَ پائِي اَچِي ٿيندا، پَلِي اِيندا.
دردمنديءَ جي دل کي، ميان، دوست دلاسا ڏيندا، پلي اِيندا.
ڪين ڇَڏيندا ڇپَرين، ميان، نال نماڻِي نِيندا، پلي اِيندا.
پَڪا پکن سا مُهان، ميان، آڻي پاڻَ اڏيندا، پلي اِيندا.
سو ڏينهن ٿيندو ڪهڙو، جو ”سچو“ نانءُ سَڏيندا، پلي اِيندا.

ڪافي

تنهنجي محبت موهيو، رَمزن ريهيو ريهيو، هِي تا ساهُ _
آڻِي الله!

طرف تنهنجي راتو ڏينهان، چِتِ هَٽيرو چاهُ _
آڻِي الله!
آهي اسان سان سُپرين، حبَ سندَوَ هَمراهُ _
آڻِي الله!
پيو پناري تانهنجي ميان، هي ڏوهاري ڏاهُ _
آڻِي الله!
واڪا ڪَيون ٿو وهي، دل اندر درياهُ _
آڻِي الله!
ڪشي ڪَري ڪپڙا، ”سچو“ مَليندا پاهَ _
آڻِي الله!

ڪافي

هوتَ ڪڏهن نہ هلايُوَ، پانڌي پنهنجي پارَ ڏنهن اسان ڏي!

طرف توهان جي مُڪوسين قاصد، سو پي وَهندو ڪين ورايُوَ!
نياپو منهنجي نيهن جو، جيڪَر ساتِيءَ نہ سڻايُوَ.
هو جو ڪَيو هووَ وعدو، سو تا ياد نہ آيُوَ.
”هر دم هونداسين اَسين توئي سان“، فائق هِيئن فرمايُوَ.
تنهن ڏينهن لاڪُون يارَ ”سچوءَ“ ڪي، باري برهُ بچايُوَ.

ڪافي

ڪالهہ قاصدَ اوڏانهون آيا، اِها ڪَيئُون آگاهي!

’پار پنيور جي هئا اچڻ جا، ساٿَ ڏٺيءَ ڪي سعيا‘_
چڱِي ڏنائون گواهِي.
منهن محبوبن جو ٿيو اسان ڏي، پيا سي پَنڌ سَجايا_
ڪيها رهبر ڪريان راهي!
يارَ مُسافر ڪِيُم اُداسي، ڏور جنين ڏينهن لايا_
آٽي تون ميڙ الاهي!
پانڌُ ڳچيءَ پائي اڳيون پِرين جي، اسان ڏوهَ سيئِي بخشايا_
ٿيا سي پاڻَ صلاحي.
”سچو“ اُتاهون اَچِي رَهِي هِت، ويڙها سي يار وَسايا_
غَم لَٿي گُمراهِي.

ڪافي

هاري سو پاتُئِي هار، تا آءٌ ڄام چنيسر آوڙان!

جنهن دوستَ ڪسايو دَم ۾، سَٺ اُهو سينگار.
هَٿَئون پَئِي تنهنجي آهي، روئين ڇو زارو زار.
داڻو هُيَڙو درد جو، جنهن ڪيو بهشتَؤن بيزار.
ڏوهُ نہ تنهنجو ڪونہ هو، پرَ نِينهن ڪيو نروار.
پَلنگئون پئينءَ پَٽ تي، ڪَري گوندَرَ گفتار.
"سچو" سهي جي ڪَرين، هِيءُ هو عشقَ جو اسرار.

ڪافي

هارَ چنيسر ڄام، ليلان ڪسايو دَستَؤن پنهنجي.

ڏاڳو مَٺيون هو ڪَسوٽِي، جو دل جو ٿِي پيو دام.
نَظَر وڌئِي تا غيرَ تي، تيلهان تون ٿِئين تمام.
پُلِي پولِي ۾ پئينءَ، هار پانيُئِي آرام.
تنهن ڏينهن آندئي پاڻَ سان، سورن جو سر انجام.
"سچو" رَه صَبر ۾، عِشقُ ٿِيئي انعام.

ڪافي

ڪِيئن چَوين ٿو، ڪِيئن چَوين ٿو!
لوڪ ناهي ٻيو: ڪِيئن چوين ٿو؟

لوڪُ سَيوئِي اُهو آهي، ڪيئن ٻيائِيءَ مَنجهہ پَوين ٿو؟

اَجاڻ بنائي پاڻ بيهاريُئي، غمزي انهيءَ ۾ چو نہ گوين ٿو؟
ساڻ سچي تا ”سچو“ گذارين، راند روئڻ جِي کيهِي رَوين ٿو؟

ڪافي

ڀُل وڃي ٿو، لوڪ ساروئِي ڀُل وڃي ٿو!

”مان“، ”تون“ ويندي، اُهوئِي ٿيندو، پولُ اهوئِي جيڪو پَڃي ٿو.
اهو اُهوئِي سَرتيون آهي، نہ تا اها ڪوئِي ڳالهہِ مَڃي ٿو.
اندر ٻاهر اهوئِي آهي، ”سچو“ هِي سِرُ صحيح سڃي ٿو.

ڪافي

سُهڻو سڳ ٿيو، ڪاڪيو ڙِي، ڪيچ ڏٽين سان، شالَ مولو ميڙيندو!

اڳئين ڳؤن ڀي اڳرو، ڀائن تان وره ويو!
آريءَ جي اولاد سان، ڏاڍو پيچ پيو.
بيڪَسِيءَ جي دائري، تنهن کي نِيهَن نيو!
صدقي تَن سيرن تَؤن، ”سَچوءَ“ ساه ڪيو.

ڪافي

شال مون سان وريون وريون،
ڪانگ ڪَرين مِنيون ڳالهِيون!

جدائِيءَ جون جان جسم تي، ڪيون پورن پَريون پَريون.
دردَ سَڄَڻ جي دل منهنجيءَ ڪي، زور ڪيون ذريُون ذريُون.
ڏکن واريون ڳالهيون، اسان پيي دل پائي ڏريون ڏريون.
وايون وصل جون يار، ”سچو“ تون، متان ڪرين ڍريون ڍريون.

ڪافي

مون کي متان تون ڇڏين،
سونها ڙي سَڄڻ جا!

مَ ڄاڻان ڏينهن اُهو تا، ٿيندو اَلاجي ڪَڏهين.
نانءَ مولىٰ جي محبوبن سان، نئِي غلام کي گڏين.
حاضر ٿِئين حضور ۾، نانءُ ”سَچوُ“ ڪري سَڏين.

ڪافي

اهو آهي آهي، يار ساڳيو ساڳيو!

اوهين ڄاڻو ساڻ يقيني، ٻيو سو ناهي ناهي.
ميخاني وچ مست هميشہ، ڪيئن سو ڪعبي ڪاهي ڪاهي.
لوڪ سارو ٿي هِت جو آيو، سَڀ حجابان لاهي لاهي.
ظاهر باطن آهي اهوئي، جان جٿو وري چاهي چاهي.
نانءُ ”سچوءَ“ جو آيو صفت ۾، ڏانءُ ڪيو ڪيهو ڏاهي ڏاهي.

ڪافي

هيءَ پورهيت پاڻِيءَ ڍوئِي، خان ٻاروچا تنهنجي!

حاضر خدمت اڇي اوهان جي، حال چونديس روئِي.
ساٿي اسان جي سُڌ لهڻَ سان، سوال پورو ڪَر سوئي.
ڪيئن وساري ويهان اوهان کي، ڪئِي تا ههڙي توئي.
طوطيءَ جي ڳِچيءَ سو سلامن، ”سچوءَ“ مُڪا پڻ پوئي.

ڪافي

واتِ مون کي آهي وائِي، خان ٻاروچا تنهنجي!

پرين نہ مُڪَوَ طرف اسان جي، لِکي ڪتابَتَ ڪائي.
پيرو ڪندين وري پنيور ڏي، اِها اَڌَرَ مون آئي.
حالَ منهنجي جي خَبَر نہ ڪنهن کي، چڱي سَڄڻَ تولائي.
اهو آسرو مون کي آهي، ٿيندين اَچي ڏکَ پائي.
اڄ صبح تا اڳڻ ”سچوءَ“ جي، جانِي اِيندين شالَ جائِي.

ڪافي

سُڻ منهنجڙو حال،
دلبر ديس وسَئي، گهوريو ڙي پَرڏيهہ تو توَن!

مون ڪوَن پَري نہ ٿئين، سائين مَج سُوال.
منهنجو توسان تا آهي ئي، خاصو يارَ خيال.
روئان واٽڙين تي، ڪَريو ههڙو حال.

واڳان وطن پانهنجي، ڦيري آءُ فِي الحال.
تو کؤن ڳجهو ناه ڪو، عاشقَ جو احول.
ڪَر ”سچو“ کي سپرين، ڪڻي نيڻ نهال.

ڪافي

قاصدَ وري ويندين،
ديس ٻاروچل جي، ميان!

خَبرَ خوشيءَ جي وٺي اُتاهُون، سِگهو اسان ڏي ڪِي ايندين.
دردمنديءَ جي دِل کي، هاڻي ڏاها دلاسو ڏيندين.
سپيرين جي ڳالهِ ڳُجهيءَ جو، وجي سو واقف ٿيندين.
سوزَ فراقَ جي، يار ”سچوءَ“ جو، تون هيِ نياپو نيندين.

ڪافي

آئين قاصدَ ڪالهه،
پرينءَ جي پار ڏنهن، آنديِ جي سَنِهيا سَل اُهي ئي!

هاريا هِنَ جي حالَ جِي، ڪا هُئِي هُت قِيل مَقالَ؟
پاڄِيءَ کي پَرديسَ ۾، سِڪندي ٿِيڙا سال.
پِريَن ڪِي مون پُڇِيو، ڪا خَبرَ ڏي خوشحالَ!
ڪِي ڪَڍندا هجر فراق کي، ڪِي ورندا واوَ وصالَ!
”سچوءَ“ سندي ساهَ جِي، ڪا هئي هُت ڪين سنڀال!

ڪافي

عاشقَ ڪر آرام،
پِرينءَ گهڻو پُڇيو تُنهنجو، خوشيءَ م رَهُ، ري!

طرف تنهنجي آهِ، اَچڻَ جو، اسان جو انجام.
رَهبَر عاشِقَ کي وَڃِي، سَوَ لَک ڏيج سَلامُ.
اڳنان آهي تانهنجو، سُرهائِي سَر انجام.
جيڪي چَيُوَ، تانهنجو آهي، ڪُلِي قبول ڪَلام.
”سچو“ تنهنجي ساه کي، آهِ محبت بخش مدام.

ڪافي

يار منهنجي کي ڪريو، مِنَت وڃِي ڪائي!

پَرڏيهه وڃ نہ مون پِرين، يارَ تو سان مون تا لائِي.
اَندر منهنجو اَڏ ٿيو، ڪري وڃڻ جِي تو وائِي!
ڏسو اوهين ٿيون، دل ڏاڍي سان، اديون آ مون اٿڪائِي.
چڱا مِڙيائي ميان اِئين چون ٿا، ’لائِي تہ توڙ نيائِي.‘
هِجَر منجهارؤن ٿيندي وصالت، اِها ڳالهہ ”سچُوءَ“ آزمائي.

ڪافي

هاڻي مون کي پِريَن پوءِ،
جيڏيون جِيَڻ جنجال ٿيو!

ويڻِي واٽڙين تي، هيءَ راتو ڏينهان روءِ.
ويهڻ هن جو وهه ٿيو، هو لَڏي ويڙا لوءِ.
دردمندي دانهون ڪري، آهي هوتَن ريءَ هوءِ هوءِ.
ڪاڪيون مُون ڏي ڪيچ ڳؤن، شال قاصد اچي ڪوءِ.
”سچوءَ“ ڪندي سال ٿيا، وَريتِيون ووءِ ووءِ.

ڪافي

يار ساٿيو ڙي ميان، يار پانڌيو ڙي ميان، پلوڙي ميان،

دوستَن جي ڪَلَ مون ڪي ڪا ڏيجو!
هِيءَ نماڻِي در وڪاڻِي، نالِ نباهي نيجو.
ڪِيم وساريو، مئِي نہ ماريو، چوري تا نہ ڇڏيجو.
ڏيو دلاسا ڪڏهن اِيندا، لوءِ ئون تا نہ لڏيجو.
جنهين ويلي هلو اِتاهون، ”سَچوُ“ نانءُ سَڏيجو.

ڪافي

ساجن اِنهيءَ سير، اِيندئِي ڙي اَجا!

سي ئِي پَهتِيون پِرينءَ سان، جي گهڙيون انهيءَ گهير.
سپيريان جي سيرَ ۾، هيجَؤن هِينئڙو هير.
بَڏي نچج نيهَن جي، ڇاتِيءَ ڇاتيءَ ڇيرَ.
”سچو“ سائين جي پُڇين، ڦَندَ سَيئي ڦيرَ.

ڪافي

توکي عاشق پنهنجو ڄاڻان، تو کي سَونِ ۾ سُڄاڻان!

اسين تا توسان آهيون سدائين، وجهه ڪِين وڃاڻا.
"اُهي تا آهن نظر اسان کي، اَڃِي جي در وڪاڻا"
دستَؤن ڪري ڏِنو هِي مان کي، يارَ داروںءَ جا داڻا.
سَهج "سَچُو" تون ساڻ يقيني، محبوبن جا ماڻا.

ڪافي

هوتَ اسانجڙو حال، تون پاڻَهين ٿو ڄاڻين!

اوهان ٻاجهون وو سپرين، ميان اَلا، ساعت پايان سال _
وري اچج آرياڻي.
راتو ڏينهان روح کي، ميان الا، سندُو خواب خيال _
هيءَ اَٿوَ نِماڻي.
معلوم تو کي مون پِرين، ميان الا، عاجز جو احوال _
تون سانول سُڄاڻِي.
ڇڏين ويندين وو ڇپَرين، ميان الا، تو لِڱ ڪيم ڪشال _
تون هيئن ڪِيئن هوتياڻِي!
سوز اوهان جي وو سُپرين، ميان الا، بِره ڪئِي بيحال _
تہ پِي عذر نہ آڻي.
لاه فراق وو فقير ڪؤن، ميان الا، "سچو" مج سوال _
هيءَ هادي لئي هاڻِي.

ڪافي

منهنجي اڱڻ اَچ آءُ،
پرديسيڙا ڙي يارَ!

والي شالَ وصال جو، ڪو وري لڳي واءُ.
اچي هَڏ نہ هِتَهين، سانوَلَ تو ريءَ ساءُ.
ميان مشتاقن جو، اَچي صاحب لهہ سَماءُ.
دانهون ڪري دردَ ۾، جا ڦٽي فراقاءُ.
ٿيون مَدايون ڪيتريون، سائين "سچوُءَ" ڪانءُ.

ڪافي

اوڏاهون قاصد جي آيا، تَن هُلائي هيءَ وائِي:

هاٺي هوتياڻِن جي، هُئِي تو ڏي تياري،
واتان پُڇي تانهنجون، ٿو اَصل ڪان آري،
ڏاري، سنديَوَ حال جِي هت معلوم سَيائِي.
اهو رکج آسرو، جو اَچ تو ڏي اِيندا،
ڏيئي ٻانهون ڳل تو وري، پرين پَرچائيندا،
هيڪَند ٿيندينءَ هوتَ سان، تون جاڳندي جائي.
مارئِي ماندِي نہ ٿيءُ، چو گوندر گذارين،
واتان اَچَڻ ان جون، ٿِي نِت نِتِ نهارين،
جهڙي تون هِت آهين، آهين هُت پِي اُهائي.
ويو وڇوڙيو وچ مَؤن، تون گڏيئن سائينءَ ساڻ،
توسان آهن سُپرين، پَري ياءِ نہ پاڻ،
"سچو" ٿِيندين سيگهڙي، اها وائِي سوائي!

ڪافي

ڪيچي ڏنم اَڄ اِتي،
اوهين تا چا تا پانيو!
سال لنگهي ويا ڪيترا، ڪاڪيون ريءَ ڪتي.
اڄ تا ويندَيس ڪاڏي ڪينڪي، هُوُسو، تا منهنجو هتي.
منزل محبن جي جتي هوندي، ميان، هونديون سَرهايون تتي.
موڳائيءَ جي مونجهه ۾، سائين الاءِ ڪانءُ ڏِسي گپَ ۾ گتي.
سودو سيڻن سان حال ٿيندو، ميان ”سچو“ تا سِرَ ڏتي.

ڪافي

اڄ اوڏاهين سي آيون، مون ڏي خبران خير جون!

ٻيو تا تو سان دوستَ وي، ڪون برابَر پايون.
لِڪي مَؤن معلوم ٿيو، هاڻي پير ايڏاهِين تا پايون.
سَنيري تو ڪي ميان ڏيهه سنديءَ، لک ٿورا تا لايون.
سورن واريون سيئي ساعتون، تو تان لکَ لنگهايون.
توڪي ٿينديون هاڻي حاصل، ”سچو“ ري سَرهايون.

ڪافي

منهنجِي حجت تو سان ناهه، توڪي مولو ميڙي يار!

مون هِن نماڻِيءَ ڪي، آسَر سَندُوَ آهِ.
اندر باهِر تا تنهنجِي، جانبَ آهي جاءِ.
ڏونگر ڏورڻ آئيا، ساڄڻ تنهنجي ساءِ.
”سچو“ آهي سِڪَ ۾، لالن تنهنجي لاءِ.

كافي

پُڇن ڪوه طبيبَ، او، سوزَ واريون سَرتيون، پلو الَو!

پيدا ٿيندا پاڻهين، ڪول آيَس قَريبَ.
ڏِيَن ڏيکاري ڏِيلَئون، اچانڪ عجيبَ.
"سچو" وَسَن سي سدا، هِنَڙي منجھ حَبيبَ!

كافي

الا باري بِره ٻولڻ جي، دل ديواني منهنجي ڪيئي!

اوري اَتَڪَ نہ رهِي، خاص پِرين پڪِيئي.
پياريائون پُر ڪَري، ٻي سڀ وائِي ويئِي.
راتيان ڏانهان روحَ ۾، "ٿيَا ٿيَا" آهي ٿيئي.
اکيون دل "سَچُوءَ" جيون، پاڻ سکيون ڪِيَئون ٻيئي.

كافي

يارَلايو رنگ، ڏس تون، جي هُيَئين ڪنهن حالَ ۾!

محڪم رهين احوالَ ۾، قائيل نہ ٿي تون قالَ ۾.
خيالَ ٻاجھون خاص تنهنجي، هُئي جِيَڻ جَنجالَ ۾.
جي هُئين ڪو دَم اِتي، تا هُج تون خاص خيالَ ۾.
اَصل ۾ يڪتا ٿِئين، عاشِقَ چَئون اَمثالَ ۾.
محبت مگر مرشد سندي، آٽين اِنهي اَحوالَ ۾.

ڪافي

”تو ڪِيئن اُهي وسري ويا، جن ڪي تو تي ڪارون ڪيون؟“

پانڌِيءَ پِرينءَ جي پار ڏنهُن، آندي خبر اها يار ڏنهن؛
آيو اصل اسرار ڏنهن، دوست سندي دربار ڏنهن.
ڪيئن تون پئين ٻيءَ ڳالهه ۾، هي جيءَ وجهين جنجالَ ۾؛
چئہ آهين ڪهڙي خيال ۾؟، رہ تو هميشہ حالَ ۾.
ڪانئن پاسي ڏينهڙا پَيَئہ، سي ڳڻَ سَندن وسِري ويئہ!
سچا سخن سانيَڻ ٿِيئہ، سڏ ڪين ڪڏهن نا ڪَيئہ.
”ڳالهيون سَجڻ جون ياد ڪر، دل سامڻ تي عاشق اَپر،
”تا تو اچي نازڪ نظر، هَيءِ هَيءِ متان ٿئين بيخبر.“
”جيڪس فراق جي فال هُئي، ڪا ڪين تنهنجي ڳالهہ هُئي،
”تو ڳڎُ جِيڻ جي جال هُئي: اڄ تو نہ تن سنيال هُئِي!“
”اتي وساريئي ڪيئن ويهي، جي ڏيهہَ هئا تنهنجا ڏيهِي؛
”توڪي آئي مَصلحت ڪيهِي؟ _ هاڻِ پاڻَ ايندا اڄُ پيهِي.“
”’سچو‘ متان دلگير ٿئين“، اَڄ پاڻ فرمايئون ائين،
”طالب وجي تَسلا ڏئين، معافي مَدايون ڪيون مئين!“

مرتب پاران ڪافي ۽ ڪافي رسالي ۾ ”ڪلام“ جي عنوان سان ڏنل هيون، پر اسان اُنهن جو عنوان ڪافي رکيو آهي، ڇوتہ ڪلام شاعريءَ جي ڪا الڳ صنف ڪانهي پر شاعريءَ جي هر صنف کي ڪلام چئي سگهجي ٿو. ٻيو عرض تہ اهڙي ئي سٽاءَ واريون: يعني ٿلهہ ۽ هر بند جي آخري سِٽ جو ٿلهہَ سان هم ڪافيہ هجڻ بجاءِ، هر بند جي سٽن جو هڪ ٻئي سان هم ڪافيہ هجڻ، اهڙيون ڪافيون رسالي ۾ ٻيون پڻ ملن ٿيون. مثال طور ڏسو: سسئي داستان ڇهون، ڪافي .

ڪافي

وعدا اُهي اَڄ ياد پيا، مون سان قريبن جي ڪيا!

ڳالهيون ڳجهيون اُهي يار جون، اصلون ٻُڌيم اِسرار جون،
سي ٿيون عطا اعتبار جون، دل ۾ رهيون دلدار جون.
واليءَ اهو وعدو ڪيو، جو ڪَم ڇَيوسين سو ٿيو،
”هڪ ٻول توسان، نا ٻيو، وِسري نہ مون گون سو ويو.“
فائِق وري فرمائيو، ”تو سِرُ اسان جو سائيو،
”اهو ڏسڻ مون آئيو، دل ساڻ سو مون لائيو.
”’سَچُو‘ سدا سَرهو رهين، هِن ٻولَ اسان جي تي ٻَهين.
”تون ٿاه تا هِن تي نهين، سِر بار برهي جو سَهين!“

*

ڪافي

دمَ دمَ جا ديدار، وو، اُپر اسان جي نارَ تي!

ٻَگا ڏاندَ ٻَڌائون ٻيئي، تَن جِي ڳالهہ ڪريان آءَ ڪيهِي،
وهَن ڏارو ڏارَ، ڳاڏِيءَ جي ڳِنڪارَ تي.
ياروني هِڪڙي چَڪريون ٻيئِي، آرا انهن جا آهن اهي ئي،
وهن بارو بارَ، وو، لَٺَ واريءَ للڪار تي.
ڦرهيون ونگڙون آهن اوياريون، ارِڙيون سونهن مالهہ موچاريون،
جهَلڻ جا جهلڪار، وو، لوٽِن واريءَ ڏڏڪار تي.
ڍِڍِي چونڪ جوئر جا نِسري، ڳِنا تنهن جا ماکِي مصري،
ڪِيرن جا بہ خمار، وو، آهن پيهي واريءَ پونجار تي.
ڪانگن ڪانگيرو، وهين واهيرو، ڪَبرن، ڳِيرن ڪيو اچي گهيرو،
ڳوڙهن جا وسڪارَ، وو، جهِرڪين جي جنسار تي.

آيو نيسَر پاڙچ ۾ پاڻِي، مرشد اچي تيز مَ ساڻِي،
سا جوئر پَچايوم جار، وو، آهن ڪَم ”سَچل“ جا ڪلتار تي.

*هيءَ ڪافي اصل ۾ ”سنڌي روجهن بابت بيت“ جي آخر ۾ ڏنل هئي، جيئن ته هن ڪافي جو مواد نہ تہ روجهن بابت آهي، نہ ئي وري اهڙي ماحول جي عڪاسي ڪندڙ يا ان سان مناسبت رکندڙ ئي آهي، ان ڪاڻ هِن ڪافيءَ جو هت ”متفرق ڪلام“ ۾ شامل هئڻ مناسب ڇاتو ويو.

هي اليڪٽرانڪ ايڊيشن عثمان علي انصاري صاحب جي مرتب ڪيل نسخي جي آڌار تي آهي.

(محترم عبدالماجد ڀرڳڙي جي ٽيڪسٽ انپٽ)